BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA
im. Jerzego Gerdzyuta w Białymstoku
FUW0115249

Zbiór Rezolucyi...
K-[druk] 2/86
BIBLIOTEKA UNIWERSYTETU WARSZAWSKIEGO
St-335
D-32/95

ROKU 1776
N^ro 30
DNIA 6. MIESIĄCA GRUDNIA.

REZOLUCYA

NAYIAŚNIEYSZEGO PANA ZA ZDANIEM RADY PRZY BOKU JEGO NIEUSTAIĄCEY, DO KOMMISSYI SKARBOWEY KORONNEY.

MY STANISŁAW AUGUST

Z BOZEY ŁASKI KROL POLSKI, WIELKI XIĄZE LITEWSKI, RUSKI, PRUSKI, MAZOWIECKI, ZMUDZKI, KIJOWSKI, WOŁYNSKI, PODOLSKI, PODLASKI, INFLANTSKI, SMOLENSKI, SIEWIERSKI, Y CZERNIECHOWSKI, ZA ZDANIEM RADY NIEUSTAIĄCEY.

Przychylaiąc się do żądania Kommissyi Skarbowey Koronney przez Notę pod dniem czwartym teraźnieyszego Miesiąca Grudnia, podaną, oświadczonego: aby w trudnościach, które ieszcze zachodzą względem Papieru Stęplowanego, mogła dokładniey porozumieć się przez Delegowanych z Departamentem Skarbowym, My KROL za Zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey deklaruiemy: że czyli to Departament

K-[druk] 63/86
Hh
BIBLIOTEKA UNIWERSYTETU WARSZAWSKIEGO

Skarbowy, z Rezolucyi Rady, znaydować będzie potrzebę konferowania z Kommissyą Skarbową Koronną, czyli też Kommissya Skarbowa Koronna uzna być potrzebną z Departamentem Skarbowym konferencyą, w każdey takowey okoliczności z pomiędzy siebie Osoby delegować może taż Kommissya Skarbowa Koronna. Rezolucyą tę, za Zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey, Ręką Naszą podpisaną, pieczęcią teyże Rady stwierdzić rozkazaliśmy. Dan w Warszawie Dnia VI. Miesiąca Grudnia Roku Pańskiego M.D.CC.LXXVI. Panowania Naszego XIII Roku. STANISŁAW AUGUSTK ROL. Ignacy Xiąże Massalski Biskup Wileński. Ignacy Twardowski Marszałek Rady Nieustaiącey.

Nro. 31

Dnia 6. Miesiąca GRUDNIA.

Rezolucya na Memoryał U. Antoniego.

Gdy U. Antoni w Konstytucyi ostatniego Seymu titulo = *Deklaracya o Kommissyach y Remissach z przeszłego Seymu wypadłych* = upatruiąc niektóre wątpliwości w tym wyrazie: „ Remissy zaś *ad ultimar Instantiar* porobione, łatwe nie przywięzuiąc się „ do regul, podług sprawiedliwości y dowodow odsądzone mieć chce„ my „ tudzież w drugim: „ A komuby za Dekretem kontumacyal„ nym Dobra odebrane były, takowemu przyśpieszaiąc sprawiedli„ wość, z Regestru *Expulsionum* wolność rozsądzenia się oprócz wy„ żey wyrażonych Regestrow, *in toto negotio* pozwalamy. „ żąda od Nas KRÓLA y Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey obiaśnienia; *nayprzod*: Czyli Remissy z Seymu 1775. Roku, *ad ultimat Instantias* bez różnicy natury Spraw poczynione, tamże wedle Prawa nowego rozsądzone być maią? czyli też wedle natury Spraw, o Dobra Ziemskie do Trybunału, a o Królewskie do Assessoryi udawać się stronom należy? *Powtóre*: Czyli wszystkim za Dekretami kontumacyalnemi z Kommissyi y Remiss przeszłego Seymu wypadłemi, z Dóbr wyciśnionym, wolność czynienia z Regestru *Expulsionum* w Trybunale iest dozwolona? Więc MY KROL za Zdaniem teyże Rady &c. obiaśniaiąc pomienione żądania, deklaruiemy: Ponieważ podług Praw 1607. Roku Vol: II. fol: 1605. tit: = *O Dekretach Trybunalskich* = niemniey 1631. Roku Vol: III. fol. 684. titulo = *O Mandatach* = tudzież Roku 1633 Vol: III fol: 796. titulo = *O Sądach* = y fol: 806. w tymże Roku tit: = *O niewymożeniu Mandatow* = wszelakiego rodzaiu Sprawy Ziemskie do Sądow Ziemskich, Grodzkich, y Trybunalskich, Sprawy zaś z gróntu y o grónt Królewski wynikaiące, do Sądow Naszych Zadwornych, temiż Prawami oznaczonych należą *tanquam ad Fora competentia*; przeto y podług teraźnieyszego Prawa titulo = *Deklaracya o Kom-*

o Kommissyach y Remissach z przeszłego Seymu wypadłych = tamże rozsądzać się powinny; które to Prawo nie inaczey ma się tłómaczyć, tylko: że *naturam Bonorum sequi debent Fora competentia.* A zaś co do drugiego: ponieważ Konstytucya wzmiankowana o Kommissyach y Remissach z przeszłego Seymu, stronom za Dekretami *in contumaciam* wypadłemi Dobra maiącym odebrane, dla przyśpieszenia sprawiedliwości, Regestr *Expulsionum* do rozsądzenia wyznacza; tedy *in Foro competenti* z tegoż Regestru rozsądzać się skrzywdzony.n należy.

Nro. 41.

Dnia 13. Miesiąca GRUDNIA.

Uniwersał obwieszczaiący Ordynacyą względem Papieru Stęplowanego, dla trzymaiących Akta publiczne.

WSZEM w obecy każdemu z osobna, komu o tym wiedzieć należy, przy ofiarowaniu Łaski NASZEY KROLEWSKIEY do wiadomości podaiemy. Ponieważ Konstytucya na zeszłym dopiero Seymie pod tytułem = *Dochody Skarbu Koronnego* = uchwalona, warowała: ażebyśmy celem zabeśpieczenia całości podatku Papieru Stęplowanego, Ordynacyą dla trzymaiących Akta publiczne, ułożyć rozkazali; przeto dopełniaiąc w tey mierze obowiązków Prawa, a uszczerbkowi Podatku pomienionego zapobiegaiąc, naznaczamy: ażeby Metykanci Koronni tudzież wszyscy bez excepcyi Akta publiczne trzymaiący, Komornicy, Namiestnicy, Regenci, Vice Regenci, y Susceptanci, Marszałkowscy Koronni, Ziemscy, y Grodzcy, a oraz Konsystorzow Pisarze, także Miast, Miasteczek, y Juryzdykcyi wszelkich, teraźnieyśi zaraz po nowym Roku 1777, a Następcy ich przy obeymowaniu Aktow, przed swemi Księgami, w obecności Sędziow, lub iednego Sędziego mieysca tego, a w przypadku nie ziechania Sędziego mieysca tego, tedy świadków naymniey trzech, wiary godnych, Possessyonatow, przysięgę wykonali, na tę Rotę: *Ja N. przysięgam &c. iako żadnego Kwitu* de pretio Bonorum, *ani Zapisu w Akta, które spraciuię, inaczey nie przyimę y nie zapiszę, szczegulnie tylko na Stęplowanym y przyzwoitey ceny Papierze, także Roboracyi y Oblaty Kontraktow Zastawnych, także Kart ręcznych y Wexlow nie na Stęplowanym y przyzwoitey ceny Papierze będących nie przyimę; a wszystkie Extrakty Dekretów y wszelkich Tranzakcyi na Stęplowanym Papierze podług przepisu Prawa, wydawać, y aby dochod Papieru Stęplowanego uszkadzany nie był, przestrzegał, y Kommissyi Skarbowey donosić będę. Przytym Ordynacyą Ś. K. Mci y Uniwersały Kommissyi Skarbowey względem Papieru Stęplowanego zupełnie usłu-*

cznię. Tak mi Panie Boże dopomoż &c. Którey to przysięgi wykonaney Extrakty zaraz po wykonaniu maią oni do Kommissyi Skarbowey Koronney odsyłać, pod utratą funkcyi y karą czterech niedziel wieży y grzywien 500. w Sądach Kommissyi Skarbowey na poparcie czyiekolwiek, a nawet Officyalistow Skarbu Koronnego wskazać mianą. A stosuiąc się do Praw o Protokułach y Papierze Stęplowanym uchwalonych, postanawiamy; ażeby po wszystkich Kancellaryach były Protokuły cztery, iako to: *Pierwszy* Zapisow y Kwitow *de pretio* na Stęplowanym przyzwoitey ceny Papierze, zaraz przy zeznaniu przez przyimuiącego liczbą według swey kolei oznaczać mianym, w ktory to Stęplowanego Papieru Protokuł, każdy Zapis y Kwit *de pretio* z osobistego zeznania na swoim osobnym arkuszu Papieru Stęplowanego przyzwoitey ceny ma być przyimowanym, a na tym samym arkuszu, iuż żadna Tranzakcya zapisywana być nie może, ale reszta papieru białego tego arkusza, od przyiętego na nim Zapisu, albo Kwitu *de pretio*, zbywaiąca, niechay przekryśloną zostanie. *Drugi* Protokuł Tranzakcyi długow, dawnym zwyczaiem nie na Stęplowanym Papierze, w który maią być przyimowane Oblaty y Roboracye wszelkich Kart ręcznych, Wexlow, Kontraktow zastawnych na Stęplowanym przyzwoitey ceny Papierze będących, także Oblaty Zapisow *per Extractum* z innych Aktow y Protokułu stęplowanego wydanych; przytym każdy Zapis w Protokuł stęplowany przyięty, ręką tego Susceptanta, który go przyimował w ten Protokuł Tranzakcyi długow, *de tenore* wciągniony być powinien, z wyrażeniem ceny Papieru stęplowanego, na którym w Protokuł stęplowany iest przyięty. *Trzeci* Protokuł Tranzakcyi wieczystych, podobnież dawnym zwyczaiem nie na stęplowanym Papierze, w który maią być przyimowane Roboracye Kontraktów przedażnych, Rezygnacye, Donacye, Cessye, Transfuzye, Submissye, Intromissye, niemniey Kwity różne (oprócz *de pretio Bonorum*) y tegoż rodzaiu Tranzakcyi z innych Akt wyiętych Oblaty. W tenże sam Protokuł, Kwit *de pretio Bonorum* w Protokuł stęplowany, przyięty, z takim wyrazem o cenie Papieru stęplowanego, iak względem Zapisow iest wyżey wyrażono, wciągnionym być powinien *de tenore*. *Czwarty Relationum* także nie na stęplowanym Papierze. Nadto pomienione Osoby, Akta publiczne trzymaiące, pod obowiązkiem przysięgi, nie będą mogły przyimować Roboracyi, y Oblaty Kontraktów zastawnych, oraz Kart ręcznych, y Wexlow takowych, ktoreby nie były na stęplowanym y przyzwoitey ceny Papierze zapisane; tych zaś, które będą na stęplowanym należytey podług Prawa ceny Papierze, w przyiętey Roboracyi y Oblacie ma być wyrażona cena Papieru stęplowanego; a ieśliby kto nie maiąc Kontraktu zastawnego na stęplowanym przyzwoitey ceny Papierze spisanego, chciał zeznać Zapis Zastawy, tedy ten do Protokułu stęplowanego, tak iak inne Zapisy, należyć ma. Gdy zaś Kontrakt Zastawny na stęplowanym przyzwoitey ceny Papierze spisany będzie, tedy iego Roboracya y na ten czas Zapis Zastawy, w Protokuł nie stęplowany Tranzakcyi długow, przyiętemi być powinny. A iako w

Tranzakcyach o kupno lub przedaż Dobr, tylko od Kwitu *de pretio*, Podatek Papieru stęplowanego iest wyznaczony, tak przerzeczeni Akta publiczne trzymaiący w Donacyach, Rezygnacyach, Roboracyach, zapisywać Kwitow *de pretio* nie maią, a oraz Kontraktu Rezygnacyinego, w ktorymby był Kwit *de pretio*, a osobno Kwitu Autentycznego *Transigens* zeznać nie chciałby, Roboracyi a nawet y Rezygnacyi samey przyimować nie powinni, y o takowym uszkodzeniu Dochodow publicznych Kommissyi Skarbowey donieść maią. Kontraktu zaś, w ktorymby nie było Kwitu *de pretio*, wolno będzie przyiąć Roboracyą iego. Przy tym urządzamy, ażeby każdy Komornik, Metrykant, Regent, Vice-Regent, Susceptant, y Pisarze, Tranzakcye *perpetuitatis* przyimuiący, co Rok Susceptu swoiey Summaryusz Zapisow y Kwitow *de pretio*, tudzież Roboracyi y Oblaty Kontraktow Zastawnych, oraz Kart ręcznych, Wexlow, porządnie spisali, y do Kommissyi Skarbowey odsyłali. Zaś wydaiąc *per Extractum* Zapis albo Kwit *de pretio* z Protokułu stęplowanego, naznaczamy: aby na boku przy Akcie zapisywali te słowa: *Susceptum in Popiro à Thesauro Regni in quota N. signata.* Nareszcie wolność zostawuiemy Officyalistom Skarbu Koronnego, dyspozycyą do tego od Kommissyi Skarbowey Koronney maiącym, przeglądania Protokułow wszelkich susceptowych, y dostrzegania, ieżeli względem Papieru stęplowanego Prawo, niniejsza Ordynacya, y Uniwersały Kommissyi Skarbowey Koronney, są zachowanemi, ktorey Rewizyi nikt bronić nie ma, pod karą wyżey oznaczoną na poparcie Officyalisty Skarbowego w Sądzie Kommissyi teyże wskazaniu podległą. List ten Nasz Uniwersał podpisaliśmy, y on wydrukowany *per copias* pod pieczęcią Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey z podpisem Wielebz Sekretarza teyże Rady rozesłać po Grodach Koronnych roskazaliśmy. Dan w Warszawie &c.

ROKU 1777

N^ro. 3.

Dnia 3. Miesiąca STYCZNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodz: Zygmunta.

Rezolwuiąc Memoryał Urodz. Zygmunta o nadgrodzenie straty z przyczyny zniesienia młynow na rzece Pilicy, za Dekretem Kommissyi Skarbowey Koronney, w Dobrach swoich N. poniesioney, doprasząiącego się: My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: że gdy Urodz: Zygmunt żadney dla siebie na przeszłym Seymie za wyż rzeczoną stratę nie pozyskał nadgrody; przeto Rada do żądania iego przychylić się nie może.

Nro. 43.

Dnia 31. Miesiąca STYCZNIA.

Rezolucya na Memoryał Kancellaryi Wielkiey y Mnieyszey Koronnych.

Roztrząsnąwszy Memoryał do Nas y Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey podany, pytaiących się: iakim sposobem względem pieczętowania Dyplomatów na *Emphiteuses* Prawem 1775. Roku, uchwalone, sprawić się maią? My KROL za Zdaniem teyże Rady mieć chcemy: iż gdy tak Konstytucya w Roku 1775. fol. 36. tit. = *Starostwa y Królewszczyzny* = w słowach: „ Po nastąpionym tako„ wym zapisie z Kancellaryi naszych Koronney lub Litewskiey Di„ ploma &c: *cum Sigillo pensili* expedyowane &c. „ iako tegoż Roku Konstytucya titulo = *Nodgroda zasłużonym* = folio 105. w słowach: „ Z których to Emphiteutów każdy *post decessum respectivi moderni Pos„ sessoris* do nadaney sobie Królewszczyzny *sine plus offerentia* zachowu„ iąc *Solennitates* w Prawie o Emphiteutach na Królewszczyznach „ napisane &c: „ Nie mniey ostatniego Seymu 1776. Roku, titulo = *Uchylenie Kommissyow Emphiteutycznych* = fol. 57. w słowach: „ Tymże Kommissyóm Skarbowym Oboyga Narodów, według opi„ su Prawa titulo. = *Starostwa y Królewszczyzny &c.* = „ zdaią się wszystkie wyż wzmiankowane wyznaczać wydawanie Dyplomatów na *Emphiteuses*, za któremi wprzod pieczętowanemi, Kommissye Skarbowe Oboyga Narodów intromittować, potym Emphiteutów powinne; zaczym Pieczętarze Koronni z takowego Praw rzeczonych wyrazu, Diplomata w czasie Prawem przepisanym, y podług Prawa żądaiącym wydawać będą, a Kommissya Skarbowa Koronna podług Ordynacyi Kommissyi Emphiteutyczney, która w Nią wpłynęła Prawem 1776. Roku, za okazaniem Dyplomatów postąpi sobie.

Nro. 47.

Dnia 14. Miesiąca LUTEGO.

Uniwersał do wszystkich Juryzdykcyi oboyga Narodów.

WSzem w obec &c: wiadomo czyniemy. Lubo za poprzedzaiącym Listem Naszym Uniwersałem, który za Zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey, dnia czwartego Sierpnia 1775. Roku, wydać

wydać rozkazaliśmy, z niemałym ukontentowaniem odbieramy od Sądowych Oboyga Narodów Juryzdykcyi, o swoich czynnościach doniesienia, które nie tylko przykładnym zalecenia naszego dopełnieniem, ale też przez pilne Urzędowych powinności sprawowanie przyspieszoney sprawiedliwości równym dla każdego udziałem, Prawom, y Nam KROLOWI posłuszeństwem, a ztąd doskonałemi w Oyczyźnie zasługami chwalebnie zalecaią się. Jednakże, gdy niektore Juryzdykcye nie dosyć stosuiąc się do Intencyi Naszych, skuteczność onych nie iakim opieraniem się wstrzymuią, żadnych dotąd do Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey o sprawowaniu Urzędów swoich Raportow nie podaią; uznaiemy potrzebę powtorzenia Listu Naszego Rekwizycyonalnego, oraz zalecenia, ażeby o niezrywaniu Kompletow, o niepsowaniu Kadencyi, Prawa były zachowane, aby Sędziowie pomniąc na obowiązki Przysięgi swoiey pod pretextem zmyśloney choroby, lub innych nieprawnych przyczyn, Kadencye Sądów bez administracyi sprawiedliwości nie opuszczali, aby przez strony w pieniactwie zakochane szczegulnie dla zerwania Kompletu zapozwani Sędziowie kondemnować się nie dopuszczali, dla faworu Osób Sprawiedliwości unikaiących, ażeby nie podług Prawa ustanowieni, albo przysięgi nie wykonawszy, albo zarzutem Procesów tamowani, Urzędu Sędziego nie sprawowali, do sądzenia Spraw swoich własnych nie zasiadali, y strony prawną w tey mierze czyniące excepcyą nie kondemnowali, ażeby Sądy swoie przed Terminem Prawami oznaczonym nie limitowali, albo nad oznaczony Termin nie przedłużali prędzey nad godzinę odwołaniem Sądów swoich oznaczoną, Sessye nie składali, y ztąd niespodziewanemi Procesami Obywatelów nie obarczali; Wpisow pomimo stron attencyą w rejekty, skrypcye w *non sunt* nie spuszczali, upadkiem Terminow nie pokrzywdzali, deliberowaniem kilko-miesięcznym lub całorocznim Sprawiedliwości nie spoźniali, aby opoźnione Sessye niepilność w sądzeniu, mniey potrzebne Prorogacye, y inne umyślnie wyszukane zwłoki Sprawiedliwości żądaiącym w interessach zawodu nie czyniły, y prawnych kosztów nie pomnażały, ażeby w wołaniu Spraw Regestrów porządek był zachowany, ażeby Sędziowie z Regestrow *summarii Processus* y appellacyinych pod fałszywym *identitatis negotii* pretextem Aktoratow do Taktowego Regestru przenosić nie dopuszczali, lub nie rozkazywali, nie spodziewaiących się y nie pilnuiących z tego Regestru nie kondemnowali, do mniemanego Regestru *Judicum* żadnym Prawem nie pozwolonego pod tytułem ustąpienia swego wpisu, rożnych Spraw podług upodobania przenosić nie rozkazywali, wpisow na schedach nie notowali, y onych porządku arbitralnie nie układali, przed Limitą Sądów swoich Regestrow nie podpisywali, po między wpisami prożnych mieysc dla wpisowania Spraw podług woli swoiey zostawiać nie rozkazywali, a przez to żądaiącym widzenia Regestrow y porządku wpisów swoich bezprawnie nie zabraniali, ażeby *in elusionem* Prawa 1768. do ostatniego wpisu Sądy kontynuować każącego, wpisów przyimować nie zabraniali, zamierzoną podług woli swoiey onych do sądzenia wielością Regestrów nie zamykali, Inkwizycye

przez ſię wyprowadzone podpiſywali, po przeczytanych z Sentencyonarza ſtronom Dekretach, też ſame *in forma* ułożone, czytali, y z Sentencyonarzem weryfikowali, żeby Extrakty Dekretów z wyrokiem *in ſtuba* ogłoſzonym zgadzały ſię, ażeby wſzelkie do Sądu wniesienia, Excepcye, przez Sentencyą rezolwowane znaydowały ſię w wydawanych ſtronom Dekretach, zakładane do wyżſzego Sądu Appellacye adnotowane bywały, ażeby w czaſie Prawem oznaczonym Dekreta publikowane, ſtrony rekwiruiące wydawane odbierały, ażeby Sędziowie liſtów inſtancyonalnych Prawem 1768. zakazanych nie akceptowali, Arbitrow podczas uſtępu y innych Oſob, które pod ten czas *in ſtuba* znaydować ſię nie powinny, nie zatrzymywali, a przez to ſprawiedliwości y ſekretu w wotowaniu nie przeſzkadzali, ażeby Staroſtowie Grodowi już uſtanowionych y Urząd ſwoy ſprawuiących Sędziow bez przewodu prawnego od funkcyi nie oddalali, a *poſt ceſſum vel deceſſum* którego z Urzędnikow Sądowych, innego nieodwłocznie inſtytuowali, podobnie w takowym przypadku Wolewodztwa y Ziemie, Urzędnikow Ziemſkich iak nayprędzey obierali, ażeby Urzędy, onych Piſarze, Regenci, y inni ſtraż y dozor Aktow publicznych maiący ſobie powierzony, one do domow ſwoich nie brali, nie zatrzymywali, Subalternom ſwoim częſtokroć nie zwżaiąc przymiotow, lub nieprawnie przez ſiebie obranym, tychże Aktow zupełnie nie powierzali, ale zabiegaiąc trafiaiącym ſię niezliczonego gatunku omyłkom y fabrykacyom, maią mieć pilny dozor, ażeby w Protokułach prożne ſpacya zoſtawiane nie bywały, Tranzakcye nie na oſobnych arkuſzach, ale w Protokułach wciąż wpiſywano, *pro Juribus Cancellariæ* nad opis Prawa zdzierſtwa nie czyniono, ażeby Obywatele do Aktów publicznych przychodzący, zawſze przytomnych Regentow lub Suſcepantow w Kancellaryach znaydowali, na Satyſfakcyach, Proceſſach, Terminach upadku nie ponoſili, prezentą fałſzywey Satyſfakcyi oſzukiwanemi nie bywali, o gwałtowność lub krzywdy użalać ſię chcący pod pozorem *circumſcriptionis* Aktow publicznych nieſprawiedliwie denegowanych nie miewali, ażeby Staroſtowie Grodowi o wygodne Kancellarye y Lokacye ſtarali ſię, tak dla Aktow beſpieczeńſtwa; iako y Subalternow mieſzkania, a gdy w Wielkim Xięſtwie Litewſkim Piſarze do ſtrzeżenia Aktow Prawem ſą obowiązani, więc ſami oddalaiąc ſię, na mieyſcu ſwoim Regentow Praw wiadomych Poſſeſſyonatow y przyſięgłych zoſtawiać maią. Takie y tym podobne Urzędowych obowiązkow niedopełnienia, były powodem, iże ſeymuiąca Rzeczpoſpolita równy dla każdego udział ſprawiedliwości ubeſpieczyć chcąca, w uſtawach *Conſilii Permanentis* 1775. Roku, *ſub Articulo 1mo* utrzymać w ſwoiey formie Trybunały y wſzyſtkie Juryzdykcye Rzeczypoſpolitey. *Sub Articulo 2do.* odbierać Memoryały y Raporta. *Sub Articulo 3tio.* nakazać tam, gdzie z Prawa będzie należało, ażeby Prawa Exekucyą miały, Radzie przy boku Naſzym Nieuſtaiącey moc dała, niemniey na Seymie oſtatnim *Titulo:* = *Obiaśnienie uſtanowienia Rady Nieuſtaiącey przy boku Naſzym:* = Zeby wſzyſtkie Miniſtery y Juryzdykcye Naſzych Rezolucyi, Liſtow napominalnych y rekwi-

Rzycyonalnych za Zdaniem Rady wychodzących ſłuchali, obowięzuiąc w przypadku niepoſłuſzeńſtwa, władzę *ſuſpenſionis ab Officio* nadaie. Ma ieſzcze włożony na ſiebie obowiązek Rada, ażeby do Praw Oyczyźnie potrzebnych Projekta formowała. A czyliż mogą bydź potrzebnieyſze, y Oycowſkiemu Sercu Naſzemu wiele nieukontentowania uymuiące, iako rozeznać te źrzódła, z ktorych nieſkończone między Obywatelami prawne ſpory, a z ktorych zatrudnienie ſprawiedliwości wypływa, y wynaleść ſpoſoby onych zatłumienia, a do takowego zamiaru Sądowe Raporta bardzo wiele potrzebnych mogą przydać wiadomości; przeto na mocy tych Praw, niemniey ſtoſuiąc ſię do wyżey wſpomnionego Uniwerſału Naſzego, wſzyſtkie Juryzdykcye Rzeczypoſpolitey oboyga Narodów Sądowe, nieuieyſzym Rekwizycyonalnym Liſtem, za Zdaniem Rady przy boku Naſzym Nieuſtaiącey obowięziemy, ażeby wſzelkiego ſprawowania powinności ſwoich Urzędowych, do Nas KROLA y Rady Raporta podawały. A iako Rada bez mocy rozeznawania wyrokow Sądowych ma ſobie powierzone nakazanie Praw Exekucyi, ſzczegulnie tylko w niżey opiſanym ſpoſobie tychże Raportów Sądowych żądamy. *1mo* o mieyſcu, Reaſſumpcyi, czaſie lub Kadencyi Sądów Prawem oznaczoney, te Sądy albo wczaſie ſwoim były zaczęte, albo ieżeli ſpoźnione, lub wcale nie kontynuowane, przyczyny dane bydź maią. *2do* czyli Oſoby Juryzdykcye Sądowe ſkładaiące, *nulla obſtante illegalitate* do ſądzenia zaſiadały, lub przeciwnie. *3tio* wiele wpiſów lub Aktoratów zaległych, wiele nowych y w iakowych Regeſtrach mieli do ſądzenia, ieżeli wſzyſtkie ſwoim porządkiem expedyowane, albo nie? przyczyny dane bydź maią. *4to* wiele wpiſów było expedyowanych przez Dekreta, wiele przez Kondemnaty, wiele *cum conſenſu partium* w rejektę poſzło, wiele *per non ſunt* ſpadło. *5to* bez mianowania Oſob y rzeczy, wiele iakowey natury Spraw było, ktore, y na ktorych Akceſſoryach *per ſententiam* zaſtanowione, ktore do innych Juryzdykcyi odeſłane, w ktorych Kondeſcenſye, Kommiſſye, y Inkwizycye wyznaczone, ktore y iakim ſpoſobem finalnie, ugodnie, albo *ex ſuriis controverſiis* decydowane, w ktorych appellacye założone, dopuſzczone, lub niedopuſzczone, w ktorych Kondemnaty naſtąpiły. *6to* lubo pewni ieſteśmy, że doſkonałość Oſob na Urzędzie Sądowym będących, znaiąc ſwoie obowiązki, nie będzie, y bydź nie powinna zatrudniona wątpliwością o Prawach umyślnie na przytłumienie ſprawiedliwości wyſzukaną, iednakże w przypadkach trafiaiącey ſię oczywiſtey wątpliwości, po rozwiązanie oney do Nas KROLA y Rady Juryzdykcye Sądowe udawać ſię maią, bez mianowania Oſob y rzeczy, ſzczegulnie tylko wątpliwość y przypadek opiſuiąc. *7mo* iako troſkliwemu o powſzechną ſpokoyność Sercu Naſzemu miſſze y przyiemnieyſze będzie Prawa Seymu przeſzłego 1776. *titulo:* = *Rozwiązanie Konfederacyi:* z chęci ſamych Obywatelów wykonanie, niżeli przymuſzaiąca furowość w tymże Prawie położona. Wſzelkim przeto Urzędom Sądowym zalecamy, ażeby odwracaiąc przepowiedziane Prawem przykre dla niedopełniaiących ſkutki, tym wſzyſtkim, ktorych ieſzcze to Prawo obowięzuie, w Juryzdykcyach

swoich czynienie Recessów, y onych *per Extractum* do Rady nieodwłóczne przyiyłanie przypominali, y przez miłość Obywatelską zachęcali. Więc ażeby takowym sposobem y porządkiem Raporta formowane, ręką Prezyduiącego na Sądach podpisane, do Aktów właściwych wprzody *per Oblatam* podawane, a ztamtąd Extraktem wyięte Juryzdykcye Kadencyami sądzące, po skończoney każdey Kadencyi, inne zaś które innym porządkiem czasy sądzenia swego kontynuią, co kwartał do Rady przy boku Naszym Nieustaiącey pod adressem do Departamentu Sprawiedliwości podawały, rekwiruiemy. Oprocz Urzędowych Raportów wolno będzie każdemu Obywatelowi do Nas KROLA y Rady pod adressem do Departamentu Sprawiedliwości czynić doniesienie, ieżeliby który Urząd swoich obowiązków iakimkolwiek sposobem nie dopełnił. A ponieważ Prawo 1775. Roku *titulo* = *Przyspieszenie Sprawiedliwości* = między Urzędami Ziemskiemi, a Grodzkiemi w obydwóch Prowincyach Koronnych kollizyi stało się powodem, a przez to y przyczyną udania się do Nas KROLA y Rady po wytłómaczenie tegoż Prawa, więc dla ogulney obydwom Prowincyom Koronnym wiadomości deklaruiemy: iż tylko od Grodu Łęczyckiego do Ziemstwa tegoż Woiewodztwa appellacya iść powinna, z innych zaś Grodow podług Praw dawnych prosto do Trybunału strony appellować mogą, a Trybunał podług wyż wyrażonego Prawa 1775. nie inaczey Sprawy Grodowe do Ziemstw przez Remissy ma odsyłać, iako za ugodą stron dobrowolnie sobie Ziemstwa obieraiących. List ten Nasz Rekwizycyonalny Uniwersał podpisaliśmy, y on wydrukowany *per copias* pod pieczęcią Rady przy boku Naszym Nieustaiącey, z podpisem Wielebnego Sekretarza teyże Rady, po Grodach y Parafiach tak Koronnych, iako y Wielkiego Xięstwa Litewskiego rozesłać rozkazaliśmy; A dla dostatecznieyszego wszystkich Obywatelów obwieszczenia, te Kopie wszędzie *affigendo ad valvas*, publikowane bydź maią. Dan w Warszawie.

Nro. 62.

Dnia 25. Miesiąca LUTEGO.

Rezolucya na Memoryał Juryzdykcyi Ziemskiey Koronney IV.

Rezolwuiąc Memoryał od Juryzdykcyi Sądu Ziemskiego N. żądaiącey wytłómaczenia Prawa 1775. Roku fol: 135. titulo = *Przyspieszenie Sprawiedliwości* = Jeżeli to, co iest ustanowionym dla Woiewodztwa Łęczyckiego w nakazie Grodowi tegoż Woiewodztwa, aby strony nie kontentuiące się Dekretem Grodzkim *via Appellationis* do Ziemstwa tegoż Woiewodztwa odsyłał: służyć ma za prawidło wszystkim

wszystkim Grodom w obydwóch Prowincyach Koronnych? MY KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Iż Prawo wyż wspomnione, a na dwie części dzielące się, *idque* w pierwszey do Peryodu przed tym słowem: = *Trybunał* = gdy iednemu Woiewodztwu Łęczyckiemu służy; Grod więc tegoż Woiewodztwa nie może przeczyć do Ziemstwa Appellacyi, bez wyraźnego złamania Prawa: które, że ma w celu szczegulnie rzeczone Woiewodztwo Łęczyckie, nie powinno bydź rozciągane do innych Grodow. W drugiey zaś części wspomnionego Prawa: gdy nakaz iest Stanow seymuiących w Roku 1775. do Trybunału reguluiący się; ta więc *ultimæ Instantiæ* Juryzdykcya wypełniaiąc Prawo, nie inaczey Grodowe Sprawy przez Remissy do Ziemstw odsyłać może, iako gdy strony ugodnie podług upodobania, którekolwiek z kraiowych Ziemstw obiorą.

Nro. 71.

Dnia 4. Miesiąca MARCA.

Rezolucya na Memoryał Urodz: R.

Rezolwuiąc Memoryał U. R. względem wytłómaczenia y objaśnienia Prawa 1768. Roku, tit: = *O nie oddaleniu Dobr Ziemskich od Stanu Szlacheckiego* = fol: 350. po uczynioney nań odpowiedzi przez N.; zapatrzywszy się na iasne Prawo w słowach: „ Przeto temu zapobiegaiąc, stanowiemy: aby *post intestatos Nobiles*, tak to *Spirituales Ecclesiasticos*, iako y po Opatach Klasztralnych *ad derelicta* po nich *Mobilia, Inventaria, Summas paratas, Successores Sanguinis* nazeleli tym sposobem, to iest: po Opatach Klasztornych, maią się trzy części zbiorow ich wszystkich Sukcessorom, a czwarta Klasztorowi dostawać. A *post Ecclesiastico: Spirituales* uspokoiwszy *deservitam mercedem*, y długi, *demptaque funebrali & in Suffragium Animæ* (przecież *proportionaliter*) *expensa*, oraz ieżliby się decess w Inwentarzu Kościelnym z przyczyny zmarłego pokazał, *subsequenda bonificatione*; iedna część *in gratitudinem* mieysca, & *Ecclesiæ tanquam Sponsæ* Duchownego, a trzy części dla Sukcessorow iego *cedere* powinny „ MY KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: że po wszystkich, bądź Zakonnych, bądź Swieckich Duchownych Osobach Stanu Szlacheckiego *cujuscunque tituli Beneficia Secularia* trzymaiących (*excepti: Regularibus*, któreby z funduszow swoich *ad Claustra* należały, lub do Klasztorow inkorporowane były) a bez Testamentu schodzących, trzy części pozostaley ruchomey Substancyi, krewnym *vigore* Przepisu tegoż Prawa należeć maią.

Nro 74 *Sub Lit: A.*

Dnia 7. Miesiąca MARCA.

Uniwersał do Miast y Miasteczek Królewskich w Koronie y w Wielkim Xięstwie Litt:

WSZEM &c. a mianowicie Wielmożnym y Urodzonym Starostom, Dzierżawcom, y innym iakimkolwiek sposobem Possessorom Miast y Miasteczek Naszych, tak w Koronie, iako y w Wielkim Xięstwie Litewskim, tudzież Administratorom Miast Naszych Stołowych, oraz Wam Szlachetne y Sławetne Magistraty y Porządki Mieyskie, przy ofiarowaniu Łaski NASZEY KROLEWSKIEY wiadomo czyniemy: Iż przychylaiąc się do Prawa Seymu ostatniego Roku 1776. pod tytułem: = *Powinność y władza Departamentow Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey* = w Artykule drugim, którego tenor iest takowy: *Departament Policyi, nadto, co mu iest powierzono Prawem Roku 1775. będzie miał moc examinowania rachunkow wszystkich Miast Królewskich, podług Praw danych, y obracania dochodow na rozrządzenie Policyi naypożyteczniey sze* Zalecamy Wielmożnym y Urodzonym Starostom, Dzierżawcom, y innym iakimkolwiek sposobem Possessorom Miast y Miasteczek Naszych, tak w Koronie, iako y w Wielkim Xięstwie Litewskim, tudzież Administratorom Miast Naszych Stołowych, oraz Wam Szlachetne y Sławetne Magistraty y Porządki Mieyskie, abyście dopełniaiąc wyż wzmiankowane Prawo, y w zadośćczynieniu Prawom Roku 1565. 1567. 1613. mianowicie zaś Prawu Roku 1620. Mieszczanom na każdy Rok przed Starostą, lub Podstarościm z wszystkich prowentow dostateczną liczbę czynić, pod karą pięciuset grzywien obowiązuiącemu, iako też Roku 1631. y 1764. tudzież Konstytucyi Roku 1768. tituło = *Warunek Miast y Miasteczek Naszych Królewskich w Koronie y w Wielkim Xięstwie Litewskim* = w te Rowa: *Miasta, Miasteczka wszystkie z Propinacyi, y wszelkiego prowentu Mieyskiego kalkulacyą coroczną przed Starostami, lub Dzierżawcami Naszemi, lub* coram quo de jure *dotąd należało, a w Miastach Naszych Stołowych przed Administratorami Naszemi corocznie oddawali, a ci do Kancellaryi Naszych Narodowych corocznie* relationem sinoptice *przysyłali.* Rachunkow percept z Miast y Miasteczek tak z Propinacyi, iako wszelkiego dochodu Mieyskiego dostatecznie wysłuchali, expens iuż uczynioną opisali, zbywaiącą zaś nad expens percepte do dalszego rozrządzenia ubespieczoną zatrzymali. A coby użytecznego, lub potrzebnego do sporządzenia w tym Mieście lub Miasteczku w wymiar pozostaley percepty osądzili, Nam o tym donieśli; zgoła całey tey czynności, tak względem percept y expens, iako potrzeby tego mieysca przyszłey expensy, Raport do Nas dostateczny zrobili. Dla doskonalszego zaś stanu, y dochodow Miast

y Miasteczek Naszych poznania, żądamy iak naydokładnieyszego przez Possessorow uprzywileiowanych z osobna, a przez Magistraty także zosobna, uwiadomienia y odpisu na zapytania, które się tu przyłączaią, iako to: *1mo.* ieżeli Miasto posiada iakie wioski, y tym podobne folwarki, grunta, ogrody, młyny, do dochodow w ogulności należące, oraz iaką z tych wsiow, folwarkow, gruntow, ogrodow, y młynow dochodzi intrata, y czyli przez Administracyą własną, czyli przez arendę są puszczone, oraz iak się zowią te wsie? *2do.* iakim Prawem też wsie, folwarki, y grunta są nadane, czyli przez lokacyą, czyli na utrzymanie murow, lub brukow, lub celem iakiego innego funduszu? *3tio.* ieżeli ma swoie kamienice, dworki, domostwa, iatki, sklepy przy Ratuszach, y inne do naymy składy, iakie z tych komorne, naiemne, y opłaty odbieraią? *4to.* ieżeli ma lasy, iakowe z nich użytki? *5to.* ieżeli ma cegielnie, iakowe z nich dochody? *6to.* ieżeli ma Prawa y Przywileie do exakcyi ceł, brukowego, strzelnicy kurkowey, szosowego, bramnego, y innych różnych nadań, iakie z tych użytki, iakie dochody? *7mo.* ieżeli maią Summy pieniężne, iakowa ich lokacya? iaki z nich dochod? *8mo.* ieżeli są iakowe opłaty składkowe, y wiele importuiące? *9no.* ieżeli maią Propinacyą, iakowym sposobem administrowana, y wiele czyni? *10mo.* ieżeli maią iakowe czyńsze ziemne, z czego, y iak wiele? *11mo.* ieżeli trzymaią miary, wagi, wiele z nich użytku? *12mo.* ieżeli przyimowanie do Mieyskiego czyni prowent, y wiele? *13tio.* ieżeli oprócz Punktow wyżey wyrażonych, z osobliwszych Przywileiow szczegulnie Miastom niektórym służących, y inśze iakiekolwiek rodzaiu znayduią się dochody, y iak wiele czynią? *14to.* ieżeli Miasto ma iakie długi zaciągnione, na co są obrocone, y iaki od nich procent płaci? *15to.* iakie expensa są tego Miasta, z opisaniem gatunkow ordynaryinych, y extraordynaryinych? *16to.* wiele w Mieście iest mieszkańcow, osiadłych, y łóżnych, Chrześcian, y Zydow, oraz w ogólności wiele dusz wszystkiego? A tym sposobem WW. y UU. Starostowie, Dzierżawcy, y inni iakimkolwiek sposobem Possessorowie Miast y Miasteczek Naszych tak w Koronie, iako y w W. X. Litewskim lub od nich umocowani, tudzież Administratorowie Miast Naszych Stołowych, oraz Szlachetne y Sławetne Magistraty, y Porządki Mieyskie sporządziwszy iak naydokładnieysze y nayiaśnieysze, z odpowiedziami na każdy punkt Raporta, y podpisawszy one, będą obligowani do NAS, pod adresem Departamentu Policyi Rady przy Boku NASZYM Nieustaiącey iak nayprędzey przesłać, nie poźniey iednak, iak w Miesiącu Wrześniu Roku bieżącego, a to pod winami z mocy Prawa w Sądzie przyzwoitym wskazać minemi. Ten obowiązek z powszechnym Kraiu dobrem będąc ściśle złączony, gdy skutecznie dopełniony będzie, okaże pilność Waszą, y da miarę zaufą ku Nam y Rzeczypospolitey. Lift ten Nasz Uniwersał &c.

N^ro. 74 *Sub Lit: B.*

Dnia 7. Miesiąca MARCA.

Uniwersał do Miast y Miasteczek Królewskich w Koronie.

Wszem w obec &c. a mianowicie Wam WW. y UU. Starostowie, Dzierżawcy, y Uprzywileiowani Possessorowie, tudzież Szlachetne Magistraty y Sławetne Urzędy Mieyskie Miasteczek Naszych Koronnych, przy ofiarowaniu Łaski NASZEY KROLEWSKIEY wiadomo czyniemy: iż exekwując Prawo pod tytułem = *Warunek Nowego Korczyna y innych Miasteczek Naszych Królewskich w Koronie* = w te słowa: „ Zabiegając dalszey ruinie Miasteczek Naszych Królewskich w Koronie, a chcąc ie owszem do lepszey przywodzić pory, zakazuiemy wszelkiey pod żadnym pretextem Zydom pod Prawo Mieszczanom służące, podciągaiącym się Propinacyi; przykazuiemy oraz, ażeby Gorzelnie, które często do zgorzenia Miasteczek przyczyną bywaią, z okręgu Miasteczek wyniesione były; gdzie zaś Mieszczanie maią Prawo do Propinacyi, przy tym ich zachowuiąc, ostrzegamy: ażeby odtąd nie każdy w szczególności na swóy profit propinował, lecz ażeby Magistrat imieniem Miasteczka, co rok, lub co lat trzy dawał Kontrakty iednemu tylko z naymaiętnieyszych pomiędzy siebie, lub takiemu, któryby miał *pignus responsionis*, albo Possessorowi; którey, ieżeliby się żaden z Mieszczan nie podiął, Possessorowi do zakontraktowania bliższym być ma. Prowent zaś ten, ażeby się na użytek ogólny Miasteczek obracał, stanowiemy, y dozor tego Possessorom zlecamy. Nie uchylamy atoli zaszłych o też Propinacye z Starostami Kompanacyi, y prowent Starostom służący podług Lustracyi ubespieczamy, y kompozycye z temiż Possessorami podług Konstytucyi 1768. Mieszczanom *in post* zawierać dozwalamy „ końcem administrowania intraty z Propinacyi z iak naypewnieyszym dla Miasteczek użytkiem, a zabiegaiąc wszelkim podstępom y zmownym Kontraktom, takowe za Zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustaiący, stanowiemy rozrządzenie. *1mo.* w każdym Miasteczku Magistrat lub Urząd tegoż, obrawszy podług łatwości czas pewny, nie poźniey iednak, iak w Miesiącu Kwietniu, publicznym obwieszczeniem ogłosi; że dnia przez tenże Magistrat lub Urząd Mieyski wyznaczonego dziać się będzie Propinacyi Licytacya. *2do.* na dwie niedziele przed terminem Urząd poweźmie proporcyą czystego z Propinacyi zysku z zaprzysiężonego Czopowego, y z niey oznaczy kwotę, nad którą taniey Kontrakt nie będzie mógł być dany. *3tio.* Licytacya odprawować się będzie, w obecności Starosty, lub z iego ramienia przysłanego, do czego WW. y UU. Starostow, y bądź iakimkolwiek Prawem Possessorow, obowiązanych mieć chcemy. *4to.* Kontrakt *pro plus offerentiam* dany będzie, do którego Mieszczanin tegoż Miasta Obywatel, zakład dostateczny maiący, pierwszeństwo mieć ma; w przypadku zaś niedostarczaiącego maiątku, lub nie podięcia się którego z Mieszczan, uprzywileiowany Possessor przed obcemi bliższy będzie, ieżeli ofiarowaną przez kogożkolwiek naywyższą kwotę na siebie przyimie. Gdyby zaś przyiąć nie chciał, ten ktożkolwiek bądź, któryby ofiarował wyższą kwotę, aby tylko miał zakład dostateczny, otrzymać Kontrakt na tęż Propinacyą powinien, a tego wydać y podpisać Magistrat lub Urząd trudnić nie ma. *5to.* Pierwszy Kontrakt na Rok ieden tylko dany będzie; w następuiących zaś latach, na trzy może być zawarty. *6to.* po następoney Licytacyi Urząd kopią Kontraktu do Nas, pod adresem Departamentu Policyi, nieodwłocznie prześle. *7mo.* Intrata z Propinacyi nie na prywatny Mieszczan, ale ogolny Miasteczka użytek Prawem będąc ostrzeżona, składana być ma w ręku Osoby przez Miasto wybraney, zakład dostateczny na bespieczeństwo iey przed uprzywileiowanym Miasteczka Naszego Possessorem okazać maiącey, y bez dołożenia się Departamentu Policyi, na wspomniony użytek tykana być nie powinna. Ażeby zaś żadna nie wynikała trudność, do których to Miasteczek nieniey szy ma się ściągać Uniwersał, oświadczamy: iż te Miasteczka exekucyi onego podlegać będą, które przez Taryffę ostatnią Podymnego w klassyfikacyi Miast mnieyszych y Miasteczek są umieszczone. Takowe z władzy, Nam y Radzie przy Boku Naszym Nieustaiącey daney, w exekucyi Prawa wspomnionego czyniąc rozrządzenie, spodziewać się powinniśmy, że ieśliby gdzie przed doyściem na mieysca tego Uniwersału, postawały po ostatnim Prawie Kontrakty, choćby te przez Licytacyą, ale zaskarżoną zawarte były, tedy maiący Kontrakt na Propinacyą na okazanie, że go bez pokrzywdzenia Miasteczka zawarł, utrzymywać się przy nim nie zechce, ale powtórney podda się Licytacyi. Inaczey Miasteczka w Sądzie Naszym KROLEWSKIM skassowania pokrzywdzaiącego Kontraktu dochodzić powinne będą.

N^ro. 94.

Dnia 21. Miesiąca MARCA

Rezolucya na Memoryał U. Jana.

Na Memoryał U. Jana y Odpowiedź nań Wielebnego Xiędza Prezydenta Trybunału Głownego Koronnego My KROL za zdaniem Rady *&c.* nieniey szą daiemy Rezolucyą: iż gdy wyraźnie okazuie się:

że U. Jozef, Deputat na Trybunał z Woiewodztwa Gnieźnieńskiego, za przypadnieniem Sprawy, iako zapozwany przez U. Jana, na niey nie zasiadał; zaczym y zaskarżenie tegoż U. Jana, zdale się bydź niesłuszne, y boiaźń z tego Sądu niewczesna. A że nienależy do Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey wchodzić w szczegulności Spraw Obywatelskich, a dopieroż decydować o niesłuszności Dekretów, lub one zawieszać; przeto prawność w swoim stopniu upoważniaiącą Dekreta Trybunalskie zostawuiąc, na zapytanie tylko Urodzonego Jana, o wytłomaczenie Prawa, czyli Sprawa Jego z iedney, a Urodzonemi KK. y Urodzonym Jozefem z drugiey strony zachodząca, na mocy dwóch Konstytucyi 1726. y 1768. Roku (*ex quo*, że tenże Urodzony Jozef będąc na Trybunał teraznieyszy Deputatem w nią wchodzi) ma bydź do Trybunału przyszłego odesłana? odpowiedaiąc Deklaruiemy: Iż Konstytucye tak 1670. Fol: 64. Tit: = *Sprawy Deputackie na Trybunale* = iako też 1726. Tit: = *Trybunał Głowny Koronny* = Fol: 420. Art: 10. y 1768. Roku Tit: = *Złączenie Trybunału Koronnego* = Fol: 214. służą bardziey stronom, aby mogły Deputatów zapozywać; Na tych zaś przepisuią szczegulnie, aby spraw z Aktorstów własnych nie mieli, a gdy zapozwanemi zostaną do sądzenia Spraw *ex Reatu proprio*, nie zasiadali, *sub nullitate Decretorum* w słowach wyraźnych Prawa: „ oraz reassumuiąc Prawo 1726. zakazuiemy, aby żaden Deputat w Sprawie lub własney, lub Zony, lub Dzieci swoich, albo „ w Sprawie *via evictionis* do siebie należącey, tudzież w Sprawie *Pupillorum*, którychby był Opiekunem, *tam ex Actoratu quam Reatu*, sądzić się niemógł, y Sprawy takowe na drugi Trybunał odesłane bydź maią: Wolność iednak zostawiamy stronie, która z „ Deputatem maiąc Sprawę, sama osobiście, a nie przez Plenipotentów stawaiąca, *Judicato* by się poddać chciała, sprawę promowować, y Deputat w takowym przypadku Remissy żądać niema. „ Rezolucyą tę &c.

N^ro. 95.

Dnia 21. Miesiąca MARCA

Rezolucya na Memoryał U. Łukasza.

NA Memoryał U. Łukasza dopraszaiącego się o wytłomaczenie Praw Koronie służących: czyli w przypadku Sprawy Sędziego własney, tenże Sędzia ma moc zasądzenia na swoim mieyscu Subdelegata, czyli też Nobilitas miałaby Go obierać? My KROL za zdaniem Rady

&c. wchodząc w poznanie Prawa mianowicie 1557. Roku Tit: = *Statuta Seymu Warszawskiego* = Fol: 606. Art: 4. w słowach następuiących: „ Kiedy się przytrafi, iż który Sędzia, albo Urzędnik Ziemski „ y Grodzki ma akcyą swoię u Sądu, albo Urzędu swego z którąkoi„ wiek Osobą, wolno mu to ma bydź, zasadzić ku iey Rozsądku Osobę „ Szlachecką w oney Ziemi osiadłą bez Surrogacyi Królewskiey, któ„ ra niepowinna będzie przysiądz „ tudzież Prawa 1768. Roku Tit: = *Złączenie Trybunału Koronnego* = Fol: 218. niemniey ostatniego Seymu 1776. Roku titulo = *Subdelegacya Sądów Ziemskich* = Fol: 61. które szczegulnie w przypadku nieprzytomności Sędziego, obranie Subdelegata na mieysce onego Obywatelom przepisuie; deklaruiemy: iż w przypadku Sprawy Sędziego, dana moc temuż Sędziemu wyższym Prawem, aby Subdelegata na swe mieysce zasadzał, nie iest poźnieyszym Prawem zniesiona.

N^ro. 102.

Dnia 8. Miesiąca KWIETNIA.

Rezolucya na Memoryał U. Kaspra.

ODpowiedaiąc na Memoryał U. Kaspra Pisarza z Woiewodztwa N. na Trybunał Głowny Koronny, żądaiącego wytłomaczenia Prawa 1775. Roku, Fol: 59. Tit: = *Trybunał Koronny* = czyli w Kadencyach Woiewodzkich Regestrow, podczas przypadaiących Regestrow *Expulsionum*, *Terminorum Tactorum*, *Executionum*, *Directi Mandati*, maią Pisarze Lubelski lub Sieradzki Ziemscy, pisać Dekreta, czyli też Pisarz Woiewodzki? My KROL za Zdaniem &c. dorozumiewaiąc się z treści tego Prawa wyżey cytowanego myśli Prawodawczey Rzeczypospolitey w Roku 1775. deklaruiemy: że w kolei Regestrów Woiewodzkich chciała tylko, aby szczegulnie Pisarze Woiewodztw pisali Dekreta, a zatym y w tych sprawach, które z ostatniego Seymu 1776. Roku, do Woiewodzkich Regestrów są odesłane, ciż Pisarze Woiewodztw pioro trzymać maią; podczas zaś Regestrów *Universalitatem* wszystkich Obywatelów maiących, *cum exclusione* innych Pisarzów Woiewodzkich, sami Lubelski lub Sieradzki Pisarze trzymali pioro; więc iż nie tylko na Regestrach *Causarum Remissarum*, *Contumacialium Processuum*, tudzież *suspensionum & paritatis votorum* (co *explicitè* wyrażono iest w Prawie) ale y na wszystkich innych Regestrach ogolnych (oprocz Woiewodzkich) w Pro-

wincyi Wielkopolſkiey U. Piſarz Ziemſki Sieradzki, a w Prowincyi Małopolſkiey U. Piſarz Ziemſki Lubelſki, pioro trzymać, y Dekreta piſać maią.

Nro. 103.

Dnia 8. Miesiąca KWIETNIA.

Rezolucya na Memoryał U. Komornika Ziemi

NA Memoryał Urodzonego M. Komornika Ziemi Ł. w ktòrym podług Prawa Seymu oſtatniego 1776. Roku od Nas y Rady przy boku Naſzym Nieuſtaiącey żąda *ex Officio* wytłomaczenia Prawa *Juris Retractus vel Propinquitatis*, podaiąc ſzczegulność przypadku naſtąpionego między Synem Waleryana, y Sioſtry iego; My KROL za zdaniem teyże Rady niniejſzą daiemy Rezolucyą: iż Synowie Waleryana, y Sioſtry iego gdy naſtępuią na Prawa Poprzedników ſwoich; do Sądu należy roſtrząſnąć dowody, iakowym prawem Sioſtra Waleryana zoſtała na Dobrach ugruntowaną, to ieſt: czyli mocą należności poſagowey, ktòra podług Praw y Zwyczaiów ieſt na ſkupie, czyli też mocą wieczyſtey Donacyi? Co ſię zaś tycze wytłomaczenia: ieżeli Statut Kazimierza Wielkiego 1347. Roku Vol: I. Fol: 44. Tit: = *de Præſcriptione Hæreditatum contra Ementem* = iako też Prawo 1576. Vol: II. Fol: 939. w Exceptach y Zwyczaiach Mazowieckich Tit: = *Zamiana albo Darowizna Imienia* = nakoniec Herburt w zbiorze Praw Statutowym Fol: 51. Tit: = *Pro redimendis Bonis à propinquo venditis* = *Forma citationis* = ieżeli więc te wſzyſtkie Prawa uſtanawiaią *Jus Retractus* czyli *Propinquitatis*? deklaruiemy: iż lubo wſpomnione dopiero Prawa przepiſuiąc iuż czas Preſcrypcyi, iuż warunki frymarków Dobr, iuż Formę Zapozwow, *per applicationem* tylko naciągane bydź mogą, y domyślać ſię każą poprzedniego uſtanowienia *Juris Retractus*, bardziey *Teutonici* niżeli *Polonici*; lecz że ani przed Rokiem 1347*dmym* nadaiącym piſane Nam Prawa, ani poźniey oprócz Praw wyżey wzmiankowanych, nic ſtanowionego *respectivè de Jure Retractus*, *in Voluminibus Legum* nieznayduie ſię; *A ſame Excepta* Mazowieckie wyżey cytowane naſtępuiące maią ſłowa Prawa: „ Frymark Imienia leżącego y Dziedziczów między Szlachtą, „ albo ktòregokolwiek ſtanu y kondycyi Ludźmi, z zezwolenia ich „ wſpòlnego y woli uczyniony, bądź to z iakim przydatkiem pie- „ niędzy, albo innych ktòrychkolwiek rzeczy, bądź też bez przy- „ datku, ieżliby były zapiſane y utwierdzone Akty Ziemſkiemi albo „ Grodzkiemi, takowy frymark, na obie ſtrony frymarczące ma ſię „ zoſtawać, y mocnie a niezłamanie zachowan, a żadna Oſoba z li- „ nii Krewności ich, Prawem bliſkości tego frymarku, albo zamiany „ odezwać, ani przenagabywać niemoże „ a tym więcey, że po- żnieyſze Prawa, mianowicie 1768. Roku Titulo = *Złączenie Trybunału Koronnego* = Fol: 223 *Validitatem* Tranſakcyi *bonæ Voluntatis* wieczyście zabeſpieczaią w tych ſłowach: „ Mieć chcemy aby „ Donacye, Zaſtawy, y Zapiſy, Intercyzy, Kwity, y wſzelkie Tranza- „ kcye, *ex actu bonæ Voluntatis* autentycznie naſtąpione, w Kſięgach „ zeznane, wieczyście trwałe y niewzruſzone były „ co nayſilniey podpartym ieſt *Axiomate Juris* w powſzechności wziętym: iż *poſteriora ligant priora*; a zatym *Jus Retractus* czyli *Propinquitatis*, nie ieſt Prawem Polſkim ſtanowi Szlacheckiemu ſłużącym: a chociażby *in Jure Theutonico* toż Prawo znaydowało ſię, tedy Statut Kazimierza Wielkiego 1347. Roku, Vol: I. Fol: 28 titulo = *De illis qui habentes Jus Theutonicum, utuntur Polonico* = wyraźnie przepiſuie: iż kto raz odſtąpił a *Jure Theutonico*, iuż więcey tego Prawa używać nie może.

Nro. 104.

Dnia 8. Miesiąca KWIETNIA,

Rezolucya na Memoryał UU. Onufrego y Jozefa,

ODpowiedaiąc na Memoryał UU. Onufrego y Jozefa dopraſzaiących ſię wytłòmaczenia myśli Prawa 1726. Roku, Vol: VI. Fol: 462. titulo = *Inkwizycye* = ieżeli toż Prawo tamować może wyexpedywania *Actu* Exdywizyi przez obranego na Trybunał przyſzły y Kadencyą Wileńſką Deputata, ktòry do tego Dzieła Trybunalſkim Dekretem w Kadencyi Ruſkiey wyznaczonym zoſtał przed obraniem ſiebie na funkcyą Deputacką? My KROL za Zdaniem Rady &c. niniejſzą daiemy Rezolucyą: Iż Prawo wyżey allegowane, gdy w ſwoim brzmieniu wyrażać zdaie ſię Zakaz, ażeby Deputat *durante charactere* ſwoiego Urzędu nie był przez Trybunał, na ktòrym zaſiada iako Sędzia, do Inkwizycyów, Kondeſcenſyi, Tax y Exdywizyów naznaczony; a przeto takowego urzędowania podeymować ſię, y zieżdżać na mieyſca nieważył ſię Deputat, *ſub pœna privationis Officij*, z przyczyny bez-prawności naſtąpić mogącey ztąd, iż Zjazdowy wyrok bądź naygorſzy Zaſtępcę y Obrońcę ſilnego miałby w Oſobie tego, ktòry w Trybunale zaſiadając, ſam ſwoią robotę utrzymywałby; Deklaruiemy oraz: że ròżnica bydź powinna między Deputatem wyznaczonym na Exdywizyą *durante ſuo Cha-*

factere, a Osobą, która do Exdywizyi naznaczoną będzie, a *exposit* obraną Deputatem: y że iako w pierwszym przypadku Prawo 1726. Roku *ad literam* słuchane bydź powinno, tak do drugiego *applicabile* bydź niema, byleby *Actus* Exdywizyi Obowiązkowi Deputata w sądzeniu nie był przeszkodą, oraz Akt Exdywizyi do tey Trybunału Repartycyi nie należał, na którą *Exdivisor* Sędzia iest naznaczony Deputatem.

Nro. 110.

Dnia 18. Miesiąca KWIETNIA.

Rezolucya na Memoryał Wielm: Joanny, y Odpowiedź UU. Elżbiety y Kazimierza.

Rezolwuiąc Memoryał W. Joanny, po niegdy W. Piotrze pozostałey Wdowy, oraz odpowiedź UU. Elżbiety Matki y Kazimierza Syna, My KROL za zdaniem Rady &c. deklaruiemy, iż gdy W. Joanna zapozwała, a UU. Elżbieta y Kazimierz, *reconventionaliter* do Wpisu, przypozwali do Trybunału Głównego Koronnego, iako z Memoryałów tychże, wyraźnie okazuie się; więc tymże nietamuie się drogą Sądu przedięwzięta: w którey, że wyrok Trybunału podług Prawa obydwom stronom uczyni satysfakcyą; spodziewa się, y przeświadczoną chce bydź Rada. Ażeby iednak obojętność Prawa nie była na przeszkodzie, y dogodzenie nastąpiło w zapytaniu Wżney Joanny; tłomaczemy Prawo 1776. Roku, fol: 37. titulo = *Deklaracya o Kommissyach y Remissach z przeszłego Seymu wypadłych* = w następuiący sposob: Iż Stany zgromadzone w wyż namienionym Roku, w punkcie drugim, gdy w słowach tych, myśl swoię wyraziły; że: „ Kommissye z poprzedzaiącey przez obydwie strony ugody wyrobione, podług teyże ugody rozpadzone, y w akceptacyą „ weszłe, chociażby potym po akceptacyi, były od któreykolwiek „ strony zaskarżone, y do Sądu wywołane, powinny zostać *in suo* „ *Judicato* nieporuszone „ takowy więc wyraz nadto iaśnie wytłómaczony, nie może podpadać tłómaczeniu, co do ugody y akceptacyi w wątpliwości czasu, kiedy Ugoda lub Akceptacya ta, bydź by miała? albowiem Stany Seymuiące w tym namienionym Punkcie drugim, o tey ugodzie tylko mówią, która przed wyrobionemi Kommissyami, między stronami nastąpiła, iak iest ta, między W. Joanną y UU. Elżbietą y Kazimierzem, oraz o akceptacyi wyroków teyże Kommissyi, nastąpioney: y że takowe tylko Ugody y Akceptacye, podług namienionego Punktu, *Judicata* Kommissyine niewzruszonemi czynią.

Nro. 120.

Dnia 22. Miesiąca KWIETNIA.

Rezolucya na Memoryał U. Antoniego.

Roztrząsaiąc Memoryał U. Antoniego zapytuiącego się, kto prawnie na ustępach znaydować się powinien? My KROL za zdaniem &c. deklaruiemy: iż dosyć wyraźnie przepisały iuż Prawa, a podług nich Uniwersał nasz za zdaniem teyże Rady na dniu 14. Miesiąca Lutego, Roku teraznieyszego 1777. wydany, ażeby tłómaczenie potrzebnym było; iż sami Sędziowie, y pioro trzymaiący, którzy na Sekret przysięgaią, są autoryzowanemi do pozostania w Izbie Sądowey podczas ustępów w sprawach, w czym obowiązek iest każdego Urzędu, ażeby Prawa w tey mierze nieodzownie exekwowane były.

Nro. 138

Dnia 30. Miesiąca KWIETNIA.

Rezolucya na Memoryał Xiędza Hiacynta Ihumena Monasterow Grecko-Oryentalnych, y U. Michała.

Odpowiadaiąc na Memoryał przez Xiędza Hiacynta Ihumena Monasterow Grecko-Oryentalnych w Prowincyi W. X. Lit: y U. Michała Assessora Sądow Zadwornych tegoż W. X. Lit: podany, a w treści onego wyczytuiąc, następuiące prożby NAM y Radzie przy Boku NASZYM Nieustaiącey przełożone; *Nayprzód* ażeby Subdelegaci za Reskryptem podług Traktatu 1768. Roku nominowani, do Przysięgi *Rothd Judicum* przypuszczonemi byli, z wyznaczeniem Przysięgi, oraz injunkcyą, iżby Urzędnicy *ad expediendos juridicos Actus* od stron drugich użyci legalności Subdelegatom nie kwestyonowali. *Powtóre*, aby Ziemstwa y Grody W. X. Lit: otworzyły osobny tydzień y Regestra *purè* do Spraw *Religionis & lesæ securitatis Dissidentium. Potrzecie*, aby takowy tydzień na każdey kadencyi, iuż Ziemskiey, iuż Grodzkiey był wyznaczony, a od takowego tygodnia nie rospoczynały się Roki, y Roczki, ale raczey

na nim się kończyły, z zaleceniem Urzędom odsyłania na drugą Kadencyą Sprawy z Regestrow Cywilnych przypadley, która zabieraiąc tydzień Dyfsydentski, zabrać mogłaby wołanie Regestru onych. *Poczwarte*, aby Akta Kondescensyine y Exekucyine, które zamitrężone zostały przez zadysputowanie Juramentu Subdelegatom, nie ściągały kar *contraventionis* na strony. *Popiąte*, aby w Sądach Zadwornych W. X. Lit: dwa Miesiące były na Rok dla Spraw Dyfsydentskich wyznaczone. *Nakoniec*, aby rozrządzenie w wyż namienionych prożbach, y determinowanię teraźnieyszey Kadencyi Sądow Zadwornych Litewskich dla generalnego wszystkich uwiadomienia okolnemi Listami było ostrzeżone. Na takowe więc sześciorakie prożby, MY KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Iż gdy prawidłem są Traktaty, pierwszy 1768, y drugi 1775 Roku, oraz Konstytucya 1768 fol: 237. tit: = *Ordynacya Sądow* Judicij Mixti = w tych Punktach, ktore Traktatem 1775. odmienione zostały; takowe więc Prawa wyraźne w sobie przepisy zawieraiące, opacznemu tłómaczeniu podlegać by niepowinny; ażeby iednak w odpowiedzi NASZEY okazaliśmy, iak równym wymiarem Sprawiedliwości z Radą Nieustaiącą opiekować się chcemy losami Obywatelskiemi, bez dystynkcyi na różnicę wyznania, niniejszą na każdy Punkt daiemy Rezolucyą. *Co do pierwszego*, Subdelegaci iako prawnie są ustanowionemi do kondescensyinych, exekucyinych, y ziazdowych czynności, za Dekretami wszelakich Urzędow, tak ażeby *Rotha Judicum Castrensium vel Terrestrium* przysięgali, (co równym iest) tę przysięgę zaś wykonywali *in pleno Judicio*, czyli też *circa Acta*, biorąc *testimonia expletorum Juramentorum* (co legalność urzędowania ich zabeśpieczy) rzeczą iest z Prawa słuszną y powinną. *Co do drugiego*, gdy Prawo 1768. fol: 238. Regestra dla Dyfsydentow wyznacza; te w Ziemstwach y Grodach być maią, oraz tydzień do sądzenia Spraw wydzielony być powinien. *Względem* którego tygodnia zbyteczne iest domaganie się w przełożoney w Punkcie trzecim prożbie; gdy podług teyże Konstytucyi 1768 Roku, wyraźnie przepisały Stany zgromadzone, aby w Wielkim Xięstwie Litewskim nie przydaiąc Sądom czasu do sądzenia, na Kadencyi iedney tylko w Roku, tak Ziemskiey iako y Grodzkiey, tydzień ieden dla odwoływania Regestrow Dyfsydentskich był zachowany; co nie przeznacza tydzień ieden w każdey Kadencyi, lecz w którey kolwiek z tych, y Ziemskiey y Grodzkiey ieden tydzień na Rok czasowy. Ażeby zaś nie spełzał takowy tydzień, nayprzyzwoitszym być się zdaie początkowy bardziey, a niżeli ostatni, który takowy tydzień na Rekwizycyą Dyfsydentow, Urzędy tak Ziemskie iak y Grodzkie wyznaczać będą. *Co do czwartego*, iż co do skrupułow względem spełzłych Kondescensyi, te mniey są potrzebnemi, albowiem spodziewać się należy po sprawiedliwey rostropności Urzędow, że na Stronach prawniących się kar kontrawencyinych nie przysądzą, gdy spełnienia przyczyna dowiedziona będzie: że z zadysputowania Przysięgi Subdelegatom nastąpiła. Co się zaś tycze *piątego Punktu*, prożby względem Kadencyi w Sądach Zadwornych W. X. Lit: tą

gdy Traktatem 1775. Roku fol: 58. §. 3tio udeterminowaną zostałaś; zosty więc Miesiąc w każdey Kadencyi tychże Sądow Zadwornych do wołania Spraw Dyfsydentskich iest onym wyznaczony, który (spodziewać się należy) że na teraźnieyszą Kadencyą przez Wielmożnego Xcia Kanclerza Wielkiego W. X. Lit: obwieszczonym będzie. Aże iest żądane, od tychże podaiących Memoryał, obwieszczenie z Rady Uniwersałami; na takową więc ostatnią prożbę deklaruiemy: iż dosyć będzie gdy Rezolucya Nasza przez wyż rzeczonych Obywatelów po Kancellaryach W. X. Litewskiego zaoblatowaną zostanie.

Nro. 139.

Dnia 30. Miesiąca KWIETNIA.

Rezolucya na Memoryał U. Stanisława.

REzolwuiąc Memoryał U. Stanisława, swoim y niektórych Obywatelów Wyznania Dyfsydentskiego, imieniem podany, w którym dwoiakie zawieraią się żądania: *Nayprzód*: aby do Sądów Assessorskich Pisarz y Regent z Dyfsydentów podług Traktatu 1768. Roku, był wyznaczeni. *Powtóre*: aby przy Przewielebnym y Wielmożnym Kanclerzach Wielkich, Podkanclerze, iako Assessorowie zasiadali, dla niebytności Assessorów Katolików ku sprawowaniu Kompletu; My KROL za zdaniem Rady &c. deklaruiemy: *Co do pierwszego*, iż co służyło *Judicio Mixto* Traktatem Seymu 1768. Roku względem Pisarzów y Regentów, których ustanowienie na ów czas zdawało się bydź potrzebne dla nowego a niebyłego *Dicasterium*, dziś po Traktacie pośledniey szym 1775. Roku fol: 59. § 3. mieysca mieć niemoże, iuż z przyczyny zkasowanego *Judicium mixtum*, iuż z przywłaszczonego *Forum* dla spraw Dyfsydentskich w Sądach Zadwornych oboyga Narodów; a zatym w Kadencyach prawem przepisanych na sprawy Dyfsydentskie nie inny Pisarz y Regent bydź powinien, iak tenże, który y do innych spraw wszystkich prawami dawnemi iest wyznaczonym dla Sądów Zadwornych. *Co do drugiego*, iż zbytnia iest troskliwość y niewczesna względem Assessorów, gdy ci podług Prawa naydowadź się zawsze będą; a gdyby nawet Assessorowie dla iakich przyczyn nie ziechali; U. Stanisław bezprawney niezwyczayney y nieprzyzwoitey domaga się rzeczy, gdy WW. Podkanclerze równey powagi y prerogatywy z Kanclerzami, oraz tak iako oni, Prezesowie Sądów Zadwornych w nieprzytomności Kanclerzów nie mogą, ani powinni za Assessorów zasiadać, a gdy przytomnemi są Sądom Zadwornym pod czas zasiadania Kanclerzów (co od ich dobrey woli dependuie) obu Pieczętarzów Decyzya, nie może bydź podług Prawa, iak za iednę kreskę braną.

Nro. 146.

Dnia 6. Miesiąca MAJA.

Rezolucya na Memoryał U. Ignacego.

Odpowiedaiąc na Memoryał U. Ignacego zapytuiącego się, o wytłomaczenie Prawa 1726. y 1766. Roku, zabraniaiącego Deputatom pod czas Funkcyi nabywania Dobr, iako to: gdy Piotr nie będąc ieszcze Deputatem zawarł Kontrakt arendowny z Pawłem, y Summę wyliczył; *insuper* pożyczył inną Summę temuż Pawłowi pod obowiązkiem w Kontrakcie wyrażonym: iż ieżeliby Paweł w Rok pożyczoney Summy nie oddał, tedy Dobra w posesyi arendowney Piotra będące, maią Kontraktem zastawnym temuż Piotrowi bydź puszczone. Nie dotrzymał Paweł Kondycyi na Terminie wyliczenia Summy, a przeto Kontrawencyą popełnił, *in subsequens* Piotr został obranym na Trybunał Główny Koronny Deputatem. A lubo Paweł Piotrowi oświadcza, iż chce wypełnić Kondycyą w wypuszczeniu mu Dobr swoich zastawą, kiedy iednak tenże Piotr zapytuie się Nas y Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey, czyli wyżey namienione Prawa nie będą mu inwalidować obiecywanego Kontraktu zastawnego? przeto My KROL za zdaniem teyże Rady deklaruiemy: iż gdy pomienione Prawa, a mianowicie 1726. Vol: VI. titulo = *Trybunał Glowny Koronny* = fol: 420. wyraźnie mówi: „ ażeby Marszałkowie y Deputaci podczas Funkcyi swoiey żadnych Dóbr ani dziedzictwem, ani iakimkolwiek sposobem nie nabywali, ani kontraktowali *in ordine* do nabycia (oprócz arendy „ dla wygody swoiey) *sub nullitate* takowych Transakcyi, które *pro casibus* mieć chcemy „ więc iasność wyrazów zabraniaiąca wszelkich innych Kontraktów, oprócz arendownych, zawieranie Osobom na Funkcyi Deputackiey będącym, tłómaczeniu nie podpada; iednakże temuż Piotrowi w innych Subselliach wolność *agendi* o swą własność zatamowana przez Prawo nie iest,

Nro. 147.

Dnia 6. Miesiąca MAJA.

Rezolucya na Memoryał U. Ludwika.

NA Memoryał U. Ludwika dopraszaiącego się o wytłómaczenie Prawa 1775. fol: 67. titulo = *Ustanowienie Prowizyi, y ubespieczenie Kredytorów* = które w przypadku „ gdyby Debitor na Ter-

„ minie tym, którym się swoiemu Kredytorowi oddać Prowizyą „ obowiązał, Prowizyi podług Dokumentu nie zapłacił, tedy *pro pena* od uchybionego terminu, Prowizyą iuż nie po pięć, ale po „ siedm od sta swoiemu Kredytorowi aż do zapłacenia Summy, płacić obligowany będzie. „ Jeżeli podług tych słów Prawa Debitor nie zapłaciwszy na oznaczonym Terminie po pięć od sta swoiemu Kredytorowi, ma y tę roczną nie zapłaconą, po siedm zapłacić, czyli też dopiero *ab actu contraventionis* ta Prowizya po siedm od sta Prawem oznaczona, płacona bydź ma? My KROL za zdaniem Rady &c. następuiące czyniemy obiaśnienie: iż wyżey wyrażone Prawo iasnemi wyrazami determinuie: że dopiero *ab actu contraventionis* Prowizya po siedm od sta rachowana y przysądzona bydź ma.

Nro. 159

Dnia 13. Miesiąca MAIA.

Uniwersał do Obywatelów Koronnych y W. X. Lit; względem Juris Detractûs.

Wszem w obec &c. do wiadomości podaiemy. Gdy NAS doszło przełożenie z strony Nayiaśnieyszego Króla Jmci Pruskiego przez notę Rezydenta Iego u Naszego Dworu, o przestępowanie przez Obywatelow pogranicznych Królestwa Polskiego, wyrazow w Akcie osobnym Traktatu względem *Juris Detractûs* zawartych; A szczegulnym iest Naszym usiłowaniem, aby między Państwami Naszemi y Sąsiedzkiemi nieprzerwana zawsze kwitła harmonia y przyiaźń; chcąc oraz oddalić wszelkie uzalenia y nieukontentowania poddanym Króla Jmci Pruskiego przyczyny, w nadziei, że równa wzaiemność dla Państw Naszych y Obywatelów Rzeczypospolitey czyniona będzie: uznaliśmy za Zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey rzeczą potrzebną, dla tym dokładnieyszey wszystkim Obywatelom Rzeczypospolitey wiadomości, przez List Nasz teraźnieyszy Uniwersał ostrzedz onych o Artykule piątym osobnego Traktatu z Królem Imcią Pruskim zawartego, iakoż ostrzegamy przez wypis słow Artykułu tego, to iest: „ Obywatele Oboyga Kraiu „ będą mogli po całey rozległości tychże *respective* Kraiow wolnie „ odbierać summy dane na zastaw, wszystkie inne długi, dziedzictwa y Sukcessye, tudzież pogaci bez obowiązku płacenia iakiey „ od tego kwoty, z tym dokładem: iż to uwolnienie od płacenia „ *Juris Detractûs*, nie będzie się daley rozciągało, iak do Lat sześciu „ od daty czasu, w którym używanie Prawa tego Stronom interessowanym będzie się zaczynało „ Zalecamy przytym Obywatelom Państw Naszych nayściśleysze Artykułu wypisanego zachowanie, iżby żadney skargi w tey mierze nie zaciągali, y we wszelkich okolicznościach wzaiemność sobie zupełną ziednali.

Nro. 164.

Dnia 15. Miesiąca MAJA.

Rezolucya na Memoryał U. Marcellego.

REzolwuiąc Memoryał U. Marcellego zapytuiącego się: Jeżeli Dekreta Trybunalskie w Sprawach Kommissyinych Konstytucyą 1776. Roku fol: 37. tit: = *Deklaracya o Kommissyach y Remissach &c.* = odesłanych niewzruszonemi bydź maią? My KROL za zdaniem Rady *&c.* deklaruiemy: iż słowa Prawa służą za Rezolucyą: że „ iak „ raz zapadnie Dekret finalny, *ad comparitionem Partium ex serisis* „ *controversis*, lub po iedney Kondemnacie, na drugim Terminie „ Kontumacyalny *&c.* ten iuż niewzruszony nigdy, y nigdzie zo„ stanie. „

Nro. 167.

Dnia 15. Miesiąca MAJA.

Rezolucya na Notę Trybunału Głownego N.

REzolwuiąc Notę od Trybunału Głownego N. podaną, My KROL za zdaniem Rady *&c.* deklaruiemy: Iż gdy Konstytucya 1776. Roku fol: 37. w tytule swoim y w całym brzmieniu, szczegulnie mówi tylko o Kommissyach y Remissach, przeto wątpliwość względem tych słów Prawa = *nie zważaiąc na żadne przez Seym lub Konfederacyą kogożkolwiek krzywdzące zniesnane Legalizacye* = żadna nie znayduie się, ponieważ przez Seym y Konfederacyą Legalizacye nastąpione, podług tego Prawa szczegulnie tylko rozeznaniu Sądowemu Dekretów Kommissyinych y Remissowych, nie zaś Konfederackich, podpadaią.

Nro. 173.

Dnia 20. Miesiąca MAJA.

Rezolucya na Memoryał U. Leona.

ODpowiedaiąc na Memoryał U. Leona, iako na Sądach Woytowskich N. do Sądzenia Sprawy Kryminalney Surrogata, ktory dopraszza się rozwiązania wątpliwości, postępowania Sądowe tamuiącey, z prypadku

z przypadku takowego: Ze więzień o tyrańskie związanie, zamordowanie y utopienie w nocy człowieka oskarżoney, a w Sądzie świadkami przekonany o to tylko, że pogróżki w tey mierze czynił, y że tey samey nocy w domu nie nocował, do kryminału zaś popełnionego nie przyznaie się; My KROL za Zdaniem Rady *&c.* takową daiemy Rezolucyą: iż iako ułatwienie tey wątpliwości z rozeznania samego uczynku, podług dowodów, odwodów, y okoliczności do Sądu należy; tak spodziewa się Rada Nieustaiąca: że Sąd Woytowski N. zapatrzywszy się na Prawo 1776. Roku fol: 42. tit: = *Konwikcye w sprawach kryminalnych* = które wyraźnie przepisuie, aby: „ Manifesta, *in*„ *dicia, in recenti Crimine deprehensio, propria oris confessio*, Inkwizycye, „ niemniey inne dowody y odwody „ iedynie przekonywaiącemi były w sprawach kryminalnych, bez zażywania Konfessatów przez tortury; podług tegoż Prawa rodzay występku z konwikcyi, ieżeli kryminalnym lub *semi*-kryminalnym iest, rozezna.

Nro. 177.

Dnia 23. Miesiąca MAJA.

Rezolucya na Notę U. Hiacyntha.

ODpowiedaiąc na Notę U. Hiacyntha zapytuiącego się *ex Munere Officii*, a to dopełniaiąc Prawa 1776. Roku, titulo = *Obiaśnienie ustanowienia Rady Nieustaiącey* = fol: 16. *Jeżeli* Prawo 1776. Roku, titulo = *Przyspieszenie Sprawiedliwości* = nie tylko do spraw granicznych, lecz y do wizelkiey natury Kommissyinych spraw Kommissarzom wyznaczonym za Dekretem wykonanie przysięgi nakazuie? *Jeżeli* niewykonanie przysięgi, Akt cały Kommissyiny zniszcza, y nieprawnym czyni? *Jeżeli* nakoniec acz wykonana przysięga, lecz po wydanych pierwey niektórych Decyzyach, y nie Rotą właściwą Assessorom, może bydź za istotne Prawa dopełnienie rozumiana? Razem na wszystkie trzy zapytania My KROL za Zdaniem Rady *&c.* takową daiemy Rezolucyą: iż lubo Konstytucya 1766. Roku, tit: = *Przyspieszenie Sprawiedliwości* = o Kommissyach mówi granicznych, aby na nie wyznaczeni Kommissarze (wyiąwszy Senatorów, Podkomorzych, y innych Sędziow iuż przysięgłych) pierwszy raz na Kommissyi zasiadaiący, *praesentibus Partibus & Arbitris* Iurament wykonali, gdy iednak dla bespieczeństwa Obywatelów sprawy maiących, tudzież dla zagruntowania potrzebney wiary, którą mieć strony w Sędziach powinny, wielo Prawami nakazana iest przysięga tymże Sędziom; więc każdy Sąd Kommissyiny z Sądów Zadwornych Naszych Referendarskich, choćby nie w sprawie graniczney, byle z mocą Sądową wyznaczony, póty prawny bydź nie może, póki Kommissarze do niego wyznaczeni Rotą Assessorów sposobem w tymże Prawie

1766. Roku opisanym, y przed zaczęciem Sądu, przysięgi nie wykonaią. Co się nie ma ściągać do Dekretów na Kommissyach iuż wypadłych, tylko do spraw przyszłych, gdyż Rada Nieustaiąca nie maiąca mocy Sądowey, wdawać się nie może w approbacyą lub reprobacyą Dekretów.

Nro. 184.

Dnia 27. Miesiąca MAJA.

Uniwersał do Obywatelów nad Kordonem Rossyiskim Dobra swoie y Lasy maiących.

WSzem w obec, y każdemu z osobna Obywatelom Rzeczypospolitey y Królestwa Naszego Dobra dziedziczne, lub zastawne, lub arendowne posiadaiącym, do których to ściągać się może, przy ofiarowaniu Łaski Naszey Królewskiey wiadomo czyniemy tym Listem Uniwersałem, za Zdaniem Rady &c. wychodzącym; Jako po nastąpionym rozgraniczeniu Państw Naszych, y Rzeczypospolitey od Państw Dworu Petersburskiego, zostaie nieodbita potrzeba dla bespieczeństwa y całości tychże Państw Naszych, żeby granice Nasze słupami herbownemi na wzor słupów rzeczonego Dworu, zaraz na początku wiosny oznaczone były; do tego oznaczenia U. Karola Sierakowskiego Kapitana w Korpusie Kadetów, iednego z tych Indzynierów, którzy przy rozgraniczeniu znaydowali się, wyznaczyć umyśliliśmy, iakoż y wyznaczamy, któremu przyzwoita y proporcyonalna Kommenda Woyskowa, do pomocy y wykonywania tego dzieła, przydana będzie. Obywatelów zaś na tym pogranicznym *quocunque titulo* Dobra posiadaiących, bory y poddaństwo swoie maiących, nie tylko przez wzgląd na niedostatek Skarbu publicznego, ale też y przez baczność, z iaką trudnością, zmudą, przychodzićby musiało na swoie mieysca przysposabianie podług potrzeby drzewa, y obrabianie iego na słupy do oznaczenia granic przydatne, obligować umyśliliśmy, iakoż obliguiemy, y miłością Dobra powszechnego obowięziemy, żeby każdy na swoim gruncie, przez który, lub naprzeciwko którego te granice oznaczać przyidzie, drzewa proporcyonalnie przysposobiwszy, oneż na słupy podług miary w liczbie, iaka *ad Marginem* (a) tego Listu Uniwersału wypisana iest, obrobić y na mieysce także wypisane, iak tylko o zbliżaniu się U. Indzyniera Naszego na grunt swóy wiadomość odbiorą, rozwozić kazali, y robotnika z narzędziami do roboty potrzebnemi dodali. Ze zaś nie wszystkie Dobra maią swoie bory, Possessorom Dobr Królewskich z borami, zalecamy, a po Dziedzicach żądamy: żeby z tych-że borów Sąsiadom onych nie maiącym, a na wzmiankowaną przysługę potrzebuiącym, wyprowadzić nie bronili. Rekwiruiemy oraz UU. Podkomorzych pogranicznych *respective* Woiewodztw: aby przy oznaczeniu słupami granic znaydowali się. Od powolności w tey mierze y podług wyższey informacyi spodziewaney od Obywatelów Rzeczypospolitey maiącey bydź pokazaney niech się nie odstręcza delikatne strzeżenie wolności Obywatelskiey; bo chociaż to oznaczenie granic, w publiczney pewności granic zawiera, y każdego Obywatela z obcym Sąsiadem granice, y wzaiemnie oznaczenie przez każdego swoiey granicy całego Kraiu staie się oznaczeniem, a tak iest dla każdego *ad præmissa* obowiązkiem z własnego interessu wynikaiącym; z tym wszystkim My KROL z Radą Naszą nie iako z powinności, ale iako usługi dla Dobra publicznego tych to przysposobienia, obrobienia, dodania drzewa na słupy do ogranicznia Kraiu y robotnika, od wzmiankowanych Obywatelów rekwiruiemy, do niey każdego zachęcamy, y wdzięczność Naszę Królewską każdemu za to w okazyach przyzwoitych obiecuiemy. A ten List Uniwersał Nasz po Grodach w pograniczu, o które rzecz, leżących oblatować, y dla prędszey wiadomości o nim każdego Obywatela, przez Parafie przesłać (co staraniem Zwierzchności Duchowney bydź ma) roskazaliśmy.

Nro. 188.

Dnia 27. Miesiąca MAJA.

Rezolucya na Memoryały U. Tomasza y U. Jozefa.

ODpowiedaiąc na Memoryały: *Pierwszy* U. Tomasza żądaiącego wytłómaczenia wątpliwości swoiey, o wyrazach niektórych Uniwersału Naszego za Zdaniem Rady na dniu 10. Miesiąca Stycznia w Roku bieżącym do Obywatelów nad Kordonem Austryackim, Dobra swoie y Lasy maiących wydanego; *Drugi* U. Jozefa żalącego się na Urodzoną N. o wdzieranie się w Łąki, y Lasy iemu należeć maiące; My KROL za Zdaniem Rady *&c. naprzód* dla obiaśnienia wątpliwości U. Tomasza następuiącym sposobem myśl rzeczonego Uniwersału tłómaczemy: „Iż gdy w słowach to oznaczenie granic, w publi„czney pewności granic, zawiera, y każdego Obywatela z obcym „Sąsiadem granice, y wzaiemne oznaczenie przez każdego swoiey „granicy, całego Kraiu staie się oznaczeniem„ chciał tenże Uniwersał obwieścić Obywatelów nad granicami, Possessye swoie, maiących, ażeby w generalney Kraiu granicy, mogąc mieć swoiey własney Possessyi ograniczenie, od publiczney usługi nie usuwali się; więc nie ma się rozumieć, ażeby Kordon przerzynaiący własny grunt partykularnego, odbierał onemu Prawo własności, y posiadania gruntu, Duktem Państwa dzielącym zagranicznego: zwłaszcza gdy Trakta-

tem 1773. Roku, między Polską a Austryą wzaiemne Obywatelstwo ſieſt zachowane y oſtrzeżone. *Memoryał* zaś U. Jozefa ma bydź kommunikowany Urodzoney N. przez Liſt W. Prezeſa Departamentu Sprawiedliwości, z oſtrzeżeniem: aby iak nayrychley odpowiedź dana była, na iakim fundamencie Prawności tych pretenduie Łąk y Łaſów, które ſwoią właſnością bydź twierdzi U. Jozef.

Nro. 192.

Dnia 27. Miesiąca MAJA.

Rezolucya na Memoryał U. D.

Odpowiedaiąc na Memoryał Urodzonego D. żądaiącego Liſtu do Ziemſtwa N. zalecaiącego, aby też Ziemſtwo lubo ieſzcze nieprzyſięgle, mogło pomimo uſtanowioney Kadencyi Sądom Ziemſkim N. Kadencyą Sądom ſwoim złożyć, a to na fundamencie Konſtytucyi 1667. Roku, Vol: IV. fol: 927. tit: = *Sądy Ziemſkie* = My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Ponieważ poźnieyſze Prawa, a mianowicie 1768. Roku, fol: 218. tit: = *Złączenie Trybunału Koronnego* = przepiſały wyraźnie tak Ziemſtwom, iako y Grodom, aby Kadencye ſwoie *omnino* w ſądzeniu zachowywały, *pub amiſſione Officii*, oraz Kadencye Ziemſkie tak, iak w Prawach ſą opiſane, odmienione nie były, nie limituiąc ich, ani proroguiąc; więc na fundamencie tegoż Prawa przyſięgli Sędziowie, a tym bardziey nie przyſięgli, Kadencyi Prawem oznaczonych odmieniać nie powinni, y do takowych Kadencyi odmian Rada Nieuſtaiąca przykładać ſię nie może przez Liſty zalecaiące.

Nro. 196.

Dnia 30. Miesiąca MAJA.

Rezolucya na Memoryał U. Alexandra.

Odpowiedaiąc na zapytanie U. Alexandra, z mocy Plenipotencyi ſobie danych uczynione, przez Memoryał do Nas, y Rady &c. podany, zaniesione: Jeżeli zaczęty Proceſs przed Prawem 1776. Roku, fol: 18. titulo = *Powinności, y władza Departamentów, w Radzie przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey &c.* = §. 4., a po naſtąpionym Prawie tymże zakończony, doſtatecznym ieſt przekonaniem ſtrony, y czyli potrzebny Dekret Trybunalſki *Executionis*, lub nie? My KROL za Zdaniem teyże

teyże Rady &c. deklaruiemy: że gdy cytowane Prawo 1776. Roku przepiſuie wyraźnie: iż Departament Woyſk obojga Narodów, poſtępować ma w Exekucyi Dekretów wſzyſtkich Juryzdykcyi, podług reguł Konſtytucyi 1768. Roku, fol: 247. tit: = *Exekucya Dekretów* = z uchyleniem co do tego Punktu Prawa Seymu tegoż przeciwnego, titulo = *Złączenie Trybunału Koronnego* = Konſtytucya zaś Roku 1768. pod tytułem wyż namienionym, naſtępuiące ma w ſobie wyrazy: że „Staroſtowie Grodowi lub ich Urzędy w Koronie, powinni będą wſzyſtkich Juryzdykcyi Kraiowych Dekreta, podług Praw Exekucyi podpadaiące exekwować, rekwiruiąc od Kommiſsyi Woyſkowey przez Liſt, y Manifeſt urzędownie uczyniony, *de impedita executione*, aby im do takowego Aktu dodała Ludzi„ więc podług myśli tychże Praw, chociażby zaczęty przed Prawem 1776. Roku, a potym ſkończony Proceſs każdy, byleby podług Prawa doſtatecznie był przewiedziony, bez Dekretu *Executionis* Trybunalſkiego, może być exekwowanym. *Co ſię zaś tycze powtornego zapytania*: czyli, gdy Dekret finalney Decyzyi, przez ſtronę zwłoki chcącą zaappellowany będzie, a po niedopuſzczoney przez Sąd appellacyi, y po naſtąpioney *poſt rem judicatam* iedney kondemnacie ieſt doſtatecznie, lub nie, przewiedziony Proceſs? takową daiemy Rezolucyą: iż Prawo 1768. Roku fol: 200. tit: = *Złączenie Trybunału Koronnego* = iaſny w tey mierze ma przepis, podług którego chociażby była Appellacya założona, gdy niedopuſzczona, Proceſs ieſt doſtateczny.

Nro. 198.

Dnia 30. Miesiąca MAIA.

Rezolucya na Memoryał UU. Agnieſzki y Jozefa, oraz na odpowiedź nań U. Staniſława.

Rezolwuiąc Memoryał UU. Agnieſzki Wdowy y Jozefa, tudzież odpowiedź nań U. Staniſława do Nas y Rady &c. podane; MY KROL za Zdaniem teyże Rady deklaruiemy: Iż gdy zażalenia UU. Agnieſzki y Jozefa ściągaią ſię do Prawa oſtatniego Seymu 1776. Roku fol: 34. tit: = *Ordynacya Sądow Seymowych* = §. 2. Art: V. w ſłowach: „Gdyby kto mocy, y protekcyi zagraniczney na pognębienie Obywatela zaciągał; „ przeto na proźbę tychże za poprzedzoną podług Prawa Rady Nieuſtaiącey *per ſtereta vota* Decyzyą, Sprawę tę w Sądach Seymowych ſądzoną mieć chcemy. Ze zaś Sąd Ziemſki N. w Dekrecie ſwoim nieprzyzwoicie zachowawſzy termin, odeſłał do Sądow Seymowych Strony: UU. Agnieſzkę, Jozefa, y Staniſława; zaczym ma być oſtrzeżonym przez Liſt W. Prezyduiącego w Departamencie Sprawiedliwości Rady Naszey, aby w przypadku Spraw Sądowi Seymowemu przyzwoitych, które *ad mentem* prawa powyżey cytowanego, Articulo VI. z uznania

ſamey tylko Rady Nieuſtaiącey naſtępować powinny, ſam *propria authoritate* Remiſs nie czynił *cum conſervatione Terminorum*, ale w podobnym razie, rzekłiſzy: *non habeſte Foro*; tam ſtrony odeſłał, gdzie im z Prawa należy żądać, y dopraſzać ſię Sądu Seymowego, bez konſerwacyi Terminu. Dla czego y ta ſama Remiſsa, y konſerwacya Terminu, w Sądach Seymowych Stronom ſłużyć nie może.

Nro. 199.

Dnia 30. Miesiąca MAIA.

Rezolucya na Kweſtye Departamentu Woyſkowego względem przypadkowe dodawania pomocy Woyſkowey.

Odpowiadaiąc na zapytania Juryzdykcyi w Departamencie Woyſkowym: *Primo.* iak ſobie ma poſtąpić w przypadkach ſtopniow konwikcyi podług Przepiſu Praw pomocy Woyſkowey potrzebuiących? *Secundo*, co ſię ma rozumieć przez Exekucyą Dekretow wſzyſtkich Juryzdykcyi, czyli tylko naywyżſzych Inſtancyi, czyli y niżſzych Dekreta Exekwowane być powinny? *Tertio*, ieżeli potrzebna ieſt juſtyfikacya Proceſsu, y Dekret przynayminiey ieden *Executionis* Naywyżſzych Magiſtratur? *Quarto*, ieżeli Juryzdykcye *primæ Inſtantiæ* mogą Juſtifikacyą Proceſsu czynić przez właściwe Dekreta *Executionis*? Na te więc wſzyſtkie Zapytania MY KROL za Zdaniem Rady &c. nnieyſzą daiemy Rezolucyą: Iż gdy ſtopnie doſtateczney konwikcyi iaśnie ſą opiſane, aby dwie Kondemnaty w którymkolwiek Sądzie lub Urzędzie otrzymane w Sprawach o zapłacenie Summ z Prowizyami, według Konſtytucyi 1775. Roku tit: = *Uſtanowienie Prowizyi* = fol: 67. A zaś podług Konſtytucyi 1768. tit: = *Złączenie Trybunału Koronnego* = fol: 200. w innych wſzyſtkich Sprawach, oprócz wyż namienionych, trzy Kondemnaty, *in Re judicata* iedna Kondemnata, a *in cauſis Expulſionum* bądź gdyby *poſt Decretum agniti Regeſtri* ſtrona od Komparycyi odſtępowała, bądź w Sądzie nie ſtawiła ſię y wzdać ſię dopuściła, iedna Kondemnata z tegoż Regeſtru *Expulſionum*, *pro plenaria Conviction*e, bez Dekretu *Executionis*, który oſtatnim Prawem 1776. Roku, tit: = *Powinnoſci y władza Departamentow* = ſub Articulo = *Departament Woyſkowy* = fol: 18. §. 4to. co dawnieyſzym Trybunałom zoſtawione było w wydawaniu Dekretow *Executionis*, za znieſieniem potrzeby takowych, y wytknięciem Konſtytucyi 1768. Roku tit: = *Exekucya Dekretow* = fol: 247. wyraźnie ieſt przepiſanym, ażeby: „ Staroſtowie „ Grodowi lub ich Urzędy w Koronie, a Urzędy Ziemſkie, tudzież „ Staroſtowie Grodowi, lub ich Urzędy w Wielkim Xięſtwie Litew: „ wſzyſtkich Juryzdykcyi Kraiowych Dekreta, podług Praw Exe- „ kucyi podpadaiące, exekwowali, a w przypadku oppozycyi re-

„ kwirowali Pomocy Woyſkowey przez Liſt y Manifeſt urzędo- „ wnie uczyniony *de impedita executione.* „ za którym Liſtem y Manifeſtem, toż Prawo przepiſuie, aby dodana była Pomoc Woyſkowa bez żadney zwłoki; Przeto Departament Woyſkowy zoſtawuiąc Urzędom podług Prawa exekwować Proceſsa (względem których ieżeli bezprawnie y podſtępnie poſtąpią, odpowiadać w wyżſzych Sądach obligowani ſą) ſam nie wchodząc w poznanie Proceſsow, Prawo ſobie wyraźnie wytknięte tit: = *Exekucya Dekretow* = fol: 247. *ad literam* dopełniać będzie. Gdy zaś wątpliwość zachodzi o Dekretach *primarum Inſtantiarum in Re judicata*, w których założona Appellacya, nie ieſt przez Sąd dopuſzczona, czyli po takowym Dekrecie iedna naſtąpiona Kondemnata *pro ſufficienti convictione* ſłużyć ma? deklaruiemy: że Prawo 1768, takowych Dekretow ſzczególnym warunkiem nie excypuie.

Nro. 210.

Dnia 13. Miesiąca CZERWCA.

Rezolucya na Memoryał Imieniem W. Ludwika podany.

Rezolwuiąc Memoryał Imieniem W. Ludwika podany, w którym po założoney Appellacyi do Trybunału dla ſkaſowania tamże Dekretu Grodu N. wytłómaczenia Prawa o Suſpenſach dopraſza ſię; MY KKOL za Zdaniem Rady &c deklaruiemy: Iż gdy W. Ludwik zaappellował Dekret Grodu N. który iakoby miał wſkazać W. Ludwika na grzywny za nieſłuſzne wyrabianie Suſpenſy, lubo ią *propriomotu* ſam rzeczony Sąd był uznał; ſpodziewać ſię więc należy: że Trybunał Koronny przyzwoitą wymierzy Sprawiedliwość podług Prawa, które doſyć w ſwoich wyrazach ieſt iaſne, ażeby nie inaczey Senator Suſpenſy żądał, w Sprawach ſwoich, iako gdy aktualnie na Seymie ieſt przytomny, a Sąd nie inaczey tęż Suſpenſę uznawał, aż za proźbą ſtrony, która wtedy grzywnami karana być powinna, według Prawa, gdy nieſłuſznie *pro iuſtione* Sprawiedliwości teyże Suſpenſy domaga ſię.

Nro. 213.

Dnia 13. Miesiąca CZERWCA

Rezolucya na Rapport Ziemſtwa D.

Obiaśniaiąc trudność w Rapporcie Sądu Ziemſkiego D. wyrażoną: Jeżeli w nieprzytomności U. Podſędka tegoż Ziemſtwa (któ-

ry wcześnie o niesposobności ziechania na Kadencyą Sądow Ziemskich Swięto-Troieckich przesłał był doniesienie) obranie na iego mieysce Subdelegatem U. Tomasza iest ważne, lub nie? MY KROL za Zdaniem Rady &c. niniejszą daiemy Rezolucyą: Iż gdy Prawo 1764. Roku, fol: 64. tit: = *O Sądach Ziemskich* = wyraźnie przepisuie, że „ w przypadku nie ziechania ktoregokolwiek z Sędziow Ziemskich, wolno będzie *comparenti Nobilitati*, po zapisanym pierwszego dnia, przez iednego z Sędziow Akcie Sądowym, *in crastino*, czyli na mieyscu Sądom przyzwoitym, czyli tam gdzie się Elekcye Ziemskie odprawuią, *pluralitate votorum* obrać Subdelegata„ które to Prawo Konstytucyą 1768. Roku fol: 218. tit: = *Złączenie Trybunału Koronnego* = na całą Koronę iest rozciągnione; a zaś, iako świadczy Rapport, U. Jozef B. Subdelegat Pisarz Ziemski, po zapisanym dnia pierwszego Akcie, *in crastino* nie dopełniaiąc Prawa 1764. Roku, niepotrzebnie zatrudnił ten dzień przyimowaniem Wpisow, a przeto Elekcyi Subdelegata stał się przeszkodą, co Manifestem w czasie uczynionym przez Ur: Tomasza iest zaskarżono; przeto takowa Elekcya Subdelegata, po upłynionym czasie Prawem naznaczonym nastąpiona, prawną być nie może.

Nro. 215

Dnia 17. Miesiąca CZERWCA

Rezolucya na Notę Kommissyi Skarbowey Koronney.

GDy nam od Kommissyi Skarbowey Koronney przez Notę pod dniem 14. bieżącego Miesiąca Czerwca, w przyłączonym Rapporcie U. Superintendenta Prowincyi Krakowskiey, doniesiono iest: że Obywatele nad brzegami Wiślanemi w Pograniczu Cesarskim maiący swoie Possessye y przewozy Wislane, zamyślaią też przewozy arendować Ludziom zagranicznym, y niektórzy iuż w Kontrakty powchodzili z Officyalistą Skarbowym Cesarskim, przez co zachodzić w czasie mogą różne Kontrowersye, nawet o całość granic, y zaskarżenia wzaiemne; MY KROL, Rapport wspomniony za wielce potrzebny wiadomości Naszey uznawszy, za Zdaniem Rady &c. determinowaliśmy wydać Uniwersał do Obywatelow, w ktorym ostrzeżenie y zalecenie będą mieli: żeby się nie ważyli Przewozow na Rzekach, granicą z Państwami Sąsiedzkiemi będących, *Gubernio* Potencyi Sąsiedzkich, lub Poddanym Ich, pod żadnym pretextem, arendować; a tym czasem Kommissyi Skarbowey zalecamy: żeby Officyalistom Skarbowym nakazała, ostrzegać Obywatelow, żeby nie arendowali swoich Przewozow obcym Kontrahentom, y że, gdy inaczey czynić będą, utracie Prawa do tych Przewozow przez wyroki Stanow Rzeczypospolitey w czasie swoim podpadną.

N. 224.

Nro. 224.

Dnia 20. Miesiąca CZERWCA.

Uniwersał do Obywatelów w Koronie y w Wielkim Xięstwie Litewskim Przewozy na Rzekach granicznych maiących,

WSzem w obec &c. mianowicie Obywatelom y poddanym Państw Naszych y Rzeczypospolitey w Koronie y w Wielkim Xięstwie Litewskim, Przewozy na Rzekach granicznych maiącym, przy ofiarowaniu Łaski Naszey KROLEWSKIEY wiadomo czyniemy: Że iako to się nie zgadza z bacznością na całość y spokoyność granic Naszych, żeby Przewozy na Rzekach, które są granicą Państw Naszych od Państw Sąsiedzkich, do Obywatelów y Poddanych Rzeczypospolitey należące, *Gubernii* Potencyi Sąsiedzkich, albo też ich Poddanym, w arendę puszczane były; tak iest Naszą powinnością ostrzegać wszystkich, y każdego z osobna tych to Obywatelów y Poddanych Naszych: żeby pod żadnym pretextem w Kontrakty o swoie Przewozy z obcemi Ludźmi nie wchodzili, y onych tymże obcym Ludziom, gdyby też na naykrótszy czas, w possessyą nie dawali; a ieżeli iest, kto ten błąd iuż popełnił, żeby go zatrzeć przez zrzucenie się z Kontraktu, iako nierozważnie y przeciwko Dobru powszechnemu zawartego, starał się. Gdy zaś spodziewać się powinniśmy: że temu ostrzeżeniu iako od Naywyższey Władzy Kraiowey wychodzącemu, każdy posłuszny być zechce, upewnić y o tym każdego należy: że inaczey czyniący, będą za niepoślusznestwo przed Stanami Rzeczypospolitey w odpowiedzi

Nro. 228.

Dnia 24. Miesiąca CZERWCA.

Rezolucya na Memoryał W. Jozefa.

ODpowiedaiąc na Memoryał W. Jozefa dopraszaiącego się Nas y Rady &c. aby U. Z. Komornik, Kondescensyą graniczną iuż poczętą, a z Limity na dniu dziewiątym Miesiąca Lipca w Roku teraźnieyszym przypadaiącą kontynuował, bez względu na to: iż po postąpieniu U. Podkomorzego N. na Kasztelanią, zdaie się iego Urzędowanie ustawać; MY KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: że po zeyściu lub postąpieniu każdego Podkomorzego, Urzędowanie Komornika ustawać powinno.

K

Nro. 231.

Dnia 24. Miesiąca CZERWCA.

Rezolucya na Rapport Sądowy Urzędu Grodzkiego K.

Odpowiadaiąc na Rapport Sądowy Dnia 25. Kwietnia Roku bieżącego w Księgach Grodu K. oblatowany, w którym Urząd Grodzki K. żąda rozwiązania w przypadkach wątpliwości niżey wyrażonych: *Pięwsza &c.* (a) *Druga*, ponieważ Konstytucya 1768 Roku, sprawy w niższych Subsellach niedrabowane, Trybunałom sądzić zakazuie; czyli nie można Spraw Kredytorskich z Grodu do Ziemstwa *pro constituenda potioritate* odsyłać? *Trzecia*, gdy Dłużnicy w sprawach *liquidi debiti* chroniąc się *à Judicato* w Grodzie, dla zyskania *obstante cognitione* Remissy, Manifesta *contra Jura petendi* opponuią; czyli nie można Grodom pozwolić, władzy *cognitionis* w Sprawach dziesięciu tysięcy złotych nie przenoszących, zwłaszcza gdy Prawo 1768. Roku, Tranzakcye legalnie nastąpione utwierdzaiąc, w przypadku onych odwołania wszelkiey kognicyi zabrania? *Czwarta*, gdy strona Prawem konwinkuiąca częstokroć tak wiele grzywien *in Sublationem* Procesu należących nie zyskuie, ażeby prawne koszta miała nadgrodzone; czyli nie można, żeby po nastąpioney konwikcyi, gdy *convictus ignorantiam Processus* nie zaprzyięże, strona konwinkuiąca Regestr prawnych kosztów zaprzysięgła, y powrocenia onych *à Convicto* dopominała się? *Piąta*, gdy na terminie po Dekrecie *Dilationis, Inquisitionis*, strona nie maiąc legalnych excepcyi, świadków podpisać, interrogatoria odpisać nie zechce, y przez to dowod Inkwizycyi obustronnych zatrudnia; Urząd zaś Grodzki K. wynayduie sposob do zabieżenia zwłokom takowy: *ażeby Strona Dekretowi* Dilationis Inquisitionis, *Kontrawencyą czyniąca, nieodwłocznie publikowana była, potym* durantibus Judiciis, *Inkwizycye* in contumaciam *oney, drugiey stronie wyprowadzać wolno było, nie czekaiąc dalszych konwikcyi przed tym w takowym przypadku zażywanych*; czyli ten sposob znayduie approbatę? *Szosta*, żąda tłómaczenia Uniwersału dnia 14. Lutego Roku bieżącego o Sądowych Rapportach wyższego, mieniąc być wielką trudnością, ażeby w tychże Rapportach wprowadzenia, Konkluzye, y Decyzye Spraw, na pisnie przesyłane były; MY KROL za Zdaniem Rady *&c.* dopiero wymienione wątpliwości w następuiący rezolwuiemy sposob: *Co do pierwszey &c. Co do drugiey:* Dla tego Sprawy

(a) Ta wątpliwość, ani Rezolucya Rady na nią, tu się nie wypisuią, ponieważ Konstytucya 1778. Roku titulo = *Warunek dla Korony y W. X. Litewskiego* = fol: 7. §. 4to w te słowa „ Gdyby więcey Pozwanych do iedney „ Sprawy należących było, tedy Konwikcyą ich *& Bonorum responsioni „ subiectorum*, podług Praw dawnych mieć chcemy, y Rezolucyą w tey „ mierze zapadłą uchylamy. „ tęż Rezolucyą uchyliła.

Potioritatis Prawa Trybunałom *constituere* nakazaly: że częstokroć Dłużnicy w różnych Ziemiach y Woiewództwach miewaią Dobra Prawami Kredytorów obciążone, więc nie mogą Ziemstwa przez Remissę z Grodu Spraw *Potioritatis* stanowić, które extra *Jurisdictionem* onych rozciągaią się, y Trybunałom są polecone. Z tey przyczyny y Prawo 1768. Roku, Sprawy *in minoribus Subsellis* niedrabowane Trybunałom sądzić zakazuiące, o tych tylko Sprawach ma się rozumieć, które innemi Prawami nie są wyraźnie Trybunałom do rozsądzenia polecone. *Co do trzeciey:* Kiedy Prawa *in cognitionem Jurium petendi* Urzędom Grodzkim wdawać się zakazały, więc w porządku onych zachowania, takowe Sprawy *ad Forum competens* odsyłać należy: gdyż Prawo 1768. ważność Tranzakcyi utwierdzaiące mieć chce, ażeby tylko legalne Tranzakcye, *etiam obstante Reclamatione*, kognicyi nie podlegały, przez co kognicya (czy legalnie lub nie legalnie nastąpiona Tranzakcya) nie iest zniesiona, a ta wyraźnie Grodom zakazana, wyiąwszy Sprawy *minoris important.æ*, w których kognicya Prawami iest Grodom pozwolona. *Co do czwartey:* Kiedy strona konwinkuiąca na stronie skonwinkowaney mocną Exekucyą w zyskach y przezyskach otrzymuie, ma swoią dostateczną z Prawa satysfakcyą; przeto bez poprzedzaiącego Dekretu prawnych kosztów moderacya y zaprzyiężenie, iako legalnego Terminu nie maiące, ważne być nie może, ale windykacya onych zwykłą drogą poperana być powinna. *Co do piątey:* Gdy na terminie z Dekretu *Dilationis Inquisitionis* strona nie maiąca legalnych przeciwko świadkom excepcyi, albo po odięciu nie legalnych, *Interrogatoria* odpisać, kommunikować, świadków podpisać, swoich wprowadzać, y iakimkolwiek nieprawnym pretextem Inkwizycyami dowodzić, lub odwodzić nie zechce, w ten czas *ipso facto* iest *contravenio peremptoria*; przeto podług Praw w Sprawach uczynkowych, lub kryminalnych konwikcyą skracaiących, nieodwłocznie y bez publikaty, Inkwizycye *in contumaciam Renitentis* wyprowadzać, y daley prawnie postępować należy; Co się ma rozumieć tylko o Sprawach uczynkowych y kryminalnych; w Sprawach zaś, cywilnych, Urzędowi Grodzkiemu właściwych, gdy się trafią potrzebne Inkwizycye, w ten czas, bez dostateczney konwikcyi *Renitentis, in contumaciam* onego Inkwizycyi wyprowadzać nie można. Dla tego Sąd Grodzki K. wynayduie: że po kontrawencyi Dekretowi *Dilationis, Inquisitionis*, publikata iest potrzebna, po którey nastąpioney nie *durantibus Judiciis*, ale na przyszłey Kadencyi Inkwizycye *in contumaciam Contravenientis & Publicati* wywodzone być powinny. *Co do szóstey:* Ponieważ przez Uniwersał Nasz za Zdaniem Rady *&c.* na dniu 14. Miesiąca Lutego, Roku bieżącego 1777. wydany, żądamy o czynności Sądowych wiadomości, bez mianowania Osob y rzeczy; same onego wyrazy deklaruią: że się nie wymaga przesyłanie na pisnie Indukt Konkluzyi y Decyzyi Sądowych, szczególnie tylko, iakowego rodzaiu, y w iakim stopniu Sprawy bywaią expedyowane, wiadomości rekwiruiemy; przeto nie widziemy potrzeby tłómaczenia w tey mierze dopiero wzmiankowanego Uniwersału, z którego przepisami, y niniejszy Rapport Urzędu Grodzkiego *conformiter* zgadza się.

N^ro. 246.

Dnia 4. Miesiąca LIPCA.

Rezolucya na Memoryał Urzędu Grodzkiego L.

Odpowiedaiąc na Memoryał Urzędu Grodzkiego L. w którym *nayprzód* wytłomaczenia Prawa 1768. Roku, fol: 217. titulo = *Złączenie Trybunału Koronnego* = *Communicationem Documentorum* uchwalaiącego; *Powtóre:* ieżeli w porządku Exekucyi tego Prawa strona na zwłokę sprawiedliwości *Communicationem Documentorum* biorąca, a Dekretowi teyże Kommunikacyi zadość nie czyniąca, nie powinnaby bydź karana, iako przed tym Prawem *contravenienti* Dekretowi *Dilationis ad munimenta* karana bywała? Rezolucyi od Nas y Rady *&c.* dopraſza ſię; My KROL za Zdaniem teyże Rady deklaruiemy: iż gdy wyżey wyrażone Prawo, zniosło Instancyą *Dilationis ad munimenta*, tym samym y rygor *supra contravenientes* takowym Dylacyom ściągniony, ieſt uchylony: zwłaſzcza gdy toż samo Prawo *Communicationem Documentorum* zamiaſt *Dilationis ad munimenta* w sprawach zadawnionych od Lat 10. y wyżey ustanawiaiąc: „ teyże Instancyi „ *communicationis Documentorum in quavis prima Instantia transgredi, sub* „ *nullitate Actus-Factorum* zakazuie; „ a przeto y Urząd Grodzki L. wykonywaiąc tegoż Prawa Przepiſy, *ad literam* one wypełniać powinien, *non præjudicando* Konstytucyi 1775. Roku, fol: 67. titulo = *Ustanowienie Prowizyi, y ubespieczenie Kredytorow.* =

N^ro. 254. *Sub Lit: A.*

Dnia 15. Miesiąca LIPCA.

Rezolucya na Rapport Sądowy Grodu W.

Odpowiedaiąc na Rapport Sądowy, w którym Urząd Grodzki W. dopraſza ſię Nas KROLA y Rady przy Boku Naſzym Nieustaiącey, rozwiązania niżey wyrażonych trudności: *Pierwszey:* Konstytucya Roku 1768, titulo = *Złączenie Trybunału Koronnego* = każe, aby Wpiſy do ostatniego sądzone były; Uniwersał do Juryzdykcyi wydany, Sądów nad termin oznaczony przedłużać nie każe, iednak dotyka, aby według teyże Konstytucyi 1768. do ostatniego Wpiſy sądzone były. *Drugiey:* Taż Konstytucya 1768. Grodom *in cognitionem*

Jurium

Jurium etiam & Manifestationis, wdawać ſię nie kazała: Konstytucya zaś 1775. Roku, fol: 67. titulo = *Ustanowienie Prowizyi, y ubespieczenie Kredytorów* = o oddanie Summ zapozwanych, *uti in simplici injuria* bez żadney Dilacyi *præcisa Appellatione* Grodom sądzić każe; Gdy więc kto kogo w takim przypadku zapozwie, a *Debitor* uniikaiąc satysfakcyi, Manifestem Kognicyą w tey mierze zaimplikuie, Grod czyli na fundamencie Konstytucyi 1768. Roku, sprawę do Ziemiſtwa ma odyłać, czyli mocą Konstytucyi 1775, Roku, *uti in simplici injuria* sądzić? *Trzeciey &c.* (b) *Czwartey:* Uniwersał każe Rapporta w Grodzie oblatować, y Extraktem przesyłać: a że ta Oblata będzie wiadoma; więc przypadek do rozwiązania posłany, mógłby bydź wiadomy. My KROL za Zdaniem Rady *&c.* na każdą w szczegulności trudność, niniejszą daiemy Rezolucyą: *Na pierwszą:* Uniwersał do wszelkich oboyga Narodów Juryzdykcyi Sądowych, na dniu 14. Miesiąca Lutego w Roku teraźniejszym wydany, nie mógł mieć w sobie szczegulnych y osobnych dla każdey Juryzdykcyi przepisów, ale z tych każda Juryzdykcya Sądowa, to do wypełnienia obowiązków swoich brać powinna, co z instytucyą oney podług Prawa zgadza ſię. *Na Drugą:* Prawa Grodom *in cognitionem Jurium* wdawaćiię zakazuiące, nie tą osłabione przez Konstytucyą 1775. Roku, titulo = *Ustanowienie Prowizyi y ubespieczenie Kredytorów* = które maią ſię rozumieć: że Sprawy *simplicis injuriæ*, zakazaney Grodom kognicyi w sobie nie maiące, bez żadney Dylacyi *procisa Appellatione & non obstante gravamine*, finalnie decydowane bydź maią. A przeto Urząd Grodzki W. Prawa 1768go dopełni, a Konstytucyi 1775. nie sprzeciwi ſię, gdy takowe Sprawy *interveniente cognitione Juris, ad Forum competens* odsyłać będzie. Ażeby iednak rzeczone 1775. Roku Prawo, zamierzone sprawiedliwości przynosiło skutki, gdyby kto opponował Manifest, w którymby dostateczna oskarżenia *Juris petendi* nie znaydowała ſię przyczyna, tylko wyrazy obojętne od samey zwłoki sprawiedliwości wyłączane, a przez to samo *cognitionem Juris* niestanowiące, w ten czas Urząd Grodzki *non obstante tali Manifestatione* z mocy wyrażonego Prawa finalnie sądzić może. *Na trzecią:* Jeżeli w przodyprzed Prawem zastawnym Possessora, Kredytor konwinkował Dziedzica, Proceſs iego ieſt dostateczny y legalny. *Na czwartą:* Ażeby podług Uniwersału Sądowe Rapporta oblatowane, y Extraktem przesyłane były, y przypadek sekretu potrzebuiący, tego obowiązku nie zatrudnił; Urząd Grodzki W. na wzor innych Juryzdykcyi rozwiązania zachodzących wątpliwości osobnym Memoryałem od Nas KROLA y Rady żądać będzie.

(b) Trzeciey trudności ani Rezolucyi na nią Rady tu ſię nie wypiſuie, ponieważ Konstytucya 1778 Roku tit: = *Warunek dla Korony y W. X. Litz* = fol: 7. §. 2. w te słowa: „ Konstytucye 1726. y 1776. *de Potioritatibus*, „ y o Warunkach Possessorow zastawnych iasno stanowione nienaruszo„ ne mieć chcemy. Rezolucye Rady przeciwne *hoc in Puncto* uchyla„ my „ Rezolucyą Rady uchylila.

Nro. 254. *Sub Lit: B.*

Dnia tegoż 15. Miesiąca LIPCA.

Rezolucya na Rapport Sądowy Ziemstwa Z.

Odpowiedaiąc na Rapport Sądowy, w ktorym Sąd Ziemski Z. żąda od Nas y Rady &c. rozwiązania trudności niżey położonych: *Pierwszy:* Na zapisanym Kompromissie, Sędziowie rospisali się: iedna strona trzymaiąca Sentencyą rospisową, przez Superarbitra y swoich Arbitrow podpisaną, dalszym Procesem konwinkowała: druga strona, nie trzymaiąc rospisłowey Sentencyi, na fundamencie Statutu Wielkiego Xięstwa Litewskiego Woiewodztwu Kijowskiemu służącego, o uchylenie tegoż Dekretu Kompromissarskiego do Ziemstwa zapozwała. Strona Dekret Kompromissarski trzymaiąca, excypowała się *à Foro*, na fundamencie Konstytucyi 1726. Roku, która Rospisy Kompromissarskie, nie Ziemstwom, ale Trybunałom rozeznawać nakazuie; mieniąc: że Prawo 1776. Roku, titulo = *Deklaracya o Kommissyach y Remissiach &c.* = fol: 39. Konstytucyą 1726go Wielkiemu Xięstwu Litewskiemu służącą, na Koronę rozciągnęło: Sąd widząc, że Konstytucya 1776. nie wyraża, które z tych dwóch Praw, czyli Statut w Rozdziale 4 Artykule 85. czyli rzeczona Konstytucya 1726go na Koronę rozciągniona, Decyzyą swoię w tey mierze zastanawia? *Drugiey:* W Uniwersale pod dniem 14. Miesiąca Lutego, Roku teraźnieyszego do Juryzdykcyi wydanym, iest zalecenie: ażeby Sądy przed Terminem Prawem oznaczonym, limitowane, ani nad oznaczony Termin przedłużane nie były; a niżey w tymże Uniwersale: aby podług Konstytucyi 1768 Roku, do ostatniego Wpisu odiądzać Regestra. To dwa obowiązki są nad możność Sądu zagęszczone Regestra maiącego, tak, iż posłuszeństwo Uniwersałowi, będzie przeciwieństwem Prawu, albo na wzaiem; więc doprasza się Sąd Ziemski, albo rozwolnić rygor Konstytucyi 1768, albo pozwolić póty sądzić, póki Wpisow wszystkich odiądzić nie zdoła. *Trzeciey:* Gdy w tymże Uniwersale zalecono, ażeby Regestra przez całą Kadencyą nie były podpisane; przez co Obywatele na całey Kadencyi pilnować się muszą; żąda tenże Sąd Ziemski, aby podług Konstytucyi 1768go, Regestra na początku były podpisywane, y na to dni trzy przed Kadencyą destynował swoią Ordynacyą Sądową. *Czwartey nakoniec:* Ponieważ Extrakty Relacyi Pozwow, które stanowią Aktorat, są na stęplowanym papierze; żąda y w tym obiaśniaiącey Rezolucyi, czyli Blankiety kładzionych Pozwow stęplowane być maią? My KROL za Zdaniem Rady &c. na każdą w szczegulności trudność, takową daiemy Rezolucyą. *Na pierwszą:* Jako poźnieysze Prawa są pierwszych związaniem, tak też nie Statut w Rozdziale 4. Artykule 85 tym pod tytułem = *Opolubownym Sądzie* = ale poźnieysza 1726. Roku dla wielkiego Xięstwa Litewskiego Konstytucya Vol: IV. fol: 490, titulo = *Obwarowanie Sądow polubownych, alias Kompromissarskich* = Prawem 1776go fol: 39, titulo = *Deklaracya o Kommissyach y Remissiach z przeszłego Seymu wypadłych* = na Koronę iest rozciągniona; ktora wyraźnie utwierdza Dekreta polubowne. A gdzieby w rozrożnieniu Sędziow Kompromissarskich, *palpabilis pluralitas* nie znaydowała się, poznanie takowego rozrożnienia y Decyzyą, nie Ziemstwom, ale Trybunałom poleca, gdziema być baczność na Inskrypcye, Sąd Kompromissarski: y sposob decydowania stanowiące; ktore iako między stronami, na iedno *sine præjudicio tertii* godzącemi się, być powinny Prawem nieodzownym, tak żadnemu rozeznawaniu Sądowemu w tey mierze podlegać nie powinny. *Na drugę:* Gdy Prawo 1768 Roku fol: 219. titulo = *Złączenie Trybunału koronnego* = do ostatniego Wpisu nawet z przeciągnieniem Kadencyi Sprawy odiądzać nakazuie, tym samym czas kończenia Sądow przeznacza; przeto y w Uniwersale nie znayduie się uwiedziana z tymże Prawem kontradykcya, ktory rekwirule, ażeby Sądy przed oznaczonym Terminem limitowane, ani nad oznaczony Termin przedłużane nie były. Sąd zatym Ziemski Z. nie sprzeciwi się, ani Prawu, ani Uniwersałowi, gdy (iak onego iest obowiązkiem) po odiądzeniu wszystkich do ostatniego Wpisu Regestrow, Kadencye swoie limitować będzie. *Na trzecią:* Gdy, nie ma Prawa, ktoreby czas Regestrow Sądowych zamykania Sądom Ziemskim, y Urzędom Grodzkim wyraźnie oznaczało, a są Prawa, ażeby Akta publiczne nikomu y nigdy, tym bardziey pod czas Kadencyi Sądowey denegowane nie były; przeto znayduiąca się w Uniwersale wzmiankowanym na fundamencie Praw Rekwizycya:

" ażeby Regestra przed limitą Sądow podpisywane nie były „ dopełniona być powinna, nie czyniąc żadnych Sądowych w tey mierze przeciwnych Ordynacyi. *Na czwartą:* Ponieważ Prawo 1776. Roku, fol: 47. titulo = *Dochody Skarbu Koronnego* = mowi: że tak wszelkie *Actus Juridici*, iako y onych Extrakty, na stęplowanym papierze wychodzić powinny; przeto nietylko Extrakty Relacyi Pozwow, ale y Blankiety kładzionych Pozwow, stęplowane być maią.

Nro. 280.

Dnia 1. Miesiąca SIERPNIA.

Rezolucya do Kommissyi Skarbowych Oboyga Narodów

GDy Nam y Radzie przy Boku Naszym Nieustaiącey przełożono iest: że Obywatele obrawszy sobie Mundury Woiewodzkie, Prawem ostatniego Seymu pozwolone, w rozmaitych kolorach sukna, nie znaydują onegoż po Miastach z Fabryk Kraiowych w tey wielości, ile potrzebować mogą w kolorach wybranych; My KROL za Zdaniem Rady &c. uznaliśmy rzeczą potrzebną, zalecić Kommissyom Skarbowym oboyga Narodow, iakoż zalecamy, aby przez Uniwersały do Miast Krolewskich, Ziemskich y Duchownych, obwieściły Fabrykantow y Kupczących o Prawie Seymu ostatniego Mundury Woiewodzkie z Sukna kraiowego ustanawiać deklaruiącym; ostrzegaiąc oraz, żeby sobie prowidowali sukna Kraiowe w potrzebney wielości, iakie Obywatele Woiewodztw *respective* na Mundury obrali; do Uniwersału takowego iednak Proiekt od Kommissyi Skarbowey Koronney ma Nam y Radzie przy Boku Naszym Nieustaiącey wprzód być kommunikowany, nim ogłoszony będzie.

Nro. 291. *Sub litera A.*

Dnia 8. Miesiąca SIERPNIA.

Rezolucya na Rapport Sądowy Ziemstwa O.

ODpowiedaiąc na Rapport Sądowy Ziemstwa O., w ktorym toż NAM y Radzie przy Boku Naszym Nieustaiącey donosi; *A nayprzod:* że iednemu z Urzędnikow Ziemstwa O. nowo obranemu, przy otwarciu Ksiąg Ziemskich przysięgę, a podczas kadencyi zafiadanie do Sądow tamowano, Kondemnatą bez przypozwu z Regestru *Painalium*, z propozycyi, za iedną Luitę otrzymaną. Sąd Ziemski O. z przyczyn: że tenże Urzędnik (chociaż mu była na Seymiku *Electionis* ta kondemnata zarzucana) iest przywileiem na Urząd Pisarstwa Ziemskiego zaszczycony; że zarzucaiący kondemnatę, ofiarowaney sobie niechciał przyiąć satysfakcyi, do przysięgi na Urząd był dopuszczony; nie mniey za poprzedzaiącą tegoż Ziemstwa Sądową Deklaracyą, że tey kondemnaty zarzut szkodzić nie ma, do iądzenia Kadencyi zafiadł. *Powtore:* że lubo w czasie podług Prawa Ksiąg Ziemskich otwarcie nastąpiło, iednakże Obywatele po długim niesądzeniu się Ziemstwa, nie wszyscy pewną wiadomość mieć mogli, y nie wiele Relacyi Pozwow było; więc dla przyśpieszenia sprawiedliwości na żądanie samychże Obywatelow Sąd Ziemski O. dyspensuiąc się od Prawa 1670. Termin Relacyi Pozwow dwunieżdzielny, przed kadencyą, oznaczaiącego, przez swoią Sądową Deklaracyą dwa dni przed Kadencyą na Relacyą Pozwow wyznaczył. *Potrzecie:* tenże Sąd doprasza się wyznaczenia czasu przed Limitą Sądow podpisywania Regestrow Sądowych. MY KROL za Zdaniem teyże Rady &c. deklaruiemy: *Co do pierwszego:* iż Sąd Ziemski O. powinien był zachować Prawa, ktore nietylko nowo obranych y uprzywileiowanych, ale nawet aktualnie Urząd Sędziowski sprawuiących, przez obiekcyą Processu *ab activitate* tamować pozwalaią. Stało się y w tym sprzeciwienie Prawu, gdy Ziemstwo O. swoią Sądową w tey mierze Deklaracyą wydawało, ktora albo bez kompletu, albo w komplecie tego, ktoremu była *activitas* tamowana, nastąpiła bez obrania Surrogata; że strona obiekcyą czyniąca ofiarowaną pod ten czas satysfakcyą kontentować się nie chciała, przezto obiekcyą nieprawną być nie może; bo gdy Prawa w tey mierze nic nie mowią, więc wymagaią, ażeby Processem obarczeni, wcześnie o zniesienie lub zakwitowanie onego starali się. Takowa prawna obiekcya nie zatrudniłaby była administracyi sprawiedliwości dla

Obywatelow, gdyby Sąd Ziemski O. dopuſzczeniem pſzyſięgi, y deklaracyą ſwoią nie ſprzeciwił w tym był Prawa 1764. fol: 64, titulo = *O Sądach Ziemſkich* = przez Konſtytucyą 1768. tit: = *Złączenie Trybunału Koronnego* = fol: 218 na całą Koronę rozeiągnionego, które wyraźnie w niebytności którego z Sędziow Ziemſkich, albo pod Proceſſem będącego *congregatæ Nobilitati* Subdelegata na mieyſce onego obierać nakazuie: A przeto Sąd Ziemſki O. oſtrzeżonym mieć chcemy, ażeby w ſprawowaniu obowiązkow ſwoich, Prawa y na fundamencie onych Rekwizycye w Uniwerſale Naſzym na dniu 14. Mieſiąca Lutego w Roku bieżącym za Zdaniem Rady Nieuſtaiącey deklarowane pilniey y dokładniey zachowywał; a gdy na przeſzłey Kadencyi zarzucony Proces zniesſiony lub zakwitowany nie okaże ſię, aby podług Prawa 1764. Subdelegat na mieyſce pod Proceſſem będącego był obrany. *Co do drugiego*: Gdy otwarcie Kſiąg Ziemſkich podług Prawa naſtąpiło, doiyć dla uwiadomienia Obywatelow o zbliżaiących ſię Sądach uczyniono. Juryzdykcya zaś Sądowa Prawem uſtanowiona na niezachowanie Prawa, chociażby za zezwoleniem Obywatelow dyſpenſować ſię nie może, y nie powinna; które ieſzcze więcey ſprzeciwione, gdy przed ulatwieniem zarzuconego Proceſſu, y przed czaſem do Sądzenia oznaczonym Sądowa w tey mierze Deklaracya naſtąpiła, gdyż Sąd pod ow czas żadney Juryzdykcyi, a mocy prawodawczey nigdy nie miał y nie ma. *Co do trzeciego nakoniec*: Gdy nie ma Prawa, ktoreby czas Regeſtrow Sądowych zamykania Sądom Ziemſkim y Urzędnikom Grodzkim wyraźnie oznaczało; a ſią Prawa ażeby Akta publczne nikomu y nigdy, tym bardziey podczas Sądowey Kadencyi odmawiane nie były; przeto znayduiąca ſię w rzeczonym Uniwerſale na fundamencie Praw Rekwizycya, ażeby Regeſtra przed Limitą Sądow podpiſywane nie były, dopełniona być powinna.

N^ro 129. *Sub litera B.*

Dnia 8. Mieſiąca SIERPNIA.

Rezolucya na Memoryał U. Piotra.

Rezolwuiąc Memoryał U. Piotra, Obywatela Woiewodztwa Ruſkiego dopraſzaiącego ſię Nas y Rady &c. ażeby pozoſtali Obywatele Woiewodztwa Ruſkiego w Ziemi Chełmſkiey y Powiecie Kraſnoſtawſkim z Regeſtru Woiewodztwa Ruſkiego w Trybunale Małopol-

refuſione damnorum, & pœna duorum millium marcarum Parti, & Judicio totidem ſolvenda, karani byli; Naoſtatek Prawa Roku 1661, Vol: eodem fol: 722. titulo = *Securitas Bonorum et Honorum Woiewództwo Kijowſkiego, Bracławſkiego, Wołyńſkiego y Czerniechowſkiego* = broniącego, aby żaden Obywatel tych Woiewództw nie był inkwietowany o pokazanie Praw, za iakiemi Dobra poſiada; tak dalece: że gdyby który był, a dowiódł przez świadkow, że takowe Dobra iako Dziedzic przed Rokiem 1648. poſiadał, inkwietuiący w Trybunale nietylko *damna* Inkwietowanemu *refarcire*, ale też *pœnis arbitrariis per Judicium irrogandis, & pœnâ mille marcarum* karany być ma: dopraſzaiący ſię, a oraz zapytuiący ſię NAS y Rady przy Boku Naszym Nieuſtaiącey: gdzie ſprawy z mocy Praw wyżey wyrażonych względem Dobr Ziemſkich, w Prowincyach Koronnych, a oſobliwie w Woiewodztwie Kijowſkim, Bracławſkim, Wołyńſkim, leżących, za Królewſkie Przywilejami uproſzonych, ſądzone być maią? MY KROL za Zdaniem teyże Rady maiąc przed oczyma wzmiankowane Prawa, a nayprzód Roku 1598, Vol: H. fol: 1453. tit: = *O Pozwiech Zadwornych* = w ſłowach: „ Zabiegaiąc temu, aby Ludzie „ Szlacheccy nie byli wyciągani za Dworem o Dobra ſwe dziedzi- „ czne y właſne, poſtanawiamy: że nie ma być nikt pozwan za „ Dworem, iedno *ratione Bonorum*, ktoreby były *liquidi Juris Noſtri* „ *Regij*, to ieſt: ktoreby były uznane *in reviſione Literarum* być Do- „ bry Naszemi Krolewſkiemi, wolnemi, y na nie Rewizye y Lu- „ ſtracye zaſzły, albo zaydą; albo też które, w ſummach zawiedzio- „ ne ſą, bądź ſtarych, bądź *ad rationem* pięciukroć ſta tyſięcy zło- „ tych. Także o Woytowſtwa, Sołtyſtwa, Rudy, Młyny, Kar- „ czmy, y inne, które ſą wedle Prawa na ſkupie; y gdziebyśmy „ iakiemi doſtatecznemi dokumenty maiętności dochodzić chcie- „ li, ktoraby na Rewizyi Liſtow oſądzona nie była, tedy o takie „ Dobra Inſtygator Nasz, albo komubyśmy na to Prawo dali, nie „ ma tego dochodzić, ani pozywać, iedno na Seym; a inaczey, „ ten, ktoby pozwał, y Dobr iakich za Daniną Naszą, ktoreby „ nie były *liquidi Juris Noſtri*, za Dworem dochodził, ma przepadać „ ſtronie pozwaney pięćſet grzywien winy; o ktorą każdemu z „ Delatorem, ktory w każdym Pozwie *expreſſè* włożony być ma *in-* „ *ter Cauſas Officij peremptorie* czynić będzie wolno . . . . . A iż Ki- „ jowſkie, Wołyńſkie y Bracławſkie Woiewodztwa, inſze Prawa „ maią y pod Prawo Koronne *ratione* Sądow nie podpadaią; przeto „ Inſtygator Nasz ſam, albo z Delatorami, ieżliby kogo o Dobra „ Szlacheckie Ziemſkie, rozumieiąc ie być Naſzemi, pozywał, te- „ dy nie będzie mogł pozywać za Dworem, iedno na Seym, pod „ tąż winą wyżey napiſaną, ktora na Delatora ma ſię ściągać „ Y Prawo tegoż ſamego Roku fol: 1454. tit: = *O Pozwiech Zadwornych Woiewodztwa Mazowieckiego* = w tych wyrazach: „ Za częſtemi y „ pilnemi Obywatelow Woiewodztwa Mazowieckiego względem „ Zadwornych Pozwow o maiętności ich dziedziczne, od Xiążąt „ Mazowieckich im nadane, takową Deklaracyą czyniemy, y na- „ potym Obywatelom Woiewodztwa przerzeczonego to warujemy: „ że Prawa ich wſzyſtkie wedle konfirmacyi, przy Inkorporacyi

„ Xięstwa Mazowieckiego do Korony, na Seymie Piotrkowskim *in*
„ *Anno* 1529. uczynioney, a potym wedle Deklaracyi Konstytucyi
„ 1592. opisaney, która do Exekucyi Woiewodztwo Mazowieckie
„ excypowała, y te wszystkie, którzyby *per fortuitos casus* oryginal-
„ ne Prawa swe potracili, a same Dyspozycye dawne Antecesso-
„ row swych mieli, zostawuiemy cale, y niewątpliwie, y napotym,
„ aby Instygator Nasz y żaden inszy człowiek nieinkwietował, waruie-
„ my, pod winą pięciuset grzywien na Delatora, y *Donatarium No-*
„ *strum*, który ma być w Pozwie *expressè* z Instygatorem mianowa-
„ ny; a ta *pœna* na Trybunale *inter Causas Officii peremptoriè* repeto-
„ wana ma być, & *in instanti à Judicio non recedendo*, zupełnie oso-
„ bno, przez każdą Osobę *persolvenda*; takąż winę na Starostę, któ-
„ ryby Dekretow *in contrarium Constitutionis præsentis, sive in contuma-*
„ *ciam sive per controversiam* uczynionych, Exekucyą czynić chciał,
„ zakładamy, *eodem ordine & Foro repetenda* „ Także Prawo 1611 Ro-
„ ku, Vol: III. fol: 30. tit: = *O nieukazowaniu Praw na maiętności Wi-*
„ *ewodztw Kijowskiego, Wołyńskiego y Bracławskiego* = w tym brzmie-
„ niu „ Iż Woiewodztwom Kijowskiemu, Wołyńskiemu, y Bracła-
„ wskiemu Konstytucyą warowano: że Ludzie stanu Szlacheckie-
„ go, żadnych Praw na maiętności swe ukazować na Dobra, któ-
„ rych są przed Unią w Posessyi, nie powinni; tęż Konstytucyą re-
„ asumuiąc, tym Woiewodztwom y teraz potwierdzamy: zatym
„ niektóre wyszły z Kancellaryi Naszey Listy do ukazowania Praw
„ tameczných Obywatelów, aby annihilowane były, y napotym
„ aby takie przeciwko Prawu ich wydane nie były, waruiemy;
„ wyimuiąc Pozwy y inne Sprawy Boiarom Zahuśkim od Wielmo-
„ żnego Woiewody Kijowskiego intentowane. Także y wszystkie
„ Pozwy, tak na Membraniech, iako y Mandaty, któreby były
„ wydane nad opisanie Konstytucyi 1598, bądź od Instygatora Na-
„ szego, bądź od kogo inszego iakieykolwiek kondycyi będącego,
„ kassuiemy, y od nich wolnemi czyniemy, y winę na każdego ta-
„ kiego wkładamy, *Forum* na Trybunał naznaczając „ Potym Pra-
„ wo Roku 1647. Vol: IV. fol: 117. tit: = *Zamknienie Exekucyi w Rusi,*
„ *w Podolu, y w Podlasiu* = w następuiącey osnowie: „ Doniesli Nam
„ Posłowie Ziemscy, iż w tych Woiewodztwach po zawarciu *per*
„ *tot Constitutiones* Exekucyi, zagęściły się uprasżania Dóbr dziedzic-
„ cznych *pro Regalibus*; co iż się dzieie przeciwko Prawu, y z uci-
„ śnieniem stanu Szlacheckiego, za zgodą wszech Stanow waruie-
„ my, aby tacy *Impetratores inter Causas Officij* w Trybunale Lubel-
„ skim *peremptorie* pozwani, *refusione damnorum & pœna duorum millium*
„ *marcarum Parti, & Judicio totidem*, tamże *in instanti solvenda* karani
„ byli. Co się ma ściągać na tych, którzyby napotym uprasżali;
„ a przytym y Przywileie takie żadney wagi mieć nie maią; a
„ Instygator *sine certo Delatore* Pozwow aby nie wynosił, *exceptis li-*
„ *titispendentijs ante 1588. Annum* postanawiamy; reassumuiąc wszy-
„ stkie Konstytucye o zawarciu Exekucyi, y Konstytucye o Przy-
„ wileiu *Incorporationis* Woiewodztwa Podlaskiego, *exceptis litispen-*
„ *dentijs* „ Nakoniec Prawo 1661 Roku, eodem Volumine IV. fol:
723. tit: = *Securitas Bonorum & Honorum Woiewodztw Kijowskiego,*

skim Prawem ustanowionego w sprawach swoich rozsądzali się; My
KROL za Zdaniem teyże Rady deklaruiemy: że gdy oprócz zabra-
nych części pod Panowanie Austryackie Woiewodztwa Ruskiego,
zostaie Ziemia Chełmska, y Powiat Krasnostawski przy Kraiu Polskim,
niemniey Regestr Trybunalski Woiewodztwa Ruskiego Prawem usta-
nowiony, nie iest wyraźnym Prawem zniesiony; przeto Obywatele
Woiewodztwa Ruskiego w Kraiu Polskim pozostali, z tegoż Regestru,
lub Regestru Ziemi Chełmskiey odpowiadać powinni w Trybunale.

N^ro. 300.

Dnia 22. Miesiąca SIERPNIA.

Rezolucya na Memoryał W. M.

Odpowiedaiąc na Memoryał Wielmożnego M. MY KROL za Zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey, nineyszą daiemy Rezolucyą: Ponieważ Konstytucya 1776. Roku, fol: 63. tit: = *Sądy Ziemskie Woiewodztwa Sieradzkiego* = wyraźnemi słowy iednego tylko Woiewodztwu Sieradzkiemu Deputata obierać każe; zaczym Rada Nieustaiąca, nie maiąca mocy prawodawczey, tłómaczyć Prawa na wolne obieranie drugiego Deputata, temuż Woiewodztwu, nie może.

N^ro. 304

Dnia 22 Miesiąca SIERPNIA.

Rezolucya na Memoryał U. Jozefa Z.

Odpowiedaiąc na zapytanie Ur. Jozefa Z. czyli na Seymikach Płockich y Dobrzyńskich obrani Pisarze na Trybunał Piotrkowski maią każdy z osobna, Płocki na sprawach Woiewodztwa Płockiego, a Dobrzyński na sprawach Ziemi Dobrzyńskiey w urzędzie Pisarza zasiadać? MY KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Ze ponieważ Prawo 1775. Roku titulo = *Trybunał Koronny* = fol: 60. w wyrazach: „ Ziemi Dobrzyńskiey „ z Woiewodztwem Płockim od dnia 10. Października do „ dnia ostatniego Listopada „ Regestr ieden Woiewodzki oznacza; niemniey toż samo Prawo fol: 61. na Trybunał „ Woiewodztwom, ka- „ żdemu na swoią Kadencyą Pisarzow obierać zleca „ a Konstytu- cya 1776. tit: = *Przywrócenie Deputata na Trybunał Koronny Woiewo-*

dztwu Płockiemu = fol: 66. obranie Deputata tak Woiewodztwa Płockiego, iako też Ziemi Dobrzyńskiey, bez alternaty przywracaiąca, wyżey namienionego: 1775. Roku Prawa w niczym nie naruszą, nie dzieiąc Regestru; przeto też Pisarz Woiewodztwa Płockiego, obrany na całey Kadencyi tegoż Woiewodztwa Płockiego y Ziemi Dobrzyńskiey, urząd Pisarza sprawować powinien. Względem zaś zapytania o Regestra, Taktowy, *Executionum*, y inne; ktoby miał trzymać pioro podczas kadencyi Woiewodzkich przypadaiących? iuż Naszą wydaliśmy za Zdaniem teyże Rady do Trybunału Lubelskiego Rezolucyą, pod dniem ośmym Miesiąca Kwietnia Roku bieżącego, która ma służyć za prawidło Trybunałowi Piotrkowskiemu.

Nro. 310.

Dnia 29. Miesiąca SIERPNIA.

Rezolucya na Memoryał Ur. M. Imieniem Ur. Stanisława

Rezolwuiąc Memoryał Ur: M. Imieniem Ur: Stanisława podany, o wytłómaczenie Praw: Roku 1567. Vol: II. fol: 728. tit: = *Fiscus* = w Sądach Zadwornych, szczególnie Dzierżawcom, względem nieopłaconego z Dóbr Królewskich prowentu, *Forum* oznaczaiącego; tudzież Prawa drugiego: 1598. Roku, volumine eodem, fol: 1453. tit: = *O Pozwieach Zadwornych* = *Forum* za Dworem, *ratione Bonorum liquidi Juris Regij*, to iest: względem Dóbr, któreby *in Revisione Literarum* za takie uznane były, y na nie Rewizye, y Lustracye zaszły: na Seymie zaś, względem Dóbr, któreby *in Revisione Literarum* osądzone nie zostały, a iednak dostatecznemi dokumenty probować się, że ią Królewskie, nie mogły: a w Trybunale z Regestru *Causarum Officii* czynić z tym, któryby nie na Dobra *liquidi Juris Regij* Przywiley wyniosłszy, do Sądu Zadwornego zapozwał: y że tamże w Trybunale pięciuset grzywien karany być ma, nakazuiącego; y znowu Prawa tegoż Roku 1598. fol: 1454. tit: = *O Pozwieach Zadwornych Woiewodztwa Mazowieckiego* = wyrażaiącego: że ktoby na Dobra w Xięstwie tym będące, a od Xiążąt dziedzicznie nadane, Przywilele iako na Królewskie wyrabiał, y mandaty za Dworem wynosił, taki w Trybunale z Regestru *Causarum Officij*, *non recedendo à Judicio*, karze pięciuset grzywien podlegał; niemniey Konstytucyi Roku 1611. Vol: III. fol: 30. tit: = *O nieukazowaniu Praw na maiętności Woiewodztw, Kijowskiego, Wołyńskiego, y Bracławskiego, wyższe Przywileie uchylaiącey, y czynić przeciwko tym w Trybunale, którzy nad opis Konstytucyi 1598. Roku, Membrany y Mandaty pieczętowali, nie wyłączaiąc nawet od kary y Inflygatorow Koronnych, naznaczaiącey* = y inney 1647 Roku Vol: IV. fol: 117. tit: = *Zamknięcie Exekucyi w Ruśi, w Podolu, y w Podlasiu* = wariuiącey, aby tacy *Impetratores inter Causas Officij* do Trybunału pozywani, y tam *refusione*

Bracławskiego, Wołyńskiego, y Czerniechowskiego = w ninieyszey osnowie " Reassumuiąc Konstytucyą Unionis, także Konstytucyą 1611. „ o niepokazaniu Praw na maiętności dziedziczne tych Woie„ wodztw; tudzież Konstytucyą 1654. *Securitas Bonorum & Hono„ rum*, deklaruiemy: iż według tych Konstytucyi żaden Obywatel „ tych Woiewodztw do pokazania Praw na dziedzictwa swoie, y Dwo„ ry Szlacheckie, nie ma być ni od kogo pociągany; y ktoby się „ ważył inkwietować o Dobra iego Ziemskie, a Dziedzic tego do„ wiodł przez świadki, że tych Dobr był *in possessione*, iako *Hæres im„ mediatè* przed zaczęciem woyny tey Anno 1648. takowy niesłu„ szny *Evocans in eodem termino*, nietylko *damna*, na któreby *Evocatus* „ poprzysiągł w Trybunale *inter Causas conservatas refarcire*, ale też y „ *pœnis arbitrariis per Judicium irrogandis & pœnâ mille marcarum, sub „ pœna perpetuæ bannitionis*, karany być ma „ deklaruiemy: Iż gdy te Prawa za wyiednanie Przywileiow na Dobra Ziemskie, w Trybunale dochodzić, iaśnie y *per expressum* oznaczyły, a sprawy tylko, które ią *liquidi Juris Regii*, y któreby *in Revisione Literarum*, za takie uznane były, y na nie Rewizye, y Lustracye zaszły, Sądom Naszym Zadwornym zostawiły; Sprawy zatym o Dobra Ziemskie za Królewskie uproszone, z mocy wyż wyrażonych Praw, tłómaczenia nie potrzebuiących, w Trybunale sądzić się powinny.

Nro. 316.

Dnia 10. Miesiąca WRZESNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodz: Stanisława M.

Rezolwuiąc Memoryał, w którym Urod: Stanisław M. w przypadku: gdy do Kategoryi w Trybunale z Regestru *Remissorum* podług Prawa 1776. Roku o Kommissyach y Remissach do rozsądzenia należący, przyłączył inne Kategorye Dekretem Konfederacyi, 1775. Roku, Remissowym nie obięte, y o całą Sprawę z Regestru *Remissarum* intentował Akcyą, Trybunał Kategoryą Dekretem Konfederackim Remissowy mobiętą *cum Comparentibus* finalnie decydował; *super Disparentibus* nastąpiła Kondemnata; a zaś Kategorye Dekretem Konfederackim nie obięte, do Regestru przyzwoitego odesłał; doprasza się Nas, y Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey, wytłómaczenia rzeczonego, 1775 Roku Prawa: czyli przez wyrazy

swoie: " A iak raz zapadnie Dekret finalny *ad comparitionem Partium* „ *ex seriis controversiis*, lub po iedney kondemnacie na drugim termi„ nie kontumacyalny, ten iuż niewzruszony nigdy, y nigdzie zo„ stanie „ nie będzie tamowało dalszey prawney Prozekucyi w Kategoryach do Regestru należytego odesłanych? Y gdy w iednym interessie *cum Comparentibus* Decyzya *a super disparentibus* Kondemnata nastąpiła, czyli iest potrzebna dalsza *disparentium* Prozekucya? albo bez dalszego przypozwu onych, Dekret *cum Comparentibus* iest istotnie finalny? My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: że gdy Prawo 1776. Roku fol: 38. tit: = *Declaracya o Kommissyach y Remissach z przeszłego Seymu wypadłych* = szczegulnie tylko w sprawach Kommissyami lub Remissami 1775 Roku obiętych, finalne Decyzye mieć chce za niewzruszone, nie tamuie przeto prawney Prozekucyi Urodz: Stanisławowi M. w Sprawie takowey, która iako Dekretem Konfederackim Remissowym nieobięta, do Regestru należytego odesłaną została. W Sprawie zaś Dekretem Konfederackim obięteу, gdy *cum Comparentibus* Decyzya, *super disparentibus* Kondemnata nastąpiła, lame tegoż Prawa wyrazy obowiązuią: że dla zyskania niewzruszonego *Judicatum*, po nastąpioney Kondemnacie, na drugim terminie, Dekret kontumacyalny, albo *ex seriis controversiis* następować powinien.

Nro. 322.

Dnia 12. Miesiąca WRZESNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodz: Instygatora W. X. Lit:

Odpowiedaiąc na Memoryał, w którym Urodz: Instygator W. X. Litewskiego, maiąc włożony na siebie obowiązek przez Rezolucyą Naszą za Zdaniem Rady, zapozwania wszystkich Kancellaryi X. Litewskiego, o Eliminacyą Pism y Aktow Barskich, z Urzędu swoiego doprasza się Nas, y Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey, Rezolucyi; *Nayprzód*: czyli Kancellarye Pieczętarskie y Metrykantskie, maią być zapozywane? *Powtóre*: przyłącza ułożony Proiekt formą Litewską Pozwu, w tey mierze do Ziemstw y Grodow wyiść maiącego, dla approbaty onegoż. *Potrzecie*: zapytuie się, zkąd ma być obmyślona expens na rozesłanie Pozwow, *& pro Taribus Cancellariae*? Żąda nakoniec determinacyi Regestru, z któregoby ta extraordynaryina Sprawa, sądzoną być mogła? My KROL

za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: *Co do pierwszego*: nietylko Kancellarye Pieczętarskie y Metrykantskie, ale wszelkie, w których Akta publiczne znayduią się, zapozwane być powinny do Sądu *Ultimae Instantiae* sobie należnego, tak iako Grody y Ziemstwa do Trybunału. *Co do drugiego*: ułożony Proiekt Pozwu, żadney od Nas, y Rady przy Boku Naszym approbaty nie potrzebuie, bez którey w każdym Sądzie dobrym terminem będzie, gdy *in forma & propositione* z Prawem zgodzi się. *Co zaś do trzeciego*: Pensya do Urzędu Instygatorów ze Skarbu iest przyłączona, która dotąd żadnym wydatkiem nie była uszczerbiona: do tego, Process *officiosè*, *contra Officia* intentowany, wielkiego kosztu nie przyniesie. *Nakoniec*: ponieważ ta Sprawa przeciwko Officyalistom intentowana być ma, zaczym w Trybunale *Officii*, a w Sądach Naszych Zadwornych, Magdeburski, maią być nayprzyzwoitsze Regestra do wpływania, y wołania Sprawy takowey.

Nro. 323.

Dnia 12. Miesiąca WRZESNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodz: Piotra.

Odpowiedaiąc na Memoryał, w którym Ur: Piotr doprasza się rozwiązania wątpliwości o Prawie: czyli na fundamencie Konstytucyi 1685 Roku, Vol: V. fol: 753. tit: = *Reassumpcya Prawa o zbiegłych Poddanych* = nie *in Foro* Pozwanego, ale tam, zkąd zbiegł Poddany, lub iest wykoczowany, o extradycyą onego pozywać nakazuiącey, nie podlega karom ewokacyi, gdy Obywatela w Woiewodztwie Mazowieckim, Ziemi Zakroczymskiey mieszkaiącego pozywa o wykoczowanie Poddanego w Woiewodztwie Sandomirskim, do Grodu Radomskiego? My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: że wyżey namienione Prawo służy tylko Obywatelom Prowincyi Wielkiego Xięstwa Litewskiego; a podług Praw Koronnych, *Actor* powinien *sequi Forum Rei*.

Nro. 324.

Dnia 12. Miesiąca WRZESNIA.

Rezolucya na Memoryał Imieniem Ur: D. podany.

Odpowiedaiąc na Memoryał Imieniem Urodz: D. podany, zapytuiący: Jeżeli w obiekcyi *acceleratiouis fatorum*, Sądy *extra Cadentiam* złożyć może? niemniey żądaiący rozwiązania wątpliwości: gdzie Sprawa taka, iako Grodowi, y Ziemstwu służąca, terminami dwóch stron, pod iednym Aktem zeznanemi, iednym do Grodu, drugim do Ziemstwa pociągniona, sądzona byc ma? My KROL za Zdaniem Rady &c. takową daiemy Rezolucyą: Iż gdy Sprawa *accelerationis fortuito fatorum* nie iest kryminalną, przeto na Rokach Sądowych, Prawem opisanych, sądzoną być może. Co się zaś tycze wątpliwości względem *Forum* z dwoch przeciwnch Pozwow do różnych między sobą Juryzdykcyi wydanych, pod iednym Aktem zeznanych; ponieważ okoliczność ta Prawem: 1768 Roku nie iest obięta, a Sprawa *accelerationis fatorum*, *inter quatuor Articulos Castrenses* iest domieszczona; przeto iż tamże, a nie w Ziemstwie sądzona być powinna, deklaruiemy.

Nro. 332.

Dnia 19. Miesiąca WRZESNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego P.

Rezolwuiąc Memoryał, w którym Urodzony P. iako Sędzia, Prezes Kommissyi z Seymu 1775. Roku wyznaczoney, doprasza się o wytłómaczenie Prawa zeszłego Seymu 1776. Roku *o Kommissyach y Remissach* z przypadku następuiącego. Władysław, chcąc się finalnie rozsądzić z Marcinem, za wspolnym zezwoleniem, y wzaiemnym Kommissarzow podpisaniem, wyrobił Kommissyą na grunt;

grunt; która, lubo przez Marcina zaskarżoną została z przyczyny mieysca odmiany, iednakże na Terminie osobiście stawił się, przysięgę na nieuięcie świadkow wykonał, a w porządku odroczenia tey Kommissyi, świadkow sprowadzenia, spisał z Władysławem komplanacyą; w którey powracaiąc po części Władysławowi rzecz w sporze będącą, Termin reassumpcyi teyże Kommissyi zupełnie udeterminował, oney wcale poddał się, y rozsądzenie według Prawa y Terminów znosić obowiązał się. Czyli więc takowa Kommissya z mocy rzeczonego Prawa 1776 Roku fol: 37 tit: = *Deklaracya o Kommissyach y Remissach z przeszłego Seymu wypadłych* = w słowach: „Kommissye z poprzedzaiącey przez obydwie strony ugody wyrobione, „ podług teyże ugody rozsądzone, y w akceptacyą weszłe, choćiażby potym po akceptacyi były od któreykolwiek strony zaskarżone, y do Sądow wywołane, powinny zostać *in suo judicato* nieporuszone „ między tymże Władysławem a Marcinem podług przepisanych iey prawideł, ostatecznie sądzona być ma? My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: że wyżey wyrażony Punkt Prawa 1776 Roku, o Kommissyach napisanego, ma się rozumieć o Kommissyach iuż finalnie osądzonych, y komplanacyach po osądzeniu nastąpionych; ta zaś Kommissya między Władysławem y Marcinem, za zgodnym zezwoleniem wyiednana, którey rozsądkowi przed oney rozsądzeniem, obie strony przez komplanacyą dobrowolnie poddaiąc się, w Sąd polubowny onę odmieniły, żadnym pretextem tegoż Prawa w swoiey kontynuacyi przeszkądzaną być nie powinna; a to na fundamencie Konstytucyi o Kompromissyach 1726 Roku, Wielkiemu Xięstwu Litewskiemu służącey, a wzmiankowanym Prawem 1776 Roku, na całą Koronę rozciągnioney, y podług Opisew od stron przyiętych, ten Sąd ogłosi wyroki swoie.

Nro. 334.

Dnia 19. Miesiąca WRZESNIA.

List zalecaiący na Memoryał Urodz: Jakuba Imieniem Urodzonego P. podany.

Rezolwuiąc Memoryał, w którym Ur: Jakub Imieniem Urodzonego P. doprasza się Nas, y Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey, o zalecenie Sądowi Ziemskiemu B. iżby w Dekretach swoich, na Kondescensye wypadłych, nie samych tylko Komornikow, ale y innych Officyalistow moc sądową maiących do exekwowania tychże Dekretow rekwirowanych wyznaczył; zwłaszcza, że tegoż Ziemstwa iest tylko dwóch Komornikow, z których ieden Dekretem Trybunalskim od Urzędu swego zawieszony. My KROL za Zdaniem teyże Rady, ponieważ powszechny zwyczay, y Prawa mieć chcą,

iż oprócz Komornikow inni Officyaliſtowie moc ſądową maiący, do exekucyi Dekretow bywaią wyznaczeni; zalecamy temuż Ziemſtwu B. aby końcem przyśpieſzenia ſprawiedliwości dla Obywatelow, do takowych ſądowych exekucyi, nietylko Komornikow, ale y Vice-Regentow, moc ſądową maiących (ile ſię to z Prawami zgadzać może) wyznaczało.

Nro. 335.

Dnia 19. Miesiąca WRZESNIA.

Rezolucya na Memoryał U. Jakuba Imieniem Xięży DD. podany.

Odpowiedaiąc na Memoryał U. Jakuba, w którym Imieniem Xięży DD. dopraſza ſię Nas, y Rady przy Boku Naszym Nieuſtaiącey o determinacyą: Gdzie maią być kładzione Pozwy osobom w Woyſku ſłużącym, żadney Polſzczyzni nie maiącym, a to w Sprawach nie z ſłużby Woyſkowey, ale z przyczyn Cywilnych wynikaiących? My KROL za Zdaniem teyże Rady deklaruiemy: Że Prawa, a mianowicie 1588 Roku, vol: II. fol: 1217. tit: = *De Impoſitionatis* = wyraźnie przepiſują: że takowe Pozwy, tam kładzione być powinny, gdzie ſię rodzili, lub mieszkaią; a raczey do rąk onym oddawane, lub *ad valvas* Kancellaryi przybiiane, być maią.

Nro. 338.

Dnia 23. Miesiąca WRZESNIA.

Rezolucya na Memoryał UU. Sędziow Grodzkich W.

Rezolwuiąc Memoryał, w którym UU. Sędziowie Grodzcy W. zapytuią ſię Nas, y Rady przy Boku Naszym Nieuſtaiącey: Jeżeli Urzędnicy na expedyowanie Aktow Inkwizycyi, kalkulacyi, y weryfikacyi zieżdżać maiący, powinni Akt ſwoy rozpoczynać na dniu *fixè* w Innotescensyach ſwoich autentycznych wyrażonym? czyli też powinni pilnować ſię Terminu od daty podania Stronom przez Woźnego kopii tegoż obwieſzczenia we cztery niedziele wedle Prawa przypadaiącego? My KROL za Zdaniem teyże Rady deklaruiemy: Ponieważ Konſtytucya 1766 Roku tit: = *Regeſtr Officii w Trybunale* = Urzędnikom na expedyowanie Aktow Inkwizycyi, kalkulacyi, y weryfikacyi zieżdżać maiącym, czterma niedzielami Strony obwieſzczać przez Generała nakazuie, y na Terminie z Innotescenſyi przypadaiącym tymże Urzędom pod ukaraniem ſześciu niedziel wieży Cywilney, Akt ſwoy rozpoczynać zaleca; Konſtytucya zaś 1764, tit = *Exekucya za Dekretami Kontumacyinemi* = w każdy tydzień od podania liczyć każe; zaczym Urzędy maiące zieżdżać na expedyowanie Aktow Inkwizycyi, kalkulacyi, y weryfikacyi, powinny pilnować Terminow od daty podania przez Generała obwieſzczenia w cztery niedziele przypadaiącego, licząc w każdy tydzień po ſiedm dni *incluſivè* z dniem podania, wedle Prawa.

Nro. 343

Dnia 3. Miesiąca PAZDZIERNIKA.

Rezolucya na Memoryał U. Jana Komornika Ziemſkiego S.

Odpowiedaiąc na Memoryał, w którym Ur: Jan Komornik Ziemſki S. zapytuie ſię: Jeżeli mu iako Komornikowi Urodzonego Sędziego Ziemſkiego S. żyiącego, Dekretow Trybunalſkich, Sąd Ziemſki S. y ich Komornikow oznaczaiących, na kondeſcenſyą, śmierć Ur: Podſędka S. exekwować nie broni? My KROL za Zdaniem Rady &c. takową datemy Rezolucyą: Iż niepełność wyż rzeczonego Sądu, Sądow Ziemſkich *in pleno* ſądzić broni; lecz Dekreta exekwować pozoſtałym Osobom Sądowym, Sędziemu, Pisarzowi, y Komornikowi Sęſkiemu, nie odbiera Prawa.

Nro. 344.

Dnia 3. Miesiąca PAZDZIERNIKA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonych Antoniego y Macieja.

Odpowiedaiąc na Memoryał do Nas y Rady przy Boku Naszym Nieuſtaiącey podany, w którym UU. Antoni y Maciey zapytuią ſię, *Nayprzód*: Jeżeli w Sądach pogranicznych Kijowſkich z Moſkwą, których Sędziowie Oboyga Narodow, Polſkiego, y Roſsyiſkiego, Ordynacyą poprzednie ſtanowiąc, wydanie Tranzakcyi bez opłaty *Jurium Cancellaria* wzaiemnie poſtanowili; to poſtanowienie Reſkryptem Nayiaśnieyſzego AUGUSTA III. Króla Polſkiego, Poprzednika Naszego, y Dworu Roſsyiſkiego potwier-

dzone, dotąd zachowane zostało; Papier stęplowy używany, y opłacany przez Obywatelów Oboyga Narodów być powinien: lubo na mocy Ordynacyi wyżey wzmiankowaney Obywatele y od tey opłaty uwolnieni być mogą? *Powtóre*: Dopraszaią się zalecenia Sądowi y Juryzdykcyom Kraiowym, aby Dekreta Sądow Pogranicznych exekwowały; Proszą także *potrzecie* w tych Memoryałach, aby Pensye Sędziow, y Regentow Pogranicznych na Komorach Ukraińskich, w Tabelli Expens ordynaryinych pomieszczone, wypłacane onymże były. Żądaią *nakoniec* zalecenia Partyi Woyska w Woiewodztwach Ukraińskich będącego, aby umyślnych coraz nie potrzebuiąc Ordynansow, raz na zawsze, za rekwizycyą Sędziow, taż Kommenda na Kadencyą Sądow, dla bespieczeństwa onychże proporcyonalną wyfyłała Kommendę. My KROL za Zdaniem teyże Rady przy Boku &c. nineyszą daiemy Rezolucyą; *A nayprzód*: gdy Papier stęplowy, nie iest opłatą *Jurium Cancellariæ*, ale Podatkiem publicznym, od którego Prawo na Seymie 1775. Roku nastąpione, nikogo w Kraiu Tranzakcye spisuiącego nie uwolniło; zaczym tak z tey przyczyny, iako też aby Obywatele unikaiąc w innych Kancellaryach opłaty, do Pogranicznych się cisnąc Podatku nie iumnieyszyli, Kancellaryi Pograniczney od Papieru stęplowanego nie uwolniamy. *Względem* zaś dopraszania się o zalecenie Sądowi y Juryzdykcyom Kraiowym, aby Dekreta Sądow Pogranicznych exekwowali; ponieważ Exekucya tychże Dekretow, niepłatnie z mocy wyż rzeczonych Ordynacyi następować powinna, y tym końcem Pensye Sędziowie Pograniczni naznaczone sobie maią, inni zaś Sędziowie zostaią niepłatni; przeto powinność exekwowania Dekretow Sędziom Pogranicznym zostawuiemy, nie odbieraiąc wolności innym Sędziom naznaczyć się mogącym, exekwowania, ieżli im ich Juryzdykcyi zatrudnienia y właśne Interessa pozwolą. *A co do prozb* w tychże Memoryałach wyrażonych, aby Pensye Sędziow, y Regentow Pogranicznych na Komorach Ukraińskich w Tabelli Expens Ordynaryinych pomieszczone, wypłacane onymże były; tedy do Departamentu Skarbowego Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey udać się maią, do którego roztrząśnienia ta okoliczność należy. *Nakoniec*, co się tycze żądania tychże Sądow o zalecenie Partyi Woyska w Woiewodztwach Ukraińskich będącego, aby umyślnych coraz nie potrzebuiąc Ordynansow, raz na zawsze za Rekwizycyą Sędziow, taż Kommenda na Kadencyą Sądow, dla bespieczeństwa onychże proporcyonalną wysłała Kommendę; y w tey okoliczności do Departamentu Woyskowego po żądane zalecenie udadzą się.

Nro. 345.

Dnia 3. Miesiąca PAZDZIERNIKA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego W.

Rezolwuiąc Memoryał, w którym Urodzony W. zapytuie się: Gdzieby Obywatele Woiewodztwa Belzkiego, przedtym Kordonem Austryackim zaięci, poźniey przez Demerkacyą do panowania Naszego y Rzeczypospolitey przywróceni, *in primis Instantiis*, nie maiąc swego Woiewodztwa Grodu, y Ziemstwa, sądzić się mogli? My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: iż na wzor Konstytucyi 1764. Roku *Convocationis fol*: 76. tit: = *Obiaśnienie Processu &c.* = Obywatele pomienieni od Woiewodztwa Belzkiego do panowania Naszego, y Rzeczypospolitey przywróceni, w Juryzdykcyi mieyscom bliższey, to iest Grodu, lub Ziemstwa Włodzimierskiego *in primis Instantiis*: a z Appellacyi z Regestru Wołyńskiego w Trybunale Lubelskim, aż do Rezolucyi Stanow sądzić się maią.

Nro. 347.

Dnia 3. Miesiąca PAZDZIERNIKA.

Rezolucya na Memoryał Ziemstwa C.

Rezolwuiąc Memoryał do Nas y Rady &c. podany, w którym Sąd Ziemski C. zapytuie się: *Czyli* Prawo ostatniego Seymu 1776. Roku rozciągaiące Prawo Roku 1726. o Kompromissach, na wielkie Xięstwo Litewskie, napisane, na Prowincye Koronne, stosować się może do Kompromissow przed wyżey rzeczonym rozciągnieniem zapisanych? *Czyli* Prawo Roku 1768. *de reclamationibus Actuum bonæ voluntatis* napisane, applikowane być może do zrywaiących y odstępuiących od zapisanych przez siebie Kompromissow? *Czyli nakoniec* Sąd Ziemski z mocy, wyżey rzeczonego o Kompromissach Prawa przymusić może wyrokiem swoim, y dodać się maiącym rygorem do skutkowania Inskrypcyi, y nakazać kary Konstytucyą 1768. na sprzeciwiaiących się Tranzakcyom *liberæ voluntatis* oznaczone? My KROL za Zdaniem teyże Rady deklaruiemy: Że gdy Prawo Wielkiego Xięstwa Litewskiego o Kompromissach napisane, na Koronę rozciągnione, Inskrypcyi Kompromissarskiey nie uprzedziło, lecz następnie wypadło; ściągać się zatym do poprzedzaiących Inskrypcyi nie może. Co zaś do Prawa Roku 1768. *de reclamationibus Actuum bonæ voluntatis* ustanowionego, czy do tego stosuie się przypadku? Trybunał rozezna.

N^ro. 348.

Dnia 3. Miesiąca PAZDZIERNIKA;

Rezolucya na Notę Kommissyi Rzeczypospolitey Skarbu Koronnego.

Odpowiedaiąc na Notę, w którey Kommissya Rzeczypospolitey Skarbu Koronnego zapytuie się: Jeżeli Prawo 1764. Roku fol: 36. pod tytułem = *Zniesienie Foraliorum* = ściąga się do Miast dziedzicznych, albo nie? My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Iż gdy Konstytucya ta, w początkowych słowach: „ Doznawaiąc „ skutkiem, iako dawnieyszemi dozwalany Prawami sposob Podat- „ ku, nazywany *Foralia*, czyli Targowe, kupczącym krzywdę, „ a mieszkaiącym w Miastach Królewskich, drogość czyni niezno- „ śną „ wyraźnie pokazuie: że zakaz *Foraliorum*, niżey w tym Prawie wyrażony, do Miast tylko Naszych Królewskich ściągać chciała; przeto stosować onego co do Dobr Ziemskich nie można.

N^ro 349

Dnia 7. Miesiąca PAZDZIERNIKA.

Rezolucya względem podawania Fortrag na Officyerow Authoramentu Polskiego.

Na przełożenie Departamentu Woyskowego względem Fortragow Officyerow Brygad Kawaleryi Narodowey, przez Rotmistrzow teyże Kawaleryi podawać zwykłych, iako też względem precedencyi tychże Officyerow; My KKOL za Zdaniem Rady &c. oświadczamy: iż Rotmistrze Chorągwiow Kawaleryi Narodowey Fortragi na Officyerow, to iest, Porucznika y Chorążego, podług starszeństwa zasłużonych Nam KROLOWI podawać powinni, równie iako Szefsowie Regimentow podług Prawa 1776. Gdyby zaś Rotmistrz, mimo starszeństwa Fortrag podać miał, tedy My KROL, podług wspomnionego Prawa, wybierać będziemy. Starszeństwo zaś tychże Officyerow w służbie nie inaczey, tylko podług pierwszości Daty Patentow y Forszelacyi ich, równie iak w całym woysku brane być powinno.

N^ro. 350.

Dnia 7. Miesiąca PAZDZIERNIKA.

Rezolucya na przełożenia Departamentu Woyskowego;

Ponieważ Departament Woyskowy przełożył Nam KROLOWI y Radzie przy Boku Naszym Nieustaiącey żądania niżey wyrażone z Fortragu Urodzonego Kommendanta Kawaleryi Narodowey Brygady Wielkopolskiey Departamentowi podanego wyięte; iako to: *Pierwsze*: o culag na Medycynę dla caley Brygady, którą *Etat* ostatni nie oznaczył; iako też z przyczyny rozległey lokacyi Wielkopolskiey Brygady o przyczynienie czwartego Felczera; na co wszystko fundusz być może do przyszłego Seymu z Kassy nieprzytomnych Officyerow y Towarzystwa teyże Brygady. *Drugie*: Kommissya Skarbowa, gdy poda na Delatę Brygadzie Miasteczka y Wsie, aby też exekwowane były z przepisem żywności dla ludzi, y furażu dla koni; bo kommendy na tęż powinności wysłane, maiąc żyć za swoie pieniądze, niszczą ludzi y konie, a pieniędzy nie odbieraią. *Trzecie*: zachodzą często zażalenia od Jchmość Obywatelow na Woyskowych, y nayczęściey bez dowodu uczynionych zarzutow; na pierwszych wykonywaią się Ordynansie naywyższe, co do karności y subordynacyi; a na drugich, gdy nie dowiodą zarzutu, nie ma żadney satysfakcyi. Przeto My KROL za Zdaniem Rady &c. tak one rezolwuiemy: *Na pierwsze*: Za podaniem sobie Regestrow Medycyny przez Felczera Brygady, Kommendant teyże Brygady, expens na Medycynę dla samych tylko Pocztowych będzie mógł płacić z Kassy nieprzytomnych, do przyszłego Seymu; iako też z tego funduszu, czwartego utrzymować Felczera. *Na drugie*: Podług słow Konstytucyi 1717. tit: = *Disciplina Militaris* = „ Gdy zaś żołnierz dla nie importowanego w terminie y czasie *per* „ *Legem* naznaczonym Podatku lub Hyberny na exekucyą do Dóbr „ *Retentorum* zieżdżać będzie przymuszony, pod tym pretextem nie „ tylko innych niewinnych Dóbr aggrawować nie powinien, ale y w „ tych, z których należących sobie pretendent pieniędzy, nie ma więcey wymagać, y pozwalać sobie nad szczegulną proporcyonalną „ żywność dla siebie, ludzi y koni, póty iednak tylko, póki nie odbierze według dyspartymentu swoiey należytości; alias, za popełnione na exekucyi *gravamina & excessus*, tak, iako za inne szkody y krzywdy, *ad realem supra scripto modo stringetur satisfactionem* „ Gdyby Obywatel *merè in contemptum* Prawa takową exekucyą lekce ważąc, Delatę Podatku publicznego wypłacić odmówił, y nie chciał; na ten czas Departament Woyskowy takową exekucyą *ductu proportione* póty powiększać, pókiby Delata zapłacona nie była, bę-

dzie miał moc. *Na trzecie*: gdy się z Dekretu Departamentu Woyskowego w sprawie intentowaney od Obywatela Cywilnego przeciwko Woyskowemu zarzut niedowiedziony okaże, tenże Departament sprawę *pro pæmis* do przyzwoitego Sądu z nowego Aktoratu od Woyskowego przeciw Cywilnemu Obywatelowi odeśle *cum conservatione Termini*.

Nro. 352.

Dnia 7. Miesiąca PAZDZIERNIKA.

Rezolucya na Memoryał Ur. B. Sędziego Ziemskiego.

REzoluując Memoryał U. B. Sędziego Ziemskiego, zapytującego się Nas y Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey: Czyli w przypadku nieprzytomności ktorego Sędziego, może Woiewodztwo N. obrać Surrogata? My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Że na mocy Konstytucyi Roku 1768. tit: = *Złączenie Trybunału Koronnego* = fol: 218. iednego Surrogata na mieysce nieprzytomnego Sędziego wspomnione Woiewodztwo obrać może.

Nro. 356.

Dnia 7. Miesiąca PAZDZIERNIKA.

Rezolucya na Memoryały Wielmożnego L. y innych Kredytorow Kahału S. tudzież Urodzonego Starosty S.

NA Memoryały Wielm: S. y innych Kretorow Kahału S. tudzież Urodzonego Starosty Naszego S. żądających: Aby część summy z arendy Propinacyi Mieyskiey wynikaiącey, na spłacenie długow wspomnionego Kahału S. mogła być obrocona; My KROL za Zdaniem Rady &c. niniejszą daiemy Rezolucyą: Ponieważ Prawa Seymu ostatniego: *pierwsze* pod tytułem = *Powinności y Władza Departamentow w Radzie przy Boku Naszym Nieustaiącey* = w słowach: „ Departament Policyi nad to, co mu iest powierzono Prawem Roku „ 1775, będzie miał moc examinowania Rachunkow wszystkich „ Miast Królewskich, podług Praw dawnych, y obracania dochodow na rozrządzenie Policyi naypożyteczniejsze „ *drugie* pod „ tytułem = *Warunek Nowego Koreczyna &c.* w słowach: „ Prowent „ zaś z Propinacyi Mieyskiey, ażeby się na użytek ogólny Miasteczek obracał, stanowiemy „ przypisały wyraźnie, na iakie wydatki dochody ogólne Miasteczek używane być powinny; przeto oświadczamy: Iż na żądanie Wielmożnego Kasztelana S. y innych Kredytorow Kahału S. summa z arendy Propinacyi Miasta S. wynikaiąca, na spłacenie długow Kahału S. ani na żadne inne wydatki, do Policyi czyli dobrego porządku Miast Naszych Królewskich, nie ściągaiące się, ruszona być nie może.

Nro. 359.

Dnia 7. Miesiąca PAZDZIERNIKA.

Universał Liśt upominalny do Miast y Miasteczek Królewskich w Koronie, które Propinacyi swoich nie licytowały.

WSzem w obec &c. mianowicie WW. UU. Starostom, Dzierżawcom, y iakimkolwiek sposobem Uprzywileiowanym Posesorom, Miast y Miasteczek Naszych Koronnych niżey wymienionych, oraz Sławetnym Magistratom y Urzędom Mieyskim, tychże Miast y Miasteczek, przy ofiarowaniu Łaski Naszey Królewskiey wiadomo czynimy: Gdy mimo Uniwersału, który za Zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey Dnia 7. Marca, Roku teraźnieyszego wydać rozkazaliśmy, niektóre Miasta Nasze mianowicie w Woiewodztwie Poznańskim, Kopanica, Mosina; w Woiewodztwie Kaliskim, Kalisz, Konin, Borzęcin, Koło, Brdowo, Pyzdry; w Woiewodztwie Sieradzkim, Wieluń, Borek, Warta, Ostrzeszów; w Woiewodztwie Łęczyckim, Zgierz; w Ziemi Dobrzyńskiey, Bobrowniki, Rypin; w Woiewodztwie Mazowieckim, Osiek, Groiec, Goszczyn, Czersk, Wiźna, Radziłow, Nowogrod; w Woiewodztwie Rawskim, Mszczonow, Osmolin, Gąbin; w Woiewodztwie Gnieźnieńskim, Gnieźno, Mieściska, Kleck, Powidź; w Woiewodztwie Krakowskim, Będzin; w Woiewodztwie Sandomirskim, Poławiec, Osiek, Pierzchnica, Wiślica, Solec, Okrzca, Opoczno, Radoszyce; w Woiewodztwie Kiiowskim, Rożowce, Dymir, Chermanowka, Mirowce, Traktamirow, Kaniów, Czerkasy, Łomowate, Medweduwka, Czecheryn, Krylow, Sachnowce, Korsuń, Kwitki, Zwinogród, Kalniabłot, Bohusław, Medwińce, Kożowata, Romanów, Zytomirz, Owrucz; w Woiewodztwie Ruskim, Chełm, Opalin, Ratno, Izbica; w Woiewodztwie Wołyńskim, Łuck, Włodzimierz, Milanowice, Wyżwa, Kowel, Swiniuchy; w Woiewodztwie Podolskim, Kamieniec, Balin, Ulżyca, Chmielnik, Jaruga, Latyczew, Letniowce, Podole, Płoskirów, Ułanow, Wierzbowiec, Kopaygrod, Olchowiec, Serebrya; w Woiewodz-

twie Lubelskim, Parezowo, Ostrow; w Woiewodztwie Bracławskim, Bracław, Winnica, Juzwin, Lityn, Mniedziakow, Chayszyn, z niemałym nieukontentowaniem Naszym Licytacyi Propinacyi swey tymże Uniwersałem nakazaney dotąd nie odprawuią, Kontraktow swoich, do Nas y Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey; nie przesyłaią, y przez takowe obowiązkow swych zaniedbanie skutek rozrządzenia Naszego do ubespieczenia y powiększenia Prowentow mieyskich zmierzaiącego, wstrzymuią; Przeto, aby nakazy Naywyższey Zwierzchności bez skutku, a Miasta y Miasteczka Nasze bez pewności dochodow swoich, dłużey nie zostawały, uznaliśmy rzeczą potrzebną, upomnieć tym powtórnym Listem Uniwersałem Naszym Wielmożnych y Urodzonych Starostow, Dzierżawcow, y iakimkolwiek sposobem Uprzywileiowanych Possessorow, oraz Sławetne Magistraty y Urzędy mieyskie tychże Miast y Miasteczek Naszych wyżey wyrażonych, aby stosuiąc się we wszystkim do przepisow pierwszego Uniwersału Naszego, za Zdaniem Rady Nieustaiącey w tey mierze wyszłego, Licytacyą Propinacyi na gruntach mieyskich będącey, w przeciągu czterech niedziel naypoźniey, od czasu doyścia niniejszego Uniwersału w mieyscu przyzwoitym, bez żadney zwłoki dopełnił porządku Aktowi temu przepisanego; osobliwie: aby od summy Czopowego z Propinacyi mieyskiey zaprzysiężonego był zaczynany, dopilnowali, y po zakończoney Licytacyi Extrakt Autentyczny Kontraktu, y Akt sam Licytacyi nieodwłocznie do Rady Naszey, pod adresem Departamentu Policyi przysyłali, a to pod winami, w Sądzie przyzwoitym wskazać mianemi. List ten Nasz upominainy Uniwersał podpisaliśmy, y on wydrukowany *per Copias* pod Pieczęcią Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey, z podpisem Wielebnego Sekretarza teyże Rady do Grodow y wyżey wymienionych Miast Naszych rozesłać, y Rewersa od niektóre odebrane do Departamentu Policyi odesłać, Kommissyi Skarbowey Koronney zleciliśmy.

N^ro. 362

Dnia 14. Miesiąca PAZDZIERNIKA.

Rezolucya na Memoryał sześć wątpliwości do rozwiązania w sobie zawieraiący.

Rezolwuiąc Memoryał do Nas y Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey podany, w którym następuiące są do rozwiązania wątpliwości: *Pierwsza*: Gdy Kadencya Sądów Ziemskich Sieradzkich w Sieradzu *post Festum Sanctæ Agnetis*, w Piotrkowie *post Festum Omnium Sanctorum* pod czas agituiącego się Piotrkowskiego Trybunału iest naznaczona, a Urodzony Pisarz Ziemski Sieradzki Trybunałom assystuie; więc czyliby w tych Kadencyach nie mogła Nobilitas obierać do Pisarstwa Subdelegata? *Druga*: Ur. Pisarz Ziemski Prawem obowiązany iest assystować Trybunałom, w iego niebytności Podsędek; zaś w tego niebytności Sędzia Ziemski, który nie mogąc dla słabości zdrowia tey usługi pełnić, żąda, by na mieyśce iego, lub którego z Kollegów, mógł Komornik, lub Regent Ziemski Sieradzki zasiadać w Trybunale; a Sądy Ziemskie Sieradzkie, aby *in loco commodioři* sądzone były. *Trzecia*: Od summ Kartowych nie zaprzysiężonych *in demortuae manus* przeszłe Trybunały Prowizyi nie przyiądzały, dopiero od Juramentu *à re evicta*; teraz Kommissye *ex Sancitis* przysądzały po zaprzysiężeniu Prowizye od Aktu Skryptów ręcznych; w tym przypadku iest żądane obiaśnienie. *Czwarta*: Prawo iest, aby z Grodzie mocyi nie czyniąc, a potym *contra Decreta Castrensia* wydaią do Ziemstwa Prozekucye; czyli więc Ziemstwo może się wdawać w Rezolucyą Sprawy podobnych? *Piąta*: Zagęściło się iuż, gdzie Inkwizycye zachodzą w małey wiosce. Pozwany wszystkich Poddanych kładzie w Proces, y potym od świadectwa excypuie; w takowym przypadku iest żądaniem, aby wolno było wybrać Swiadków, choć w Procesie włożonych. *Szósta*: Aby Pisarze y Regenci za swoie Kancellarye nie byli karani, także Panowie za Sług y Poddanych, aby *incontinentia* zniesiona była; niech każdy *ex persona pro delicto* odpowiada. MY KROL za Zdaniem Rady *&c.* deklaruiemy: *Co do pierwszey*: Gdy Prawo w nieziechaniu tylko obierać Subdelegata pozwala; Urodzony zaś Pisarz Ziemski Sieradzki przytomny w Piotrkowie, y tylko do trzymania w Trybunale Piora na niektórych Regestrach obowiązany, a w czasie przypadaiącey Ziemskiey Kadencyi zastąpionym bydź co do pracy Piora Trybunalskiego przez Pisarzów Woiewodztw na ów czas sądzących się, mogący, od własney Kadencyi Ziemskiey Sieradzkiey sądzenia oddalać się nie ma, ani przez Subdelegata zastąpionym bydź może. *Co do drugiey*. Gdy UU Komornicy na Kadencyach Woiewodztw, Pisarzów Woiewodzkich zastępować, y pod czas ustępu w Izbie Sądowey, iako *super secretum* nie przysięgli, bydź nie mogą; tym więcey do zastępowania w Trybunale Sędziów swoich używani bydź nie powinni. Mieyśce zaś sądzenia Sądów Ziemskich, ieżeli Prawem wyraźnym nie iest wyznaczone, wygodnieysze przez Sąd zupełny Ziemski obrane bydź może. *Co do trzeciey*: Gdy rozeznanie Dekretów Kommissyinych nie Ziemstwom, lecz Trybunałom iest zostawione; a zatym przypadek względem Prowizyi od summ Kartowych Trybunalskiemu zapytaniu zostawuiemy. *Co do czwartey*: Ponieważ Prawo y Rezolucya Nasza, za Zdaniem Rady, do niego stosuiąca się, Sprawy tam gdzie są zaczęte kończyć kazały, a *gravamina* Juryzdykcyi w Trybunałach poznawać zalecily: przeto Dekretów Grodzkich, ani *ex appellatione*, ani *ex citatione* Sądy Ziemskie poznawać nie mogą. *Co do piątey*: W przypadku, gdyby *in elusionem* Inkwizycyi, kto *Communitatem* całą pozywał, a zatym a *deponendo testimonio* excypował; w ten czas Sąd Kondescensya wyznaczający może pozwolić wybrać Swiadków z pozwanych, iednak *in complicitatem Facti* nie wchodzą

cych, y wyraźnemi Prawami excypować się nie mogących. *Co do szosfey.* Gdy Prawa dozor Aktow publicznych w iednych Woiewodztwach Pisarzom, w drugich Regentom zostawiły, y maiących rząd Aktow, do mieszkania *circa Acta* obowiązały; zatym od odpowiedzi za przestępstwa w Kancellaryach trafić się mogące, dozor Aktow maiący uwolnieni bydź nie mogą. *Co się zaś tycze* żądanego uwolnienia a *panis pro incontinentia*, Zwierzchność nad kim maiących; w ten czas te opuszczone bydź powinny, gdy *impossibilitatem continentiæ* Zwierzchność maiący okażą.

Nro. 363.

Dnia 14. Miesiąca PAZDZIERNIKA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego G. y Odpowiedź Urodzonego P.

REzoluiąc Memoryały, z których w pierwszym Urodz: G. żaląc się na Urodz: P. na Trybunał Koronny Deputata z Woiewodztwa N. iż ten naciągaiąc Prawo 1768. Roku tit: = *Złączenie Trybunału Koronnego* = fol: 200. o Regestrze *diretti Mundati* uchwalone, intentował Proces Urodzonemu G. z tegoż Regestru, o zabranie Podwód z lasu, o extradycyą poddanego, y o pisanie pozwami do Ziemstwa B. wydanemi; którym Procesem Urodzonego żalącego się w Trybunale konwinkuie, y winszych iego sprawach *locum standi* w Trybunale tamuie, dopraszа się wytłomaczenia wyż rzeczonego Prawa: Czyli w takowych sprawach, iuż *ad Forum competens* wytoczonych, może Deputat pozywać, y przewodzić Proces legalnie z Regestru *diretti Mandati*, szczegulnie na Sprawy *violatæ Securitatis Tribunalitiæ intra mænia Civitatis*, przeznaczonego? W drugim zaś Urodzony P. Deputat twierdząc, iż na fundamencie Konstytucyi 1670. Roku, bespieczeństwo Osob, y Dobr Funkcyą Deputacką sprawuiących upewniaiącey, intentował Proces do Trybunału Urodzonemu G. o poczynione w Dobrach wiolencye dopraszа się; a tenże Urodzony G: w Trybunale iako Sądzie przyzwoitym sprawił się. MY KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: że gdy Prawo 1670. Roku Vol: V. fol: 64. tit: = *Sprawcy Deputackie na Trybunale* = w caley swoiey osnowie, a mianowicie w słowach: „ więc też nie ma Deputat *per Terminum taliem* „ w tym Trybunale, do którego Deputatem obrany, nikogo ewoko- „ wać, *etiam consensu Judicij accedente*; a to *sub nullitate Condemnationis*, „ którą Kondemnatę *sine Literis Salvi Conductus* przyszły Trybunał „ kassować ma, *cum pœnis arbitrarijs super obtinente, exceptis causis vi bo-* „ *lentiarum, in persona cantis, redeuntis*, y w Lublinie *residentis Deputati*, „ Małżonki, Dzieci, Sług y Dobr iego, *commissarum* „ upewniaiąc dla Deputatów Osob, ich Familii, y Dobr bespieczeństwo, inne wszel-

kie Spra-

kie Sprawy *tam ex Actoratu quàm Reatu* onych w Trybunale popierać zakazuie; nie powinno bydź rozumiane o Dobrach Deputata generalnie wszystkich; przez coby żadne Sprawy excypowane tymże Prawem nie zostały, ale szczegulnie o Dobrach, a raczey o ruchomosciach Deputata na Trybunał przyieżdżaiącego, tam będącego, y ztamtąd powracaiącego. Niemniey gdy Prawo 1768. Roku, fol: 200. tit: = *Złączenie Trybunału Koronnego* = mówi: „ Szosty Regestr *dire-* „ *cti Mandati*, w którym iedynie Sprawy *violatæ Securitatis Tribunalitiæ*, „ *intra mænia Civitatis*, Osobom Sędziow Trybunalskich, lub ich *actu-* „ *aliter* służącym popełnione, w który *includi penitus* nie maią Sprawy „ *aliarum violentiarum* z procederów prawnych *emanantium*, ale tylko „ szczegulnie Sprawy gwałcące bespieczeństwo Osob Sędziowskich, „ *& eorum Familiæ*; bądź to w Trybunale będących, bądź na Trybu- „ nał przyieżdżaiących, albo z Trybunału powracaiących „ szczegulnie zapewnić chce Sądu Sędziow Trybunalskich, y onym aktualnie służących, *intra mænia Civitatis* ubespieczenie, y tylko w przypadku takowego bespieczeństwa narusżenia, Regestr *diretti Mandati* do prawney Prozekucyi, y sądzenia przeznacza, y wyraźnie generalność Dobr exkluduie; przeto o inne wiolencye, lub z procederu prawnego wynikaiące Sprawy, żadnym pretextem do tego Regestru podciągane bydź nie powinny, które *etiam stante functione* Deputata, *in Foro competenti* rozłądzane bydź maią. A że też same Prawa, a mianowicie 1768. Roku, fol: 214. mówi „ Deputat zaś w czasie funkcyi swo- „ iey, bądź przytomny, bądź nie, nikogo wzdawać nie ma; y takowa „ Kondemnata, gdyby otrzymana była, szkodzić nikomu nie powinna, „ ani *in subhastationem Processus* wchodzić; wyiąwszy Sprawy *ex re locata* „ *Securitatis* na Osobie Deputata *stante ejus functione*, w których nie sta- „ wiącą Stronę wzdawać Deputatowi moc się udziela „ same onego wyrazy takowy Regestr za nieprzyzwoity uznaią.

Nro 366.

Dnia 14. Miesiąca PAZDZIERNIKA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego P.

ODpowiadaiąc na Memoryał, w którym Urodzony P. zapytuie się: Jeżeli Sędziowie Zakordonowanych Kraiów, Dekreta Trybunalskie exekwować mogą? MY KROL za Zdaniem Rady &c. niniey- szą daiemy Rezolucyą: Iż Sędziowie Woiewodztw y Powiatów Zakordonowanych, y z Juryzdykcyami swoiemi odpadłych, Dekretów Trybunalskich exekwować nie mogą; Sędziowie iednak Ziem y Powiatów, pod Panowaniem Naszym pozostałych, choć za Kordonem Posiedlye swoie inne maiący, Dekreta exekwować mogą.

Nro. 368.

Dnia 17. Miesiąca PAZDZIERNIKA.

Rezolucya na Memoryał Urzędu N.

Odpowiadaiąc na Memoryał, w którym Urząd N. w Punktach niżey wyrażonych, żąda od Nas y Rady Nieustaiącey obiaśnienia: *W pierwszym*: Konstytucya 1768. Roku tit: = *Złączenie Trybunału Koronnego* = w Sprawach od lat dziesięciu zadawnionych, *loco Dilationis ad Munimenta*, Kommunikacyą nakazuiąca, dwoiako bydź może rozumiana; raz: Ze ta Konstytucya w słowach: „ aby *in primo ter-*„*mino* nakazywana była Kommunikacya, *mediante comprobatione jura-*„*toria* przez Strony osobiście stawaiące „ mieć chce: Stron osobistość, na tey *in primo Termino* Kadencyi; oraz Kommunikacyą *Documentorum*, y oney zaprzysiężenie; słowa zaś *pro sequenti Cadentia judiciorum*, zdaią się chcieć w kommunikowanych y zaprzysiężonych *in primo Termino* Dokumentach, rospatrywania Stron *pro sequenti Cadentia ad disjudicandum*. A gdy niżey taż mówi Konstytucya: Ze spisanie Summaryuszów zawsze *in Cadentia peragi* powinno; można rozumieć: że na pierwszey *ex primo Termino* Kadencyi, a nie na drugiey. Nakoniec, gdy taż Konstytucya mówi: *Disjudicatio* zaś *Causæ ex eisdem Documentis communicatis*, dopiero na przyszłey Kadencyi *subsequi* ma; wpiera to pierwsze rozumienie, że nie na trzeciey, lecz na drugiey następuiącey *post primum Terminum* Kadencyi. Y za takowym tłomaczeniem nie bylaby zwłoka sprawiedliwości aż do trzeciey Kadencyi. Drugi raz: Taż Konstytucya iest rozumiana, tak, iak z niey iądzenie wdrożyło się: *In primo Termino* Strony osobiście nie staią, nie kommunikuią, y nie zaprzysięgaią, tylko za wniesieniem Strony, że iest *inveterata Causa*; wypada Dekret *Dilationis communicationis Documentorum ad proximos*, dopiero *in proximis* Strony osobiście z Dokumentami stawaią, Summaryuże piszą, y zaprzysięgaią; a sądzenie Sprawy znowu zawiesza się do przyszłey, to iest do trzeciey Kadencyi. Czyli więc takowe w zwyczay wzięte sądzenie, zgadza się z myślą Konstytucyi, czyli też ma bydź skrócone podług wyżey wyrażonego tey Konstytucyi rozumienia? *W drugim*: Statut Litewski, którym Woiewodztwo Kijowskie sądzi się, trzy dni przed Kadencyą Sądów do czynienia Wpisów naznacza, y trzy dni po wpisaniu w Regestr, wołaiąc co dzień Stron do osądzenia, czekać każe; Uniwersał zaś z Rady Nieustaiącey wydany, aż do samey Sądów Limity, nie podpisować Regestru, przyimować Wpisy, wszystkie odiądzać, y nie przedłużać sądzeniem czasu dawnemi Prawami oznaczonego (mimo wyrazy Konstytucyi 1768. choćby z przedłużeniem czasu odsądzać nakazuiącey) zaleca. Jest tedy niepodobieństwo dosyć uczynienia Statutowi, Konstytucyi y Uniwersałowi, rozroźnioną wo-

lą opieraiącym. *W trzecim*: Zapytuie się tenże Urząd N. ieżli Strona Powodowa, Wpis swóy ieden *per non sunt* spuszczaiąc, z drugiego iterowanego Wpisu sądzić się może? *W czwartym*: Zapytuie się także: Ieżli dla niewystarczaiącey iedney wieży, y naciśku do niey z wyroków czterech Juryzdykcyi *primarum Instantiarum* w Zytomierzu sądzących się, może tenże Urząd y inne Juryzdykcye tamże sądzące się naznaczać Pokoie na Zamku Zytomirskim? *W Piątym*: Konstytucya ostatnia 1776. Roku fol: 37. tit: = *Deklaracya o Kommissyach y Remissach &c.* = Czy ściąga się tylko do Kommissyinych y Remissowych z Seymu do Trybunału Dekretów? czyli też y do Dekretów *Minorum Subsellionum* nie appellowanych? *W szóstym* nakoniec: Ieżli Sądy *Minorum Subsellionum* pensyonowane nie będąc, mogą przysądzać sobie połowę gwyżwien przysądzonych, z powodu, iż Trybunałom Koronnym zamiast pensyi, skrzynka z podobnemi Adjudykatami przywrócona ostatnim Prawem została? MY KRÓL za Zdaniem Rady *&c.* na każdy Punkt z osobna nineyszą daiemy Rezolucyą: *Na pierwszy*: Iż gdy Konstytucya 1768. tit: = *Złączenie Trybunału Koronnego* = fol: 217. C. 2. w słowach: „ Zapobiegaiąc enerwacyom „ Stron prawuiących się, stanowiemy: Aby w Sprawach zadawnio-„ nych od lat dziesięciu y wyżey, *in primo Termino* tak w Grodach, „ iako y w Ziemstwie *loco Dilationis ad Munimenta* nakazywana była „ Kommunikacya *Documentorum per Partes utrasque mediante comproba-*„ *tione juratoria* przez Strony osobiście stawaiące *pro sequenti Caden-*„ *tia Judiciorum* „ wyraźnie nie na pierwszey *ex Citatione* Kadencyi, ale na drugiey czynić Kommunikacyą każe; a w poźnieyszym swoim wyrazie, w słowach: „ *Disjudicatio* zaś *Causæ ex ijsdem Documentis* „ *communicatis*, dopiero na przyszłey Kadencyi *subsequi* ma „ wyraźnie uczy, iż rozsądzenie Sprawy nie na tey Kadencyi, na którey czyni się Kommunikacya, ale na przyszłey dopiero *subsequi* ma; y na mocy tego Prawa, iak doniesienie Urzędu N. uczy, zwyczay z tym Prawem zgodny ustanowiony został; przeto bez naruszenia Prawa odmienionym bydź nie może. *Na drugi*: Co się tycze przyimowania Wpisów y niepodpisywania Regestrów aż do Limity Sądów, Uniwersałem Naszym, za Zdaniem Rady pod dniem 14. Miesiąca Lutego w bieżącym teraz Roku wydanym zaleconego: Gdy posłuszeństwo wyrokom Naszym za Zdaniem Rady wypadaiącym, Prawem ostatnim nayuroczyściey iest ostrzeżone; dobrze zatym zalecać będzie Urząd N. ściśle wyrazów tegoż Uniwersału zachowanie. *Na trzeci*: A do zapytania: Ieżli Strona Powodowa Wpis swóy ieden *per non sunt* spuszczaiąc, z drugiego iterowanego Wpisu sądzić się może? deklaruiemy; Ponieważ zwyczay wniósł wolność Stronom pozwanym, choć bez Terminu przy spuszczeniu Wpisu strony Aktorowey, *per non sunt* wzdać tęż Stronę *sine Bannitione*, *in pura Citationis evasione*; zatym nie używaiąca tego Prawa dobrodzieystwa Strona Pozwana, zostawuie Termin nieskasowany Stronie Powodowey, y nań z nastąpionego Wpisu odpowiadać winna. *Na czwarty*: Dla nie wystarczaiącey zaś iedney wieży y naciśku do niey, z wyroków czterech Juryzdykcyi *primarum Instantiarum* w Zytomierzu sądzących się, gdy Urząd Grodzki Zytomierski y inne Juryzdykcye tamże sądzące się

naznaczać będą Pokoie w Zamku tamteyſzym do wyſiadywania wieży Cywilney; rozumiemy: Iż to w takim przypadku uczynione, Prawu ſię nie ſprzeciwi. *Na piąty:* Względem wytłómaczenia Prawa o Kommiſſyach y Remiſſach, ieźli ſię ściągać ma do Dekretów *Minorum Subſelliorum* nie appellowanych? Gdy Prawo te ſzczegulnie na Dekreta Kommiſſyine y Remiſſyine z Seymu 1775. Roku, wyznaczone wypadło; zatym do innych Dekretów ściągać ſię nie może. *Nareſzcie:* Jeźli Sądy *Minorum Subſelliorum* penſyonowane nie będąc, mogą przyſądzać ſobie połowę grzywien, Stronie przyſądzonych, z powodu, iż Trybunałom Koronnym zamiaſt penſyi, ſkrzynka z podobnemi Adjudykatami przywrócona oſtatnim Prawem zoſtała? Gdy Prawo oſtatnie Trybunałom tylko ſkrzynkę przywróciło, a Ziemſtwa y Grody żadnego ſzczegulnego Prawa do przyſądzenia ſobie grzywien nie maią; zaczym, że nie więcey nad *duplex Vadium* Konſtytucyą 1726 Roku, do przyſądzenia pozwolonego, przyſądzać ſobie mogą, determinuiemy.

Nro. 369.

Dnia 17. Miesiąca PAZDZIERNIKA.

Rezolucya na Memoryał UU. Jozefowi, Antoniego, y Konſtantego.

REzolwuiąc Memoryał, w którym UU. Jozefowie Antoni y Konſtanty żądaią wytłómaczenia Prawa 1768 Roku, tit: = *Złączenie Trybunału Koronnego* = fol: 222. w ſłowach: „ Co ſię zaś tycze „ Spraw *ex noviter repertis Documentis*, tak na przyſzłe czaſy uſtana- „ wiamy: Iż Strona wynalazłſzy iakowe nowe Dokumenta, które „ rozumie bydź *rem evincentia*, powinna zapozwać drugą Stronę, z „ którą miała Dekret do Ziemſtwa *ad attentandum & juſtificandum* „ *noviter reperta Documenta*: które Sąd Ziemſki *ante omnia*, zważyć po- „ winien, ieżeli te Dokumenta *rem evincunt*, a uznawſzy, że *evincunt*, „ Stronę *ad Juramentum* przypuści: że te Dokumenta, które *pro no-* „ *viter repertis* pokłada, przed tym nie miała, *& circa communicationem* „ *Documentorum* nie utaiła, ani o nich wiedziała; który Jurament gdy „ Strona wykona, nakaże Sąd Ziemſki *reſtituere Cauſam in integrum*, y „ rozſądzi wedle dowodów przez te Dokumenta okazanych. A gdy- „ by *vexatorie* tylko Strona Stronę *ſub pretextu noviter repertorum* za- „ pozwała, y nie zdałyby ſię Dokumenta *rem evincentia*, *Partem inde-* „ *bite provocantem*, Sąd Ziemſki ukarze *pænâ ſeſſionis Turris per ſpati-* „ *um quatuor ſeptimanarum*, *& mille Marcarum cum impoſitione perpetui* „ *ſilentij*; a tak Dekretu iuż więcey nie będzie ſię godziło wzru- „ ſzać *ſub ſimili rigore* „ chcąc wiedzieć: Jeżeli Ziemſtwo *agnitis no-* „ *viter repertis evincentibus*, y Prawem oznaczonego wyſłuchawſzy Ju-

ramentu,

ramentu, Sprawę całą *de novo* oſądzić ma; albolitež w przypadkach: gdy rzecz o ważność Dekretów Trybunalſkich iść będzie, do Trybunału odeſłać powinno? MY KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Gdy wyżey cytowane Prawo w ſłowach: „ który Jurament „ gdy Strona wykona, nakaże Sąd Ziemſki *reſtituere cauſam in inte-* „ *grum*, y rozſądzi wedle dowodów przez te Dokumenta okazanych „ wyraźnie rozſądzenia Sprawy, *ex vi noviter repertis evincentibus* Ziemſtwom pozwala; przeto nad oczywiſty ſłów ſwoich wyraz toż Prawo tłómaczone być nie może.

Nro. 370.

Dnia 17. Miesiąca PAZDZIERNIKA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Jakuba.

REzolwuiąc Memoryał, w którym U. Jakub zapytuie ſię Nas y Rady przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey: Z którego Regeſtru Sprawy Kommiſſyine nieroſpoczęte ſądzić ſię w Trybunale powinny? MY KROL za Zdaniem teyże Rady deklaruiemy: Iż mocą Prawa Kommiſſye nieroſpoczęte, rozſądzeniu poddane, z Regeſtrow Kommiſſyinych y *Remiſſarum*, tak, iak y roſpoczęte, rownym Prawa opiſem y warunkiem ſądzić ſię maią.

Nro. 373.

Dnia 17. Miesiąca PAZDZIERNIKA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego J.

Odpowiedaiąc na Memoryał, w którym Urodzony J. zapytuie się: Jeżeli Strona w Sprawie z Deputatem, poddawszy się raz *Judicato* Trybunału, w tey samey Sprawie na drugim Terminie, mieć może wolność doprasżania się podług Prawa, *ad futurum Tribunal* Remissy, *ex quo Judex*? MY KROL za Zdaniem Rady *&c.* deklaruiemy: Iż gdy Prawo 1768. Roku, fol: 214. tit: = *Złączenie Trybunału Koronnego* = w słowach: „wolność iednak zostawiamy Stronie, która z De„ putatem maiąc Sprawę, sama osobiście, a nie przez Plenipotentów „ stawiaiąca, *Judicato* by się poddać chciała, Sprawę promowować; y „ Deputat w takowym przypadku Remissy *ex quo Judex*, uprasżać „ nie może: *in casum recessus*, Stronie na Deputacie Kondemnatę zy„ skiwać pozwala się„ tę wolność Stronie tylko maiącey Sprawę z Deputatem dało; przeto taż Strona ilekroć podobać się iey będzie, tylekroć mieć wolność żądania tey Remissy może, a nie Deputat.

Nro. 384.

Dnia 24. Miesiąca PAZDZIERNIKA.

Rezolucya, oraz List Rekwizycyonalny na Memoryał U. Kazimierza, y Odpowiedź Urodzonego P. mieysce Marszałka w Trybunale zastępuiącego.

Na Memoryał tak U. Kazimierza zaskarżaiącego Trybunał Koronny N. Iż ten od Reassumpcyi swoiey Regestru *Expulsionum* nie są-

dził; iako też, na Odpowiedź tegoż Trybunału ręką Urodzonego P. mieysce Marszałka zastępuiącego, podpisaną; MY KROL za Zdaniem Rady *&c.* takową daiemy Rezolucyą: Iż czcze exkuzy w Odpowiedzi wyrażone nie wymawiaią Sądu od przestępstwa Prawa 1768. Roku tit: = *Złączenie Trybunału Koronnego* = fol: 198. Art: VII. w słowach: „Drugi Regestr *Expulsionum* we Srzody y we Czwartki, „ *ante alias omnes Causas* do sądzenia brany bydź ma; w którym, gdy„ by takiey natury Sprawy nie było, lub nie stało, Regestr Woie„ wodzki Ordynaryiny czas iego zastąpi„ które w dni Srzodowe y Czwartkowe Regestr *Expulsionum* brać każe, y dopiero w niedostatku Spraw Expulsyinych Regestra Spraw Ordynaryinych wołać pozwala. Rekwiruiemy zatym Trybunał Koronny, aby wyżey wyrażone pełniąc Prawo, Regestr *Expulsionum* w dni rzeczone (wyiąwszy czas Sprawom Remissowym y Kommissyinym oznaczony) nieodstępnie był brany; strzegąc się, ile bydź może, Spraw z innych Regestrów na te dni zaciągania.

Nro. 386.

Dnia 24. Miesiąca PAZDZIERNIKA.

Rezolucya na Memoryał U. Jana.

Rezolwuiąc Memoryał, w którym U. Jan doprasza się o wytłomaczenie Prawa 1588. Roku, Vol: II. fol: 1209. tit: = *O Kadukach* = to iest: Czyli w niedostatku Sukcessorów Oyczystych *ad octavum usque gradum*, Sukcessorowie Macierzyści, y wzaiemnie w niedostatku Sukcessorów Macierzystych, Sukcessorowie Oyczyści krwie *respective* każdey linii w sobie nie maiący, sukcedować mogą? czyli też po bezpotomnym iedney linii zeyściu, Kaduk bezpotomney linii, oddzieliwszy fortunę drugiey linii, maiątek posiadać ma? My KROL za Zdaniem Rady *&c.* deklaruiemy: Iż gdy wyżey rzeczone Prawo w słowach „ *iż* się Kaduk Szlacheckich Dobr, tak Oy„ czystych, iako Macierzystych rozumieć nie może, dokądby sta„ wało powinnych Krewnych *utriusque sexus ex utraque linea*, która „ nie może, ani ma bydź przerwana *quarto, quinto & perconsequens ul„ teriori gradu propinquitatis*, ale dokąd się iedno może wywieść, *Jus* „ *Successionis legitimae usque ad octavum gradum inclusive*„ wyraźnie *in retrusionem Juris Caduci*, *Jus Successionis legitimae usque ad octavum gradum inclusive* wyprowadzać każe; którego, gdyby Sukcessorowie Macierzyści krwi Oyczystey, a Oyczyści Macierzystey nie maiąc, wywieść nie mogli, w takim więc przypadku rezolucya *Substantiarum* nastąpić, y fortuna linii, którey *non extant Successores, tam masculi quàm femelli* według Prawa *sub Jus Caducum*; inna zaś Sukcessorom krwi dostać się powinna.

Nro. 388.

Dnia 24. Miesiąca PAZDZIERNIKA.

Rezolucya na Rapport Grodu Włodzimierskiego.

Odpowiedaiąc na Rapport Sądowy, w którym Urząd Grodzki W. doprasza się Nas, y Rady Nieustaiącey Rezolucyi na Punkta następuiące: *Pierwszy*: Gdy niektóre części Wolewodztwa Bełzkiego przez ostatnią Konwencyą *ad Corpus Reipublicæ* powrociły się, a Obywatele tych części nie maią sobie przepisanego *Forum*; czyli Grod Włodzimierski, iako naybliższy, może rozsądzać tychże Obywatelów Sprawy? *Drugi: Sancitum* 1776. Roku, chcąc ocalić Podatek Podymnego Extradycyą Poddanych, do przyszłego Seymu zawieśiło; ale gdy kto o zbiegłych iuż po zaprzysiężoney Taryffie Poddanych Sprawę intentuie, y Inkwizycyami chce dowodzić; czyli tenże Gród Włodzimierski może Inkwizycye nakazywać, y z onych Sprawę sądzić? My KROL za Zdaniem Rady &c. niniejszą daiemy Rezolucyą: *Co do pierwszego*: Iż na wzor Konstytucyi 1764. *Convocationis* fol: 67. tit: = *Obiaśnienie Processu* = Obywatele pomienieni od Wolewodztwa Bełzkiego *ad Corpus Reipublicæ* powróceni, w Juryzdykcyi mieyscom bliższey, to iest Grodu lub Ziemstwa Włodzimierskiego w Trybunale Lubelskim, aż do Rezolucyi Stanów sądzić się maią. *Co zaś do drugiego Punktu*: Jako *Sancitum* 1776. wydanie zbiegłych Poddanych szczegulnie tylko dla ocalenia dochodów Rzeczypospolitey z Podymnego do przyszłego Seymu zawieśiło; tak, gdy kto o Extradycyą zbiegłych Poddanych czyniący, że ią po zaprzysiężoney Taryffie zbiegli, dowodzić zechcę, w ten czas wszelkie dowody y odwody nakazywać, onych słuchać, y podług onych Sprawę *Extraditionis* finalnie sądzić może. A ieżeliby się pokazało, iż zbiegli Poddani w Taryffie Podymnego zaprzysiężeni będą, w ten czas przepisy *Sanciti* 1776. Roku powyżey wzmiankowanego, zachowane bydź maią.

Nro. 392.

Dnia 28. Miesiąca PAZDZIERNIKA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego J.

Rezolwuiąc Memoryał, w którym Urodzony J. doprasza się o obiaśnienie w Prawie następuiącey wątpliwości, to iest: Kto Dekret Grodzki na Kadencyi Prawem opisaney *ex Controversiis*, między Szlachcicem

chcicem Kredytorem z iedney, a Szlachcicem Dłużnikiem, Dobra w Mieście maiącym, z drugiey strony, bądź to *ex VI Inscriptionis*, bądź *ex re Subjectionis*, o dług na tychże Dobrach ubespieczony, y z Pozwów tamże kładzionych zapadły, po otrzymaney na Terminie dośćwinien? My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Ponieważ tak z naydawnieyszych Praw, Starostowie moc Exekucyi Dekretów, nie tylko wyższych Juryzdykcyi, ale tym bardziey swoiego Sądu zleconą maią; iako też Prawo Roku 1768. fol: 247. tit: = *Exekucya Dekretów* = Dekreta wszelkich Juryzdykcyi Kraiowych przez Starostów, lub ich Urzędy exekwowane mieć chciało; Sprawa zaś o długi na Dobrach Szlachcica w Mieście mianych, nie *ad fundum* Juryzdykcyi Mieyskiey podlegające, ale *ad superficiem* maiątek Szlachcica stanowiące, reguluie się: nadto poddaiący się Szlachcic, z Dóbr swoich iakowey (choćby nieprzyzwoitey) Juryzdykcyi, czyli to przez Inskrypcyą *Fori*, czyli przez Subjekcyą onemuż, nie tylko co do Sądu, ale też y co do Exekucyi owey Juryzdykcyi właściwey podlega. Przeto Dekret w powyższym przypadku zapadły, przez Urząd Starościńskí tego Grodu, w którym namieniony Dekret nastąpił, exekwowany bydź powinien; y takowa Exekucya, gdy podług Praw y Przepisów Uniwersału, względem Exekucyi Dekretów y Processów w Prowincyach Koronnych na dniu 22. Miesiąca Lipca w Roku teraz bieżącym wydanego, czyniona będzie, żadnym pretextem ani *nova acquisitione Juris stante Processu Creditoris* tamowana bydź nie może.

Nro. 394.

Dnia 28. Miesiąca PAZDZIERNIKA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego S.

Odpowiedaiąc na Memoryał, w którym Urodzony S. użala się: Iż, gdy podług Prawa 1768. Roku, zyskał Dekret *Executionis* w Trybunale N. na Urodzonych TT. y Urodzonym B. na tenże Trybunał z Woiewodztwa Podolskiego Deputacie, poźniey iak we dwa Miesiące na wniesioną od iedney Strony Iliacyą przez nastąpioną tegoż Trybunału Deklaracyą rzeczony Dekret *Executionis* został przesłoczony; doprasza się od Nas KROLA, za Zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey Rezolucyi: Ażeby po mimo Deklaracyi na iednostronną Iliacyą przeciwko wyraźnemu Prawu 1768. Roku, fol: 209. tit: = *Złączenie Trybunału Koronnego* = w słowach: „ a po przeczytanym „ Dekrecie, Iliacye przez Patronów *instantanè* tylko dopuszczane „ bydź maią; a gdyby ktożkolwiek z Palestry, drugiego albo trze„ ciego dnia po przeczytanym Dekrecie *propter solam elusionem &* „ *lentationem Judicij in re decisa*, dla przewrócenia lub odmienienia

„ Dekretu Illacyą wnosić ważył się, y Dekret przemieniać, takowy „ *una cum Parte Sessione Turris ad instantiam alterius Partis*, przez czte- „ ry Niedziele, y Tyiącem grzywien karany bydź ma. Przewró- „ cony zaś *per illationem in essentiali* Dekret, *ipso facto nullitatis* poczy- „ tuiemy „ wypadły Dekret *Executionis* prawnie nastąpiony, miał swoie podług Prawa *per traditionem* Exekucyą. Przeciwnie Trybu- nał w Odpowiedzi swoiey przez Urodzonego P. mieysce U. Mar- szałka pod ten czas zastępującego daney, twierdzi: Iż gdy Urodzo- ny S. nie podług przepisu Prawa 1768. tit: = *Złączenie Trybunału Koronnego* = Wpis uczynił; które nakazuie, ażeby na Wpisach tak Powodów, iako y Pozwanych, imiona y przezwiska wyrażane by- ły; że gdy Terminem swoim Urodzonego B. Deputata Podolskiego nie pociągał, subjekcyi podług Prawa maiąc Sprawę z Deputatem nie okazywał, ani osobiście do zezwolenia na *Judicatum* stawił się, y nie dopełniwszy tych żądanych z Prawa formalności, Dekret *Execu- tionis* otrzymał; z takowych przyczyn Trybunał przez Deklaracyą swoię Urodzonego B. Deputata od rygoru Dekretu *Executionis* pod- stępnie otrzymanego uwolnił; My KROL za Zdaniem Rady *&c.* mnieyszą daiemy Rezolucyą: Iż Deklaracya Trybunału w rzeczach iedynie do Ordynacyi Sądowey onego ściągaiących się, będąc Pra- wem dozwolona; naruszać nigdy nie może Dekretu we wszystkich prawnych uroczystościach nastąpionego.

Nro. 397.

Dnia 28. Miesiąca PAZDZIERNIKA.

Rezolucya na Memoryał U. Wacława.

ODpowiedaiąc na Memoryał Urodzonego Wacława zapytuią- cego się: Czyli (w przypadku, gdyby Oyca przeżyły) Dzieci na umyśle nie zdrowe, pod opieką prawną będące, w lat kilkanaście po- tym zeszłe, *pro existentibus* (mimo swoie na umyśle niezdrowie) ro- zumiane bydź maią? y czyli *interveniente* onych *ad octavum gradum* we- dług Prawa *sterilitate*, Kaduk, nie po nich, iako na umyśle niezdro- wych, ale po Oycu, którego też Dzieci przeżyły; czyli też po rze- czonych Dzieciach (na których głowie stanęła fortuna) od Nas prosżony bydź powinien? My KROL za Zdaniem Rady *&c.* dekla- ruiemy: Iż gdy Sukcesya przez krew nie przez zmysły spada; prze- to Dzieci, choć na umyśle niezdrowe, a Oyca przeżyły, *pro existen- tibus* rozumiane bydź maią; y *Jus Caducum*, ieżeli *sterilitet* według Prawa zeszły, nie po Oycu, który spadkiem krwi Dzieciom fortunę podał, lecz po Dzieciach bezpotomnie zeszłych, od Nas KROLA pro- szone bydź może.

Nro. 409. *Sub Litera A.*

Dnia 14. Miesiąca LISTOPADA.

Rezolucya na Rapport Sądu Ziemskiego R.

REzolwuiąc Rapport Sądu Ziemskiego R, w którym dopraszа się rozwiązania wątpliwości w przypadku następuiącym: Gdy Zwierz- chność zgaszonego Zakonu Jezuickiego Klasztorami rządząca do fun- duszow swoich Narodowemi Ufawami zabronione Dobr leżących przyimowała Legacye; a te Dobra poźniey przez pomienionych Xię- ży z Obywatelami za inne Dobra Ziemskie dziedziczne zamienione zostały; teraz przychodzi do Sądu Sprawa w dowodzie nieprawney Legacyi Dobr tych, które Obywatel przez zamianę Dziedzictwem posiada: ten prawnie pociągniony pozwał wzaiemnie *pro Evictione* Dobr po-Jezuickich Właściciela, który na fundamencie Prawa ostatniego Seymu, stając *in exceptione Fori* do Sądu Kommissyi Edukacyiney, wyłamuie się; czyli więc wedle Konstytucyi 1726. Roku, tę Sprawę całą, y nierozdzielność w sobie maiącą, Ziemstwo R. ma sądzić? czyli podług ostatniego Prawa do Kommissyi Edukacyiney odesłać? My KROL za Zdaniem Rady *&c.* deklaruiemy: Ze gdy prawne Zakwestyonowanie Dobr teraz przez zamianę Ziemskich dziedzicznych przez Ewikcyą obciąża Dobra po-Jezuickie, fundu- szem Kommissyi Edukacyiney będące, a takowy interes pryncypal- ny Prawa Roku 1775. y 1776. pierwey Kommissyi Sądowey, a te- raz Kommissyi Edukacyiney do rozsądzenia powierzaią; przeto Ziemstwo R. podług Przepisu tych Praw sobie postąpi; przez co by- naymniey Konstytucyi 1726. Roku, do innego przypadku stosow- ney nie sprzeciwi.

Nro. 409. *Sub Litera B.*

Dnia 14. Miesiąca LISTOPADA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Michała.

REzolwuiąc Memoryał, w którym U. Michał dopraszа się wy- tłómaczenia Prawa 1776. Roku, względem dochodu od Papieru stęplowanego uchwalonego; a to z przyczyny: Czyli Kancellarye Narodowe mogą do Oblaty przyimować Rezolucye, y inne *Actus* Nasze, za Zdaniem Rady wychodzące, nie na stęplowanym Papierze,

bez naruſzenia wyżey namienionego Prawa? MY KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Że w uchwaleniu wyżey wyrażonego Prawa, była myśl Stanów Rzepltey dochodów publicznych powiększenia; a gdy Prawo 1775. Roku, wſzelkie od Rady wychodzących Rezolucyi Extrakty, bez naymnieyſzey opłaty wydawać rozkazuie; przeto dla nie przyczynienia expenſy Skarbowi Koronnemu na Papier ſtęplowy, wſzelkie Extraktyz Kancellaryi Rady nie na ſtęplowanym Papierze wychodzące, Kancellarye Narodowe *per Oblatam* przyimować, y podług żądania one podaiących autentykować powinny. Extrakty zaś Oblat rzeczonych Rezolucyi Rady na Papierze ſtęplowanym wydawane, z Kancellaryi Narodowych bydź maią.

Nro. 410.

Dnia 14. Miesiąca LISTOPADA.

Uniwerſał względem Dezertorów od Woyſk Rzeczypospolitey Koronnego y W. X. Litewſkiego.

WSzem w obec &c. wiadomo czyniemy: Chcąc zapobiedz wynikaiącym ſzkodom w Woyſku Rzeczypospolitey przez dezercye częſte Zołnierzy od Kommend y Chorągwi właściwych zachodzące, przed Nami y Radą przy Boku Naſzym Nieuſtaiącą z uſzczerbkiem liczby y porządkow, które znaczney potrzebuią expenſy, zalkarżone; uznaliśmy za Zdaniem teyże Rady, rzeczą potrzebną wydać nnieyſzy Liſt Naſz Uniwerſał do Miaſt, Miaſteczek, y Wſiow pod Naſzym Panowaniem będących, tak w Koronie, iako y w W. X. Litewſkim; zalecaiąc: *1mo.* Skoro ſię trafi, że gdziekolwiek Dezertor Zołnierz Polſki przechodzić będzie, albo ſzukać ucieczki, tedy łapany bydź ma natychmiaſt, y do ſwoiey odeſłany Kommendy, która przyzwoitą za to wyznaczy nadgrodę. *2do.* Za Dezertorów zaś Zołnierzy ci nie maią bydź rozumiani, którzy za Urlopem lub Ordynaniem z mieyſca na mieyſce przechodzić będą; owſzem, tacy, gdy Urlop lub Ordynans Kommendy ſwey ukażą, wſtrzymywani bydź nie powinni. *3tio.* Aby także ztąd nieprzyzwoitość Kuniſztom y Rzemioſłom Kraiów Naſzych przez chwytanie y uciemiężanie pod pozorem dezercyi Woyſkowey, Rzemieśników różnego rodzaiu, bądź wędruiących, bądź z zagranicy wchodzących, nie zachodziła; wauiemy, y wſzyſtkich Obywatelów Kroleſtwa Naſzego wſzelkiey kondycyi y ſtanu, oſtrzegamy, aby takowych Ludzi Rzemieślników nie nagabali; owſzem wſzelkie onym beſpieczeńſtwo, ſkoro atteſtata Cechow ſwych lub Magiſtrów ukażą, zoſtawiali, y przechodu nie trudnili; ku czemu ciż wſzelkiego rodzaiu Rzemieślnicy, gdy do Kraiu wchodzić, lub od Miaſta do Miaſta wędrować będą, w namienione atteſtata Mieyſkie, lub Cechowe, albo Magiſtrowſkie opatrywać ſię maią.

Nro 414.

Dnia 18. Miesiąca LISTOPADA.

Rezolucya na Memoryał Sądu Ziemſkiego Z.

REzolwuiąc Memoryał Sądu Ziemſkiego Z. dopraſzaiącego ſię wytłumaczenia Prawa Roku 1774. tit: = *O Sądach Ziemſkich* = przez Konſtytucyą 1768, na całą Koronę rościągnionego, a iaśnie nie wyrażaiącego, czyli Subdelegaci na mieyſce nieprzytomnych Sędziów Ziemſkich na Kadencyi do ſądzenia obrani, na expedſcenſyi z Dekretów ſwoich wyznaczonych, zieżdżać mogą? MY KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Iż gdy wyżey wyrażone Prawo 1764. Roku, iaśnie mówi: że w nieprzytomności któregokolwiek z Sędziow Ziemſkich obrany Subdelegat Kadencye tychże Sądów ſądzić powinien, którymby Sędzia, na którego mieyſcu ieſt obrany, *ob legalitatem* nie był przytomny, y expedywania Kondeſcenſyi mocy nie daie; przeto Sąd Ziemſki Z. w tey mierze Prawo *quo ad literam* zachować powinien.

Nro. 428.

Dnia 2. Miesiąca GRUDNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Protha.

REzolwuiąc Memoryał, w którym U. Proth małoletni, bez aktualnych Opiekunów będący, a z mocy Praw, mianowicie 1347. Roku, Vol: I. fol: 44. tit: = *de Tutoribus Puerorum &c.* = że Dzieci lat nie maiące, u Prawa nie odpowiadaią; także Konſtytucyi Roku 1768. tit: = *Złączenie Trybunału Koronnego* = że w Opiekach do lat ośmnaſtu zoſtawać maią; uwolnienia ſię od Proceſſu, y Dekretu *Executionis*, nie mniey dodania od Nas Opiekunów, końcem porządnego y prawnego w Juryzdykcyach odpowiedania dopraſza ſię; MY KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Iż gdy prawność przewiedzionych Proceſſów, y onych Exekucya, Prawnui y Uniwerſałem Naſzym za Zdaniem Rady na mocy tychże Praw przepiſana, Decyzyi Departamentu Woyſkowego w Radzie Nieuſtaiącey, ieſt zoſtawiona; przeto Strona tamże przy wniesioney przeciwko ſobie illacyi, ſwoie uczyni zarzuty. Co ſię zaś tycze żądanego Opie-

kuna, nie pierwey o dodanie onego rzeczony U. Proth NAS KROLA będzie mógł profić, aż według Prawa 1775. Roku, fol: 69. tit: = *Ubespieczenie Sierot y Wdow* = wypadłego, w Grodzie lub Ziemstwie którymkolwiek, iakichkolwiek Dobr przez siebie posiadanych, właściwym, wyznaczenie Opiekunów odmowionę mieć będzie. Ci zaś Opiekunowie, lub Opiekun, w każdym Sądzie y Prowincyi, assystować *Pupillo*, moc maią.

Nro. 438. *Sub Litera A.*

Dnia 23. Miesiąca GRUDNIA.

Uniwersał do U. U. Starostów Grodowych, względem Rekwizycyi o pomoc woyskową.

WSzem w obec &c. wiadomo czyniemy. Gdy podług opisu Prawa o exekucyi Dekretów ustanowionego, Departament Woyskowy oboyga Narodów liczne odbiera o pomoc woyskową do takowych exekucyi Rekwizycye, od rożnych Urzędników Grodowych, mianowicie niższych Vices-Regentów, Burgrabiów, y Subdelegatów, iak z imion, tak z charakterów pisma mniey znaiomych zachodzące, a z obowiązku swego pilnie examinuiąc, y roztrząsaiąc Rekwizycye tych Urzędników do zyskania pomocy woyskowey należyć prawem opisane, y Departament w dodaniu Im woyska zaręczaiące, doświadczył ten Departament widocznie, że od iednego Urzędnika innym charakterem dzieło oryginalne tradycyi niedopuszczoney podpisane, y inną pieczątką stwierdzone, a innym wcale charakterem List dodania woyska rekwiruiący podpisany, y innym herbem zapieczętowany; z tego więc doświadczenia wnosząc, że przez samych Pryncypałów interessów, lub przez promowuiących one, mogą bydź czynione pod Juryzdykcyami podstępy, mianowicie listy pomocy woyskowey rekwiruiące, imieniem Urzędników Grodowych, z charakteru pisma, y herbów Departamentowi nieznaiomych kompillowane; MY KROL za Zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey, uznaliśmy rzeczą potrzebną wszystkim Urodzonym Starostom Naszym Grodowym, y ich Urzędom zalecić, oraz Uniwersałem publicznym ogłosić, iakoż nineyszym Uniwersałem Naszym, za Zdaniem teyże Rady ogłaszamy, y pomienionym Urodzonym Starostom Naszym Grodowym, y ich Urzędom zalecamy: Aby Rekwizycye Listowne o pomoc woyskową szczegulniey przez Urzędników pisane, nie inaczey tylko pieczęciami tych *respektiwe* Grodów (gdzie Manifesta o niedopuszczenie Tradycyi będą czynione) pieczętowali, y do Departamentu Woyskowego odsyłali; z pieczątkami zaś Ich herbów nieznaiomych nie maią bydź akceptowane.

Nro. 438. *Sub Litera B.*

Dnia 23. Miesiąca GRUDNIA.

Uniwersał względem podania Regestrów krzywd y szkod w Kraiu od Prus odkordonowanych poczynionych.

WSzem w obec &c. do wiadomości podaiemy. Sprawiła to troskliwość Oyczowskiego serca Naszego o całość Maiątków Obywatelów z Kordonu Pruskiego pod Panowanie Nasze y Rzeczypospolitey wroconych, że gdy nas dochodziły partykularne wiadomości: Jakoby po wielu mieyscach z tegoż Kordonu wypuszczonych, przez Officyalistów Ekonomicznych, y Poddanych Króla Jmci Pruskiego, tymże Obywatelom y Poddanym Naszym rozmaite krzywdy poczynione bydź miały, y podatki publiczne na przyszły czas y po terminie Konwencyi, to iest: dnia 22. Sierpnia 1776. Roku, od nich wyciśnione zostały: nie omieszkaliśmy tych to Obywatelów y Poddanych Naszych y Rzeczypospolitey, z Kordonu Pruskiego wychodzących, Listem Naszym Uniwersałem ieszcze pod dniem 10. Stycznia Roku nineyszego kończącego sie, obwieścić, y onymże zalecić: „ *Ażeby ci wszyscy, którzy w czasie Demarkacyi, przy wyiściu z Kordonu Pruskiego, szkody iakiekolwiek, czyli to na maiątkach, albo ludziach, gdyby też y luźnych, poniewolnie z Dobr swoich zabranych poniesli, albo podatki publiczne na przyszły czas, począwszy od terminu Demarkacyi, dnia 22. Miesiąca Sierpnia w Roku przeszłym 1776. zawartey, z Dobr Ich wybrane są, Regestra tych wszystkich szkod y krzywd poniesionych porządne, dokładne, y rzetelne z wyrażeniem: kto? gdzie? kiedy? to iest: w iakiey okazyi? którego dnia y Miesiąca? przez kogo? y w czym został ukrzywdzony? wiele od niego po terminie Konwencyi na czas przyszły podatku publicznego wybrano? czyli dokument na to iaki dano? y kto go podpisał? y co ten dokument w sobie zamyka? ręką każdego Dziedzica, lub Possessora podpisone, w Księgach Urzędowych naybliższych tych Dobr oblatowane y zaprzysiężone, do Kancellaryi Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey, przysyłali*; A to końcem uczynienia Królowi Jmci Pruskiemu przyzwoitego w tych wszystkich pokrzywdzeniach przełożenia, y w perswazyi, że tenże Król Jmć Pruski niesprawiedliwości y gwałtów, przez Poddanych swoich Naszym udziałanych, nie tylko nie pochwali, ale owszem one przykładnie ukarze, y Naszym dostateczną satysfakcyą z powróceniem szkod, nakaże. Lubo tedy zalecenia Nasze w tym wszystkim, iakośmy wyrazili, niewątpliwie po Grodach ogłoszone zostały, gdy iednak mała bardzo liczba Regestrow takowych od Obywatelow z Kordonu Pruskiego wychodzących, do Kancellaryi Rady przy Boku naszym Nieustaiącey, odesłanych znayduie się, czyli to dla tego, że w Domach siedzący Oby-

watale wiadomości o tym mieć nie mogli; czyli dla tego, że niektóre okoliczności zatrudniając dokończenie Demarkacyi w części Ziemi Dobrzyńskiey, ograniczenie finalne oneyże przedłużyło się więcey, niż czas do podawania wymienionych Regestrów był wyznaczony, a Obywatele nie wiedząc, iaki ich los miał potkać obawiać się mogli pod ow czas podawać spisania krzywd swoich. Przeto, kiedy iuż teraz y ograniczenie Kraiu Naszego w ścianie Pruskiey zupełnie iest zakończone, y nawet Ratifikacya przez Nas Króla Konwencyi z Królem Jmcią Pruskim zawartych nastąpiła; My KROL za Zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey, uznaliśmy rzeczą potrzebną przerzeczonych Obywatelów y Poddanych Naszych, z Kordonu Pruskiego wyszłych, tym powtórnym Listem Naszym Uniwersalem obwieścić, y onymże zalecić, iakoż obwieszczamy y zalecamy, ażeby przepisowi Naszemu, względem podania Regestrów wszelkich krzywd y szkod poczynionych, przez Officyalistów Ekonomicznych y Poddanych Króla Jmci Pruskiego od czasu zawarteyKonwencyi dnia 22.Sierpnia 1776 Roku udziałanych, w pierwszym Uniwersale Naszym wyrażonemu, y w niniejszym, iako wyżey ponowionemu we wszystkich punktach y artykułach zadosyć uczynili, a to naydaley do 1. Miesiąca Kwietnia w Roku następuiącym, przesyłaiąc do Kancellaryi Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey oblatowane y zaprzysiężone Regestra. Zeby zaś każdy, do czyiey wiadomości o tym Liście Uniwersale Naszym, za Zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey wydanym należy, był uwiadomiony, tenże wydrukować, po Grodach oblatować, y do Obywatelów na Pograniczu Pruskim rozesłać roskazaliśmy.

ROKU 1778.

N^ro. 3.

Dnia 2. Miesiąca STYCZNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Rafała.

Rezoluiąc Memoryał, w którym Ur: Rafał dopraszа się wytłumaczenia Praw o Dożywociu Matki, y długach przez Dzieci zaciągnionych, z przypadku następuiącego: Żona maiąca od Męża podług Prawa zeznane Dożywocie, y onego po śmierci Męża Dekretami ubespieczona zażywaiąc, gdy Dzieciom swoim substancyi potrzebuiącym, w Dobrach Dożywociu swoiemu podległych, mieszkania y substancyi pozwala, nie ustępuiąc tych Dóbr z pod swego Dożywocia, ani przez żadną Tranzakcyą onym w posesyą wypuszczaiąc, czy mogą Kredytorowie tychże Dzieci poszukuiąc swoich długow, na Dobrach żadnym tytułem y pretextem do posesyi

Dzieci

Dzieci nie należących, lecz Prawu dożywotniemu Matki podległych, Procesa przewodzić, y Matce nic onym niewinney, też Dobra odbierać? My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Ze Prawa ubespieczaiące Dożywocia dla przeżywaiącego z małżonkow, do tych tyiko długow płacenia *in emundationem Juris Adventalitii* obowięzuią, które zaczynaiącą się podług Prawa dożywotniego do Dóbr Intromisyą, y onych posesyą poprzedzaią; co się nie ma rozumieć o długach przez Dzieci, przed zaczęciem Prawa dożywotniego, bądź y potym zaciągnionych, gdyż są Prawa wyraźne, które Dzieciom tak w małoletności będącym, iako y z małoletności wychodzącym, długow zaciągać zabraniaią na te Dobra, które będąc pod innym Prawem dożywotnim, w onych dzierżeniu nie zostaią. Dla tego Kredytorowie takowe długi u Dzieci maiący, żadnych Procesow na Dobrach pod Dożywociem Matki będących, prawnie przewodzić nie mogą, chyba tylko w ten czas, y na takowych Dobrach, któreby Matka *in solennitate de Jure requisita*, z pod Dożywocia Dzieciom ustąpiła; co ciż Kredytorowie autentycznemi Tranzakcyami, aktualną posesyą probuiącemi, dowodzić w Sądzie przyzwoitym powinni.

N^ro. 4.

Dnia 2. Miesiąca STYCZNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Stefana.

Na Memoryał Ur: Stefana, w którym zanosi użalenia swoie przeciwko Urzędowi Grodzkiemu Ł. Iż ten nastąpiony w Sądzie swoim Dekret, Sprawę iego z Urodzonym S. Starostą O. finalnie decyduiący, przez powtórny swóy wyrok zupełnie odmienił: dopraszа się pierwszego Dekretu, y Procesu prawnie nastąpionych Exekucyi, albo tey Sprawy do Ziemstwa Ł. odesłania; My KROL za Zdaniem Rady &c. gdy po upłynionym cztero-niedzielnym czasie Kommunikacyi, tak od Urodzonego S. Starosty O. iako y Urzędu Grodzkiego Ł. żadney na tenże Memoryał nie odbieramy odpowiedzi, tę nań daiemy Rezolucyą: Ze Rada Nieustaiąca nie maiąca mocy Sądowey, ani Dekretow rozeznawać, ani Spraw do Sądu odsyłać nie może; ale iako Prawa wszelkim Urzędom y Jurysdykcyom Sądowym, swoie Dekreta odmieniać, y przesądzać zabraniaią, tak tym bardziey Sądy *primæ Instantiæ*, mocą tych Praw są związane, których Dekreta wyższych Sądow rozeznaniu podlegaią. A zatym tenże Urodzony Stefan ma otwartą drogę dochodzić prozekucyi Dekretu y Procesu swoiego; któreby Dekret powtórny, pierwszemu przeciwny (iako z Prawem niezgodny) tamować nie może.

N^ro. 12.

Dnia 2. Miesiąca STYCZNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego T.

Rezolwuiąc Memoryał, w którym Urodzony T. doprasza się wytłumaczenia Prawa, 1776. Roku, titulo = *Dochody Skarbu publicznego* = z przypadku następuiącego: Ze gdy zeznaną sobie od Matki Dobr Donacyą w Aktach właśnego Powiatu chciał oblatować, zatrudniaią mu takowe aktykowanie Kancellarye, mieniąc: iż dla opłacenia podatku od papieru stęplowego, przy Oblacie Donacyi, y Kwit *de pretio Bonorum* aktykowany być powinien; My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Ze wyżey wyrażone 1776. Roku Prawo nie przymusza Obywatelow, ażeby przy zeznaniu Donacyi, koniecznie Kwit *de pretio* zeznawali, tylko w ten czas, gdy tenże Kwit, bądź osobny, bądź w inszey Tranzakcyi zawieraiący się, zeznawać będą, podatek podług klassy papieru stęplowego do płacenia nakazało; przeto y Kancellarye w porządku tego Prawa exekucyi, w ten czas na papierze stęplowanym Kwity *de pretio* przyimować powinny, gdy one Obywatele zeznawać, lub aktykować będą. A pod tym pretextem nie powinny być denegowane Akta publiczne Obywatelom, do zeznania, lub aktykowania Tranzakcyi wszelkich, które do inszey klassy podatku tego należą.

N^ro. 13.

Dnia 2. Miesiąca STYCZNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Jakuba.

Rezolwuiąc Memoryał, w którym Urodzony Jakub żąda wytłumaczenia Prawa, 1775. Roku, folio 69. titulo = *Ubespieczenie Sierot y Wdow* = Czyli Białogłowy nie owdowiałe, ale sposobem Procesu od ślubow małżeńskich, y obowiązkow onychże uwolnione, bezdzietne, żadney substancyi mężowskiey nie posiadaiące, swoie tylko dziedziczne Dobra dzierżące, y onemiż rządzące, podpadaią pod obowiązek Prawa, względem dodawania Kuratorow Wdowom, ustanowionego? My KROL za Zdaniem &c. deklaruiemy: iż Białogłowy nie owdowiałe, lecz sposobem Procesu od ślubow małżeńskich uwolnione, bezdzietne, y żadney substancyi mężowskiey nie posiadaiące, tylko własną y Przodkow swoich fortunę rządzące się, pod obowiązek wyżey rzeczonego, względem dodawania Kuratorow Wdowom (ieżeli tego same żądać nie będą) nie podpadaią Prawa.

N^ro. 14.

Dnia 2. Miesiąca STYCZNIA.

Rezolucya na Rapport Urzędu Grodzkiego R.

Rezolwuiąc Rapport Urzędu Grodzkiego R. w którym doprasza się o rozwiązanie wątpliwości w następuiących przypadkach: *Pierwszy*: § Summy ewikcyonalne, gdy *vigore Juris Advitalitii Competitor* chce na inną Ewikcyą przenosić, czyli mocen iest o to pozwać? y pozwany pierwszy Ewiktor, czyli prawnie upierać się może racyami bespieczney Ewikcyi? *toż* o Summy wyderkassowe, kiedy Kollator chce wziąć na swoie Dobra dla pewnieyszego dochodu? My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Tak Possessor na oczyszczenie Prawa dożywotniego, o podniesienie Summy ewikcyonalney za poprzedzaiącym stawieniem dostatecznego Ewiktora, iako y Właściciel Summy o zapłacenie one na dostateczną Ewikcyą pozywać może, a pozwany pierwszy Ewiktor o zapłacenie, nie ma żadnego Prawa przeczyć należącey od siebie solucyi, pod tym pretextem: że iest Ewiktor dostateczny; chyba, żeby były iakowe z Prawa, lub z Tranzakcyi ważne przyczyny, któreby *inhærentiam primæ Evictionis* utwierdzały. Kollator zaś żadnego Prawa do Summy wyderkassowey nie maiący, nie może pozywać o podniesienie Summy na swoią Ewikcyą.

Nro. 16.

Dnia 2. Miesiąca STYCZNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Andrzeia.

Rezolwuiąc Memoryał Urodzonego Andrzeia dopraszaiącego się wytłumaczenia Prawa w przypadkach następuiących: *Pierwszy*: Statut o Sukcessyi mówi, że Brat po Bracie następuie; żeby zaś Siostry, albo po Siostrach, albo po Braciach zmarłych do Sukcessyi należały, nic o tym nie wspomina; a *Praejudicata* różnie w tey mierze następione nie daią poznać pewnie, iak te Prawo Sukcessyine ma być rozumiane. *Drugi*: Osoba bądź *Civilis*, bądź *plebejae conditionis*, będąc nobilitowana, gdy na zadosyćuczynienie Prawu, końcem okazania posessyi, Summy na Dobra Ziemskie wnosi, a potym bezpotomnie umiera; w takowym przypadku, czyli Sukcessorowie iego nie będący Szlachtą, mogą być właścicielami Summ na Dobra wniesionych? czyli też te Summy *Fisco* podlegać maią? My KROL za Zdaniem &c. deklaruiemy; *co do pierwszego*: Uznaiemy potrzebę, ażeby przypadek iaśnie z okolicznościami wraz z wymienieniem Strony był opisany, y żeby takowy Memoryał podług przepisu Uniwersału teyże Stronie był kommunikowany. *Co do drugiego*: Ponieważ Summy na Dobra wniesione nie są takiemi Dobrami, któreychby Sukcessorowie nie-szlacheckiego Stanu z Dobr podnosić, y onych właścicielami być nie mogli; przeto po zmarłym nowo nobilitowanym bezpotomnie, *non ad Fiscum*, ale do Sukcessorow takowe Summy należeć powinny.

Nro. 17.

Dnia 2. Miesiąca STYCZNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Jozefa.

Odpowiedaiąc na Memoryał Urodzonego Jozefa dopraszaiącego się Rezolucyi: Czyli Komornicy Ziemscy, iako na Sądach Ziemskich nie zasiadaiący, na ustęp wychodzić maią? czyli też iako będący w Ziemstwach Urzędnikami przysięgłemi, pod czas ustępow w Izbie Sądowey znaydować się mogą? y czyli tylko w ten czas mogą się znaydować, gdy Sędziowie tego żądać będą? My KROL za Zdaniem &c. deklaruiemy: Ze gdy Prawa mieć chcą, ażeby dla ubespiecze-

nia Sekretu w Izbie Sądowey, pod czas ustępu nikt więcey tam się nie znaydował, iak tylko Sędziowie, y onych Pisarze; przeto zachowuiąc przepis Uniwersału Naszego za Zdaniem Rady na dnii czternastym Miesiąca Lutego w Roku dopiero zeszłym 1777. wydanego, Komornicy Ziemscy, iako szczegulnie na Urząd wykonywaiący, a nie na Sekret Sądowy przysięgli, na Sądach pod czas ustępu w Izbie znaydować się nie powinni.

Nro. 18.

Dnia 9. Miesiąca STYCZNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Tadeusza.

Odpowiadaiąc na Memoryał, w którym Urodzony Tadeusz dopraszа się Rezolucyi w następuiącey okoliczności: Prawo Roku 1776. pod tytułem = *Dochody Skarbu Koronnego* = w słowach: „ Od wszelkich Wexlow, Kart ręcznych, y Zapisow, a w Tran„ zakcyach o kupno Dóbr tylko od Kwitu *de pretio* zeznawaiący w „ Aktach, lub biorący do Wexlow y Kart ręcznych papier stę„ plowany, podług następuiącey Klassyfikacyi, wypłacić ma &c.„ wyraźnie kupuiących Dobra do opłacenia stępiu w Kwitach obowięzuie; czyli tedy Syn, biorący darmo od Oyca lub Matki Donacyą na Dobra posiadane, lub w Prawie będące, bez żadnego szacunku y naymnieyszey opłaty, winien iest opłacić stępel większy, niż od zwykłych Donacyi, w tymże Prawie naznaczony, lub nieć ile, gdy tenże Syn Prawem natury, choć poźniey, gdyby y Donacyi nie miał, też same bez opłaty posiadałby Dobra? My KROL za Zdaniem &c. deklaruiemy: Iż, ponieważ wyż rzeczone Prawo 1776. Roku względem opłaty Stępla ustanowione, determinuie tę opłatę w proporcyi Summ, za Dobra danych y Kwitem *de pretio* oznaczonych, a w uczynioney przez Matkę lub Oyca Synowi Donacyi, gdy ani cena Dobr, ani Kwit *de pretio* mieysca nie ma; przeto takowa Tranzakcya na ordynaryinym papierze stęplowanym pisana być powinna, y opłacać Stępla według Proporcyi Summy, która w takowey Tranzakcyi żadna nie iest wyrażona, nie może.

Nro. 29.

Dnia 16. Miesiąca STYCZNIA.

Rezolucya na Rapport Urzędu Grodzkiego O.

Rezolwuiąc Memoryał Urzędu Grodzkiego O. w którym doptasza się rozwiązania przypadku naſtępuiącego: Ze gdy Strony w Sprawach uczynkowych, a osobliwie względem kontrowersyi o grunta wywodzą Inkwizycye, trafia się, że obustronne z oczywiſtych świadkow *pro & contra* wywiedzione świadectwa są równe w dowodzie y odwodzie; a gdy powtórne z innych świadkow będą nakazane, Inkwizycye, taż sama *paritas testimoniorum* wynika, tak, że większey ważności dowodow lub odwodow Sąd poznać nie może; My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Ze w przypadku takowym bardzo rzadko praktykować się mogącym, Sąd wielką baczność mieć powinien na wszelkie okoliczności względem Swiadkow y świadectw, którychby kombinacye *paritatem Testimoniorum* rozwiązać mogły. A gdy żadną miarą większa ważność dowodow, lub odwodow nie pokaże się w Sprawie uczynkowey finalney decyzyi Grodu podległey, ma mieć za Prawidło powszechnie przyięte *Axioma*: że lepiey obwinionego uwolnić, niżeli niewinnego potępiać; Sprawy zaś finalney decyzyi Grodu nie podległe, osobliwie, gdzie kontrowersye gruntowe zachodzą, *ad Forum competens*, gdzie komportacya Dokumentow rzecz oświecaiących, y ich poznanie naſtąpić może, ma odsyłać.

Nro. 33.

Dnia 20. Miesiąca STYCZNIA.

Rezolucya na Rapport Urzędu Grodzkiego Ł.

Rezolwuiąc Rapport, w ktorym Urząd Grodzki Ł. doprasza się o rozwiązanie wątpliwości w przypadku naſtępuiącym: Barbara, którey Syna Tomasz, Tadeusz, y Szymon, okrutnie zabili, czyniąc w Grodzie prozekucyą naprzeciw zaboycom, iednana przez nich za pośrzednictwem Piotra zezwala na Kompromis, y ten zapisuie; godzą się na Superarbitra; terminu, na kiedy, nie wyznaczaią; y w regułę piszą, *ad sopiendam Causam*; pomimo zapisany w Aktach Kompromis czynią ręczną Komplanacyą, którą im Piotr pi-

sze, y iako przyiaciel podpisuie; przez tę Komplanacyą Tomasz, Tadeusz, y Szymon, w nadgrodę grunta puszczaią; Barbara w czas nieiaki potym postrzegłszy błąd swóy, iż w takowey Sprawie godzić się ważyła, grunt porzuciła, y do Akt Manifest zaniosła o nieważność zapisanego Kompromisu, y do Grodu o skasowanie onego, y przywrócenie Sprawy *in integrum* pozwała zabóycow; przeciw Piotrowi zaniosła podobnie Barbara urzędownie zażalenie, winiąc go *de complicitate* przez radzenie uskutecznionego na osobie iey Syna zabóystwa, *& de curatione suppressionis pœnæ publicæ* przez skoiarzenie Komplanacyi, y równie do Grodu *ad contextum* Manifesta termin exportowała. Przy przypadaiącey Sprawie Barbary Kompromisu w Sądzie złożyli; Aktorka zaś nie Recess od niego, lecz Manifest *de nullitate*, oraz Pozwy *pro cassatione* kładła; Grod, ponieważ *cognitiones Transactionum* nie ią mu dozwolone, po rezolucyą *ad Forum competens* odesłał. Gdy naſtąpiła Sprawa druga Barbary przeciw Piotrowi, Piotr położył pozew swóy Barbarze do Ziemstwa wydany, o cyrkumskrypcyą y niewinną pienię (na dni cztery przed zapozwem od Barbary exportowany) y *exceptionem Fori ad mentem Legis* wnosił; Urząd Grodzki zastanowiwszy się z iedney strony nad wyrazami Prawa, z drugiey, widząc, iż allegacya iego czyni sprawiedliwości wycieczkę, rzekłszy *Deliberat*, czyni w tey mierze zapytanie? My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Ponieważ Pozew po Barbarę od Piotra do Ziemstwa wydany, uprzedził Aktorat od Barbary przeciwko Piotrowi do Grodu intentowany; przeto z mocy Prawa Roku 1764. *de praeventione Fori*, do Ziemstwa, gdzie wprzód Sprawa Pozwem Piotra wyciągniona została, odesłana być powinna. Zleciliśmy oraz W. Lipskiemu Kasztelanowi Łęczyckiemu prezyduiącemu w Departamencie Sprawiedliwości, pisania do Sądu Ziemskiego Ł. z inynuacyą, aby, ieżeli *crimen perpatratum* okaże się, *pœna publica suppressa* nie była.

Nro. 36.

Dnia 23. Miesiąca STYCZNIA.

Rezolucya na Memoryał U.U. Jozefa, Kazimierza, y drugiego Kazimierza.

Rezolwuiąc Memoryał U.U. Jozefa, Kazimierza, y drugiego Kazimierza, zapytuiących się: Izali będąc oczywiście ofiadlemi w Woiewodztwie M. do którego Generała należy Powiat R. może im być dysputowana ofiadłość, w tymże Powiecie R.? My

KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Ze gdy Statut W. X. Lit: w Artykule I. z Rozdziału 4. te ma słowa „ Z pośrzodka z siebie czterech Osob Szlacheckich, ludzi dobrych y pobożnych, „ cnotliwych y godnych, w prawie umieiętnych, pisać umieiących, „ Rodziców tego Państwa W. X. Lit: y w tym Powiecie nie nowo, y niezmyślenie osiadłych obrać. „ nakazuie w tymże Powiecie osiadłych obierać; a Konstytucya Seymu w Roku 1562. zaczętego, a kończącego się w Roku 1563. Vol: II. fol: 619. titulo = *O osiadłości Dygnitarzow* = tak mówi: „ Gdy o tym pierwsze Statuta dostatecznie uczą, aby każdy Dygnitarz y Urzędnik w tey „ Ziemi był osiadły, gdzie Dygnitarstwo dzierży; a iż częstokroć „ takowe wątpliwości wszczynały się, że wiele ludzi tak to ciasno rozumieli, chcąc, aby to ci Dygnitarze y Urzędnicy, nie w „ Ziemi, ale w Powiecie byli osiedli, obiaśniaiąc tedy Statuta o „ tym przez Przodki Nasze uczynione, ustanawiamy: aby każdy Dygnitarz y Urzędnik w swym Woiewodztwie dosko„ nadą, nie zmyśloną osiadłość miał; a ktemu takową, w któ„ reyby mógł pomieszkiwać: a osiadłość takowa ma się rozumieć, „ w okręgu Woiewodztwa onego, a nie w Powiecie, wyimuiąc z „ tego Ruskie y Mazowieckie. „ Konstytucya zaś Roku 1774 na Konwokacyi *względem obierania Urzędników Ziemskich*, reasumowała w słowach: „ *Eligendi* do Urzędów Ziemskich, powinni być *bene* „ *nati*, y Posesiye Ziemskie w tymże Woiewodztwie y Powiecie „ podług Statutu W. X Lit: y Konstytucyi 1562. y 1563. mieć „ powinni, „ Ponieważ Konstytucyą *Convocationis* 1764. tak Statut W. X. Lit: Posesiyą Urzędnikowi mieć w Powiecie nakazuiący, iako y Konstytucya 1562. *in tertium* kończącego się Seymu, obiaśniaiąca wyżey wyrażony Statut: że Urzędnikowi dość iest mieć Posesiyą w Woiewodztwie, są reasumowane; przeto z mocy Praw tłumaczenia Nam y Radzie przy Boku Naszym Nieustaiącey nadaney, uznaiemy, iż Konstytucya 1562. Statut wyżey wspomniony obiaśniaiąca, a Prawem Konwokacyinym 1764. na Wielkie Xięstwo Litewskie rozciągniona, osiadłych w Woiewodztwie Obywatelów podług przepisu Konstytucyi 1768. folio 129. titulo = *Porządek Seymikowania* = *etiam* zastawnym Posesorom, tytuł Posesiyi & *Capacitatem Eligibilitatis* zostawuiącey, za osiadłych w Powiecie tegoż Woiewodztwa być oznacza.

N^ro. 42.

Dnia 27. Miesiąca STYCZNIA.

Rezolucya na Memoryał Ur: Konstantego, y Zony iego.

Rezolwuiąc Memoryał, w którym Urodzony Konstanty żaląo się: iż w Sprawę onego z Zoną swoią, iako oboyga wyznania Ewangelickie-

gelickiego będących, rozwodową, Zwierzchność Duchowieństwa Rzymskiego Katolickiego wdała się przeciwko Prawom, a mianowicie pierwszemu Statutowemu, w Rozdziale piątym, Artykule dwudziestym, tudzież powtórnemu Traktatowemu 1768. Roku, które to Prawa w rozsądzenie Spraw takowych wdawać się Zwierzchności Duchowieństwa Katolickiego, wyraźnie zakazują; doprasza się o Rezolucyą, do którego Sądu ta Sprawa ma należeć? Niemniey odpowiedź, w którey Ur: Wincenty imieniem Ur: wspomnionego U. Konstantego żony czyniący, twierdzi: iż ta Sprawa iuż finalnie dwoma Dekretami, to iest, Konsystorza Wileńskiego, y Nuncyatury Apostolskiey rozsądzona, nie była między Małżeństwem oboygiem wyznania Ewangelickiego, ponieważ Urodzonego Konstantego żona, z Oyca Katolika, a Matki wyznania Ewangelickiego urodzona, od Xiędza Katolickiego ochrzczona, podobnie edukowana, gdy potym do wyznania Ewangelickiego przymuszona była, powtórną rewokacyą wedle obrządku Kościoła Katolickiego uczyniła; Proces ten rozwodowy do Sądu Konsystorza Katolickiego intentowany, iako był ieszcze w Roku 1759. zaczęty, nie mógł naruszyć Prawa Roku 1768. Traktatowego, iako poźniey uchwalonego; podobnie Dekret Konsystorza Wileń: w Roku 1776, tudzież powtórny Dekret Nuncyatury Apostolskiey w Roku 1777. nastąpione, nie mogły się sprzeciwić wyżey wyrażonemu Traktatowemu 1768. Prawu, ponieważ Prawo Roku 1775. pod tytułem = *Akt Osobny* = folio 59. Sprawy takowe, gdzie ieden z Małżonkow Katolik, a drugi Dyssydent, Konsystorzom Katolickim rozsądzać pozwoliło; przeto doprasza się, ażeby Urodzonego Konstantego żona, iako iuż wyżey rzeczonemi Dekretami w Sprawie rozwodowey finalnie zaspokoiona, od dalszych Procesów uwolnioną została? My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Ze Rada mocy Sądowey nie maiąca w rozeznanie wyżey wyrażonych Dekretow, co do Sprawy pryncypalney wchodzić nie może. A ponieważ ten Proces Rozwodowy w Roku 1759. był zaczęty, więc nie mógł naruszyć Prawa Traktatowego Roku 1768. iako daleko poźniey uchwalonego, podobnie y dwa Dekreta wyżey wyrażone rozwodowe nie mogły naruszyć tegoż samego Prawa, kiedy wyżey namienione w Akcie osobnym Traktatowe 1775. Prawo ma następuiące w sobie wyrazy „ Procesa *in Puncto* Rozwodow y Separacyi à *Foro & à Mensa* dependować będą od Konsystorzow Katolickich, skoro ieden z Małżonkow będzie Katolik, a drugi Dyssydent. „

N^ro. 53.

Dnia 20. Miesiąca LUTEGO.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Jana.

Rezolwuiąc Memoryał, w którym Urodzony Jan Podsędek Ziemski P. z Urzędu swoiego dopraſza się wytłumaczenia Prawa 1768. Roku, titulo = *Złączenie Trybunału Koronnego* = folio 220. w słowach: „ Zaczynaiący zaś kwestyą o granicę przez Sąsiada poſsy„ dowaną, żadną miarą do gruntow, czyli laſow pretendowanych, „ zabierać się nie ma, ani szkod żadnych czynić, *sub pœnis* czte„ rech niedziel wieży, & *mille Marcarum ex Regestro taſtorum Termi„ norum vindicandarum*, & *respoſnſione* za takowe szkody y wiolencye, „ *etiam ante decisionem causæ granicialis extendendæ* „ a to z przypadku naſtępuiącego. Trzech współdziedziców iedney Wſi, upewniłi między sobą Tranzakcyą wspolne lasu używanie: gdy ieden z nich Piotr, po mimo wiadomość drugich Pawła y Jędrzeia, wyprawił w tymże lesie gruntu sztukę, y zasiał zbożem, Paweł z Jędrzeiem, broniąc takowey uzurpacyi, zbierać zasiewu nie dozwolili; ztąd wynikła Sprawa: Czyli więc z takowey kontrowersyi popełnione wiolencye, podpadać mogą pod rygor namienionego Prawa? y kto te wiolencye popełnił: czyli czyniący uzurpacyą gruntu wspolnego? czyli broniący uzurpacyi? My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Ze wyżey wyrażone 1768. Roku Prawo nie inny ma cel, tylko, ażeby w kontrowersyach o własność gruntow, żadne nie działy się wiolencye, y żeby aktualni onych Posſesorowie od przemocy ubespieczonemi byli, poki o kontrowersye finalna w Sądzie nie naſtąpi rozprawa. Ten zaś przypadek, gdzie zni kontrowersya o własność gruntow, ani aktualna onych przez iednego Posſesſya, przez drugich gwałtownie przeszkodzona być nie mogła, kiedy wszyscy wspolnie ią onego właścicielami, pod rygor rzeczonego Prawa podciągany być nie może: y iako ta Sprawa nie *ex controverſia de Fundo* wynika, tak szczegulnie tylko *ex qualitate faſti & quantitate damni*, wedle innych Praw kraiowych poznawana y sądzona być ma; gdzie same dowody y odwody okazać powinny, czyli uzurpuiący, czyli uzurpacyi broniący; za wiolencye karze podlegać maią.

N^ro. 57.

Dnia 20. Miesiąca LUTEGO.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Franciſzka.

Rezolwuiąc Memoryał Urodzonego Franciſzka Sędziego Grodzkiego M. dopraſzaiącego się wytłumaczenia Prawa 1776. Roku, Wielkiemu Xięstwu Litewskiemu służącego, titulo = *Obiaśnienie abusus Officiorum* = fol: 13. względem nie zieżdżania na Sądy *sine legalitate, vel infirmitate*, według dawnych o tym ustaw; My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Iż każdy Urząd Sędziego, tak Ziemskiego, iako y Grodzkiego piastuiący, za nie przytomność swoię na Kadencyach przypadaiącą, *tanquam pro abusu Officii* pozywany y sądzony być może, którykolwiek bez legalnych przyczyn oddalać się będzie. Rozeznanie zaś wszelkich legalnych lub nie legalnych przyczyn nieprzytomności do tegoż samego Sądu, w którym *pro abusu Officii* Urzędy odpowiadać powinny, należeć ma:

N^ro. 59.

Dnia 20. Miesiąca LUTEGO.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Adama.

Odpowiadaiąc na Memoryał, w którym Urodzony Adam, dopraſza się wytłumaczenia Prawa 1726. Roku, titulo = *Trybunał Glowny Koronny* = Nro 24. w słowach: „ Ze Trybunał Koronny Sądow żadnych po Gospodach, iako *Legibus cautum eſt*, odprawować nie powinien *ſub nullitate judicati*, „ Gdy to Prawo *Forum* nie oznacza, więc w przypadku takowym, y takowey Sprawie, gdzie *Forum* należeć ma? My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Ze ſą Prawa, a mianowicie 1763. Roku, titulo = *Złączenie Trybunału Koronnego* = fol: 219. w słowach: „ W Sprawach, które *pro relevatio„ ne Decreti Tribunalitii* Strony promowuią, zachowuiąc powagę „ tychże Dekretow *Ultimæ Inſtantiæ*, Trybunały Remiſs żadnych, „ tak do Ziemstw, iako też do Grodów czynić nie maią, lecz ie „ *omnino* rozsądzać. „ które wyraźnie na rozeznanie Dekretów *Forum* Trybunału oznaczaią; ale kiedy Trybunał dla niewygody Ratusza, lub dla innego Powodu, Juryzdykcyą swoię przez dekla-

racyą Sądową przeniesie, takowy przypadek nie ma podpadać wyrazowi tegoż Prawa; bo te Prawo tylko służy ma na te Dekreta które w partykularnym zeyściu się w komplecie, na uszkodzenie Strony iedney są ferowane.

N^ro. 61.

Dnia 20. Miesiąca LUTEGO.

Rezolucya na Rapport Ziemsiwa Z.

Odpowiadaiąc na Rapport, w którym Sąd Ziemski Z. doprasza się wytłumaczenia Prawa 1768. Roku, titulo = *Złączenie Tryibunału Koronnego* = fol: 217. z okoliczności naśtępuiących: *Pierwszey*: Gdy toż Prawo znosząc *Dilationem ad munimenta*, w Sprawach od lat dziesięciu y wyżey zadawnionych, ustanowiło Kommunikacyą Dokumentow; czyli więc w tych tylko Sprawach ma być nakazywana Kommunikacya, w których bywała przed tym *Dilatio ad munimenta* zażywana? czyli też we wszelkich Prawnych, nie wyimuiąc Spraw *Exemptionum*, y innych uprzywileiowanych od wszelkich Dylacyi? *Drugiey*: Gdy na drugiey Kadencyi Sądów Strona nie stawi się, y wypadłey Sentencyi *Communicationis Documentorum* zadosyć nie czyni, iak na trzecim terminie (gdzie iuż ostateczne naśtąpić powinno rozsądzenie) Sąd ma postępować czyli Strona kontrewencyą czyniąca, na kommunikowane tylko y zaprzysiężone iedney Strony Dokumenta, odpowiadać, y sądzona być ma? czyli *luitis pœnis Contraventionis*, może ieszcze mieć *beneficium* dopełnienia Kommunikacyi na tym trzecim terminie *peremptorie*, czyli znowu aż na czwartym? *Trzeciey*: Czyli w Sprawach *communicationis*, iako do zaprzysiężenia osobistości wyciągaiących, *Dilatio pro majori suspensa, ex quo* Senator, Minister, Poseł, może mieć mieysce; niemniey *Dilationes pro majori*; czyli tylko w Sprawach osobistości wyciągaiących; czyli we wszelkich ważne być maią? My KROL za Zdaniem Rady &c. tę daiemy Rezolucyą: *Co do pierwszey okoliczności*: Wyżey wyrażone Prawo, w tych tylko szczegulnie Sprawach, od lat dziesięciu, lub wyżey zadawnionych Kommunikacyą Dokumentow nakazuie, w których przed tym na fundamencie Praw Dylacye *ad munimenta* używane były. *Co do drugiey*: Gdy na drugim terminie Strona *per communicationem Documentorum* sentencyi na pierwszey kadencyi wypadley, zadosyć nie czyni, na trzecim terminie może mieć ieszcze *beneficium* kommunikowania Dokumentów swoich; czego gdy nie uczyni, iuż na tym samym trzecim terminie, finalnie podług tegoż Prawa, sądzona być ma. A że ta Instancya *communicationis* podług Prawa *transgredi* nie powinna, y choćby oney Strony nie potrzebowały, Sąd *primæ Instantiæ* dopełniaiąc

niaiąc Prawo, onę nakazywać musi; przeto stosuiąc się do Rezolucyi Naszey dla Grodu L. pod dniem czwartym Lipca, Roku zeszłego za Zdaniem Rady wydaney, deklaruiemy: Że kto Sentencyi *communicationis Documentorum* zadosyć nie uczyni, iako *succumbens in negotio*, za kontrawencyą karanym być nie ma. *Co do trzeciey nakonieć*: Gdy za poprzedzaiącą przysięgą kommunikacya Dokumentow naśtępuie, a przez to Strona osobiście stawać obowiązana; przeto *Dilationes pro majori* y Suspensy, iak ią Prawami opisane, ważną w Sądzie excepcyą mieć powinny: dla tego Dylacye *pro majori*, w Sprawach osobistości nie wyciągaiących, ważney excepcyi czynić nie mogą.

N^ro. 63.

Dnia 20. Miesiąca LUTEGO.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Woyciecha.

Na Memoryał, w którym Urodzony Woyciech doprasza się o rozwiązanie wątpliwości z Prawa ostatniego Seymu, titulo = *Rozwiązanie Konfederacyi* = folio 71. deklaruiącego *pro hoste Patriæ* nie czyniącego w czasie oznaczonym od związku Barskiego Recesu, y nie tylko od współeczności Obywatelskiey, ale też y od sprawowania Urzędów Krajowych takowego Obywatela odsuiaiącego, wynikaiącey: Czyli kreowany Obywatel na Urząd Podstarosty Grodzkiego, zdaydujący się w związku Barskim, y od niego Recesu nie czyniący, składać może Sądy Grodzkie? y na nich, iako Sędzia, zasiadać? My KROL za Zdaniem Rady &c. takową daiemy Rezolucyą: Ze ieżeli Urodzony Woyciech ma nieodbite dowody, iż namienieny Podstarosta Grodzki iest w rzeczonym przypadku, ma przepis Prawa Roku 1776. ma Uniwersał Nasz za Zdaniem Rady pod dniem czternastym Lutego Roku nie dawno zeszłego wydany, podług których w podobnym przypadku ma sobie zostawioną postępowania drogę; a Obywatel takowy w tym przypadku znaydujący się, iako *hostis Patriæ*, Sędziowskiego Urzędu sprawować nie może.

N^ro. 70.

Dnia 13. Miesiąca MARCA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Tadeusza.

Rezolwuiąc Memoryał, w którym Urodzony Tadeusz Starosta Sądowy O. z obowiązku Urzędu swoiego doprasza się o wytłuma-

czenie Prawa w następuiących okolicznościach: *Pierwsza*: Prawo Statutu Wielkiego Xięstwa Litewskiego w Artykule siedmnastym z Rozdziału czwartego nakazuiąc, aby były Pozwy zgodne y nieskrobane, zdaie się wyciągać po Stronie pozywaiącey, aby rzecz swoią, o którą kogo pozywa, w Pozwie wypisywała; tey myśli Prawa przeciwny wprowadzony zwyczay, iż częstokroć podawaią Pozwy, żadney nie mianuiąc Pretensyi, tylko pozywa o to, co się u Prawa dowodzić będzie. A tak pozwany nie wie, na iaką Sprawę iest zawołany, iakie ma sposobić do usprawiedliwienia obrony; potrzebaby więc takowe Pozwy za nikczemne ogłosić, y od stawania za onemi Strony pozwane uwolnić. *Druga*: Konstytucya Roku 1726. pod tytułem = *Sprawy in minori Subsellio nie drabowane* = na płocho appelluiących, winy kop czterdzieści, i siedzenie wieży naznacza; Konstytucya zaś Roku 1764. pod tytułem = *O Appellacyach* = pozwalaiąc Appellacyi tylko od Dekretów *in principali* ferowanych, innych Appellacyi broni, a tym samym Strony appelluiące *ab Accessorio* karać podług przepisu Konstytucyi 1726. Roku obowiązywać zdaie się; że iednak poźnieyszą wyżey wspomniona Roku 1764. Konstytucya wyraźnie iey nie reassumuie, ani inney naznacza kary, odważaią się Strony y ich Prokuratorowie z wielkim Sądowego czasu zagasieniem od każdey akcessoryalney decyzyi appellować, która Appellacya, chociaż podług Prawa nie bywa dopuszczona, Sąd iednak w dawaniu Rezolucyi zatrudnieniu ulegać musi; My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: *Co do pierwszey*: Że cytowane Prawo Statutu Litewskiego stosuie się do autentyczney żałoby, która aby nie była odmieniana, gluzowana, skrobana, pod karą na fabrykacyą przepisaną, iako to iuż iest wielo Prawami warowane; żeby zaś Pozwy kładzione, pomimo praktykowanego dotąd zwyczaiu, innym nowym sposobem pisane były: Rada, iako mocy prawodawczey nie maiąca, nakazywać nie może, y nie widzi potrzeby; bo za pierwszym zapozwem nikt do pryncypalney nie stawa rozprawy, a zatym po kopii Spraw ma dosyć czasu przygotowania się na obronę swoią. Powtóre: Że takowy nowy sposób wydawania Pozwów nie mógłby wcześnie dóyść powszechney wiadomości Obywatelów z onych szkodą y zawodem. Potrzecie: Że wielu do pisania takowych Pozwów musieliby szukać wiadomych doskonale Prawa, których ułożenie autentyczney żałoby zawsze zatrudnia y zastanawia. Jeżeliby zaś ta reforma Pozwów koniecznie była potrzebna, wyraźnie na Seymie Prawem być musi przepisana. *Co do drugiey*: Gdy Konstytucya Seymu *Coronationis* Roku 1764. pod tytułem = *O Appellacyach* = naznaczaiąca winy appellacyine, nie temu Sądowi, od którego zachodzi Appellacya, ale Sądowi *ultimæ Instantiæ* rozeznawania Dekretów słusznie lub niesłusznie appellowanych Prawo maiącemu, *temere* appelluiących sądzić moc daie; y gdy Konstytucya Roku 1726. pod tytułem = *Sprawy in minori Subsellio nie drabowane* = podobnego iest brzmienia, przeto z ustawy nadmienioney Roku 1764. Konstytucyi, iest tylko w mocy Sądu każdego *primæ Instantiæ* nie dopuszczać Appellacyi *ab accessoriali sententia*, a karanie Stron uporczywie appelluiących winami appellacyinemi Sądowi *ultimæ Instantiæ* iest właściwe.

Nro. 71.

Dnia 13. Miesiąca MARCA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Marcina.

Rezolwuiąc Memoryał, w którym Urodzony Marcin Podstarosta Sądowy y Deputat Powiatu O. doprasza się o wytłumaczenie Prawa Roku 1726. titulo = *Inkwizycye* = w Rozwach: „ Iż gdy się zdarzy, że Urzędnik Ziemski lub Grodzki Deputatem będzie na Trybunał Wielkiego Xięstwa Litewskiego obrany, tedy *durante charactere* Deputactwa, na żadne Exekucye za Dekretami także na Inkwizycye y Kalkulacye, Weryfikacye, Kondescensye, Taxy, y Exdywizye, naznaczony być, podeymować się, y zieżdżać nie powinien będzie *sub pœna privationis Officii ad cujusvis instantiam* w Trybunale *decernenda*, „ w kwestyi następuiącey: Czyli z mocy Prawa wyżey wyrażonego Urzędnik Ziemski albo Grodzki na Deputacyą obrany y przysięgły, zaraz od daty obrania swoiego wstrzymać się powinien od wszelkich czynności Urzędu swoiego, y wolnym być od zasiadania na Kadencyach Sądow Grodzkich lub Ziemskich? czyli też *ab actu* zaczynaiącey się Exekucyi Urzędu Deputata? My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Że gdy wyżey wyrażona Roku 1726. Konstytucya Deputatom Urząd na sobie Sędziego Ziemskiego lub Grodzkiego maiącym *durante charactere* Deputata na Exekucye, Inkwizycye, Kalkulacye, y inne Urzędowi Ziemskiego lub Grodzkiego Sędziego należące *Actat Judiciales*, zieżdżać y expedyować zabroniła, w ten czas iako Trybunał Głowny Wielkiego Xięstwa Litewskiego nie był rozdzielony, tak też y Deputaci *ab actu* obrania y przysięgi swoiey w Sądzie Trybunalskim zasiadać aż do końca obowiązani, do innych Aktów Sądowych expedyowania zieżdżać nie powinni byli. Ale gdy Prawo Seymu *Coronationis* Roku 1764. pod tytułem = *Opisanie Sądowey Sprawiedliwości, czas zaczynania Trybunału, y sądzenia onego* = Trybunał Litewski na kadencye podzieliło, a w każdey innym Deputatom zasiadać nakazało; przeto wyżey wyrażone 1726. Roku Prawo, iako poźnieyszym przeistoczone, nie inaczey ma być rozumiane, tylko, że każdy Sędzia Ziemski lub Grodzki na Trybunał obrany Deputat, w ten czas na expedyowanie wszelkich Aktów Sądowych do Urzędu swoiego przywiązanych zieżdżać nie powinien, kiedy na kadencyi Sądów Trybunalskich zasiadać y sądzić namienionym Prawem Roku 1764. iest obowiązany.

Nro. 72.

Dnia 13. Miesiąca MARCA.

Rezolucya na Memoryał Wielebnego Xiędza Jozefa.

Na Memoryał do Nas y Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey podany, w którym Wielebny Xiądz Jozef wyraża następuiące prawne okoliczności: *Pierwszą*: Gdy nie na Dobrach Pozwanego Pozew kładziony będzie, czyli Pozwany w Sądzie sobie przez to nie należnym odpowiadać powinien? y czyli tamże otrzymany Process być może ważnym, y do obiekcyi legalnym? *Drugą*: Gdy kto Stronie Sprawę maiącey zarzuca Process *à latere*, czyli Sąd nie poznaiąc tego Processu może dawać swóy wyrok: *Non debere nocere Processu*? My KROL za Zdaniem teyże Rady takową daiemy Rezolucyą: *Co do pierwszey*: Ze Prawa Pozwow złe położenie, być złym terminem deklarowały; więc w wyż rzeczonym przypadku do Sądu należy, takowych *contra Terminum* excepcyi otrzymanych Processow y obiekcyi rozeznanie. *Co zaś do drugiey okoliczności*: Gdy kto *à latere* komu z kim innym Sprawę maiącemu w Sądzie zarzuca Process, któryby nie był ſądownie skasowany albo zakwitowany; każdy Sąd dopełniaiąc Praw, obiekcyą takowych Processow za legalną deklarować powinien, gdy onego obiekcya podług Prawa 1768. Roku, titulo = *Złączenie Trybunału Koronnego* = folio 210. w słowach: „ Nikt zaś nikomu kondemnatą cudzą szkodzić nie może, chyba specyalną do tego maiący Plenipotencyą, „ lub nabywszy Prawa na interes *cum toto Processu* „ będącego w Sądzie czyniona będzie.

Nro. 77.

Dnia 17. Miesiąca MARCA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego D. Sędziego Grodzkiego Z.

Rezolwuiąc Memoryał Urodzonego D. Sędziego Grodzkiego Z. w którym dopraſza ſię z Urzędu ſwoiego wytłumaczenia Prawa Roku 1775. folio 67. titulo = *Warunek Dziedziców y Dzierżawców* = z przyczyny następuiącey: gdy to Prawo w przypadku rozczonych

nych pretenſyi od Dzierżawcy do Dziedzica, Dzierżawcom *ex Aſſe* likwidować ſię nakazuie, w czaſie od Swiętego Jana Roku 1768. do teyże daty Roku 1774. Czyli Dziedzic od dziedzictwa odſądzony, gdy mu Dekretem ſpoſób nakazaney kalkulacyi nie ieſt przepiſany, może podpadać pod obowiązek tego Prawa; ile gdy żadnych z niedoboru dochodów pretenſyi do nowego dopiero następuiącego Dziedzica rościć nie mogący; takowych więc Dzierżawców to Prawo obowiązuie? y czyli nawet w tych Woiewodztwach *ex Aſſe* ſwoim *Juris*-datorom likwidować ſię powinni, w których od dawnego y dotąd praktykowanego zwyczaiu, wſzelkie w Dobrach Ziemſkich dochody z dni roboczych y danin wywodzone bywaią? My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Ze wyżey wyrażone Prawo *favore* Dziedziców y Dzierżawców nie innym celem ieſt uchwalone, tylko ażeby z przyczyn publiczney klęſki Dziedzice ponoſzący w Dobrach ſwoich ſzkody, ſprawiedliwą mieć mogli indemnizacyą, tudzież na wzaiem, gdy ſy Dzierżawcy onych w niedoborze dochodów ſobie wypuſzczonych ponoſili ſzkodę, dla dowodu rzetelności ſzkody ſwoiey z przyczyny powiękſzoney ceny produktów przez czas w Prawie wyznaczony *ex Aſſe* likwidować ſię obowiązani; y takowych ſzczegulnie Dzierżawców; y za Proceſſami Dobra trzymaiących, a nie inne oſoby tym ſpoſobem do likwidowania ſię *Juris*-datorom ſwoim wyżey wyrażone Prawo pociąga. A że żadney excepcyi dla Woiewodztw inny ſpoſob likwidacyi z Dóbr Ziemſkich maiących wyraźnie nie uczyniło; przeto we wſzyſtkich Woiewodztwach Koronnych Dzierżawcy maiący doſtateczne Prawo zakładać pretenſye ſwoie o niedobór dochodów przez ſię dzierżonych do Dziedziców, przez czas tylko w Prawie oznaczony *ex Aſſe* likwidować ſię powinni. Co zaś do przeſzłych przed Rokiem 1768. iako do następuiących po Roku 1774. czaſów, innych zwyczaynych po niektórych Woiewodztwach kalkulacyi, likwidacyi ſpoſobow to Prawo nie przeſzkadza, ani żadnym pretextem naciągane być może.

Nro. 84.

Dnia 24. Miesiąca MARCA.

Rezolucya na Memoryał Grodu L.

Na Memoryał, w którym Urząd Grodzki L. dopraſza ſię rozwiązania przypadku następuiącego: Szlachcic o zamordowanie Dziecięcia obwiniony, po odebranych od niego, żony iego, y ſyna dwonaſtoletniego wolnych konfeſatach, y wyprowadzonych przez dwudzieſtu czterech świadków Inkwizycyach, temi w innych defektach przekonany, w zadanym zaś zamordowaniu Dziecięcia

Iubo dostatecznie przeświadczony, że to się w iego domu stało, y tak skłute Dziecię zaniósł do Kościoła, przecież, aby to on z żoną y innym iakim wspołecznikiem morderstwo wykonał, nie iest dostatecznie skonwinkowany; Czyli więc po zniesieniu przez Prawo Seymu ostatniego konfessat cielesnych, innym iakim sposobem ma bydź dochodzona prawda y wspołecznictwo? czyli też obwiniony z wyżey rzeczonych świadectw sądzony bydź powinien? My KROL za Zdaniem Rady &c. takową daiemy Rezolucyą: Ze Prawo Seymu ostatniego folio 42. titulo = *Konwikcye w Sprawach Kryminalnych* = wyraźnie Juryzdykcyom Sądowym *Ius gladii* maiącym tylko nakazywania konfessat przez tortury zabrania, a natychmiast wszelkich sposobów dowodu, odwodu, y konwikcyi, iakie powszechnie w Sprawach Kryminalnych nakazywane bywaią, używanie zaleca; przeto, ieżeli Urząd Grodzki L. sądząc Sprawę Kryminalną, żadnego z tych sposobów w Processie swoim nie opuścił, których dokładność dowodów y odwodów żądać mogła, wedle onych, ile z Prawami y z Sprawiedliwością zgadzać się będą, Sprawę Kryminalną lub Semikryminalną do siebie wprowadzoną rozlądzić powinien.

N^ro. 93.

Dnia 31. Miesiąca MARCA.

Rezolucya na Memoryał Synagogi Kazimierskiey przy Krakowie.

NA Memoryał tak Kahału Kazimierskiego przy Krakowie, doprasiającego się wytłumaczenia Prawa 1775. Roku, na którego fundamencie Kommissya Edukacyina żąda u tegoż Kahału od Summ funduszowych po-Jezuickich pięć Prowizyi od Sta; Kahał zaś okazuie, że od tych Summ nie większy Procent, iak trzy nie zupełnie od Sta wypłacał, a to na mocy Dekretów z Kommissyi za Reskryptem wyznaczoney, *pierwszego* w Roku 1719, tudzież *drugiego* 1747. Roku, wypadłych; Czyli więc takowe Dekreta w ważności swoiey przez wyrażone Prawo 1775. narusżone zostaią? *Jako też* na Notę Kommissyi Edukacyi Narodowey, na zapytanie Departamentu Sprawiedliwości czyniącey Odpowiedź, w którey twierdzi, że wyżey wyrażone Dekreta, wypłacania Prowizyi miarkuiące, nie mogą bydź przesądne, ani ważności Praw 1775. y 1776. naruszające, które wyraźnie od wszelkich Summ funduszowych po-Jezuickich Procent po pięć od Sta naznaczaią; My KROL za Zdaniem Rady &c. tę daiemy Rezolucyą: Ze gdy Prawa *Tysiąc, Siedmset, Siedmdziesiąt Piątego y Szóstego* Roku, od Summ funduszowych po-Jezuickich bez excepcyi po pięć od Sta brać nakazały, ważność

onych wyroki Sądowe naruszać nie mogą. A że Synagoga Kazimierska dopiero w Roku 1776. z Kordonu Austryackiego do Kraiów Rzeczypospolitey odgraniczona została; spodziewa się Rada Nieustaiąca, że iako Prawo Kraiowe dopiero ią wiązać zaczęło gdy do Kraiu powróciła, tak Kommissya Edukacyina, podług względów na sprawiedliwość y teyże Synagogi zubożenie, w tey Sprawie wyroki Sądowe miarkować będzie.

N^ro. 96.

Dnia 7. Miesiąca KWIETNIA.

Uniwersał względem dodania pomocy Woyskowey do Exekucyi Podatków y Processów.

WSzem w obec y każdemu z osobna, komu o tym wiedzieć należy, przy offiarowaniu Łaski NASZEY KROLEWSKIEY wiadomo czyniemy: Iż z dotkliwością Serca Oycowskiego odbieraiąc w Radzie Naszey Nieustaiącey tę reprezentacyą: iako Obywatele Państw Naszych wyrokom Prawa y Juryzdykcyi Krajowych, tak liczne czynią odpory y sprzeciwienia się, że do Exekucyi, tak w wypłacaniu Podatków, iak w dosyć czynieniu Dekretom Sądowym, Woysko Rzeczypospolitey, ile w tak szczupłym Kompucie będące, na części roztargnione y nużone silnieyszym potrzebom Kraiowym ku opatrzeniu Granic y strzeżeniu wewnętrznego bespieczeństwa wystarczyć nie może; przedsięwzięliśmy więc za Zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey, zalecić Departamentowi teyże Rady Woyskowemu, aby odtąd oszczędzaiąc Woyska od takowych licznych Exekucyi, iuż nie po kilku, lub kilkunastu, albo więcey ludzi iak dotąd, lecz do każdey Podatku lub Dekretu Exekucyi na iedno mieysce po iednym tylko Żołnierzu dodawać dysponował; który Żołnierz, gdy do Exekucyi Dekretu, czyli trudowania maiątku upornego Obywatela podług kondycyi Prawa y Ordynansu wyższey Kommendy na piśmie y z pieczęcią teyże wydanego, będzie użyty, ten z zupełną dzielnością (tak, iakby ich większa liczba,) nie tylko Urzędnikowi do wykonania Dzieła podawczego asystować, ale y do wyfiedzenia prawney Possessyi Obywatelowi onę obeymuiącemu pomoc czynić powinien będzie. Gdzieby zaś do Exekucyi Podatków Rzeczypospolitey był kommenderowany, iżby przez łatwość sustentowania iedney Osoby nie stał się w Exekucyi bezskuteczny, lub w niey nie ziścił przedłużenia, mieć będzie od Kommendy swoiey rozkaz y wolność u Obywatela Exekucyi podpadaiącego za karę uporu w wykonaniu Prawa przez czas trwaiący Exe-

kucyi, poki Obywatel podatku nie wypłaci, wymagać y istotnie wybierać, to iest: w dwóch pierwszych tygodniach żołd, czyli lenung, na iednego Unter-Officyera y sześciu Gemeynów, podług regulaminu płacy woyskowey przypadaiący, oraz, ieżeli konny, to y furaż na tyle koni; a w drugich dwóch tygodniach, aż do Miesiąca, iak na dwóch Unter-Officyerów y dwunastu Gemeynów, y koni tyleż; a po wyszłym Exekucyi miesiącu gdyby ieszcze Obywatel nie wypłacił Podatku, iak na dwóch Unter-Officyerów y dwudziestu czterech Gemeynów, takowy lenung y furaż na tyleż koni Obywatel uporny exekwiącemu Żołnierzowi wypłacać przymuszony będzie. Żądamy zaś po wiernych Obywatelach Państw Naszych, oraz wszystkim w ogulności y każdemu w szczególności zalecamy, aby świętość Praw Narodowych istotnie poważaiąc, przepisy ich y wyroki Dekretów pilnie dopełniali, siebie od Exekucyi żołnierskiey, zaś Woysko od nużenia niemi uchraniali. A gdzieby Obywatel przez własny upor takową Exekucyą z obowiązku Prawa na siebie ściągnął, aby Żołnierz, iako Powagę Maiestatu Naszego Rzeczypospolitey y Praw Narodowych reprezentuiący, był od każdego zupełnie bespieczny, szanowany, y w wykonywaniu zleconego mu dzieła naymnieyszego od kogożkolwiek nie doznawał odporu; ktoby zaś mimo wszelkie spodziewanie Nasze Żołnierzowi exekwiącemu ważył się opierać, a tym więcey (uchoway Boże) na niego targnąć się, takowy surowościom, na niepoślusznych Prawami dawnemi przepisanym, podpadać będzie. List ten Nasz Uniwersał podpisaliśmy, y on wydrukowany *per Copiar* pod Pieczęcią Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey z podpisem Wielebnego Sekretarza teyże Rady po Woiewodztwach, Ziemiach, y Powiatach w Prowincyach Koronnych y Litewskiey rozesłać roskazaliśmy.

N^ro. 106.

Dnia 10. Miesiąca KWIETNIA.

Rezolucya na Memoryały Urodzonego Czerskiego y Miasta Starey Warszawy, względem Szlachtuzów.

Roztrząsnąwszy Memoryał U. Czerskiego, względem wystawienia Szlachtuzów w Mieście Naszym Rezydencyonalnym Warszawie, końcem zachowania czystości y niesiakiego użytku, podany, tudzież Odpowiedź Miasta Starey Warszawy na fundamencie Praw, Przywileiów, y Dekretów, Prawo do tego sobie służące przekładaiącego; My KROL za Zdaniem Rady &c. takową daiemy Rezolucyą: Gdy Miasto Stara Warszawa Przywileiem Roku 1413. że z rzeci bydła użytki temuż Miastu się należą, tudzież Dekretem Sądów

Sądów Naszych Zadwornych Koronnych Roku 1688. Miastu wystawienie Szlachtuzów nakazuiącym, dowodzi; oraz na utwierdzenie Praw sobie służących y Dekretów na fundamencie tychże Praw zapadłych, Konstytucye Roku 1676. 1678, 1710. składa; przeto Miasto Nasze Rezydencyonalne Warszawę przy mocy takowych Praw y Dekretów, *per specificum* pożytki z rzeci bydła dla niego warujących, zachowując, deklarujemy za Zdaniem Rady Naszey: iż Urodzony Czerski, w żądaniu swoim skutku zyskać nie może; Miastu zaś Warszawie zalecamy: aby dla publiczney wygody y dokładnieyszey baczności w bieciu bydła zdrowego w mieyscach nadwiślanych y mniey publicznych Szlachtuzy w przeciągu roku iednego przynaymniey, iak Dekret Sądów Naszych Zadwornych nakazał, wystawiło; y Jatki nowe, ieżeliby nad te, które się teraz znayduią, były potrzebne, albo ieżeliby wygoda publiczna przeniesienia onych na inne mieysca wyciągała; ustanowiło; iżby dla ochędostwa nigdzie na publicznych Ulicach mięsa przedawane nie były. Do utrzymania takowego porządku, aby się od różnych Juryzdykcyi, Zwierzchności Miasta podległe nie chcących (iako się Miasto w Memoryale swoim zażala,) przeszkody nie działy, uznaiemy rzeczą potrzebną, zalecić Juryzdykcyi Marszałkowskiey Koronney Exekucyą Policyi pod Bokiem Naszym maiącey, aby, tak do przeniesienia Jatek z mieysc, na których znaydować się nie powinny, albo gdzie niewygodę publiczną sprawuią, iako y do wystawienia Szlachtuzów, dokładną pomoc Miastu dała.

N^ro. 110.

Dnia 10. Miesiąca KWIETNIA.

Rezolucya na Memoryał Imieniem Urodzonego Vice-Prezydenta Trybunału Lwowskiego.

Na Memoryał, w którym U. B. Imieniem Urodzonego Vice-Prezydenta Lwowskiego czyniący, na fundamencie Rezolucyi Naszey za Zdaniem Rady pod dniem trzynastym Miesiąca Lutego w Roku 1776. nastąpioney, wykonanie przysięgi końcem dodania Kommissarzów w Trybunale Lwowskim pozwalaiącey; żąda, aby y teraz, gdy Urodzony Vice-Prezydent Lwowski zastał zapozwany o Komportacyą Dokumentów do Juryzdykcyi Kraiu Polskiego iako na funkcyi publiczney Vice Prezydenta Trybunału Lwowskiego będący, mógł wykonać przysięgę *super Comportationem Documentorum* przed tymże Trybunałem Lwowskim; a oraz dopraszа się, aby Ziazdowemu Sądowi prędkie sprawiedliwości przyśpieszenie było zalecone; My KROL za Zdaniem Rady &c. tę daiemy Rezolucyą: Że

wyżey namieniona Rezolucya nie może bydź fundamentem niniey-
szego żądania, gdyż w tenczas, kiedy za takowemi Rezolucyami
dodawanie Kommissarzów następowało, Strony, które były obowią-
zane do przysięgi, mogły bydź od teyże Rady dyspensowane, ażeby
dla legalności w innych mieyscach onę wykonywały, ile gdy
w takowym przypadku pozwolenie Prawu nie sprzeciwiało się. Ze
zaś Prawa wyraźnie mieć chcą, ażeby Strona do komportacyi
przez Sąd Pozwem pociągniona, przed tymże samym Sądem, albo
gdzie tenże Sąd termin y mieysce wyznaczy, osobiście kompor-
tacyą Dokumentów zaprzysięgła; przeto Urodzony Vice Prezy-
dent Trybunału Lwowskiego, iako do Kraiu Polskiego po Administ-
racyą Sprawiedliwości przychodzący, Prawami tegoż Kraiu do
zaprzysiężenia teyże komportacyi iest obowiązany. Spodziewa
się zaś Rada, że Sąd Ziazdowy bez żadney zwłoki, którey Prawa
nie pozwalaią, żądaną sprawiedliwość wymierzy.

Nro. 118.

Dnia 28. Miesiąca KWIETNIA.

Rezolucya na Memoryał Ziemsiwa K.

Odpowiadaiąc na Memoryał, w którym Sąd Ziemski K. dopra-
sza się wytłumaczenia Praw z okoliczności następuiących: *Pierwszey:*
Usus invalidi po wszystkich mnieyszych Subiellisch, iż na Illacyą
Strony *Dilationem Majoris* żądaiącey, ta pozwalana bywa, a *in pro-*
batione concessa Dilationis Majoris na powtórney Kadencyi nie do-
wodzi Strona *Majoritatem Negotii*, tylko zawsze za stania się zaświad-
czeniem wylednanym, od Urodzonego Marszałka Trybunalskiego
podpisanym, dowodząc, że w Trybunale miała Sprawę; potrzebne
więc wytłumaczenie tego Prawa, czyli *Dilatio Majoris* y w Sprawach
nie wymagaiących osobistości, Stronie, która mieni mieć Sprawę
w wyższym Sądzie, a nie wnosi *Majoritatem Negotii*, pozwalana być
powinna? y czyli Strona żądaiąca *Dilationem Majoris* y oświadcza-
iąca *Majoritatem Negotii*, a tey nie okaże, czyli podług Prawa ma
cadere in Causa, czyli *panas luere?* *Drugiey:* Konstytucyą 1775. Roku
dla Sierot Opiekunowie, dla Wdow Kuratorowie są ostrzeżeni; z po-
wodu tego Prawa, Wdowy niektóre dożywocia maiące, unikaiąc
rozdzielenia, nayprzód żądaią *Dilationem* kommunikacyi Dokumen-
tów na fundamencie Konstytucyi 1768., po tey wyższey domaga-
ią się wyznaczenia *Minorennibus* Opiekunów, daley pretendują, aby
miały przydanego Kuratora, y tak pięć kadencyi samemi Dylacyami
z Konstytucyi wyżey wzmiankowaney wyniskiącemi, Wierzy-
cielów przedłużaią; czyli więc Wdowy utrzymuiąc się przy doży-

wociu mogą żądać Opiekunów y Kuratorów? y czyli Wdowy w
Sprawach uczynkowych iuż za wdowieństwa wynikłych, powinny
używać Dylacyi wyznaczenia Kuratora? oraz Kurator iak się ma
rozumieć, czyli ten, co należy w Sprawie, czyli ten, którego sobie
Wdowa życzy, choć nie iest w Palestrze? *Trzeciey:* Często natra-
fia się, że Strona maiąc Dobra Processem skonwinkowane, chcąc
zatamować drogę do Tradycyi zmownie daie komu Wexel y De-
kret podług Prawa o Wexlach stanowionego, iak nayprędszey sa-
tysfakcyi przypuszcza, na terminie daie się wzdać, y za zmownym
Wexlem y Processem, uprzedzaiąc rzetelnych Wierzycielów, przez
Tradycyą obeymuie Dobra, na zmowie będący. Ztąd wynika, że
Wierzyciele maiąc zupełny Proceß, muszą drugi raz go prowadzić;
Konstytucya zaś 1726. Roku pozwala obeymować Dobra *non at-*
tentis novis Possessoribus. *Czwartey:* Gdy między Stronami w wyższey
Juryzdykcyi zapadnie Dekret, a Sąd niższy przesądzi tenże Dekret,
czy z wyroku takowego Dekretu przeciwko Prawu zapadłego, Pu-
blikaty mieć walor swóy powinny, bo Dekreta przeciw Prawu wi-
docznemu nastąpione są *nullitatis?* *Piątey:* *Dilatio Communicationis*
Documentorum Konstytucyą Roku 1768. ustanowiona iest w Spra-
wach od lat dziesięciu wynikłych, na mieysce Dylacyi *Munimentorum*,
która przedtym po zmarłey głowie pozwalana bywała. Trafia się
często, że w Sprawie od lat dziesięciu wynikłey, a między żyiące-
mi zachodzącey, którakolwiek Strona bierze Dylacyą *Communicati-*
onis Documentorum; w Sprawach zaś po zmarłey głowie lat dziesięć
nie maiących podług teyże Konstytucyi Sukcessorowie nie mogliby
żądać żadney Dylacyi: potrzebne więc wytłumaczenie, czyli Sukces-
sorowie po zmarłey głowie w Sprawie lat dziesięć nie maiącey, mo-
gą zyskiwać *Communicationem Documentorum*? oraz w Sprawie od lat
dziesięciu żyiące Strony, czyli mogą teyże Dylacyi używać? *Szostey:*
Kiedy kto komu poczyni obiekcye z uymą honoru przez Memory-
ały do Rady podane, a tych nie dowiedzie lub dowodzić nie zechce,
czyli Strona okarżona względem opisania honoru, może w przy-
zwoitey Juryzdykcyi *pro panis agere?* *Siódmey:* Opiekunom nie po-
siadaiącym Substancyi małoletnich, czyli Prawo o Pozwach w wła-
sney Possessyi kłaść mianych służyć ma? czyli też na Pozwy w
Substancyi małoletnich położone odpowiadać maią? My KROL
za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: *Co do pierwszey:* Prawa tym
tylko *beneficium Dilationis pro Majori* w Sądach *primæ Instantiæ* pozwala-
ią, których osobistości konieczney Sprawa tamże intentowana wy-
magać będzie; a gdy na drugim terminie Strona takową Dylacyą
biorąca, okaże one podług zwyczaiu y formy napisaną y podpi-
saną, Sąd *primæ Instantiæ* bez wdawania się *in cognitionem Majoritatis*
Negotii zadosyćuczynienie pierwszemu Dekretowi swoiemu deklaro-
wać powinien. W przypadku niedosyćuczynienia wziętey y po-
zwoloney Dylacyi, Sąd takowe za kontrawencyą powinien wyzna-
czać kary, iakie Prawa przepisują; a zaś w Sprawie osobistości
nie wymagaiącey, takowe Dylacye pozwalane być nie maią. *Co do*
drugiey: Lubo Konstytucya 1775. Roku, Opiekunów dla Sierot ma-
łoletnich, a Kuratorów dla Wdów, gdy tego żądać będą, nadanie

dozwoliła, nie wymaga przez to, ażeby Wdowy dla zwłoki sprawiedliwości żądaiąc dodania Opiekunów albo Kuratorów do Dylacyi onych dodania zabierały się. Przeto Sąd dopełniaiąc wyżey rzeczone Prawo, żądanych Opiekunów albo Kuratorów dodawać może, a odciąwszy nieprawnie żądaną Dylacyą w Sprawie poftępować nakaże, ile gdy przez Rezolucyą Naszą za Zdaniem Rady dla Grodu Radomskiego na dniu iedenastym Stycznia Roku bieżącego nastąpioną, iest deklarowano, że Kuratorowie na żądanie Wdów dodani, iako opieką y rządem Substancyi nie obowiązani, *ad comparendum peremptorie* Pozwami ciągnieni być nie powinni; a Kurator nie inaczey ma być rozumiany, tylko który na żądanie Wdowy sądownie dodany będzie. *Co do trzeciey:* Prawo 1726. Roku, tudzież 1764. Uniwersałem względem Exekucyi Dekretów y Procesfów wytłumaczone, w ten czas tylko *non attentis novis Possessoribus* Procesfa exekwować nakazuie, kiedy kto swoich Dobr sprocesfowanych własność, albo Possesfyą przez Tranzakcyą na osobę nowego *Juris*-kwezytora wlewa; ale gdy na Dobrach sprocesfowanych inny, bądź rzetelny, bądź zmowny Pretensor podobnie dostateczny podług Prawa przewiedzie Proces, y wprzody, niżeli pierwszy prawnie konwinkuiący, *per traditionem* też Dobra osiędzie, ktoby z nich miał być *potior Jure*; ten nowy przypadek, iako Prawem wyraźnie nie rezolwowany, od Rady, Prawodawczey Władzy nie stroniącey, rozwiązany być nie może. Nie zagradza się iednak Stronie przez to droga podług dawnieyszych Praw, o kondykt ksywdzący sprawiedliwość czynienia y nowego *per traditionem* Possesfora prawnie konwinkowania. *Co do czwartey:* Lubo Prawa niższym Juryzdykcyom przesądzenie Dekretów wyższey Juryzdykcyi *sub nullitate* zabronily, iednakże takowych Dekretów, onych exekucyi y z nich nastąpionego Procesu sozeznanie do Sądu przyzwoitego należy. *Co do piątey:* Prawo 1768. Roku, tituło = *Złączenie Trybunału Koronnego* = o kommunikacyi Dokumentów uchwalone nie inaczey ma być rozumiane, tylko, że w Sprawach, bądź po zmarłey głowie, bądź między żyiącemi od lat dziesięciu zadawnionych Dylacye *Communicationis Documentorum* (iako toż Prawo chce mieć) nakazywane być powinny; w Sprawach zaś dawnością swoią lat dziesięciu nie dochodzących, choćby po zmarłey głowie, nie obowiązuie to Prawo, ażeby Dylacya *Communicationis Documentorum* koniecznie nakazywana bywała, ale Sąd w takowych przypadkach innych Praw y zwyczaiów (ile dowody y odwody wymagać będą) trzymać się powinien. *Co do szostey:* Nie zarzuty ale zelżywości we wszelkich Tranzakcyach są Prawami zabronione; z tego powodu Uniwersałem dnia dwudziestego drugiego Września 1775. Roku, deklarowaliśmy, że Rada Memoryałów zelżywie pisanych przyimować nie będzie; więc które w Radzie do Rezolucyi są przyięte, żadna władza Sądowa w rozeznanie onych wdawać się, tym bardziey dla niepomnożenia niespokoyności między Obywatelami, Spraw tak intentowanych do Sądu swoiego przyimować nie powinna. *Co do siódmey:* Kładzenie Pozwów zawsze z okolicności Sprawy wynikać musi; y tak gdy będzie Sprawa Substancyi małoletnich tyczące się,

się, Pozwy na ich Dobrach pryncypalnie kładzione, mogą być dla uwiadomienia Opiekunów y w ich Dobrach położone; ale gdy Opiekun zawsze w Sądzie stawi się, moc intentownego Procesfu nie do Dobr Opiekuna, ale do Dóbr małoletniego regulować się powinna. Nie idzie iednak za tym, ażeby Opiekunowie za Pozwem na Dobrach małoletniego położonym do stawienia się w Sądzie obowiązanemi nie byli; gdyż nie mogą się legalnie exkuzować niewiadomością ci, którzy o stanie interesu, pod opieką swoią będących, zawsze y wszelką wiadomość mieć powinni.

Nro. 119.

Dnia 28. Miesiąca KWIETNIA.

Uniwersał w Exekucyi Prawa Roku 1776. tituło: Obiaśnienie Legis Sumptuariæ.

WSzem w obec y każdemu z osobna, &c. Iż gdy Prawo 1776. Roku, pod tytułem: = *Obiaśnienie* Legis Sumptuariæ = w następuiących słowach: *Chcąc vsiłuetecznie pożyteczne dla Kraiu zamysły Poprzedników Naszych, w dawnych Prawach wyrażane, względem ścinienia zbytków, y chcąc one do teraźniejszey sytuacyi Oyczyzny Naszey przysłosowaiąc, postanowiemy* Lege præsenti, *za zgodą Stanów Skonfederowanych; ażeby żadna Osoba* utriusque sexûs *Stanu nie-Szlacheckiego, Złota, Srebra, Pereł, Kryształów, ani Koronek do stroiu swego nie zażywała, ani drogich Futer, to iest: Marmurków y Sobolów; tudzież, żeby Miasta y Mieszczanie (wyiąwszy Magistraty, które na to osobne Prawa maią) Szabel y Szpad, exceptó podróży, u boku swego nosić nie ważyli się. Nietylko zaś tymże Osobom nie-Szlacheckiego Stanu, ale w powszechności wszystkim Obywatelom Państwa Rzeczypospolitey,* cujuscunque Statûs & Conditionis, *bez excepcyi rozkazuiemy: żeby nie ważyli się do ubioru Służących swoich w Liberyi, Sukna, ani Pasmanów, ani Kapeluszów, ani Czapek, ani żadney części, czyli ozdoby ubioru ich sprawować z inszych Sukien ani Materyi, tak te, które w Kraiach Rzeczypospolitey fabrykowane są; złoto zaś y Srebro na tychże Liberyach pod żadnym pretextem znayduować się nie powinno. Ten sam zakaz rozciągamy do wszelkich Mundurów, dla piesznego y konnego Żołnierza, prostego Gemeyna Rzeczypospolitey; mianowicie zakazuiemy* cujuscunque Statûs & Conditionis *Obywatelom Rzeczypospolitey, używania Skór zagranicznych do obwoiu y do siądzeń, szorów y oporządzeń końskich wszelkich; tudzież zakazuiemy zażywanie Karet y Powozów wszelkich, Szkła stołowego y Farfur nie porcellanowych, za Granicę robionych. Chcąc zachęcić Kraiowe Manufaktury, a przeto wychodzącym za Granicę pieniądzom, nietaką uczynić tamę, a Stan Rycerski y Senatorski w przyzwoitey zachować dystynkcyi, mieć chcemy: żeby na pierwszych Seymikach Gospodarskich każde Woiewództwo obrał sobie Kolor Munduru moc miało, które to Mundury,*

nie kaimi innemu nosić wolno będzie, tylko Senatorom, Ministrom, mieysce y Radę, gdzie są Possessyonatami, maiącym, y Szlachcie tychże Woiewodztw, y takowe Mundury z żadnego inszego sukna robione być nie maią, tylko z Krakowego; co iednak noszenia innych nie mundurowych Sukien nikomu nie zagradza. Ażeby niniejsze Prawo nie stało się okazyą Manufakturzystom y Rzemieślnikom Kraiu Naszego do zbytniego podniesienia szacunku towarów y robot swoich; przeto mieć chcemy y ustanawiamy: aby rozrządzenie wyprzezornieysze w tey mierze uczyniły Kommissye Skarbowe, co do Woiewodztw z pomocą Urzędów Woiewodzińskich; a co do Miasta Warszawy, Urząd Marszałkowski za zniesieniem się z Departamentami, Policyi y Skarbowym, pod approbacyą Naszą w Radzie Nieustaiącey. Rygor na niepostusznych, co do używania towarów zagranicznych, taki mieć chcemy: żeby ad cujusvis instantiam przestępuiący niniejsze Prawo mógł być pozwany, gdy z Szlacheckiego Stanu, do Grodu lub Ziemstwa, gdy z nie Szlacheckiego Stanu, do naybliższego Mieyskiego Sądu, a to pod winą, na Osoby Stanu Szlacheckiego tysiąca Grzywien, per medium Judicio, & Accusatoris, a na Osobę Stanu nie Szlacheckiego pięciuset Grzywien praecisa appellatione. Ażeby niniejsze Prawo w exekucyi swoiey przez zbytnie przyspieszenie uciążliwości Obywatelom nie przyniosło, mieć chcemy: żeby dopiero à die 1ma Maij 1778. Roku skutek swóy brało; po którym terminie, ktoby oskarżony był o używanie któregokolwiek z wyż zakazanych artykułów, oprocz dawniey kupionych sprzętów, będzie musiał przed Sądem dowieść, że iuż miał w własności swoiey przed tymże dniem pierwszego Maia 1778. Rozrządzenie przez Kommissye Skarbowe y Urzędy Marszałkowskie wyż wspomnione, gdy od Nas w Radzie Nieustaiącey approbowane zostaną; Uniwersałem Naszym ante diem primam Maij 1778. publikowane być, y moc Prawa mieć ma: do exekucyi przez Nas KRÓLA, za Zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey, przychodzi, a wyż w Prawie wyrażone Juryzdykcye po zniesieniu się z Departamentami, Policyi y Skarbowym, uwagi swoie y rozrządzenia nastąpić miane pod approbacyą Naszą poddały, które od Nas w Radzie za zgodne z Prawem są uznane; przeto pozostaie ieszcze ostatnia w skutecznieniu tegoż Prawa czynność, abyśmy to Uniwersałem Naszym, za Zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey, do wiadomości publiczney podali: iżby wyżey rzeczonego Prawa w całey swoiey osnowie, od dnia pierwszego Maia w Roku niniejszym do exekucyi przychodzącego, iak nayściśleysze nastąpiło dopełnienie. Gdy zatym przez wyrazy tego Prawa konkurrencya niektórych towarów zagranicznych y rękodzieł iest uchylona, a Fabrykanci y Rzemieślnicy Kraiowi przez to samo większy y prędzy odbyt swoich towarów y rękodzieł mieć będą, ostrzegaią się więc niniejszym Uniwersałem, ażeby, unikaiąc ostrości Prawa, towary swoie y rękodzieła taniey, niżeli dotąd, z przynaymniey tą samą ceną przedawali; czego Urząd Marszałkowski w Warszawie, a Kommissye Skarbowe Oboyga Narodów wraz z Urzędami Woiewodzińskiemi w całym Kraiu pilnie dostrzegać maią. Aby ieszcze to Prawo *de-Lege Sumptuaria* większe użytki całemu Kraiowi przyniosło, y położyło tamę zmnieyszaiącey się coraz bardziey massie cyrkuluiących pieniędzy, przez większy dotąd wychod onych za Granicę, niżeli wchod do Kraiu, z czego nieochybne całego Kraiu zubożenie, y do potrzeby nawet ściągaiących się rzeczy niedostatek wynikać może; z Oycowskiey około Dobra Kraiowego pieczołowitości doradzamy y miłością Oyczyzny zagrzewamy, ażeby wszyscy bez excepcyi Państw Rzeczypospolitey Obywatele, użytek Kraiu powszechny za cel założywszy, wstrzymać się chcieli od zbytkowania w stołach y winach, od sprawowania nowych ze złotem y srebrem sukien, (procz z Fabryk Kralowych) od kupowania kleynotów, koronek, y drogich sprzętów zagranicznych; zgoła, aby się powściągnęli od wszystkiego, bez czego wygodnie żyiąc y przystoynie się nosząc, obeyść się łatwo mogą: a w tym, że pierwsze w Kraiu Osoby będą dla innych przykładem, spodziewamy się nieomylnie. Niech ta prawda za nieodbitą będzie uznana, iż nie na świetnym okazałości blasku, ale na cnotach y zaletach dobrego Obywatelstwa zacność y szlachetność prawdziwa zasadza się. List ten Nasz Uniwersał podpisaliśmy, y on wydrukowany *per copiar* pod pieczęcią Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey, z podpisem Wielebnego Sekretarza teyże Rady, po Woiewodztwach, Ziemiach y Powiatach w Prowincyach, tak Koronnych, iako y Wielkiego Xięstwa Litewskiego, rozesłać rozkazaliśmy; a dla dostatecznieyszego wszystkich Obywatelów obwieszczenia, po Grodach y Parafiach publikować zleciliśmy.

Nro. 125.

Dnia 28. Miesiąca KWIETNIA.

Rezolucya na Memoryał Ziemstwa G.

Rezolwuiąc Memoryał, w którym Urodzony Sędzia Ziemski G. z Urzędu swego podaiący doprasza się wytłumaczenia Prawa w przypadkach następuiących: *Nayprzód*: Konstytucya 1768. Roku, tituło: = *Złączenie Trybunału Koronnego* = folio 221. kurowo zakazała konferwacyi próżnych Spacyów w Protokułach Kancellaryów, z tym dokładem: ażeby doyźrzane takowe *spatium* nieodwłocznie lineowane było. Więc gdy *in Protocollo Perpetuitatis* od dwóch, iniey, lub więcey Kwartałów Roku nie tylko doyźrzane, lecz y do zlineowania rekwirowane próżne *spatium* po odmowionym onego zapisaniu, zapisane zostało; czyli Tranzakcya tamże zapisana ważna być może? y czyli *Susceptans* podlega karze, któréy zdałby się nie podlegać, gdyby na próżnym *spatium* zapisana Tranzakcya ważną być mogła? *Powtóre*: Taż sama 1768. Roku Konstytucya, folio 225. o ważności Tranzakcyi uchwalona, te tylko *Actus bona voluntatis* w swoiey ważności utwierdzać zdaie się, które przez autentyczne Tranzakcye zeznane będą; czyli więc y ręczne skrypta

nie roborowane pod moc tego Prawa podpadać mogą, lub nie? My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Ze namienione 1768. Roku Prawo, zostawiania prożnych mieysc w Protokułach pod surowością broniące, y onych nie odwłócznie lineowanie nakazuiące, nie inny ma cel, tylko zabieżenia wszelkim trafiać się mogącym fabrykacyom, a przez podstępne Tranzakcye krzywdom obywatelskim. Przeto gdzie idzie w takowym przypadku o rozeznanie ważności Tranzakcyi, Sąd względnie na Prawa y sprawiedliwość postępować iest obowiązany. Y tak gdy Obywatel *ad Actu* przyidzie, pod tąż samą datą w Protokule zeznania Tranzakcyi swoiey rekwirować będzie, a będący przy Aktach oney przyięcia nie odmówiwszy, szczegulnie tylko dla zatrudnienia swoiego zapisanie odłoży; Obywatel przyrzeczeniu onego uwierzy y oddali się, a będący przy Aktach przyrzeczoney Tranzakcyi na zostawionym nań *spatium* nie zapisze, chociażby potym po rekwirowaney Kancellacie na tym samym *spatium* tęż samę Tranzakcyą, y tak, iak była żądana, zapisał. Takowa Tranzakcya, iako od Obywatela *bona fide* rekwirowana, y szczegulnie z okazyi samego Regenta albo Susceptanta w czasie nie zapisana, swoiey ważności tracić nie powinna; gdy Obywatel iaśnie y dostatecznie tego dowiedzie, że Tranzakcyą z Prawa pozwoloną pod tąż samą datą, kiedy rekwirował, żądał mieć zapisaną; że na deklaracyą Susceptanta zatrudnieniem exkuzuiącego się *bona fide* bez żadnego z onym kondyktu spuścił się; że aż do czasu oney zapisania o próżnym zostawionym na nią *spatium* żadney nie miał wiadomości, albo dowiedziawszy się nieodwłocznie oney zapisania rekwirował. Gdy zaś tak dostateczne dowody ważności Tranzakcyi na prożnym *spatium* zapisaney legalizować nie będą, ważną być nie może. Jeszcze trafić się może przypadek, że Obywatele niespodziewanie ziechawszy się, potrzebować mogą w pobliższych Aktach zeznania Tranzakcyi, a potrzebnych do tego przy sobie mieć nie będą Dokumentów; więc w tenczas, gdy Tranzakcya *ex mutuo Partium consensu* żądana *præjudicium tertii* w sobie nie okazuiąca dla nie mienia przy sobie Dokumentów *in forma* w Protokule zapisana być nie może, *Transigentes* na spacyach podpisywać się mogą; z wyrażeniem na iakową Tranzakcyą dla nie mianych Dokumentów to *spatium* podpisują, a w onych przytomności Susceptant tę Tranzakcyą *à capite spatii* zapisaniem Komparycyi y zwykłey formy zacznie, resztę *spatii* na to tylko zostawiaże, co bez reprodukcyi Dokumentów nie odwłocznie zapisane być nie może, albo nie powinno. Na marginesie zaś karty wzdłuż całego mieysca zaczęty, a nie dokończoney Tranzakcyi, Susceptant ręką swoią powinien dokładnie opisać treść być maiącey Tranzakcyi, y umowiony *cum Transigentibus* wyrazić termin, na który do zupełnego zapisania Tranzakcyi Dokumenta produkować maią, y który nigdy dłuższy nad niedziel sześć *ab Actu* podpisanego mieysca rachowanych naznaczony być nie ma. A gdyby *Transigentes* umowionego y w Protokule wyrażonego terminu uchybili, takowe *spatia* na terminie Susceptant kancellować powinien; a w tymże samym Protokule pod Aktem uchybionego terminu, przyczynę takowey Kancellaty zapisać ma, pod rygorami Prawa

mi Prawa 1768. Roku. Inne zaś wszystkie Tranzakcye, któreby pod iakimkolwiek pretextem oprócz wyżey wyrażonych przypadków na *spatium* prożnym w Protokule pod zeszłą datą zostawionym zapisane były, ważne być nie mogą; a to na mocy wezwanego Prawa, które, gdy takowe *spatia* kancellować nakazuie, przez to samo zapisywane na nich Tranzakcye, iako podstępne, y zawsze kogo krzywdzić muszące, chce mieć za nieważne. A iako wszelkie Kancellarye do sprawowania wiernie y pilnie Urzędu swoiego Prawami są obowiązane, chociażby Tranzakcya na prożnym *spatium* zapisana za ważną uznana była, zawsze Aktami Rządzący za zostawione w Protokułach *spatia*, iako wyraźnemu Prawu sprzeciwiaiący się, surowościom onego podlegać powinni. Zeby zaś często rzeczona 1768. Roku Konstytucya dokładnieyszą w tey mierze miała exekucyą, maią być rekwirowane wszelkie Juryzdykcye y onych Kancellarye, ażeby Rządzący Aktami przygotowany na Protokuły w Sexternach, bądź w większych Wolminach, papier, Prezesom juryzdykcyi swoiey wprzody podawali; którzy zostawuiąc iednę z początku na tytuł Protokułu kartę, a drugą na końcu onego, inne wszystkie karty po obydwóch stronach *à numero primo usq; ad ultimum*, liczbą znaczyć będą, wyraziwszy na ostatniey karcie kart liczbę, y na którym numerze kończą się, podpisywać maią. Y te Sexterny, czyli Wolminą maią być sznurkiem przez wszystkie karty przewlekane, a końce sznurków pieczęcią Prezesa do karty przypieczętowane. Dopiero potym onych Regenci y Susceptanci do przyięcia wszelkich Tranzakcyi zażywać maią. A każdy takowy Sextern, lub Wolumen zapisawszy, nieodwłocznie, ile być może, Prezesom swoim okazywać będą; którzy dokładną onego uczyniwszy rewizyą, gdzieby na końcu mieysca w Protokule próżne zostawały, własną ręką kancellować maią. A gdzieby w środku Protokułu na iakikolwiek naymnieyszey Tranzakcyi Zapis prożne mieysca znaleźli, podobnie one skancellowawszy, podług Prawa 1768. Roku, karać każdy Sąd iest obowiązany. Co się tycze drugiego przypadku, są iasne namienionego 1768. Roku Prawa wyrazy, że tylko Donacye, Zapisy, Zastawy, Intercyzy, Kwity, y inne wszelkie *Actus bonæ voluntatis* autentycznie nastąpione, to iest, w Xięgach zeznane, albo tamże roborowane, wieczyście trwałe y niewzruszone, a przeto żadney kognicyi nie podlegaiące, są deklarowane. Wszelkie zaś *Actus bonæ voluntatis* tylko na piśmie ręcznym wyrażone y nieroborowane, iako mocą tego Prawa nie utwierdzone, Sądowey kognicyi podlegać mogą. A które wyraźnemi Prawami nie są zabronione, takowych, (z tey tylko samey przyczyny) że nie są autentyczne, y na ręcznym piśmie wyrażone, gdy inney przyczyny nieważności w sobie mieć nie będą, ważność naruszana być nie powinna.

Nro. 132.

Dnia 1. Miesiąca MAJA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego B.

REzolwuiąc Memoryał, w którym U. B. dopraſza ſię rozwiązania naſtępuiącey wątpliwości: Czyli Opieka po zmarłych Rodzicach, Brata nad rodzeńſtwem życzącym go ſobie y *pignus* doſtateczne maiącego w iedney onegoż oſobie, za doſtateczną Opiekę rozumianą być ma? My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Że podług Prawa 1420. Roku, fol: 73. titulo: = *De Orphanis, qui judicio vexantur* = Opiekunowie od Oyca Dzieciom naznaczeni, po śmierci onego przez naybliższych Krewnych oddaleni być nie mogą. A gdy bez naznaczonych podług tego Prawa Opiekunów zoſtaią małoletni, w ten czas Juryzdykcye Sądowe podług Prawa 1775. Roku, fol: 69. titulo: = *Ubeſpieczenie Sierot y Wdów* = *attenta proximioritate* Krewnych, razem *pignus* do odpowiedzenia maiących, dla pozoſtałych bez Opieki małoletnich maią moc dodawać Opiekunów, y z mocy tego Prawa kognicya *proximioritatis & ſufficientiæ pignoris* do Sądu należy; który gdy w takowym przypadku potrzeże iaką wątpliwość, po rozwiązanie oney uda ſię; a My za Zdaniem Rady damy ſwoią Rezolucyą.

Nro. 144.

Dnia 12. Miesiąca MAJA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego J.

REzolwuiąc Memoryał, w którym U. J. Piſarz Grodz: P. z Urzędu ſwoiego dopraſza ſię wytłumaczenia Prawa Roku 1726. Deputatom Trybunału Dobr nabywać *ſtante functione* zakazuiącego: Czyli to Prawo *utrumque Collegium* Deputatów Swieckich y Duchownych *ligare* powinno? oraz, czyli y Dobr Mieyſkich nabywanie zakazuie? My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Że wyżey rzeczone Roku 1726. Prawo, folio 420. titulo: = *Trybunał Główny Koronny* = w naſtępuiących wyrazach będące: „ warunemy y „ to, ażeby Marſzałkowie y Deputaci podczas Funkcyi ſwoiey żadnych Dobr, ani Dziedzictwem, ani iakimkolwiek ſpoſobem nie „ nabywali, ani kontraktowali *in ordine* do nabycia, (oprócz Arendy „ dla wygody ſwoiey,) *ſub nullitate* Tranzakcyi, które *pro caſſabilibus* „ mieć chcemy „ z generalności, ani Deputatów Duchownych, ani nabywania Dobr Mieyſkich nie excypuie; przeto nie inaczey ma bydź rozumiane, tylko, że wſzyſtkim, tak Swieckim, iako y Duchownym Deputatom, Sędziom Trybunalſkim, wſzelkich Dobr, bądź Ziemſkich, bądź Mieyſkich, lub inney iakieykolwiek natury nabywać, o nie kontraktować *ſtante functione* onych, pod nieważnością Tranzakcyi zakazało.

Nro. 152.

Dnia 19. Miesiąca MAJA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Alexandra y Odpowiedź U. Andrzeia.

NA Memoryał U. Alexandra, w którym twierdząc, że Sprawa iego z Urodzonym Andrzeiem przez Kommiſsyą z Seymu 1775. Roku wypada ſądzona, gdy potym do Trybunału na mocy oſtatniego Prawa 1776. Roku wprowadzona była, Trybunał Koronny bez komparycyi Sukceſsorów Urodzonego T. do tey Sprawy należących, uciążliwy dla U. Alexandra ferował Dekret. Dopraſza ſię przeto, aby Exekucya takowego Dekretu (ile przeciw Prawu 1776. Roku, ſame tylko Dekreta oczywiſte y *ex ſeriis Partium controverſiis* ferowane utwierdzaiącemu, zapadłego,) wſtrzymana zoſtała. Niemniey na Odpowiedź U. Andrzeia, w którey twierdząc, że Sprawa, którą Urodzony Alexander między ſobie y Sukceſsorów U. T. dzieli, była Sprawą ſamego tylko Urodzonego Alexandra, za którego pieniądze Urodzony T. ponabywał zmównie wlewków Prawa na dług przez Urodzonego Alexandra Urodzonemu Andrzeiowi winny, a zatym, że Dekret na ſtawanie U. Alexandra zapadły, ieſt oczywiſty; dopraſza ſię, aby ſtoſuiąc ſię do wyż rzeczonego 1776. Roku Prawa, tenże Dekret zoſtał w ſwey mocy niewzruſzony. My KROL za Zdaniem Rady &c. naſtępuiącą daiemy Rezolucyą: Że Prawo 1776. Roku, titulo: = *Deklaracya o Kommiſſyach y Remiſſach &c.* = w naſtępuiących wyrazach będące: „ a iak raz zapadnie Dekret finalny *ad compartionem Partium ex ſeriis controver-* „ *ſiis*, lub po iedney Kondemnacie na drugim Terminie kontumacyalny w Trybunale &c. ten iuż niewzruſzony nigdy y nigdzie „ zoſtanie;, nie inaczey ma być rozumiane, tylko, że Sprawy z Kommiſsyi Prawami Seymu 1775. Roku uchwalonych *ad Fora com-*

petentia wyżey namienionym Prawem odesłane, gdy tamże *ex seriis Partium controversiis* finalnie lub po iedney Kondemnacie na drugim Terminie kontumacyalnie rozsądzone zostaną, żadnym sposobem, nawet w innych przypadkach Prawem pozwolonych, ani *ex vi Legis*, ani *ex vi noviter repertorum documentorum* wzruszane być nie mogą.

Nro. 159

Dnia 22. Miesiąca MAJA.

Rezolucya na Memoryał Ziemstwa K.

REzolwuiąc Memoryał, w którym Sąd Ziemski K. dopraszа się rozwiązania następuiącey w Prawie wątpliwości: Czyli Prawo 1768. Roku *de noviter repertis Documentis* uchwalone, do samych Dekretów Trybunalskich przystosowane, ma się rozciągać y do Dekretów Kommissyinych, Trybunalowi Koronnemu pod Rezolucyą przez Konstytucyą 1776. Roku poddanych? My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Ze wyżey wyrażone Prawo 1776. Roku, w wyrazach będące: „ a iak raz zapadnie Dekret finalny *ad comparitionem Partium ex seriis controversiis*, lub po iedney Kondemnacie na „ drugim Terminie kontumacyalny w Trybunale &c. ten iuż nie „ wzruszony nigdy y nigdzie zostanie; „ nie inaczey ma być rozumiane, tylko, że takowe Dekreta, ani *ex vi Legis*, ani *ex vi noviter repertorum documentorum*, ani żadnym innym sposobem wzruszane być nie mogą. A iako ią tymże późnieyszym Prawem z pod mocy Konstytucyi 1768. Roku wyięte, tak żaden Sąd w poznaniu onych z mocy tego Prawa 1768. Roku, wdawać się nie może.

Nro. 167.

Dnia 7. Miesiąca MAJA.

Uniwersał względem Borów y Lasów w Koronie y w Wielkim Xięstwie Litewskim.

WSzem w obec y każdemu z osobna, komu o tym wiedzieć należy, przy ofiarowaniu Łaski Naszey KROLEWSKIEY wiadomo czyniemy: Iako dostatki Państw, nie tylko na Rządzie dobrym, Sprawiedliwości, wolnym Handlu, ale y na Gospodarstwie Obywatelów zasadzaią

zasadzaią się, tak, gdy wszystko, cokolwiek obfitość w Kraiach Rządowi Naszemu powierzonych pomnożyć może, Nas KROLA y Radę przy Boku Naszym Nieustaiącą zatrudniaią nie może Nas nie zastanawiać y tu część Gospodarstwa Kraiu naszego, która konserwacyą Borów y Lasów za cel ma. Przeto, gdy z niemałym nieukontentowaniem Oycowskiego serca Naszego wiele odbieramy zażaleń, że Obywatele Państw Rzeczypospolitey żadnego pomiarkowania w wyrąbywaniu Borów nie zachowuią, ale uwodzeni nadzieią nietrwałych zysków bez rożnicy y porządnego wydziału razem Lasy własne pustoszą; z drugiey strony, Ludzie swawolni y Pasterze, zapalaiąc stare wrzoły po Lasach, przez szerzący się tym sposobem ogień nietylko własnych Panow, ale y Sąsiedzkie Bory w niebespieczeństwo wprowadzią, tak dalece, że naywiększa Obywatelów przezorność nie potrafi Lasów swoich od takowego zachować pożaru; przez ten zaś nieporządek powszechny y niebaczność niektórych Gospodarzów nie tylko Dziedzice y Possessorowie w szczególności, ale y Kray cały w ogólności nayistotnieyszych do gospodarstw potrzeb pozbawionym być może; zapobiegaiąc tedy tak szkodliwey nadal Kraiowi całemu Borów y Lasów ruinie, a Naszą Oycowską o uszczęśliwienie Obywatelów zapakaiąc troskliwość, uznaliśmy potrzebę tym Listem Uniwersałem Naszym, za Zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey, ostrzedz wszystkich Obywatelów Państw Rzeczypospolitey, tak Possessorów Dobr Naszych KROLEWSKICH y Duchownych, iako y Dziedziców Dobr Ziemskich w Koronie y W. Xięstwie Litt: ażeby, unikaiąc rygoru Praw przeciwko wypalaiącym y pustoszącym Bory stanowionych, mianowicie Statutu Władysława Jagiełła, Roku 1420. fol: 80. tit: = *De arvipirio & incendio Sylvarum* = Statutu Jagiellona, w tymże Roku, fol: 77. tit: = *Quatuor Articulos Capitaneus, seu ejus Judex judicabit* = Statutu Kazimierza Wielkiego, Roku 1347. fol: 36. tit: = *Plantationes & Insertiones, Pomarii deserientes & excellentes* = niemniey Konstytucyi Koronnych, Roku 1667. fol: 1620. pod tytułem: = *O Borach y Lasach Podlaskich* = Roku 1647. fol: 127. pod tytułem: = *Puszcze w Woiewodztwie Mazowieckim ochrona* = tegoż Roku, fol: 129. pod tytułem: = *Bory, Lasy* = Roku 1676. fol: 391. pod tytułem: = *O Borach y Lasach* = a w Statucie W. Xięstwa Litewskiego, w Rozdziale dziesiątym, Artykule trzecim y siedmnastym, pod tytułem: = *O Pożarach w Puszczach y Lasach* = nie wszyli się wypalać Borów y Lasów, y tego pilnie dostrzegali, ażeby Ludzie ich y Pasterze, za których podług Prawa, w odpowiedzi zostawać będą, podobnych, iak dotąd trafiało się, w Borach y Lasach nie wzniecali pożarów, a wznieconym, mimo wielką ostrożność, przez prędki ratunek, rozszerzać się nie dopuszczali; ażeby zaś Prawa wyżey wyrażone y Rozrządzenia Nasze na fundamencie tychże Praw w niniejszym Uniwersale umieszczone, tym prędzey y skuteczniey dopełnione zostały, zalecamy Urzędom Grodzkim, do których Sądu exekucya kanonicznie postusznych Prawom tym, podług namienionego Statutu Jagiellońskiego, należy, aby pokrzywdzonym przez wypalenie Borów iak nayprędszą czyniły sprawiedliwość, a przestępców podług opisu Praw y.

Konstytucyi szczegulnych, wielu Woiewodztwom w tey mierze służących, *ad cujusvis instantiam*, karali. A że nie dosyć iest, dla pomyślności Kraiu y okazania dobrego obywatelstwa, to tylko czynić, co Prawa Kraiowe nakazuią, ale prócz tego iest obowiązkiem każdego Obywatela, dokładać się z ochoty y gorliwości własney do Dobra publicznego, chociaż do tego, przez co użytecznym być może, Prawa go wyraźnie nie obowięzuią; przeto, gdy z wielu miar o tey powolności Obywatelów Rzeczypolpolitey przeświadczeni iesteśmy, przekładamy im nieodbitą potrzebę pilnieyszego, niż dotąd, gospodarstwa w utrzymaniu Borów y Lasów, y ułożenia stałego raz nazawsze porządku, podług którego w wydzielonych tylko przez Dziedziców y Possessorów częściach, a nie we wszystkich razem Borach, drzewo na opał y na handel ma być wyrąbywane; gęste bowiem przykłady wyciętych z gruntu y wypalonych Borów, osobliwie po nadrzekami spławnemi znayduiących się, każą się lękać przezornemu rządowi, ażeby przez dalsze zaniedbanie tey części gospodarstwa, Kray cały z drzewa, nawet do potrzeb koniecznych, nie był ogołocony; z tych więc powodów celem dobrego porządku y powszechnego użytku zagrzewamy Dziedziców y Possessorów Dobr Ziemskich y Duchownych, a Possessorom Dobr Naszych KROLEWSKICH wyraźnie zalecamy, aby Borów y Lasów, które w Dziedzictwie lub Possessyi swoiey maią, przez nieporządne wyrąbywanie nie pustoszyli, ale przykładem nayrządnieyszych Kraiów y z obowiązkow Possessorom Dobr KROLEWSKICH Prawami przepisanych, nayzdatnieysze tylko do zrębu części Borów wyznaczali, a które dla potrzeb dalszych y wygody całego Kraiu konserwowane być powinny, konserwowali. List ten Nasz Uniwersał, za Zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey, Ręką Naszą podpisany, wydrukować rozkazaliśmy, y on *per copias* pod Pieczęcią Rady Naszey, z podpisem Wielebnego Sekretarza teyże Rady, po Grodach w Koronie y Wielkim Xięstwie Litewskim rozesłać, a dla pewnieyszey wszystkich wiadomości po Parafiach z Ambony publikować zaleciliśmy.

Nro. 169.

Dnia 2. Miesiąca CZERWCA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Jozefa.

REzolwuiąc Memoryał, w którym U. Jozef Podsędek K. z Urzędu swoiego dopraszа się wytłumaczenia Prawa w następuiących okolicznościach: *Pierwszey*: Ponieważ Rezolucya Nasza za Zdaniem Rady pod dniem 22. Miesiąca Lipca 1777. Roku, na

Memoryał Urodzoney B. nastąpiona, ma w swoim brzmieniu: że Dekreta Kontumacyine Zagraniczne nie podpadaią pod Prawo Traktatowe, w Akcie osobnym, Artykule VI. położone, y że w Sprawach o Grunta z Kordonu do Kraiu powrócone, y o wszelkie wynikaiące ztąd pretensye, w Kraiu *in Foro competenti* rozprawić się należy; iak więc te *Forum competens* ma być rozumiane, czyli za Sądy *primæ Instantiæ*, czyli za Trybunał? *Drugiey*: Gdy Prawo 1768. Roku, fol: 218, titulo: = *Złączenie Trybunału Koronnego* = Sądom *primæ Instantiæ* dopiero *à definitiva Sententia* Appellacyi dopuszczać nakazało; czyli Sąd *primæ Instantiæ*, przyznawszy u siebie *Fori competentiam* dla wprowadzoney Sprawy *post recessum* Strony tę excepcyą czyniącey, na drugim terminie *ad oppositionem prosecutionis de gravamine*, może prawnie czynić Remissę do Trybunału? czyli też na fundamencie rzeczonego 1768. Roku Prawa, dalsze rozsądzenie Sprawy kontynuować iest obowiązany? My RROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: *Co do pierwszey*: Ze w podobnym przypadku Sprawy do Sądu przychodzące z natury swoiey *de competentia Fori* rozeznawane być powinne, y ieżeli po czasie powróconych przez ostatnią Demarkacyą do Kraiu Polskiego Gruntów, *primo intuitu* do sądzenia przychodzą; podług Praw 1726. y 1768. Roku do Sądów *primæ Instantiæ* intentowane być maią. *Co do drugiey*: Gdy który Sąd *primæ Instantiæ* przyzna u siebie dla wprowadzoney Sprawy *Fori competentiam*, chociażby Strona oppozycyą prozekucyi *de gravamine* czyniła; dopełniając Prawa 1768. Roku, finalnie decydować nakazuiącego *post agnitum Forum*, daley w rozsądzeniu Sprawy postępować powinien.

Nro. 170. *Sub Litera A.*

Dnia 2. Miesiąca CZERWCA.

Rezolucya na Memoryał U. Jozefa.

REzolwuiąc Memoryał, w którym U. Jozef Sędzia Grodzki D. dopraszа się rozwiązania wątpliwości następuiącey: Czyli Sprawy expulsyine z Dobr natury Królewskiey, tak w Miastach, iako też Dzierżawach, y Wsiach, zgoła wszelkiego rodzaiu Dobrach, *Jurisdykcyi* nadarzaiące się w Sądach tylko Zadwornych sądzone y konkludowane być maią? a znowu z Dobr natury Ziemskiey dziedzicznych, Sprawy expulsyine do Sądów Ziemskich, lub Grodzkich, albo Trybunalskich tylko należeć powinny? My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Ponieważ Ordynacya Sądów Naszych Zadwornych Koronnych Prawem 1764. Roku na Seymie *Coronationis* utwierdzona, ma w sobie Regestr expulsyiny, do sądzenia Spraw *Expulsionis* z Dobr Królewskich wyznaczony; więc,

z mocy tego Prawa Sprawy expulsyine gdy kto kogo (kwestyonuiąc uprzywileiowane Prawa) z Dóbr Królewskich wygania, takowe Sprawy w Sądach Assessorskich Koronnych sądzone być maią. Toż się ma rozumieć o Dobrach Ziemskich, iż z nich wygnany w Sądach Ziemskich sprawiedliwości poszukiwać powinien.

Nro. 170. *Sub Litera B.*

Dnia 2. Miesiąca CZERWCA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Józefa.

Rezoluiąc Memoryał U. Józefa Sędziego Grodzkiego D. z Urzędu swego podsiącego do rozwiązania następuiące wątpliwości: *Pierwsza*: Ponieważ Konstytucya 1768. *inter materias Status*, fol: 101. §. = *Nigdy* = Sprawy o wykupno Dóbr, przed innemi Sprawami sądzić zaleciła; więc na ostatniey Grodu D. Kadencyi Sprawami sądzić zaleciła; więc na ostatniey Grodu D. Kadencyi mocą tego Prawa wniesiona była do Sądu Illacya z zapytaniem: do którego Regestru takowe Sprawy wpisywać się powinny? Ponieważ *ordynaryiny* bliko tysiącem Wpisów zawalony, *taktowy* zaś y *pænalium* zdaią się być nieprzyzwoite, a z *remissowego*, (w który Sprawy z Trybunału tylko odsyłane wpisuią się, y *aute alias Causas* do sądzenia brane bywaią,) lubo nayzręczniey takowe Sprawy sądzićby się mogły, iednak, że Grodu w tey mierze Rezolucya niedostatecznie wstrzymałaby upornych y piennych od zażaleń y przedłużenia z tey okazyi procesów; zaczym Sąd Grodzki D. doprasza się o przystosowanie tego przypadku do rzeczonego Prawa, y naznaczenie, w który Regestr Sprawy exempcyine wpisywane być maią. *Druga*: Znaczniey sza część Obywatelów nędznych y ubogich, prawuiąc się między sobą częstokroć o Złotych Trzydzieści, albo mniey, po zyskanym Dekrecie *solutionis* y otrzymaney na terminie publikacie, łatwieyszą mieli przedtym drogę znalezienia satysfakcyi przez Tradycyą Officyality z Grodu własnego; teraz zaś udaiąc się do Trybunału po Dekret *Executionis*, którego wyrobienie Zł. tych 54. kosztuie, a *litis expensæ* nigdy nie przysądzaią się, dwoie tyle tracić muszą, niżeli odbiorą co im należy; zaczym Grod D. przez Prawo obowiązany do pomagania sierotom y ubogim Szlachcie, doprasza się deklaracyi, iżby przynaymniey Sprawy *minoris importantiæ*, Summy Tysiąca Złotych nie przenoszące, bez udawania się po Dekret *Executionis* do Trybunału, przez właściwe Urzędy Grodzkie exekwowane być mogły. *Trzecia*: Według zwyczaiu Woiewodztwa Podlaskiego, z każdey Włóki Taryffowey w Dobrach Ziemskich, gdzie zaszły kompozycye dziesięciny, po kopie żyta y tyleż iarzyny Księża Plebani wybieraią: lecz że Taryffy między

sobą nie zgadzały się, ponieważ napisano było w iedney, że Wieś Maciełów Włok kilkadziesiąt posiada, w drugich zaś, że tylko kilka; więc Sąd naznaczył Kondescensyą dla wywiedzenia się, według którey Taryffy Ziemia znosi y opłaca publiczne ciężary, tudzież dziesięciny; aby według teyże y z Maciełowa przysądzona została. Officyaliści Ziaździowi od oboiey Strony sprowadzeni zgodzili się: że Wieś Maciełów, podług używanych Taryff, tylko Włók kilka posiada; lecz że słowo było dołożone w Taryffie, = *osiadłych* = wynikneła między niemi Kwestya z tłumaczenia Uniwersałów dawnych Poborowych, na Seymach kilkudziesiąt uchwalonych, w którey ponieważ wyrażono, że z każdey Włóki osiadłey po Złotemu, z Szlacheckiey po pół-Złotego, z puśtey y pałżney po Groszy 10, &c. Poissessorowie płacić powinni; więc Officyalista Plebański wiedział sobie, że gdy dwoie tyle Poboru brano z Włóki osiadłey, iak z Szlacheckiey, więc też dwa razy być większą musiała Dziesięcina. Zaś Officyalista z strony Dziedzica rozumiał: że Stany Rzeczypospolitey maiąc wzgląd na ubogą Szlachtę y prerogatywę ich Stanu, tudzież, że swoię czynszkę roli własną ręką uprawiać musieli, tylko połowę na nich włożyły podatku tego, iaki dawali Panowie Włóki swoie poddanemi osiadłe maiący. A zatym pierwszy po dwie kopy żyta, y tyleż iarego zboża, z każdey Włóki dawać naznaczył, w rozumieniu, iż tą dla Pana = *osiadłe* = dwa razy większe; drugi zaś tylko po iedney kopie żyta, y tyleż iarzyny, według okolicy tamecznej y Dekretu (z mocy którego sądzili) dawać postanowił; który więc z nich lepiey Prawo rozumiał, y Uniwersały Poborowe? My KROL. za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: *Co do pierwszey*: Ponieważ toż samo 1768. Roku Prawo, tak Sprawy o wykupno, iako też y Regestr remissowy *ante omnes Causas* brać do sądzenia nakazuie; przeto wykonane będą onego obydwa przepisy, gdy Sprawy *exemptionum* do Regestru remissowego wpisywane, y znego do sądzenia wołane będą. *Co do drugiey*: Wydzie Rezolucya Nasza, za Zdaniem Rady, przez Uniwersał deklarować się maiąca. *Co do trzeciey nakoniec*: Przypadek opisany pokazuie wyraźnie, że się Osoby w sądzeniu takowey Sprawy rozpisały; więc gdy Sąd takowy rozpis rozeznawać maiący znaydzie przyczyny wątpliwości y po rozwiązanie oney uda się, w ten czas z Radą Nieustającą rezolwować będzie.

Nro. 172.

Dnia 2. Miesiąca CZERWCA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Stanisława.

Rezolwuiąc Memoryał, w którym U. Stanisław doprasza się wytłumaczenia Prawa w pytaniach następuiących Czyli Prawo

1768. Roku, w Sprawach zadawnionych do Ziemstw lub Grodów przychodzących, kommunikacyą Dokumentów do przyszłey Kadencyi odtrzegaiące, szczegulnie na Ziemstwa y Grody napisane, w Sprawach (które powagą Seymową Roku 1775, do Trybunału po zupełne *summario Processu* rozsądzenie odesłane) zaś Prawem Roku 1776. titulo: = *Deklaracya o Kommissyach y Remissach &c.* = tamże pozostałe, do Trybunałów (gdzie Prawo 1726. Roku, komportacyi czynić zabrania) ściągać się może? lub też z względu osobnego Prawa na Trybunały, co do przypadku tego, Roku 1726. napisanego, w tych wyrazach: „ w Sprawach *Juris* zaczynaiących się, „ do Trybunału *in primo termino* przychodzących, dla skrócenia Processu y zabieżenia zagęszczonym *de novitate repertis Documentis* Dekretów Trybunalskich wielą Praw obwarowanych wzruszaniom, „ mieć chcemy: ażeby Strony *litigantes* wzaiemnie sobie Summaryusze dawały przed Sprawą, które Marszałek Trybunalski, albo „ przy Lasce będący podpisać ma „ na kommunikacyi przed przypadnieniem Sprawy Dokumentów Summaryuszu kończyć się powinno? y czyli Senator lub Poseł w Sprawie przez Seym 1776. Roku, do Trybunału dla przyśpieszenia Stronom sprawiedliwości odesłany, z przyczyny nadchodzącego Seymu, *beneficio suspensionis gaudere* może? lub też takowe *beneficium* z powodu Seymowego odesłania, a w nim zapewnionego przyśpieszenia sprawiedliwości uchodzić? My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Ze wyżey rzeczone 1726. y 1768. Roku, Prawa w iasnych wyrazach żadnego tłumaczenia nie potrzebuią. Przyczyny zaś kommunikacyi albo komportacyi Dokumentów przed Sądem Trybunału Koronnego, nie tak z mocy wyżey namienionych Praw, iako z okoliczności Interesu y Sprawy wynikać mogą; dla czego ta Instancya mocy y rozeznaniu, wedle Praw temuż Sądowi Trybunalskiemu służących, podlega. *Co do drugiego*: Już iest dawneyszą Rezolucyą Naszą, za Zdaniem Rady, deklarowano: że ani Senator, ani Minister, ani Poseł, *beneficio suspensionis* pod czas następuiącego y agituiącego się Seymu w żadnych Sądach y Sprawach prawnie zasłaniać się nie może, ani od stawania tamże excypować w Sprawach takowych, gdzie onego osobistości konieczney Prawa nie wymagaią.

Nro. 173.

Dnia 2. Miesiąca CZERWCA.

Rezolucya na Memoryał W. R.

NA Memoryał, w którym Wielm: R. Marszałek Trybunału Lit: twierdzi: Ze, iako obowiązany sprawowaniem Urzędu Marszałkowskiego, nie będzie mogł stawać w Sądzie y rozprawiać się w

Sprawach osobistości onego wymagaiących; dopraszа się przeto, aby na mocy Konstytucyi 1726. tudzież drugiey 1764. Roku, wyszedł Lift Rekwizycyonalny do Subsellioów Koronnych, aby te, zgitować się maiące przed sobą Sprawy, niemniey Akta Kondescensyine do czasu zakończenia funkcyi Marszałkowskiey tegoż Wielmożnego R. wstrzymały; My KROL, za Zdaniem Rady &c. tę daiemy Rezolucyą: Ze iako wyżey wyrażone 1764. Roku Prawo dla Senatorów, Ministrów, y Posłów na Seymie będących, daie *beneficium suspensionis* od stawienia się przed wszelkim Sądem w Sprawach osobistości wyciągaiących, tak podobnie Wielm: R. Marszałek Trybunału Litewskiego na Urzędzie publicznym będący y pierwszeństwo trzymaiący *eodem beneficio gaudere* może, ale tylko w tych Sprawach, w których Prawa wyraźne iego osobistości wyciągaią.

Nro. 194.

Dnia 12. Miesiąca CZERWCA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Adama.

REzolwuiąc Memoryał, w którym U. Adam dopraszа się wytłumaczenia Prawa 1776. titulo: = *Deklaracya o Kommissyach y Remissach &c.* = Sprawy Kommissyine Ziemskie do Trybunału odsyłaiącego, w słowach: „ a iak raz zapadnie Dekret finalny *ad comparitionem partium ex seriis controversiis*, lub po iedney Kondemnacie na „ drugim Terminie Kontumacyalny w Trybunale, ten już niewzruszony nigdy y nigdzie zostanie „ z których słów wynika wątpliwość następuiąca: Kiedy na pierwszym Terminie iedna Strona skondemnuie drugą, a ta skondemnowana wyniesłszy potym swoy termin, stawa naprzeciw Stronie kondemnuiącey, iuż potym nie stawaiącey; czyli takowy Termin Strony skondemnowaney ma się rozumieć za pierwszy, czyli iuż po owey Kondemnacie przez Stronę kondemnuiącą otrzymaney, za drugi Termin, tak, iżby na tym terminie Dekret finalny Kontumacyalny mógł wypadać, albo nie? My KROL za Zdaniem Rady &c, deklarniemy: Ze dopiero wspomnione Prawo 1776. Roku, w słowach: „ po iedney Kondemnacie „ na drugim terminie (Dekret) Kontumacyalny w Trybunale „ ma być tak rozumiane: że gdy Strona pozywaiąca na Stronie zapozwaney, a do Sądu nie stawaiącey, na pierwszym Terminie zyska Kondemnatę; na drugim zaś Terminie na teyże samey Stronie zapozwaney, y znowu nie stawaiącey otrzyma Dekret Kontumacyalny w Trybunale, ten iuż, podług wyrazów Prawa, niewzruszonym nigdy y nigdzie zostanie. Dla tego y ten, który na pierwszym Terminie był skondemnowany, w przody Kondemnatę na nie stawaią-

cym otrzymywać powinien, a potym dopiero Dekret na pierwszey lub drugiey Strony aktorstwo, chociażby *in Contumatiam* otrzymany, z mocy wyżey wyrażonego Prawa nigdy y nigdzie wzruszony być nie może.

Nro. 219.

Dnia 12. Miesiąca SIERPNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Szymona.

REzolwuiąc Memoryał, w którym U. Szymon dopraſza ſię wytłumaczenia wątpliwości Prawa w tym przypadku: Andrzey służył lat kilka za Ekonoma u Piotra w Dobrach iego Koronnych; gdy do zdawania rachunków Panu ſwemu przyszło, zawiniony poczynioneni wielą w Dobrach szkodami, ſprzęty ſwoie y zbior caly do Szwagrów ſwych w Litwie mieſzkaiących taiemnie poprzewoził, y ſam niedokończywſzy rachunków tamże uiechał, nie chcąc więcey na naypowolnieyſze rekwizycye Pana ſwego powrócić. Piotr nie wchodząc w roztrząśnienie dalſze wydatków, iaczegulnie Regeſtra podane obrachowawſzy wynalazł, że Andrzey gotowego groſza kilkadzieſiąt Tyſięcy ſobie przywłaszczył y winnym pozoſtał. Jeſt tedy *pierwſze* żalącego ſię zapytanie: Jeżeli Sługa w takowym ſpoſobie, iak Andrzey w powierzonych Dochodach Panu zaſzkadzaiący, y taiemnie z Woiewodztw Koronnych, w których miał dyſpozycyą, do Litwy uchodzący, a doſtateczney na ſzkody odpowiedzi nie maiący, tak iak innego gatunku uſzkodziciele inany na każdym mieyſcu y do Sądu ſtawiony być może? *Do tego*, Matka y Szwagrowie Andrzeia pomagaiąc do przewożenia ſię iemu, y przyimuiąc do ſchowania uwiezione ſprzęty, czyli ściągaią ſpołeczność na ſiebie ſzkody Piotra? Y lubo takowe przewiezienie na grunt Litewſki naſtąpiło, gdy iednak iż Szwagrowie Andrzeia, u których on ieſt przyareſztowany, maią Poſſeſsye w Koronie, z tych tedy czy mogą być pozwanemi do Zwierzchności Koronney? Aże Andrzey nie zważaiąc na Prawa, iż te oſiſdłych areſztować bronią, ważył ſię na Osoby, acz w uſługach Piotra będące, lecz Peſseſsye Ziemſkie y Urzędy poſiadaiące, zanośić areſzt, y do Kſiąg Koronnych wpływać y zeznawać, ieſt *oſtatnim* zapytaniem ſię tegoż Urodzonego Szymona, który Sąd Koronny czyli Litewſki, dla dochodzenia Eliminacyi z Kſiąg Koronnych oczerniaiącego przez wzięcie dobrey ſławy areſztu ieſt przyzwoitym? My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Że gdy Sługa pokrzywdził ſwego Pana przez Rząd Dobr w Koronie będących, gdy iego Krewni, u których z maiątkiem ſwoim zoſtał areſztowany, do Koronney należą Juryzdykcyi, o ſtawienie areſztowanego y za poprzedzaiącemi rachunkami o uſprawiedliwienie ſię z Rządu Ekonomicznego pozywani y tamże ſądzeni bydź mogą, gdzie y Sprawa o nienależyte Poſſeſsyonata y Urzędnika areſztowanie intentowana być może.

Nro. 220.

Dnia 12. Miesiąca SIERPNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Macieia.

REzolwuiąc Memoryał, w którym U. Maciey dopraſza ſię wytłumaczenia Prawa 1581. Roku, w Statucie W. Xięſtwa Litewſkiego umieſzczonego, w naſtępuiącey okoliczności: wzmiankowane Prawo, titulo: = *Trybunał Obywatelow Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego.* = §. = *Spoſob obierania Sędziow* = mówiąc w ſłowach: „ku temu, ieśliby „ któremu z tych Głownych Sędziow iego właſna tamże u Sądu „ Głownego Sprawa przypadała, tedy drudzy Sędziowie odprawo„ wać tę iego Sprawę maią, a on ſam przy wotowaniu tey Sprawy „ ſwey być nie ma, ale powinien będzie precz wyniyść „ nic wyrażnego nie ſtanowi na przypadek: gdyby przychodziła pod Sąd Trybunalſki takowa Sprawa, w którey niegdy, bądź Marſzałek, bądź Sędzia Trybunalſki miał część właſną, ale oney na kilka lat przed Funkcyą Marſzałkowſką, czyli Deputacką zrzekłſzy ſię, na inną przelał Oſobę; przeto zapytuie ſię: Czyli takowy Marſzałek, bądź Sędzia Trybunalſki, na takowey Sprawie, między wlewkowym Aktorem, a iego Stroną przeciwną przed Sądem Trybunalſkim toczącey ſię, ma oſobiście zaſiadać? czyli też Marſzałek, zdawſzy na ten czas Laſkę Vice-Marſzałkowi, a Sędzia równie zoſtawiwſzy rzecz wyrokowi Kollegów ſwoich, od ſądzenia oney uſunąć ſię powinien? My KROL, za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Że ieżeli Sędzia, Deputat, lub Marſzałek Trybunalſki przez Ewikcyą, Sukceſsyą, lub z inney iakieykolwiek przyczyny do Sprawy wchodzi, albo do niey pociągniony będzie, podług Praw, a mianowicie 1726. Roku, na Sądzie takowey Sprawy zaſiadać nie może, a podług wyżey rzeczonego 1581. Roku Prawa, na uſtęp wychodzić powinien. A ieżeliby Strona z nim Sprawę maiąca na tym Trybunale ſądzoną mieć nie chciała; wedle tychże Praw do drugiego Trybunału odeſłana być ma.

Nro. 221.

Dnia 12. Miesiąca SIERPNIA.

Rezolucya na Memoryał U.U. Wincentego y Jozefa.

REzolwuiąc Memoryał, w którym U.U. Wincenty y Jozef Bracia między ſobą rodzeni twierdząc: że gdy Urodzony Michał Dekretem y Proceſſem zoſtał ſkonwinkowany o wydanie prywatnego

y ręcznego dla U. P. z Aktami Grodzkiemi K. nie zgadzaiącego się *Atteſtatum*, iakoby Rezygnacya Dobr części Z. przez U. Katarzynę na Osobę U. Janusza Roku 1650. w Grodzie K. przyznana, do Kiiąg Ziemſkich K. Roku 1607. przeniesiona, a po ſpuſtoſzeniu przez woynę Kozacką Akt Grodzkich K. powtórnie z Ziemſtwa do tychże Akt ſpoſobem oblaty podana y wpiſana, w tychże Aktach Grodzkich znaydować się nie miała; zanoſzą przed Nas prożby ſwoie o Rezolucyą na punkta y zapytania naſtępuiące: *Nayprzód*: Gdy U. Michał nie ma nigdzie Poſseſsyi dziedziczney ani zaſtawney, do któreyby Exekucya prawna mogła być ſprowadzona; iakowy Urodzeni zadaiący mogą mieć ſpoſob prawny zyſkania Exekucyi z Oloby ſkonwinkowaney Szlachcica niepoſseisyonata? *Powtóre*: Gdy tenże U. Michał przeciwko Dekretowi zaappellowanemu dotąd w Trybunale nic nie czynił; ieżeli ten Dekret *pro finali* ma być miany, podług *Axioma* prawnego: *Motio non proſecuta tranſit in rem judicatam*? *Po trzecie*: Obywatele Woiewodztw Kiiowſkiego, Bracławſkiego, Wołyńſkiego, gdzie Dobra Z. leżą, ieżeli dla zdezolowania Akt własnych Grodów mogą być pociągani do okazywania Praw oryginalnych, Zapiſów, lub Intromiſsyi w Grodach zeznawanych? czyli też dołyć na tym, aby podług Konſtytucyi 1654. Roku, volumine IV. foliô 1449. oraz Roku 1661. volumine eodem, foliô 722 pokazali, choćby przez Swiadków, Dokumentów innych nie maiąc, iż *ante hoſticum Chmielnieczianum* Roku 1648. iako *Hæredes in poſſeſſione Bonorum* zoſtawali, a tak, iżby o te Dobra inkwietowani nie byli, y w wiecznym dzierżeniu zoſtawali? *Nakoniec*: Jeżeli ręczne świadectwo, prywatne, y bez wiedzy Urzędu przyzwoitego dane, miało, lub może nadwerężyć powagę Akt y Dekretu, tudzież Extraktów autentycznych teyże Rezygnacyi y Wizyi urzędowney, podpiſami całego Urzędu ſtwierdzonych? które aby były powagą podpiſów Rady authoryzowane, ciż U. U. Wincenty y Jozef żądaią. My KROL. za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: *Co do pierwſzego y drugiego* punktu: Jeżeli założona od Dekretu K. Appellacya nie ieſt prawnie prozekwowana, takową prekrypcyą Sąd ma władzę rozeznawać, aże od tego Dekretu założona Appellacya nie ieſt dopuſzczona; Exekucyą ſwoią mieć powinien, iako y Proceſs z niego naſtąpiny wedle Praw y Uniwerſału o Exekucyach Dekretów y Proceſsów wydanego, który dokładnie opiſuie, iaka ma być Exekucya na Osobach Proceſſem przekonanych. *Co do trzeciego*: Prawa, a mianowicie Prawo Roku 1661. vol: IV. foliô 722. titulô: = *Securitas Bonorum & Honorum* = dla Woiewodztw Wołyńſkiego, Bracławſkiego, Kiiowſkiego, y Czerniechowſkiego uchwalone, nie inaczey mieć chce, tylko, gdy Obywatel wyrażonego któregokolwiek Woiewodztwa w żadnych Aktach lub Archiwach Dokumentów Prawo iego utwierdzaiących znaydować nie może; niemniey, gdy Dokumenta autentyczne znaydowane y produkowane nie będą, któreby doſtatecznie nieprawne Dziedzictwo dowodziły; w ten czas na mocy wyżey wyrażonego Prawa, gdy przez Inkwizycye Poſseſsyi *ante hoſticum* aktualney dowiedzie, dowod takowy doſtatecznego Prawa iego będzie utwierdzeniem. *Nakoniec*: Gdy produkowanych do podpiſu Dokumentów

Radzie takowym ſpoſobem autentykować nie należy; deklaruiemy zatym: że podług Praw Kraiowych Officyaliſtowie *circa Acta* będący prywatnych ręcznych świadectw *de non exiſtentia* w Aktach Tranzakcyi wydawać nie powinni; ale takowe *Atteſtatum* być powinno autentyczne, które pod imieniem Rekwizycyi w Akta wpiſane y Rekwirentowi Extraktem wydawane być powinno. A gdy w Aktach rekwirowana Tranzakcya znayduie się, a Kancelſarya, bądź prywatne, bądź autentyczne, *de non exiſtentia* oney dałaby zaświadczenie, takowe *Atteſtatum* legalności znayduiącey się aktualnie Tranzakcyi żadnym pretextem naruſzać nie może; tym bardziey, gdy *pro falſo privato Atteſtato* wydaiący one Dekretem, chociaż appellowanym, zoſtanie ukarany; który to Dekret y inne przy nim przyłączone Tranzakcye rękami Urzędu Grodzkiego K. podpiſane, w Radzie Nieuſtaiącey pokładane, iż iá autentyczne, Przewielebny Xiądz Kanclerz Wielki Koronny, iako Prezes Departamentu Spraw Cudzoziemſkich, legalizować ręką ſwoią będzie.

N^ro. 224.

Dnia 12. Miesiąca SIERPNIA.

Rezolucya na Memoryał U. Bogusława Piſarza Ziemſkiego S.

REzolwuiąc Memoryał U. Bogusława Piſarza Ziemſkiego S. który w wyrażonych wątpliwościach Prawa z Urzędu ſwego ſzuka obiaśnienia: *1mo.* Gdy Prawa Trybunałom W. Xięſtwa Litewſkiego, opiſuiąc dwie Repartycye Litewſką y Ruſką Woiewodztwom y Powiatom, w ſwoich oſobno Repartycyach rozprawować ſię nakazały, y tymże Trybunałom Sprawy appellacyine do rozłądzenia wyznaczyły; Sprawa więc oſądzona z przyzwoitego Regeſtru w Ziemſtwie Wileńſkim czy może być wciągana do Repartycyi Trybunału Ruſkiego, y tenże Trybunał czy ma moc *extra Repartitionem* rozłądzać Sprawę? *2do.* Zdarza ſię częſto, że Sprawy ſukceſſyiine za Appellacyą do Trybunału przychodzące, oſobny ſwoy appellacyiny Regeſtr maiące, pod pretextem Sprawy z Woźnym lub Plenipotentem o mniemane pokrzywdzenie uformowaney, w Regeſtr Taktowy wciągane bywaią, a przez to Strona czekaiąc Sprawy z przyzwoitego Regeſtru, nie maiąca gotowości na Odpowiedź z Regeſtru *contra Legem* użytego, ſzkodę ponoſić muſi; Konſtytucya więc 1764. titulô: = *Regeſtr Taktowy* = *nullitatem* Wyroków w Sprawach do Regeſtru Taktowego nienależnych zakładaiąca, czy powinna mieć ſwoią Exekucyą? My KROL. za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: *Ad 1mum.* Że Prawa, a mianowicie 1726. 1773. Roku

opisały wyraźnie y należycie: które Woiewodztwa y Powiaty, y iakowey natury Sprawy w Trybunale Litewskim na Repartycyach swoich sądzić się maią; przeto ieżeli Sprawa któreykolwiek Repartycyi wyrokiem Trybunalskim do Ziemstwa Wileńskiego odesłana, tamże sądzona była, Strony *per Appellationem* prozekwuiące w tymże Wileńskiey Repartycyi Trybunale unikając *pœnas vocationis & nullitatem Judicati*, z Regestru przyzwoitego sądzić się powinne. *Ad zdum*: Konstytucya 1764. Roku, Regestr Taktowy (szczególnie tylko dla opatrzenia *securitatis & authoritatis Judiciorum* dla Spraw *violatæ securitatis Judicialis* naznaczyła, y oprocz tych, żadnych innych y pod żadnym pretextem w Regestr Taktowy wpisywać, z niego wołać, y sądzić *sub nullitate Decretorum & refusione Damnorum* zabronia; o co y Uniwersałem Naszym, za Zdaniem teyże Rady Nieustaiącey, Dnia XIV. Miesiąca Lutego, Roku przeszłego wydanym do wszelkich Juryzdykcyi nastąpiła Rekwizycya: ażeby Sędziowie z Regestrów *Summarii Processus* y appellacyinych pod fałszywym *identitatis negotii* pretextem Aktoratów do Taktowego Regestru przenosić nie dopuszczali, lub nie rozkazywali. Przeto, tak wyżey rzeczonego Prawa, iako y Uniwersałów przepisu, Rada *Executionem* dozieraiąca, Juryzdykcyom, do których należy, zaleca.

Nro. 225.

Dnia 12. Miesiąca SIERPNIA.

Rezolucya na Rapport Sądowy Ziemstwa Z.

Odpowiadaiąc na Rapport Sądowy, w którym Ziemstwo Z. donosi przypadek następuiący: Urodzeni Ignacy y Tekla zawarli między sobą Tranzakcyą, przez którą ciż Małżonkowie z wzaiemnych pokwitowali się zapisów. *Nad to*: ponieważ nad tęż U. Teklę spadła Sukcessya po iey Bracie, niektórym podległa Processom, a U. Ignacy będąc z przyczyny swoiey własney fortuny licznemi obarczony Processami, nie mógł Zonie swoiey od różnych (z Substancyi na nią spadłey) pozywaney, y pozywaiącey, w żadnym Sądzie *præbere Assistentiam Maritalem*; tęż żonine Fortunę w Processa wprowadzał. *Do tego*: gdy ciż Małżonkowie z przyczyn sobie wiadomych rozwodowy między sobą do Juryzdykcyi Duchowney formowali Process, y tam Separacya między niemi nastąpiła, z tych Powodów U. Ignacy przez Tranzakcyą 1777. Roku, Dnia 12. Miesiąca Września w Zytomirzu spisaną y Dekretem Sądu Polubownego Roku tegoż y Dnia potwierdzoną, odstąpiwszy od wszelkiego Prawa do Substancyi Zony swoiey mianego, uwolnił tęż Zonę swoią od assystencyi Małżeńskiey z Prawa iey przynależney, daiąc moc oney w każdym Sądzie y

Urzędzie

Urzędzie stawać *active* bez asystencyi. Gdy tedy przypadła Sprawa W. Ch: przeciwko U. Tekli w asystencyi Męża swoiego pozwaney, Sąd Ziemski Z. na wniesione z Strony W. Ch: o dostatecznieyszą U. Tekli Komparycyą, aby się w asystencyi Męża pisała, żądanie zapatrzywszy się, że U. Tekla wyż rzeczoną Komplanacyą Dekretem Polubownym potwierdzoną, tudzież Extraktem wydanym Rezolucyi Naszey, za Zdaniem Rady Nieustaiącey, pod dniem 23. Miesiąca Stycznia, Roku teraźnieyszego wypadley (Sądowi właściwemu, ieśliby iaką upatrywał wątpliwość, po rozwiązanie oney do teyże Rady udać się zalecaiącey) u Sądu swoiego składa; maiąc procz tego przed oczyma Prawa: *pierwsze*: 1758. Roku, *Actis bonæ voluntatis* za niewzruszone być deklaruiące; *drugie*: 1775. Wdowom nawet Kuratorów przydawać zalecaiące; *trzecie*: wielokrotnie assystencyą Mężów dla Zon nakazuiące; *czwarte nakonie*: 1776. powagę Dekretów Sądu Polubownego y na Koronę rozciągaiące, Rezolucyą swoią na żądane polepszenie Komparycyi zawieśli do przyszłey Sądów swoich kadencyi, a tey wątpliwości rozwiązania doprasza się; zaczym My KROL., za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Że ieżeli Dekret Duchowny Separacyą czyniący między tym Małżeństwem, nastąpił *quo ad Thorum, & quo ad Bona*, y na zawsze, ieżeli z mocy tego Dekretu między Separowanemi Komplanacya, y Dekret Kompromissarski onę potwierdzaiący, czyniąc podział Substancyi, y uwalniaiąc się *ab assistentia Conjugali*, nie nastąpiły pod żadnym pretextem *cum præjudicio tertii*; *separata à Thoro & à Bonis* Męża swoiego, bez asystencyi onego, do Sądu stawić się może.

Nro. 226.

Dnia 12. Miesiąca SIERPNIA.

Rezolucya na Rapport Ziemstwa O.

Odpowiadaiąc na Rapport Sądu Ziemskiego O. w którym tenże Sąd doprasza się wytłumaczenia następuiących Prawa wątpliwości: *Pierwszey*: Gdy Strona *ex vi noviter repertorum Documentorum* zapozywa do Ziemstwa drugą Stronę, z którą *ex seriis controversiis in Accessorio* tylko, a nie *in Negotio* Dekret uciążliwy, a z drugiemi po odstąpieniu teyże Strony *in Negotio* w iedney Sprawie, lecz przeciwnie temu, który *in Accessorio* bronił się, uciążliwy dla odstępuiącego w Trybunale zapadł; czyli może taż Strona *in Accessorio* od Komparycyi odstępuiąca iść przeciwko Dekreto wi finalnie zapadłemu *ex vi noviter repertorum Documentorum*? y czyli może Sąd Ziemski na mocy tychże Dokumentów Strony ostatecznie rozjądzać? *Drugiey*: Gdyby kto z Powinowatych Córkę u Matki, z własney Substancyi onęż wychowuiącey, nie na Zonę, ale z iakoweyśś pry-

waty uwiozł; czyli przychylaiąc się do Konstytucyi 1607. pod tytułem: = *O porwaniu Kobiet* = czynienie w Grodzie *kmquam de Captivis* być powinno? czyli w Sądzie Ziemskim krzywdzący Matkę zapozwany, bez Inkwizycyi karany, y powrót Corki Matce uczynić powinien? czyli do Inkwizycyi przystąpić: ziakowych to przyczyn uczynił? *Trzeciey*: Gdy się zdarzać zwykło, że po razy dwa y trzy rowność Swiadków na Inkwizycyach, chociaż z postronnych ludzi wywodzonych, wynika; w takowym razie co czynić, y iak postąpić Sąd ma? My KROL, za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: *Co do pierwszey*: Konstytucya 1768. Roku, *ex vi noviter repertorum* przeciwko Dekretom iść pozwalaiąca, nikogo nie excypuie, kto swoy interesis nowo wynalezionemi Dokumentami ratować może; przeto y Strona, chociaż *ab Accessorio* odstępuiąca, nie może mieć żadney przeszkody iść *ex vi noviter repertorum Documentorum* przeciwko Dekretowi poiey odstąpieniu z innemi Stronami wypadłemu. Sąd zaś Ziemski iak ma *noviter reperta* usprawiedliwiać y daley w tey mierze postępować, znaydzie wyraźne w tymże Prawie przepisy. *Co do drugiey*: Przyczyna y sposob uwiezienia Corki od Matki przez Krewnego *ex facto* wynika; iak zaś Sąd ma to rozeznawać? Inkwizycye wyprowadzać, lub nie? przestępnego karać? y czyli ta Sprawa w Grodzie lub Ziemstwie sądzona, być powinna? ma Prawa, które przepisuią *gradum Juris* w takowych przypadkach, niemniey y *Forum*, gdzie Sprawy takowe sądzone być maią. *Co do trzeciey*: Już wyszła Rezolucya Naiza, za Zdaniem Rady, do Grodu O. pod dniem 16. Miesiąca Stycznia, Roku teraźnieyszego, że w przypadku takowym, bardzo rzadko praktykować się mogącym, Sąd wielką baczność mieć powinien na wszelkie okoliczności względem Swiadków y Swiadectw, którychby kombinacye *paritatem Testimoniorum* rozwiązać mogły. A gdy żadną miarą większa ważność Swiadków lub dowodów nie pokaże się w Sprawie uczynkowey, finalney Decyzyi Grodu podległey; ma mieć za prawidło powszechnie przyięte *Axioma*: że lepiey obwinionego uwolnić, niżeli niewinnego potępiać.

Nro. 227.

Dnia 12. Miesiąca SIERPNIA.

Rezolucya na Memoryał U. Ignacego Sędziego Ziemskiego L.

REzolwuiąc Memoryał, w którym U. Ignacy Sędzia Ziemski L. z Urzędu swoiego zapytuie się: Czyli *Sancita* na Seymie Konfederacyi generalney w Roku 1775. wydane, approbuiące Tranzakcye na Dobra, mogą być na przeszkodzie w Sądzie, gdzie Sprawa

zawisła do odzyskania własności swey temu, który w tychże Dobrach do części pewnych Prawo maiąc, proces o to miał rozpoczęty? y czyli Juryzdykcya Sądowa dla rzeczonego *Sancitum* wdać się nie ma w poznanie, co podpada pod Dziedzictwo Strony włodącey o to Proces? czyli raczey Konstytucya 1776. Roku, titulo: = *Deklaracya o Kommissyach y Remissach* = dozwalaiąca Juryzdykcyom rozsądzać Sprawy, nie zważaiąc na żadne Seymowe legalizacye, ma być w rozeznaniu Sądowi prawidłem? My KROL, za Zdaniem Rady &c. przychylaiąc się do Intencyi Prawa, które nikomu własności iego bez Sądu odeymować nie chce, y do tego celu Konstytucya 1776. Roku, titulo: = *O Kommissyach y Remissach* = zmierza, deklaruiemy: Ze takowe *Sancita* utwierdzaiące Tranzakcye w swych wyrazach nie mogły zaymować cudzey własności; y dla tego, ani Strony proces rozpoczęty maiącey o swą należytość tamować, ani Sądu, w którym Sprawa zawisła w poznaniu dowodów y uczynieniu sadministracyi sprawiedliwości Stronie proceder wiodącey, wiązać mogą.

Nro. 228.

Dnia 12. Miesiąca SIERPNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Ignacego Sędziego Ziemstwa L.

ODpowiadaiąc na Memoryał, w którym U. Ignacy Sędzia Ziemski L. z Urzędu swoiego czyniący dopraszа się rozwiązania wątpliwości następuiącey: Dekret Trybunalski Sprawę Graniczną z Kommissyi Seymu 1775. wprowadzoną, *quo ad Causam Juris* finalnie osądziwszy, dla osądzenia Sprawy uczynkowey wyznaczył Kondescensyą, daiąc moc finalnego bez Appellacyi *etiam in Contumatiam* rozsądzenia. Na terminie Kondescensyi po zapisaney od iedney Strony Komparycyi, druga nie piszące oney wrociła Remissę do Trybunału, opponuiąc termina przeciw Dekretowi Trybunalskiemu; Sąd Ziazdowy dał rezolucyą, że nie maiąc więcey mocy nad Exekucyą Dekretu Trybunalskiego, żądaney Remissy czynić nie może. Strona nie zyskawszy Remissy w Sądzie Ziazdowym stawić się nie chciała; czyli więc Sąd Ziazdowy powinien w takowym przypadku sądzić *etiam in Contumatiam* nie stawaiącey Strony Sprawę Dekretem Trybunalskim odesłaną? My KROL, za Zdaniem &c. deklaruiemy: Ze y Prawa y zwyczaie Sądowe mieć chcą, że Strona *prius comparere*, a potym *controvertere* powinna; dla tego y wniesienie żądaney Remissy nie powinno było być rezolwowane, kiedy Strona wprzody przez zapisanie Komparycyi w Sądzie nie stawiła

się. A iako Sprawa uczynkowa Dekretem Trybunalskim do finalnego *etiam in Contumatiam* rozsądzenia *praetiti Appellatione* iest odesłana, tak Sąd Ziazdowy, nie zważaiąc na żadne oppozycye y zatrudnienia, Regułę Dekretu Trybunalskiego, iak mu iest przepisana, exekwować powinna.

Nro. 235.

Dnia 19. Miesiąca SIERPNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Woyciecha.

REzolwuiąc Memoryał, w którym U. Woyciech doprasza się wytłumaczenia Prawa 1776. Roku, titulò: = *Deklaracya o Kommissyach y Remissach &c.* w słowach: „ A komuby za Dekretem Kontu„ macyalnym Dobra odebrane były, takowemu przyśpieszaiąc „ sprawiedliwość, z Regestru *Expulsionum* wolność rozsądzenia się „ *in toto Negotio* pozwalamy, „ gdzie więc Dekret Kommissyiny rozmaitey natury *Juris* Kategorye wielu Osob tyczące się rozsądzał? niemniey udzielny Aktorat iedney Strony przeciwko drugiey o Expulsyą intentowany, przeciwnie Prawu decydował, gdy iedna Strona poruszaiąc takowy Dekret Kommissyiny *in Foro ultimæ Instantia* w Aktoracie samym tylko *Expulsionis* od związku z Kategoryami innemi prawnemi niedependuiącym z Regestru *Expulsionum* czyni, y iuż na pierwszym Terminie na niestawaiącey drugiey Stronie Kondemnatę otrzymała; czyli może bydź do odpowiedzenia z własnego Wpisu szczegulnie o Expulsyą z Regestru expulsyinego przeciwko iedney Osobie uczynionego w tych rozmaitych prawnych Kategoryach wszystkich, z expulsyą żadney konnexyi nie maiących, pod pretextem słów Konstytucyi: „ *in toto negotio* wolność rozsądzenia się zostawuiemy „ Wyrokiem Sądowym przyciśniona, albo nie? My KROL &c. deklaruiemy: Ze lubo wyżey rzeczone 1776. Roku Prawo w Trybunalach Remissowe y Woiewodzkie Regestra do sądzenia Spraw Kommissyinych wyznaczyło, nie exkluduie przeto Regestru *Expulsionum*, z którego nie tylko Sprawy expulsyine, ale y inne wszelkie Kategorye, które Sąd Kommissyiny obeymował, albo obeymować był powinien, sądzone być maią. Gdyby zaś kto do takowey Sprawy w Sąd Kommissyiny nie wchodzący ani wchodzić nie maiący, chciał z pod tegoż Wpisu przyłączać Kategoryą swoią; do Sądu będzie należało takowe rozeznanie podług Praw wszelkich nienależytych konnexyi zabraniaiących.

Nro. 239.

Dnia 19. Miesiąca SIERPNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Jana.

NA Memoryał, w którym U. Jan doprasza się wytłumaczenia Konstytucyi pierwszey 1635. Roku Vol: IV. fol: 856. titulò: = *O Widerkaufach* = drugiey Roku 1726. Litewskiey, y na Koronę rozściągnioney, Vol: VI. fol: 488. tit: = *Warunek* de non alienandis Bonis = trzeciey 1764. Roku, fol: 81. titulò: = *Ubezpieczenie Miąsł* = czwartey nakoniec 1768. Roku, fol: 350. titulò: = *O nieoddaleniu Dobr Ziemskich od Stanu Swieckiego* = które wszystkie wyżey wyrażone Prawa, nie tylko Dziedzictwem Dobr Swieckich nabywania, ale na nie więcey nad połowę onych wartości Summ wnosić Duchownym zabraniaią, w przypadku, gdy Duchowny lub *Communitas* Duchowna *jure potioritatis, quâ Creditor* na Dobrach Ziemskich Swieckich, nie iuż w połowie, ale w całey onych wartości ulokowana będzie; czyli takowe Summ Duchownych na Dobra Ziemskie wnośki, oczywiście przeciwko wyrażonym wyżey Konstytucyom nastąpione, maią przez połowę odpadać wedle Konstytucyi 1635. Roku? czyli według Konstytucyi 1726. *medietas Delatori, medietas Fisco cedere* powinna? My KROL, za Zdaniem &c. takową daiemy Rezolucyą: Iż wyżey rzeczone Prawa, celem nieoddalenia Dobr Swieckich do Stanu Duchownego, iak są w swoich wyrazach, nie inaczey mieć chcą, y nie do innych przypadków stosuią się, tylko, że Stan Duchowny, pomimo przepisu Praw, Dziedzictwa Dobr Swieckich nabywać, y na nie, bądź przez Widerkauf, bądź przez Zastawę więcey nad połowę wartości Summ wnosić nie powinien. Na takowe przypadki w tychże Prawach opisane, rygory są uchwalone, y stosować się mogą. Gdy zaś Osoby albo *Communitas* Duchowna, iako *Creditor jure potioritatis*, na Dobrach Swieckich lokowana zostaie, choćby w Summie wartości onych dochodzącey, pod rygor wyżey rzeczonych Praw podpadać nie może; ponieważ nie sam Kredytor Dobra takową Summą oneruie, ale za przewodem Prawa y sądowego Urzędu wyrokiem, częstokroć z szkodą swoiego Prawa Kredytorskiego, tak lokowany zostaie.

N^ro. 240.

Dnia 19. Miesiąca SIERPNIA.

Rezolucya na Rapport Sądowy Urzędu Grodzkiego R.

Odpowiadaiąc na Rapport Sądowy Urzędu Grodzkiego R. w ktorym U. Woyciech Podstarosta y Sędzia Grodzki R. z Urzędu swoiego doprasza się rozwiązania wątpliwości następuiącey: Konstytucya 1768. Roku, titulo: = *O nieoddaleniu Dobr Ziemskich od Stanu Swieckiego* = wykupno Duchownych z Dobr Ziemskich Prawem widerkaufowym lub zastawnym, *praecisis reparationibus* Dziedzicom ostrzegła; czyli ta Konstytucya do Dobr *Jure Potioritatis* przez Duchownych posiadanych służyć ma? y czyli *Exemptio Bonorum potioritatorum* z Possessyi Duchownych ma być sądzona także *praecisis reparationibus*? My KROL za Zdaniem &c. deklaruiemy: Ze wyżey rzeczona Konstytucya do Possessorów *Jure Potioritatis* lokowanych nie ściąga się, ale podług poźniey szey 1776. Roku, titulo: = *Warunek Kontraktow Zastawnych y Dobr* more Potioritatis *posiadanych.* = Rezolucyą Naszą, za Zdaniem teyże Rady Naszey Nieustaiącey, na Memoryał Urodzonego G. pod Dniem XXIX. Miesiąca Sierpnia Roku przeszłego nastąpioną wytłumaczoney: Duchowni Kredytorowie *Jure Potioritatis* lokowani, iako na zkupie będący, lubo do kalkulacyi pociągani być nie mogą, iednakże gdy za mogące się trafić Dobr dezolacye wykupuiącym odpowiadać obowiązani; przeto y o nadgrodę potrzebnych reparacyi gruntowych prawnie dopominać się mogą.

N^ro. 241.

Dnia 19. Miesiąca SIERPNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Sędziego Ziemskiego G. y Odpowiedź Urodzonego M.

Rezolwuiąc Memoryał, w ktorym U. Sędzia Ziemski G. żali się w okoliczności następuiącey: że gdy w dawnieyszym czasie żądał od Urodzonego M. zapłacenia Summy na Dobrach onego

Kontraktem Zastawnym będącey, a Urodzony M. *in exemptionem* Dobr swoich oney nie wypłacił; na Seymie 1775. Roku nastąpiła Konstytucya wyznaczaiąca Kommissyą, która tak Summę Zastawną *in Exemptionem*, iako y inne na iednym Terminie nierozdzielnie przez UU. MM. U. Sędziemu zapłacić, y aż po wypłaceniu oney ci U. Sędziemu z Dobr Zastawnych ustąpić nakazała. Poźniey na fundamencie 1776. Roku Prawa, titulo: = *O Kommissyach y Kemissach* = U. M. o rozpoznanie tego Dekretu intentował Sprawę do Trybunału, gdzie na Terminie teyże przypadaiącey z Aktoratu swoiego U. Sędzia na Urodzonych MM. otrzymał Kondemnatę; dopiero po takowych nastąpionych Processach na Terminie kończącego się *Triennium* Urodzony M. Summę tylko Zastawną prezentuiąc, do rehabicyi Dobr gwałtownie zabiera się; przeto U. Sędzia doprasza się, aby Urodzony M. Dekretom zadosyć uczynił, y podług wyrokow onychże *ante exsolutionem Summarum* U. Sędziemu w Possessyą Dobr wdzierać się nie ważył. Tudzież na Odpowiedź, w ktorey Urodzony M. utrzymuie, że Dekret uciążliwy Kommissyi Seymowey 1775. Roku, *in Contumatiam* onego ferowany, podlegaiący pod moc Prawa 1776. Roku, na ktorego fundamencie Sprawa intentowana, że tamże podstępnie zyskana Kondemnata z przyczyny źle położonego Pozwu; nie mogą naruszać w mocy swoiey 1763. Roku Prawa, ktore Dziedzicom Dobr rehabicyi pozwala, gdy Summa Zastawna na Terminie, w przypadku nieprzyięcia, autentycznie złożona będzie; doprasza się więc o zalecenie U. Sędziemu ażeby co do Summ *extra* Possessyinych y Pretensyi wielo Manifestami y Terminami zażalonych, podług Konstytucyi 1768. Roku, o Kommissyach stanowioney, na drugim Terminie w Trybunale następuiącym, ile z bliskiego Dziedzica Wpisu finalnego czekał wyroku, a podług Konstytucyi 1768. Roku, po zaliczoney w Grodzie zapieczętowaney y reponowaney na Terminie Summie Zastawney, z Dobr L. po skończoney rumacyi nieodwłocznie ustąpił, y po wziętey iuż nie gwałtownie z strony Dziedzica, lecz prawnie przez Woźnego y dwóch tylko Szlachty Intromissyi, Possessyi onemu nie przeszkadzał. My KROL za Zdaniem &c. deklaruiemy: Ze Prawo 1768. Roku, titulo: = *Materia Status* = pod Artykułem 13. fol: 101. będące w słowach. „ko-
„ mu albowiem z Dzierżawców Kontrakt wyszedł, y ktoremu
„ Zastawnikowi w Koronie Summa w Grodzie, y według Zapisu
„ *in Termino Solutionis*, a w Wielkim Xięstwie Litewskim według
„ opisu na gruncie, a gdy tam nie będzie przyięta, w Grodzie
„ złożona będzie, z Possessyi ustępować powinien; a potym ieże-
„ liby miał co *ad repetendum* Dzierżawca lub Zastawnik od Dzie-
„ dzica, albo ten od nich *e converso*, *in Foro competenti*, *praecisa ap-*
„ *pellatione* rezprawić się im będzie wolno; gdzie *ante omnes alias*
„ *Causas* Sprawy o Pretensye z Arędy lub Zastawy Dobr pocho-
„ dzące, sądzone być powinny, „ w ten czas Possessorem na Termi-
nie wykupna za oddaniem lub reponowaniem zastawney Summy
wprzody z Dobr ustępować, a potym o Pretensye rozsądzić się na-
kazuie y obowięznie, kiedy do czasu tego Terminu Pretensye
Possessorskie prawnie ewinkowane y postanowione nie będą; dla

tego nie może się stosować do przypadku, kiedy przed Terminem zaprezentowaney y złożoney Summy Dekret Kommissyi Seymowey, tak Zaſtawną, iako i inne Summy razem wypłacić, a dopiero po wypłaceniu z Dobr uſtąpić nakazał. A że ta Sprawa na fundamencie wyżey rzeczonego 1776. Roku Prawa do Trybunału intentowana, tam Strony sprawiedliwego żądań swoich uſkutecznienia oczekiwać maią.

Nro. 245.

Dnia 19. Miesiąca SIERPNIA.

Rezolucya na Memoryał Sądu Ziemskiego W.

Rezolwuiąc Memoryał, w którym Sąd Ziemski W. żąda obiaśnienia Prawa 1775. Roku, fol: 67. titulo: = *Warunek Dziedziców y Dzierżawców* = w przypadku następuiącym: Stefan kupił od Tomasza Dobra zadłużone, które przez lat kilka posiadaiąc, opłacał na nich Długi Tomaszowe. Nie kontent potym z przedaży Tomasz, zapozywa Stefana, y przez Dekret kassuie uczynioną przedaż, wygrywaiąc razem na Stefanię kałkulacyą z Dobr trzymanych, bez przepłacania sposobu, czyli podług zwyczaiu na Wołyniu od kilku wieków zachowałym z dni roboczych y danin, czyli z ziarna rachować się powinien? Stefan, czyniący dosyć Dekretowi, wylicza się z wszelkich ogulnie dochodów zwyczaiem Woiewodztwa Wołyńskiego na dni robocze y wszelakie daniny, składaiąc się, że podług Dekretu dosyć uczynił; przywodzi przyczynę z Prawa o Dzierżawcach y za Procesami Dobra trzymaiących, że o niedobory u nowo uznanego Dziedzica Pretensyi żadnych nie rości, że nie za Kontraktem arędownym, lub za Tradycyą, czyli Procesem, lecz za Donacyą w Dobrach siedział, Stefan składa się. Nie przeitaie na tym rachunku Tomasz, ale koniecznie z ziarna domaga się kałkulacyi; ieżli więc Stefana, dopiero za Dekretem oddalonego Dziedzica, wiąże Prawo Roku 1775. fol: 67. wyżey wspomnione, lub nie? My KROL za Zdaniem &c. deklaruiemy: Że iuż wyszła Rezolucya pod Dniem 17. Miesiąca Marca, Roku teraźnieyszego, wyraźnie do tego przypadku stosuiąca się: że nie Dziedzic od Dziedzictwa odsądzony, ale bądź za Tradycyą, bądź za Kontraktem Possessorowie lub Dzierżawcy, gdyby sobie o niedobor Dochodów do Jurysdatorów Pretensye rościli, podług wyżey wyrażonego 1775. Roku Prawa, od Roku 1764. do 1768. *ex asse* likwidować się powinni, *etiam* w tych Woiewodztwach, gdzie z dni roboczych y danin Intraty bywaią wyprowadzone.

Nro. 244.

Dnia 19. Miesiąca SIERPNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Jozefa Sędziego Grodzkiego D.

Rezolwuiąc Memoryał, w którym U. Jozef Sędzia Grodzki D. z Urzędu swoiego dopraſza się wytłumaczenia wątpliwości do Sądu swego przychodzącey, a Rezolucyą Naszą pod dniem 2. Miesiąca Czerwca, Roku teraźnieyszego 1778. dla niedokładnie wyrażoney przez podany Memoryał okoliczności do Sądowego zapytania odłożoney; ta zaś iest następuiąca: Według zwyczaiu Woiewodztwa Podlaskiego z każdey Włoki Taryssowey w Dobrach Ziemskich, gdzie nie zaszły Kompozycye, Dziesięciny po kopie Zyta y tyleż Jarzyny Xięża Plebani wybieraią; lecz że Taryffy między sobą nie zgadzały się, ponieważ napisano było w iedney: że Wieś Macieiow Włok kilkadziesiąt posiada; w drugich zaś: że tylko kilka; więc Sąd naznaczył Kondescensyą dla wywiedzenia się, według którey Taryffy Ziemia znosi y opłaca publiczne ciężary, tudzież Dziesięciny, aby według teyże y z Macieiowa przysądzona została. Officyaliści Ziazdowi od oboiey strony sprowadzeni, zgodzili się, że Wieś Macieiow, podług używanych Taryff, tylko Włok kilka posiada; lecz że słowo dołożone było w Taryffie = *osiadłych* =, wynikneła między niemi kwestya, z tłumaczenia Uniwersałów dawnych Poborowych na Seymach kilkudziesiąt uchwalonych, y których ponieważ wyrażono: że z każdey Włoki osiadłey po Złotemu, z Szlacheckiey po pół-Złotego, z puſtey y palney po 10. Groszy płacić powinni; więc Officyalista Plebański wnosił sobie, że gdy dwoie tyle Poboru brano z Włoki osiadłey iak z Szlacheckiey, więc też dwa razy większą być musiała Dziesięcina. Officyalista zaś z strony Dziedzica rozumiał, że Stany Rzeczypospolitey maiąc wzgląd na ubogą Szlachtę y prerogatywę ich Stanu, tudzież że swoię cząstkę roli własną ręką uprawiać musieli, tylko połowę włożyły podatku tego na nich, iakie dawali Panowie Włoki swoie poddanemi osiadłe maiący; a zatym pierwszy po dwie Kopy Zyta y tyleż iarego Zboża z każdey Włoki dawać naznaczył, w rozumieniu, iż się dla słowa = *osiadłe* = dwa razy większe; drugi zaś tylko po iedney kopie Zyta y tyleż Jarzyny według okolicy tameczney y Dekretu, z mocy którego sądzili, dawać postanowił; który więc z nich lepiey Prawo rozumiał y Uniwersały Poborowe? My KROL &c. deklaruiemy: Że Taryffy Poborowe, iako tylko uchwały Podatków publicznych tyczące się, nie powinny bydź brane *pro norma* dla żądaney z Łanow Dziesięciny Kościelney, która z inszych Praw sobie wy-

raźnie służących, albo z zwyczaiow rozeznawana y miarkowana bydź powinna; dla tego Officyalista według zwyczaiu okolicy tameczney Dziesięcinę przyiądzaiący, lepiey do Prawa y Sprawiedliwości wyrok swóy stosował.

Nro. 245. *Sub Litera A.*

Dnia 19. Miesiąca SIERPNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Jana B.

REzolwuiąc Memoryał, w którym U. Jan B. doprasza się wytłumaczenia Prawa 1776. Roku, tit: = *O Kommissyach y Remissach* = a to w następuiącey okoliczności: Gdy w Sprawie Kommissyiney między nim a Urodzonym L. z iedney, y Urodzonemi L.L. z drugiey Strony Kommissarze w rowności wotow rozpisali się, y Urodzonemu L. pomimo niesłusznego odiądzenia przez drugich Kommissarzy Jurament nakazali; czyli na mocy wzmiankowaney Konstytucyi takowy Jurament iuż wykonany w przyzwoitey Juryzdykcyi poznawany bydź może, lub nie? My KROL &c. deklaruiemy: Ze gdy rzeczone 1776. Roku Prawo rozpisowe Kommissyine Dekreta rozeznaniu Sądowemu poddaie; przeto y wszelkie w Kommissyach nastąpione wyroki *etiam* nakazanych chociażby wykonanych Juramentów z mocy tegoż Prawa rozeznaniu Sądowemu podlegaią.

Nro. 245. *Sub Litera B.*

Dnia 19. Miesiąca SIERPNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego W.

REzolwuiąc Memoryał, w którym Urodzony W. doprasza się wytłumaczenia Prawa w niżey wyrażoney wątpliwości: Prawo 1768. Roku, pod tytułem: = *Złączenie Trybunału Koronnego* = fol: 214. względem poddania się Strony *Judicato* osobiście tymże Prawem stawać obowiązaney (gdyby z Deputatem była Sprawa) nie obiaśniło dostatecznie, czyli Strona Powodowa w konkurrencyi wielu Osob składaiąca się, y w kilku tylko Osobach osobiście piszącą się, a w innych dla gwałtownych y publicznych okoliczności przez Plenipotenta dokładną dyktuie subiekcyą, lub nie? y na fundamencie

tym sposobem zapisaney Subiekcyi, czyli powinna zyskiwać *Judicatum sine beneficio* Remissy, *ex quo Judex deputatus*? to iest, czyli dyktuiąc Subiekcyą każdy w Termin stanąć powinien osobiście koniecznie? czyli też gdy dwóch tylko zapisuią Subiekcyą, w niemożności znaydowania się przytomnie wszystkim, zadosyć stałe się Prawu, lub nie? My KROL &c. deklaruiemy: Ze wyżey rzeczone 1768. Roku Prawo dla tego Stronie z Deputatem Sprawę maiącey, gdy zechce, osobiście *Judicato* poddawać się nakazuie, ażeby przez Plenipotentów czynione Subiekcye, częstokroć pomimo woli Pryncypałów następować mogące, onych nie pokrzywdzały; ale gdy w podobnym przypadku Strona Powodowa z wielu wspólt-Aktorów składaiąca się, częścią osobiście, częścią przez umocowanych specyalnie do tego Plenipotentów z Deputatem sądzić się zechce, y *Judicato* podda się, takowa Subiekcya ważność swoią mieć powinna, y po niey nastąpione, bądź Sądowe wyroki, bądź Procesa, pod pretextem iednego nieosobiście stawaiącego Aktora, naruszane bydź nie mogą.

Nro. 246.

Dnia 19. Miesiąca SIERPNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Jana.

REzolwuiąc Memoryał, w którym U. Jan doprasza się wytłumaczenia Prawa w okoliczności następuiącey: Pomimo dawnieysze Prawa, przepisy *Forum* do rozsądzenia Spraw *potioritatum* w Trybunałach oznaczaiące, zagęściły się niedawne praktyki: że niektóre Ziemstwa przywłaszczyły sobie moc poznawania Spraw tego gatunku, w rozsądzenie onych wdaiąc się. Biorą za fundament Konstytucyą 1768. Roku, tit: = *Złączenie Trybunału Koronnego* = fol: 217. w słowach: „ obserwuiąc *quàm rigidissimè gradum Instantiarum* nakazuie„ my: aby żadna Sprawa, która w Grodzie lub Ziemstwie sądzona „ nie będzie, albo *per viam gravaminis aut appellationis* do Trybunału „ z Ziemstwa lub Grodu nie wytoczy się, takowa w Trybunale *ex* „ *cruda Citatione* sądzona bydź nie może, *et Pars provocans* ma bydź „ ukarana 500. grzywien *pro evocatione*, a Sprawa z Trybunału „ odesłana będzie, gdzie *meritur Forum ad primam Instantiam*, wyią„ wszy te Sprawy, w których iuż Dekreta Trybunalskie pozacho„ dziły; a gdyby komu *evocatio extra Provinciam* dowiedziona była, „ takowa Strona rygorowi dawnego Prawa podpadnie, y ukarana „ 1000. grzywien zostanie. „ Czyli więc Sprawy *potioritatum* pod pomienioną Konstytucyą podpadać powinny? czyli Ziemstwa maią moc tychże Spraw sądzenia, wtedy nawet, gdy Dobra rozciągaią się po różnych Woiewództwach, Ziemiach, y Powiatach? oraz, gdy Do-

bra w różnych zostaią Prowincyach, czyli osobno w każdey Prowincyi Dekreta *potioritatis* zyskiwać należy? My KROL &c. deklaruiemy: Ze Prawo 1768. Roku te Sprawy *primo intuitu* przychodzące w Sądach *primæ Instantiæ* wprzody decydować nakazuie, które *extra Jurisdictionem* onych nie rozciągaią się, albo w generalności swoiey nie maią Kategoryi w Sądach *primæ Instantiæ* iuż decydowanych; Sprawy zaś *potioritatis* częstokroć *extra Jurisdictionem* iednego Ziemstwa rozciągaią się, niemniey *concurrentes Creditores* Sprawy swoie *in primis Instantiis* iuż decydowane miewaią; z tych przyczyn y na mocy Praw, a mianowicie 1676. Roku vol: V. fol: 357. tit: = *Trybunał Koronny* = w słowach: „ Sprawy zaś *potioritatis*, według Konstytucyi *Anni* 1588. *o ważności Zapisów* napisaney, nie wdaiąc się „ w taxy, Trybunały sądzić maią „ kto *pro constituenda potioritate primo intuitu* pozywa, nie do Ziemstwa, ale do Trybunału pozywać powinien. A gdyby kto *evocatorie* do Ziemstwa pozwał, takowe Sprawy Ziemstwo do Trybunału, bez żadney excepcyi y wdawania się w kognicyą, odsyłać powinno.

Nro. 256.

Dnia 28. Miesiąca SIERPNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Felixa.

REzolwniąc Memoryał, w którym U. Felix Podstarosta Grodzki z Urzędu swego donosi: iż *propter legalia impedimenta*, naywięcey zaś dla znaczney słabości zdrowia, nie może teraz dopełniać obowiązków swoich w sądzeniu, a potrzeba nieuchronna wymaga sądzenia Spraw, nie tylko Powiatowych, ale przez Rezolucye Nasze za Zdaniem Rady do Sądu swego odesłanych; twierdzi: iż kilka osob do więzienia oddanych (których Delatorowie żywić nie chcą) swoim kosztem utrzymywać musi; doprasza się, aby mu dana była moc Subdelegata do sądzenia, tak Sądów Kwerelowych, iako też y Potocznych, na mieysce swoie postanowienia; tudzież na utrzymywanie więźniow, y na popieranie Sprawy przeciwko onym, aby obmyślony był fundusz. My KROL &c. takową daiemy Rezolucyą: Ze Prawo 1775. Roku, fol: 22. tit: = *Obiaśnienie* denegati Judicii &c. = wyraźnie do takowego przypadku stosuiące się, gdyby Podstarosta Grodzki zachorował, Sędziemu albo Pisarzowi Kadencyą sądzić pozwala, a w przypadku którego z tych *legalis impedimenti* Starosta Subdelegata nominować będzie; którego gdyby Starosta nie nominował, Subdelegat sposobem dla Ziemstw opisanym, do sądzenia iedney Kadencyi obrany bydź może. Przeto y U. Podstarosta Grodzki Warszawski *obstante legali impedimento* którymkolwiek z tych sposobem

od sądzenia

od sądzenia Kadencyi Sądów zastąpiony bydź może. Na czyią zaś Delacyą więzień osadzony, tego kosztem żywiony y konwinkowany bydź powinien. Gdy się zaś trafi więzień bez Delatora osadzony, koszt na sustentacyą onego y prawną konwikcyą do Skarbu publicznego należy, według Rezolucyi Rady w podobnym przypadku zapadley pod Dniem 14. Kwietnia Roku bieżącego.

Nro. 267.

Dnia 28. Miesiąca SIERPNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Klemensa.

REzolwuiąc Memoryał U. Klemensa Podstarosty L. z Urzędu swego zapytuiącego się w okoliczności następuiącey: Prawo 1775. Roku tit: = *Ubezpieczenie Długów* = fol: 65. ustanowiło: aby wszelkie Assekuracye y Wexle Kraiowe w Aktach własnego Woiewodztwa y Grodu, Zagraniczne zaś w Kommissyach Skarbowych *respective* w Protokułach umyślnie na ten koniec uformowanych oblatowane były pod utratą Summy. W tym tylko różnica bydź zdaie się, iż to Prawo względem Długów Kraiowych determinowało czas Oblaty Rok y sześć Niedziel, a względem Długów Zagranicznych nie maiąc wyrażonego czasu względem Oblaty czynienia; czyli więc wyżey wymienione Prawo ściągać się powinno we wszystkim, nie tylko co do rygoru, ale też y co do czasu, tak względem Długów Kraiowych, iako też y za Granicą zaciągnionych? My KROL &c. deklaruiemy: Ze Prawo 1775. Roku fol: 65. tit: = *Ubezpieczenie Długow* = gdy przepisuie na Oblatę wszelkich Wexlow y Assekuracyi Kraiowych przeciąg czasu Rok y sześć Niedziel, a nieodwłocznie na Oblatę Wexlow y Assekuracyi Zagranicznych Protokuł Kommissyom Skarbu uformować zaleca, y tamże one Kredytorom Zagranicznym swoie Wexle y Assekuracye pod nieodzyskaniem Summ oblatować nakazuie, y innego przeciągu czasu nie oznacza; nie inaczey ma bydź rozumiane, tylko, że wszelkie Wexle y Assekuracye Zagraniczne od Daty onych w Rok y sześć Niedziel w Protokułach Kommissyi Skarbu Oboyga Narodów *respective* pod nieważnością onych oblatowane bydź powinny. Prawo zaś tegoż samego Roku tit: = *Ustanowienie Praw Wexlowych* §. III. = *O Preskrypcyi* = fol: 77. będące w słowach: „ Wexle własne za Granicą dawane do dwóch Lat moc „ swoią Wexlową mieć maią „ tak ma bydź rozumiane: że gdy Kredytor Zagraniczny swoy Wexel w Rok y sześć Niedziel od Daty onego, podług wyżey rzeczonego Prawa, w Protokule Kommissyi Skarbo-

wey oblatować będzie, takowy do dwóch Lat mocy swoiey Wexlowey nie traci, y po wyszłym czasie prostą ręczną kartą staie się. Gdy zaś Kredytor Zagraniczny w Rok y sześć Niedziel Wexlu swoiego nie oblatuie, iuż mu to powtórne Prawo o Preskrypcyi Wexlowey uchwalone nie służy; ale Wexel takowy, nie tylko moc Wexlową, ale y ważność prostey karty ręczney po wyszłym czasie Roku y sześciu Niedziel z mocy wyżey wyrażonego pod tytułem: = *Ubezpieczenie Długów* = Prawa utracać powinien.

Nro. 271.

Dnia 28. Miesiąca SIERPNIA.

Rezolucya na Memoryał Wielm: Urodz: Stanisława y Antoniego.

REzolwuiąc Memoryał, w którym Wielmożny Stanisław y Urodzony Antoni K. doprasza się obiaśnienia następuiącey Prawa wątpliwości: Konstytucye 1768. y 1776. Roku ustanowiły: ażeby od umieraiących, w chorobie zostaiących żadne *Legata iawore* Duchowieństwa nie były ważne; ieżeli więc takowe Prawa o Zapisach y Legacyach ostatniey woli równie na Wielkie Xięstwo Litewskie, iako y na Koronę rościągać się maią? My KROL &c. deklaruiemy: Iż tak Prawo 1768. Roku, tit: = *O nie oddaleniu Dobr Ziemskich od Stanu Swieckiego* = iako y drugie 1776. tit: = *Tranzakcye Potestamentowe* = same w swoich wyrażach dosyć są iasne, że tylko dla Prowincyi Koronnych uchwalone.

Nro. 275.

Dnia 1. Miesiąca WRZESNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Andrzeia.

REzolwuiąc Memoryał, w którym U. Andrzey doprasza się wytłumaczenia Prawa 1776. Roku, pod tytułem: = *Zagrodzenie młodym tracenia Substancyi* = które wszystkie Skrypta y Wexle od Osob w

wieku młodym pod władzą Rodziców zostaiących y Substancyi wypuszczoney nie maiących dane, chce mieć za nieważne; a że między daiącemi takowe Wexle, iedni są w wieku zupełnym nie będący, drudzy wypuszczoney sobie Substancyi nie maiący; czyli więc takowe Prawo dla tych ma tylko służyć, w którychby Osobach nieletność razem z niepostadaniem wypuszczoney od Rodziców Substancyi znalezioną była? My KROL &c. deklaruiemy: Że ieżeli małoletni pod władzą będący Summ iakimkolwiek sposobem zaciąga, takowe Długi nie tylko do Substancyi Rodziców, albo iego regulować się nie powinny; ale nawet Wexle y wszelkie Assekuracye ważne bydź nie mogą. Jeżeli zaś iuż *competentiam Annorum* maiący zaciąga Summy, onego wszelkie Wexle y Assekuracye pod rygor wyżey rzeczonego Prawa *de Minorennibus* nie podpadaią; ale do Dobr, których w aktualnym swoim nie ma dzierżeniu, żadnym pretextem regulować się nie mogą poty, poki do iego aktualnego y prawnego właściwa y rządu nie przyidą.

Nro. 280.

Dnia 1. Miesiąca WRZESNIA.

Rezolucya na Memoryał Ziemstwa Nurskiego.

Rezolwuiąc Memoryał, w którym U. Franciszek Sędzia Ziemski Nurski doprasza się z Urzędu swego obiaśnienia Prawa w następuiącym przypadku: W Sprawie Działowey o Dobra w Podlaskim y Mazowieckim Woiewodztwach leżące, starsza Głowa rzeczonych Dobr nie trzymaiąca zapozwała do Sądu Ziemskiego Nurskiego; ten wyznaczył Kondescensyą do podziału Substancyi, na którey młodsza Głowa dała się skondemnować, zasłaniaiąc się Terminem do Ziemstwa Bielskiego, gdzie równie Dobra leżą, wydanym. Y gdy powtórnie Sprawa w Sądzie Ziemskim Nurskim przypadła, młodsza Głowa pokładała Termin do Trybunału; Sąd zaś żądanego odesłania Sprawy nie dopuściwszy, zapytuie się: czyli całą Sprawę o podział Substancyi rozsądzić powinien, ile że y Prawo Sprawom w Grodzie lub Ziemstwie nierozsądnym do Trybunału *ex cruda citatione* wychodzić zabrania? My KROL &c. deklaruiemy: Ponieważ na takowy przypadek (gdzie rożność Juryzdykcyi, nie tylko względem Woiewodztwa, ale y Prowincyi, sądzenie Sprawy o Dobra po różnych mieyscach rozległe tamuie,) żadne Koronne nie znayduie się Prawo, któreby *Forum* naznaczało; przeto gdy w niedostatku Praw Kraiowych Juryzdykcye wszelkie obcych używać mogą, tym przyzwoiciey Sąd Ziemski Nurski mieć może za Prawidło Konstytucyą W. X. Litewskiego 1764. Roku, Seymu Koronacyi Naszey, tit: = *Tribunał W. X. Litewskiego* = iakie ma sądzić Sprawy; która mieć chce: ażeby Sprawy o Dobra w różnych Woiewodztwach y Powiatach będące *pro determinatione Fori* do Trybunału intentowane były.

Nro. 295.

Dnia 15. Miesiąca WRZESNIA.

Rezolucya oraz List Rekwizycyonalny do Miasta Wilna.

GDy Miasto Wilno na mocy Konstytucyi 1766. tit: = *Miasto Wilno* = w słowach: „ Między pożytkami, które w Narodzie Naszym „ pomnażać usiłuiemy, y ten iest niepośledney wagi, abyśmy Mia- „ sto Kraiowe, ile Nam sposobność pozwala, z ruin dźwigaiąc do „ dawney przyprowadzili okazałości; przeto maiąc wzgląd na de- „ zolacyą Miasta Naszego Stolecznego Wilno z przyczyny często „ doświadczonych pożarów, a chcąc od takowych przypadków tę „ Stolicę W. X. Litewskiego ocalić, *statuimus pro publico commodo*, „ aby w samym Mieście żadne Domostwa, Jatki, Budki dla prze- „ kupniow drewniane nie znaydowały się, y ieżeli się znayduią, aby „ za wyznaczeniem przez Miasto mieysca były przeniesione; w uli- „ cach pryncypalnych Domostwa drewniane z kominami murowa- „ nemi, które są dobre, zostać maią bez reparacyi, iednak aby tylko „ w nich wodek y oleiów składu nie było, oraz aby *in spatio* dwóch „ Lat dachowką pokryte były; a gdzie zaś blisko Kościołów y Pała- „ców są drewniane Budowy, a tych Sąsiedzi dla powszechnego „ bespieczeństwa od ognia zniesienia będą żądali, tedy za taxą Sądu „ Woiewodzińskiego z Urzędem mieyskim *prævia solutione Superficierum* „ przez żądających tego zniesione bydź powinny, grunt iednak „ *penes Hæredes* zostać ma z wolnością murowania na nim; *ab hinc* „ zaś nikomu drewnianego w iakimkolwiek rodzaiu Budowania „ stawiać nie będzie się godziło.„ szczegulnie sobie służącey, Oby- „ watelów Stanu Duchownego y Rycerskiego w Memoryale swoim „ o to (iż sprzeciwiaiąc się Prawu temu Kamienice y Dwory przez „ siebie posiadane, mimo ostrzeżenia Magistratowego Urzędu drewnia- „ nym dachem pokrywaiąc, częstych w Mieście pożarów są przyczy- „ ną,) zaskarża; przeto My KROL &c. uznaliśmy rzeczą potrzebną „ wydać niniejszy List Rekwizycyonalny do wspomnionych Osob „ Possessye takowe maiących, zalecaiąc onym: aby, unikaiąc rygo- „ rów przerzeczonego Prawa, przywiedzioną wyżey Konstytucyą „ nieodwłocznie we wszystkim starali się dopełnić. Że zaś Miasto Wil- „ no wyznaie, iż oznaymowanie większey części Miasta Zydostwa „ Mieszkańcami w Sądach Assessorskich Proceder rospoczęło; zaczym „ deklaruiemy, że gdzie Sprawa zaczęta, tam iey wyroku oczekiwać „ powinno.

Nro. 299.

Dnia 15. Miesiąca WRZESNIA.

List Rekwizycyonalny do U. U. Instygatorów iako y do Juryzdykcyi W. X. Litewskiego.

ROstrząsnąwszy doniesienie U. Chmary Instygatora W. X. Litewskiego, tudzież przyłączone Dekreta Trybunalskie obudwóch Kadencyi Litewskich, widziemy dokładną U. U. Instygatorów Litewskich pilność w Exekucyi Prawa y Rezolucyi Naszey za Zdaniem Rady, zapozwanie wszelkich Kancellaryi nakazuiącey w porządku eliminacyi wszelkich Aktow Spisku Barskiego, które przez Widymusy y Excerpta na Kadencyi Grodzieńskiey Trybunalskiey Dnia 17. Miesiąca Sierpnia, Roku teraźnieyszego z różnych Kancellaryi komportowane, tamże za takowe uznane, do eliminowania iedne *in toto*, drugie iako w Tranzakcyach Cywilnych Interesśów Obywatelskich tyczących, a słowa y tytuły do tegoż Spisku reguluiące się maiących, *in parte* są nakazane. A że niektóre Kancellarye ieszcze zadosyć Dekretom Trybunalskim nie uczyniły, satysfakcya na teraźnieyszych Roczkach Septembrowych iest zalecona. Ze zaś Rezolucya Nasza za Zdaniem Rady pod Dniem 10. Miesiąca Września, w Roku przeszłym 1777. wypadła, nie tylko Ziemskie y Grodzkie do Trybunału, ale y inne Kancellarye *ad Fora ultimæ Instantiæ competentia*, o podobną eliminacyą przypozywać nakazuiąca, ieszcze nie iest dopełniona; (kiedy o tym nie masz doniesienia,) przeto rekwiruią się U. U. Instygatorowie W. X. Litewskiego, ażeby wszelkie inne Kancellarye dotąd niepozywane, *ad Forum competens* o Exekucyą Prawa y Rezolucyi zapozwali; a ponieważ iedne Tranzakcye w całości, drugie w częściach lub niektórych słowach do eliminowania przychodzą, lub przychodzić będą, takowa zaś eliminacya naywiększey ostrożności potrzebuie; przeto lubo Dekret Trybunalski Kadencyi Grodzieńskiey samym Pisarzom y Regentom *in spatio* trzech Tygodni tę eliminacyą powierzył, iednakże My KROL &c. końcem zabespieczenia Tranzakcyi Fortun Obywatelskich dotykaiących, zalecamy y rekwiruiemy niniejszym Listem Naszym Rekwizycyonalnym wszystkie Juryzdykcye W. X. Litewskiego, ażeby wzmiankowana eliminacya nie przez samych Pisarzów y Regentów, ale *per plenum Judicium*, podług przepisu Dekretów *ultimarum Instantiarum, etiam* z przedłużeniem wyznaczonego Terminu exekwowana była sposobem takowym: wszelkie Juryzdykcye, które do czynienia eliminacyi Tranzakcyi Dekretami wskazanych y wskazać się maiących są obowiązane, maią na naybliższych Kadencyach y Sądach swoich obwieścić przez Deklaracyą Sądową Obywatelów, ażeby ci, maiący interesś do Tranzakcyi eliminować się maiących, na Kadencyach y Sądach znowu następuiących do attentowania tychże eliminacyi (gdy zechcą,) stawili się, a wszelkie Juryzdykcye y Urzędy iuż na tym samym Terminie *in pleno Judicio aperta stuba* Tranzakcye podług Dekretów *ultimæ Instantiæ* eliminować maią, chociażby Obywatele do tey attendencyi nie stawili się. Do tego ieszcze końcem ocalenia Fortun Obywatelskich zalecamy, ażeby te Tranzakcye, które całe eliminowane będą, Summaryuszem Kategorycznym *de Actu & Data* specyfikowane były, y takowe Summaryusze aby zewsząd *ad Archivum* Rady były komportowane. A zaś Tranzakcyi, które tylko po części albo w słowach eliminowane będą, Widymusy maią bydź wyięte, tak, iak przed nastąpioną eliminacyą w Protokułach znaydowały się, y takowe zewsząd do Akt Trybunalskich komportowane y tamże chowane bydź powinny, których Widymusami wyimować z tychże Akt Trybunalskich nie będzie należało, y które tylko zachowywane bydź maią na przypadek, gdyby kto z przyczyny eliminacyi zakwestyonował Tranzakcyą.

Nro. 308.

Dnia 18. Miesiąca WRZESNIA.

Rezolucya względem Kwater dla Officyerów.

GDy Nam y Radzie przy Boku Naszym Nieustającey uczynione iest od Departamentu Woyskowego przełożenie: że Officyerowie od różnych Regimentów obligowani zieżdżać tu z Likwidacyą Woyskową tychże Regimentów swoich, znayduią dla siebie ciężkość w naymowaniu mieszkania; My KROL &c. uznaliśmy rzeczą słuszną, ażeby tymże Officyerom, iako nie w własnych, lecz Regimentowych interesśach przybywaiącym, wyznaczone były Kwatery; y zalecamy zatym Kommissyi Kwaterniczey, aby tymże Officyerom od Regimentu z Likwidacyami przybywaiącym za każdą Rekwizycyą z Departamentu Woyskowego wyznaczała Kwatery na czas rekwirowany.

Nro. 309.

Dnia 18. Miesiąca WRZESNIA.

Rezolucya na zapytanie Sądu Ziemskiego Ł.

Odpowiedaiąc na zapytanie, które Sąd Ziemski Ł. czyni przez Dekret swóy w osnowie następuiącey: Ponieważ Urodzony K. przez Manifesta y Termin swóy do Sądu Ziemskiego Ł. wydany na fundamencie nowo wynalezionych Dokumentów, Sprawę przeciwko U. Janowi y Dekretowi Ziemskiemu Ł. w Roku teraźnieyszym 1778. między Stronami zapadłemu o przeistoczenie tegoż Dekretu na mocy Konstytucyi 1768. Roku, fol: 222. wprowadził, którą to Konstytucyą rozeznanie Dekretów Trybunalskich iest pozwolone, a czyli Dekreta Ziemskie Sąd tenże z mocy wynalezionych Dokumentów ma przeiądzać iaśnie nie iest opisano; przeto Sąd Ziemski Ł. w tey obojętności po tłumaczenie Konstytucyi 1768. Roku, o Dekretach z nowo wynalezionych Dokumentów napisaney, przed przyszłą Sądów swoich Kadencyą do Rady Nieustaiącey posłać deklaruie; My KROL &c. takową daiemy Rezolucyą: Ze wyżey rzeczone Prawo Roku 1768. ma bydź rozumiane: iż gdy kto przeciwko Dekretowi Trybunalskiemu *ex vi noviter repertorum Documentorum* idzie, takowa Sprawa *ex vi noviter repertorum* do Sądu Ziemskiego należy, którey rozsądzenie z mocy tegoż Prawa *cum impositione perpetui silentii* zapada; a gdy kto po nastąpionym Dekrecie Ziemskim nowe Dokumenta rzecz ewinkuiące znayduie w tymże Sądzie, w którym *ante noviter reperta* Sprawa sądzona była, sądzoną bydź *ex noviter repertis Documentis*, podług przepisaney Prawem Reguły, może.

Nro. 310.

Dnia 18. Miesiąca WRZESNIA.

Rezolucya na Memoryał Ziemsiwa W.

Rezolwuiąc Memoryał, w którym Sąd Ziemski W. dopraszа się rozwiązania wątpliwości następuiącey: Piotr przed Lat sześciu zabrał niesłusznie Pawłowi Zboże różnego ziarna w Kopach, którego powróce-

powrócenia Paweł różnemi sposobami domagał się; Piotr unikał oddania Zboż rzeczonych, owszem wszystkie w czasie drugim poprzedał, a zapozwany o to do Sądu końcem prędszego doyścia sprawiedliwości, zdał się na Sąd polubowny z umiarkowania Sądowego. Zboża mnieyszą nad urzędowe targi z Miast autentycznie wydane otaxowane ceną, y przysięga *super valorem* Pawłowi nakazana; Paweł tego Zboża nie przedawaiący, ani wiedzący po czemu Piotr one przedawał, nie chcąc zawodzić sumienia swoiego, przysięgę wskazaną Piotrowi iako wiadomszemu ofiaruie; ieśli więc w takowym przypadku Paweł może ofiarować przysięgę Piotrowi, albo nie? My KROL &c. deklaruiemy: Ze są wyraźne Prawa w iakowych przypadkach Strona Stronie może *deferre Iuramentum*. A że wyżey rzeczona Sprawa (iak Sąd Ziemski W. twierdzi,) w Sądzie polubownym iest decydowana; przeto wyrok onego rozeznaniu Sądowemu podlegać nie powinien, na mocy Prawa 1726. dla Prowincyi W. X. Litewskiego uchwalonego, a Konstytucyą Seymu ostatniego na całą Koronę rozciągnionego.

Nro. 313.

Dnia 18. Miesiąca WRZESNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego B. Starosty. C.

NA Memoryał, w którym Urodzony B. Starosta C. żąda rozwiązania wątpliwości następuiącey: Prawa pod imieniem *Excepta Mazowieckie* nie tylko siedlisk lecz zamieszkania Zydom w Woiewodztwie Mazowieckim zakazywały; mieszkaiący tedy bezprawnie na ów czas w tymże Woiewodztwie Zydzi, do Kahałów innych Woiewodztw należeli, Konstytucya zaś 1775. Roku, pod tytułem: = *Podatek od Zydow w Królestwie Polskim* = nadaiąc Zydom *Incolatum*, mówi: stanowiemy, aby Parafianie Zydzi podług Taryffy Roku 1765. do Kahałów zapisani, Pogłowne swoie punktualnie do Kahałów swoich *respective* co Rata importuiąc, zawsze od dwóch Kahalnych starszych Kwity podpisane odbierali. Wynika tedy Kwestya: czyli Taryffa głow Zydowskich 1765. Roku sporządzona, a w Konstytucyi 1775. Roku wzmiankowana, ma służyć *pro norma* Zydom Mazowieckim, lub nie? Dopraszа się oraz tenże Urodzony B. Starosta C. o Rezolucyą, aby Zydzi w Woiewodztwie Mazowieckim w nowym siedlisku na mocy rzeczoney 1775. Roku Konstytucyi mieszkaiący sami przez siebie, a nie przez Zydow, innego Woiewodztwa Podatki do Skarbu Rzeczypospolitey opłacali; tudzież, aby Taryffa 1768. Roku sporządzona, do tych tylko mieysc służyć mogła, w których Zydzi tegoż Roku Prawo do mieszkania mieli

My KROL &c. takową daiemy Rezolucyą: Lubo Konstytucya 1775. Roku, pod tytułem: = *Podatek od Zydow w Królestwie Polskim* = stanowi, aby Parafianie Zydzi podług Taryffy Roku 1765. do Kahałów zapisani, Pogłówne swoie punktualnie do Kahałów swoich *respective* co Rata importuiąc, zawsze od dwóch starszych Kahalnych Kwity podpisane odbierali; iednakże Taryffa głow Zydowskich Roku 1765. sporządzona, nie może bydź przystosowana do Zydów w Woiewodztwie Mazowieckim mieszkaiących, którym Rzeczpospolita dopiero w Roku 1775. osiadać y mieszkać w tymże Woiewodztwie pozwoliła. Gdy zaś ci Zydzi po Miasteczkach w Woiewodztwie Mazowieckim osiedli, w takowey znayduią się liczbie, że swoy Kahał formować mogą, a Dziedzice ich żądaliby tego, aby nie opłacaiąc się obcym Kahałom prosto od siebie do Skarbu Rzeczypospolitey wnosili Podatki; na ten czas Kommissya Skarbowa Koronna takowego żądania Dziedzicom życzącym zapisania Zydów do Kahałów w Woiewodztwie Mazowieckim nowo formowanych, iako naymnieyszego uszczerbku Skarbowi publicznemu nie czyniącego, odmówić nie może, maiąc to iednak na baczności, aby ciż Dziedzice pewney y niezawodney opłaty Podatków od tychże Zydow dostrzegali. A ieżeli ci Zydzi będąc przedtym do Kahałów w innych Woiewodztwach przyłączeni iakie długi do Skarbu publicznego pozostali, te od siebie, nie odsyłaiąc do tamecznych Kahałów, opłacać sposobem iuż praktykowanym między Kahałami Rachowa y Kraśnika powinni; co się ma rozumieć y o długach Kahalnych u Obywatelów zaciągnionych, do ktorych, iako z dawnieyszego Kahału pochodzących, opłacenia Zydzi Parafianie, co się w nowy Kahał obracaią, są obowiązani.

Nie była myśl nigdy niczyia umieszczać w tym Zbiorze Rezolucyi, któreby Prawem Ostatniego Seymu 1778. nadwerężonemi były, y ieśliby która z nich takowa pomimo naypilnieyszey baczności zdarzała się, zapewne Mocy swey mieć nie powinna; Dla tego kładzie się tu Konstytucya we wszystkich swych wyrazach dla łatwieyszego skonfrontowania w zdarzoney obojętności.

KONSTYTUCYA SEYMU 1778.

Fol: 7. Titulo:

Warunek dla Korony y W. X. Lit.

Gdy przy rozłączeniu Jzb; Warunek względem niektórych Czynności, y Rezolucyi przeszłey Rady, w Zaświadczeniu teyże wydanym, iest ostrzeżony, przeto niżey wyrażone Rezolucye Rady, rezolwuiemy.

1mo Kondemnaty, stosuiąc się do Praw dawnych, mianowicie Konstytucyi 1726. równie *tangunt* Senatorów, Ministrów, y Posłów; Każdy z nich *carere Adivitate* ma dotąd, pokąd Processu nie ugodzi.

2do Konstytucye 1726. y 1776. *de Potioritatibus* y o Warunkach Possessorów Zastawnych iasno stanowione, nienaruszone mieć chcemy. Rezolucye Rady przeciwne *hoc in punctio* uchylamy.

3tio Rezolucyą *de Successionibus* za nieważną uznaiemy.

4to Gdyby więcey pozwanych do iedney Sprawy należących było, tedy Konwikcyą ich, & *Bonorum Responsioni subjectorum* podług Praw dawnych mieć chcemy, y Rezolucyą w tey mierze zapadłą uchylamy.

5to *Bona Convicta ad tenorem* Konstytucyi 1726. *proportionatè in Negotio etiam principali, ac Proventibus, seu Provisionibus retentis* tradowane, y spokoynie posiadane, stanowiemy.

6to Rezolucyą względem Dożywociów wypadłą uchylamy.

7mo Rezolucyą Rady przeciwko Dekretowi Trybunału Litt: oczewistemu, według Praw temu Xięstwu służących, naruszyć się nie mogącemu, wydaną uchylamy.

8vo Odesłanie do Regestru *Remissarum* do Trybunału W. X. Litt:, którego tam nie masz; tudzież odesłanie do Regestru Appellacyinego, rownie opisom Prawa W. X. Litt: przeciwne, wydane z Rady znosiemy.

9no Rezolucyą Rady względem Podatku Procentowego od Summ w W. X. Litt: na Zapytanie Kommissyi Skarbowey uchylamy.

10mo Rezolucye względem Dekretów *Executionis*, które przeciwne Prawu zaszły, uchylamy.

Uchylenie Rezolucyi, Liwrantom Woiewodztw Ruskich służącey.

Rezolucyą Rady z Obywatelami y Zydami Woiewodztw Kiiowskiego, Wołyńskiego, Podolskiego, y Bracławskiego, Kommissyą dla Liwrantów przywracaiącą uchylamy.

Uchylenie Rezolucyi między Miastem, a Zydami Krzemienieckiemi zaszłey.

Rezolucyą Rady, wstrzymuiącą Exekucyą Dekretu Assessorskiego, między Miastem, a Zydami Krzemienieckiemi ferowanego, *ex quo* się wdała *in Judiciaria*, podnosiemy, a wszystkie Prawa y Przywileia *ante Unionis*, w nienaruszoney mocy zostawuiemy, według Konstytucyi 1569. y 1661. Woiewodztwom Kijowskiemu, Wołyńskiemu, Podolskiemu, y Bracławskiemu służących.

Uchylenie Rezolucyi Rady, względem Grodu Szawelskiego.

Rezolucyą Rady w Sprawie z Grodem Szawelskim, że się także *in Judicaria* wdała, uchylamy, waruiąc *in posterum*, aby Sąd Assessorski W. X. Litt: w Kadencyi *Judicii Mixti*, tylko w dozwolonych sobie Prawem gatunkach, Sprawy rozsądzał, nie oddalaiąc się od Konstytucyi 1768.

REGESTR RZECZY

znaydujących się w Książce pod Tytułem Zbiór Rezolucyi Rady Nieustaiącey potrzebnych do wiadomości Juryzdykcyi Sądowych oboyga Narodów.

w Warszawie u P. Dufour *za Przywileiem.*

ABUSUS Officiorum obiaśnienie. . . . . *Fol:*

Accelerationis fatorum, Sprawa gdzie sądzona bydź ma. . . . 95

Appellacye ab Accessorio, czy dopuszczane bydź powinny. . . 54

Appellacya z Grodu Łęczyckiego do Ziemstwa tegoż pozwolona, czy wszystkim Juryzdykcyom służyć ma za prawidło. . . . 98

Assessorowie w niebytności Kanclerzów y Podkanclerzych czy mogą zasiadać in Judicio mixto. 13

Brat po śmierci Oyca nad Bracią małoletnemi czy może mieć opiekę. 25

Blankiety Pozwów, czy na stęplowanym papierze pisane bydź maią. 114

Contraventionis kary przez zadysputowanie przysięgi Subdelegatowi w Sprawie Disydentskiey, na stronie otrzymane, iak rozumiane. . 43

Communicatio Dokumentów Trybunałom czy iest zabroniona. . 24

Communicatio Dokumentów po zmarłey głowie przed iat dziesięciu Successorom czy pozwolona bydź może. 122

Communicationis Documentorum Strona zadosyć nieczyniąca iakiey karze podlega. 108

Communicatio Documentorum czy we wszystkich Sprawach pozwolona bydź może. . . . . 40. & 96

Communicatio Documentorum w iakich Sprawach następować ma. *ibidi:*

Culag dla Felczera Brygardy pierwszey Wielkopolskiey zkąd obmyślony bydź powinien. 70

Delaty na Miastach y wsiach zaległe, iak odbierane bydź maią. . 63

Deputat Sprawę swoią maiący iak sądzony bydź ma. . . . 63

Deputat Akt Exdywizyi przed obraniem siebie na funkcyą Deputacką Dekretem Trybunalskim oznaczony czy expedyować może. . 18

Deputat zawarszy kontrakt nie będąc Deputatem, Kredytor z kontraktu na Terminie ulszczaiący się, czy Dóbr od tego nabywać może. 21

Deputat w Sprawach o wycięcie lasu, Extradycyą poddanego do Regestru directi mandati pozywać czy iest mocen. . . . 26

Deputaci tak Duchowni iako y Swieccy, czy mogą Dóbr wszelakich w czasie funkcyi nabywać. 68

Deputat o poczynione w Dobrach wioleneye, w czasie funkcyi zapozywaiący Stronę, taż strona rozsądzać się czy iest winna. . 115

Dobra za Dekretem kontumacyinym odebrane, z Remiss y kommissyi do Trybunału przychodzące, z którego Regestru sądzone bydź maią. 69

Dobra Prawem dziedzicznym w Xięztwie Mazowieckim posiadaiący, wyrabiaiący Przywiley iakoby na Królewskie; Sprawy gdzie sądzone bydź powinny. 4

Dobra na które lustracye zaszły, a sposobem dziedzictwa są posiadane, gdzie rozsądzenie następować ma. 49

Dobra za Dekretem Kontumacyinym odebrane, z którego Regestru sądzone Sprawy bydź maią. . . . . *eodi*

Duchowni Dóbr dziedzicznych Prawem dziedzictwa czy mocni są nabywać. 132

Dekreta Trybunalskie w Sprawach Kommissyinych zapadłe, iak rozumieć się maią. 133

Dekreta Kommissyine y Remissowe, zaskarżone, czy podpadaią rozeznaniu? 28

Dekret Grodzki między wierzycielem Szlachcicem, a Szlachcicem dłużnikiem Dobra w mieście maiącym, po otrzymanay publikacie, Proces który Officialista winien iest exekwować. . . . 77

Dekret większey Juryzdykcyi przesłdzony przez mnieyszą, y Publikaty otrzymane na tymże Terminie za iakie rozumiane bydź maią. 108
Dekret Trybunalski Pokommissyiny bez nieprzytomności Sukcessorów niektórych ferowany, exekucya onego wstrzymana czy bydź może, 116
Dekret pokommissyiny po otrzymanym na stronie iedney Processie, Strona zprocessowana czy może dźwigać się od takowego Dekretu. 123
Dekret zappellowany a nie prozekwowany, za iaki rozumiany bydź ma. 126
Dekret Trybunalski daiący władzę in contumatiam sądzenia, Strona de Gravamine kładąca Termina wyniesione, iaką rezolucyą odbierać powinna. 132
Deklaracya o Kommissyach y Remissach czy ściąga się tylko do Kommissyinych y Remissyinych z Seymu do Trybunału Dekretów, czyli też y do Dekretów minorum subseliorum nie appellowanych. 72
Dyssydentskim sprawom w Sądach Zadwornych Kadencye czy są wyznaczone, do sądzenia. 25
Dilatio pro majori, czy we wszystkich Sprawach brana bydź może. 97
Dilationem majoris Strona biorąca, a nie okazuiąca majoritatem negotii, w sprawie upadać, czyli pœnas Contraventionis luere ma. 106
Donacya na Dobra przez Matkę zeznana, w Grodzie własnego Powiatu bez opłaty papieru stęplowanego czy akrykowana bydź może. 86
Dzierżawey od którego czasu winni są o niedobory ex asse likwidować się. 101
Dziecięcia zamordowanie zarzucone Szlachcicowi, Inkwizycyami iednak niedowiedzione, iak sądzone bydź ma. 102
Diplomata na Prawa Emphiteuses, iak pieczętowane, y wydawane bydź maią. 8
Exekucya Dekretów, czy wszystkich instancyi czyli naywyższey Juryzdykcyi następować ma. 34
Exekucya Dekretów Ziemskich czy przez samych Komorników ma bydź czyniona. 57
Exemptionis Sprawy w iakim Regestrze mieszczone bydź powinny. 120
Expens Kancellaryi na położenie pozwów Grodzkim y Ziemskim Kancellaryom Wiel: X. Litt: zkąd obmyślona bydź powinna. 53
Fiscus Prawa wytłumaczenie. 49
Foraliorum zniesienie, czy się ma ściągać y do miast Dziedzicznych. 62
Fortrag Officyer w Autoramentu Polskiego iak rozumiany bydź ma. cod:
Forum Competens, względem Dekretów Kontumacyinych zagranicznych iak rozumiane bydź ma. 119
Gród w rospoznanie Manifestu w Sprawach o zapłacenie na zwłokę sprawiedliwości uczynionego, wdać się czy iest mocen? 39
Gród czy mocen iest Sentencyą pierwszą przez wydanie drugiey pierwszą znosić. 85
Grodom w rozpoznanie Praw, lub Manifestu, Prawo wdawać się czy pozwala? 41
Grodom o oddanie Summ y zapłacenie onych Prawo rozsądzać czy dozwala? cod:
Grunta zakwestyonowane przez Sąsiada wiolencye na tychże poczynione iak rozsądzone Sprawy bydź maią? 94
Grzywien połowe Stronie przysądzonych Sąd sobie zapłacenie wskazać czy może? 72
Jus Theutonicum czy iest zniesione? 21
Juryzdykcye primæ Instantiæ Processu czyli iustyfikować mogą przez własewe Dekreta Executionis? 35
Instygatorowie Koronni o Eliminacyą Tranzakcyi Spisku Barskiego Kancelarye W. X. Litt: czy wszystkie zapozywać są obowiązani? 52
Illacye po przeczytanym Dekrecie in eversionem judicati wnoszone czy bydź powinny? 78

Inkwizycye z świadków wyprowadzone w równey liczbie maiące dowody y odwody iak rozsądzane bydź maią. 90
Juramenta w Sprawie Kommissyiney po rozpisaniu się Kommissarzów wykonane, czy podpadaią rozpoznaniu. 138
Jurament Strona Stronie deferre czy może. 149
Kommissyi Skarbowey Koronney względem papieru stęplowanego w zachodzących trudnościach konferencye z Departamentem Skarbowym czy przez Delegowanych są pozwolone. 4
Kommissye przez obydwie Strony zaakceptowane, a od któreykolwiek Strony zaskarżone, iak rozumiane bydź maią. 22
Kommissya przez obydwie Strony wyrobiona, akceptacyą stwierdzona, iakim sposobem y gdzie rozsądzona bydź ma. 57
Kommissyine Sprawy nie rozpoczęte z którego Regestru w Trybunale sądzić się maią. 73
Kanclerzowie z Podkanclerzemi, czy równey są prerogatywy. 25
Kompromissom Prawa Wielkiego X. Litt: służące, czyli podobny rygor ściągaią y na Koronę. 61
Kommenda dla assystencyi Sądowi Pogranicznemu zkąd dodawana bydź ma. 60
Kompromis Sprawę zabóystwa, czy mocen iest rozsądzać. 91
Kalkulacyą z Dóbr odprzedanych z Grofza czyli ziarna Dziedzicowi winien iest czynić. 136
Komornik Kondescensyą Graniczną z Limity przypadaiącą po postąpieniu Podkomorzego na Kasztelanią czyli expedyować może. 37
Komornik Sędzki Ziemski po śmierci Podsędka czy może Akt Kondescensyi expedyować. 59
Kary pro incontinentia, czy odpuszczone bydź y na kim wściągnione powinny. 68
Kaduk na iakie Substancye wyrabiany bydź ma. 75
Kaduk po Oycu maiącym Synów na umyśle niezdrowych czy może bydź wyrabiany. 78
Kancellarye Narodowe Rezolucye od Rady Nieustaiącey na niestęplowanym papierze wydane, z Oblat iak wydawać są winne. 80
Komornicy Ziemscy w czasie ustępów z izby wychodzić na ustęp czy powinni. 89
Kahał Kazimierski od Summ Poiezuickich funduszowych prowizyą iaką wypłacać ma. 102
Kahał z propinacyi mieyskiey wybraną Summę Kredytorów czy mocen iest spłacać. 64
Legata favore Duchownych nastąpione czy samey Koronie służyć maią. 142
Listi Rekwizycyonalny do Urodzonych Instygatorów y Juryzdykcyi W: X. Litt: względem Spisku Barskiego. 146
Mocye w Grodach niezałożone do Ziemstwa via gravaminis Sprawy przychodzące iak sądzone bydź maią. 67
Marszałek Trybunalski w Sprawach osobistości wyciągających w mnieyszych Juryzdykcyach sądzić się czy powinien. 123
Marszałek Trybunalski iakimkolwiek sposobem wchodzący w Sprawę, czy mocen iest onę sam rozsądzać. 125
Mąż Rozwód wziąwszy z żoną czy winien iest assystować do dzieł Juryzdycznych. 129
Miasto Wilno, dla panuiącego ognia browary y budynki drewniane zrzucić ma. 145
Młynów zniesienie na rzece Pilicy za Dekretem Kommissyi Skarbu Koronnego. 7
Niewiastom od ślubów Małżeńskich uwolnionym Kurratorowie dodawani czy bydź maią. 86

Nobilitowane Osoby summy na Dobra ziemskie wnoszące, po śmierci ich komu należeć maią. 88
Obywatele Wdztwa Bełzkiego w części pozostali sądzić się gdzie powinni. 76
Obywatele pozostali Woiewództwa Ruskiego w Trybunale z którego Regestru sądzić się maią. 47
Obywatele Woiewództw Kiiowskiego, Bracławskiego, Wołyńskiego przed Rokiem 1648. Dobra posiadaiący, o pokazanie Praw za iakiemi posiadaią inquietowani czy bydź mogą. 51
Obywatelami Woiewództw y Powiatów, którzy zwać się powinni. 92
Obywatele Woiewództw Kiiowskiego, Wołyńskiego, czy ią obowiązani do pokazania Praw za iakiemi Dobra przed woyną Kozacką posiadali. 126
Opiekunów małoletnim, kto dodawać iest mocen. 82
Opiekunom niepossiadaiącym Subsiancyi małoletnich, gdzie pozwy kładzione bydź maią. 109
Officierom Regimentowym dla likwidacyi zieżdżaiącym kwatery dawane czy bydź maią. 147
Ociec lub Matka czyniący Synowi Donacyą na Dobra czy winni są papier ślepłowany na kwit de pretio zapłacić. 89
Prawo denovoiter repertis Documentis uchwalone, czy do samych tylko Dekretów Trybunalskich przysłosowane, ma się ściągać y do Dekretów Kommissyinych. 116
Prawo 1776 Roku Tit: Przyspieszenie Sprawiedliwości, czy wszystkich kommissarzów do wypełnienia przysięgi obowiązuie. 29
Propinquitatis vel Retractus Jus iak się rozumieć ma. 20
Przysięga przez Kommissarzów niewykonana lub też po wypadłych decyzyach wykonana, czy może bydź rozumiana za dopełnienie Prawu. 29
Proces przed Prawem Roku 1776. zaczęty y zakończony, czyli Dekretu Executionis wymaga wyrobienia. 33
Proces w rzeczy osądzoney, otrzymany, przez Stronę zappellowany, iak rozumiany bydź ma. . . . . *eod:*
Proces na małoletnim bez aktualnego opiekuna otrzymany, za iaki rozumiany bydź ma. 81
Proces à latere kładziony, od Sądu sentencya non debere nocere Processu czy wypadać może. 100
Processem szkodzący Osobie Sądowey przez deklaracyą Sądową do sądzenia Spraw zasiadać czy może takowy Sędzia. 45
Pisarze na Seymikach Połockich y Dobrzyńskich obrani w Trybunale Piotrkowskim iak zasiadać maią. 48
Pisarz y Regent Judicio mixto maią bydź wyznaczeni. 25
Pisarze Woiewódzcy Dekreta expulsionum Tactorum w czasie Regestru Woiewództwa swego sądzącego się czy wolność pisania maią y do kogo należą. 19
Podstarosta nie uczyniwszy Recessu od Spisku Barskiego Urząd czy sprawować może. 97
Podstarosta na mieyscu swoim Subdelegata do sądzenia zasadzić czy może. 140
Pociorytatum Sprawy Ziemstwa rozsądzać czy mogą? . . . . *eod:*
Pociorytatum Sprawy gdzie rozsądzone bydź maią. 39
Papier ślepłowany Obywatele na pograniczu będący na tranzakcye opłacać czy maią? 60
Pozwy iak pisane bydź maią. 98
Pozwy kładzione w Dobrach nienależnych, Proces takowy otrzymany za iaki rozumiany bydź powinien. 100
Possessyi nie maiący a Processem skonwinkowany, Exekucya Prawna na czym rozciągać się powinna. 126
Prowizya od summ iak przysądzona bydź ma. 27

Pensye

Pensye Regentom y Sędziom Pogranicznym z którey kassy płacone bydź maią. 60
Poddanego wykroczenie gdzie sądzone bydź ma. 53
Remissy z Seymu poczynione, gdzie rozsądzone bydź maią. 4
Remissy z Trybunałów do Grodów lub Ziemstw iak następować maią. 13
Regestr Spraw expullynych w Trybunale w które dni brany bydź powinien. 75
Regestr o Eliminacyą tranzakcyi Barskich zapozwanych iaki wyznaczony bydź ma. 53
Regestr Religionis & veræ securitatis Dissidentium tydzień do sądzenia Spraw czy ma bydź wyznaczony. 24
Regestra wpisów na początku Kadencyi czy mogą bydź podpisane. . 43
Regestra Sądowe przed Limitą Sądów czy podpisywane bydź powinny. 46
Regenci y Pisarze, czy powinni za Kancellaryą odpowiadać. . . . 67
Rospis Dekretu Kompromissarskiego, gdzie rozpoznawany bydź ma. 42
Relacye Pozwów dla niebędącey długo Kadencyi dniami trzema zeznane Dekreta z takowych Terminów czy mogą bydź ferowane . 46
Recessu od związku Barskiego nie czyniący iak rozumiany bydź ma. 97
Rospis względem włók przez Officialistów uczyniony, który sposób lepiey z Prawem zgodny bydź zdaie się. 121
Równość świadków zachodzących po razy dwa iak rozolwowana bydź ma. 130
Reparacye w Dobrach Ziemskich przez Duchownych Jure Potioritatis, lub przez wyderkaff posiadanych poczynione, czy nadgrodzone bydź maią. 134
Rezolucya względem wsi Macieiowa. 137
Rezolucya domacząca Uniwersał do Obywatelów nad Kordonem Austryackim Dobra y lasy swoie maiących wydany 31
Rezolucya na Memoryał U. Czerskiego y miasta Starey Warszawy względem szlachtuzów. 105
Rezolucya na Memoryał Imieniem U. Prezydenta Lwowskiego względem wykonania przysięgi na rzetelną komportacyą Dokumentów podany. 106
Sukcessya iak brana bydź powinna. 88
Sukcessye po Osobach Zakonnych Stanu Szlacheckiego iak obrócone bydź powinny. 13
Sukna mundurowe dla Woiewództw Fabrykańci, aby dostarczali nakazano 44
Summy kwartowe niezaprzyfiężone po zmarłych głowach iak przysądzać należy. 67
Swiadków w Proces wchodzących na świadectwo przypuszczać czy wolno. *eod:*
Summy Ewikcyonalne, czy przenoszone bydź mogą na inną Ewikcyą. 87
Susceptans w Protokule Perpetuitatis Spatia konferwuiący, czy podlega karom podług Prawa przepisanym. 111
Suspensy brane iak bydź powinny. 35
Suspensy w Sprawach osobistości niewyciągaiących, Senatorom y Posłom czy służyć mogą. 122
Sługa skrzywdziwszy Pana w Dobrach Koronnych, sprzęty swoie do Litwy powywoziwszy u Braci swoich przechowuiący, w którey Juryzdykcyi Pan pokrzywdzenia dochodzić iest winien. 124
Swiadectwo dane ręczne, przez Urząd nie podpisane, Dekret nadwerężać czy może. 127
Summy na zastawie będące, do zapłacenia nakazane, nie mniey y za pretensye Kommissyinym Dekretem przysądzone, niezapłacone, z Dóbr pomienionych Possessor czy winien iest uiścpować. 135
Subiekcye przez Plenipotentów zapisywane czy bydź mogą. 139

Sancita Konfederacyi Generalney przez Dekreta Juryzdykcyi Sądowey czy uchylone bydź mogą. 131
Skrypta y wexle, przez Osoby w młodym wieku zaciągnione, lub Substancyi w rządzie swoim niemające, iak rozumiane bydź powinny. 143
Sprawy Expulsyine względem Dóbr tak Królewskich iako y Ziemskich gdzie sądzić się maią. 119
Sprawę Strona z Deputatem maiąca, iak posłąpić ma. . . . 18
Strona powodowa wpis swóy per Nonfunt spuszczaiąc, z drugiego iterowanego Wpisu czy sądzić się może. 71
Surrogata w nieprzytomności Sędziego Obywatele obrać czy mogą. 64
Subdelegat na mieyscu Pisarza Ziemskiego Sieradzkiego czy może w Trybunale zasiadać. 67
Strona Sprawę z Deputatem maiąca w Trybunale raz poddawszy się rozsądzeniu czy w tey Sprawie na drugim Terminie mieć może wolność dopraszania się Remissy. 74
Strona przeprowadziwszy Proces biorąca się do Tradycyi Dóbr, na którey przewiedziony Proces został, uczyniwszy zmowę, iakoby z mocy wexlu Proces na stronie byl przeprowadzony. Strona druga do Dóbr nie dopuszcza która z tych dobra posiadać powinna. 107
Sprawy w Ziemstwie Wileńskim osądzone, Repartycya Trybunału Ruskiego czy może ie rozsądzać. 127
Sprawy o summy tysiąc złotych Polskich niewynoszące, bez Dekretu Executionis w Trybunale wyrobionego Urzędy Grodzkie exekwować czy mogą. 112
Sprawy z Regestru Taktowego nienaleźnie osądzone, za iakie rozumiane bydź powinny. 128
Sprawy z różnych Województw w Trybunale sądzone czy bydź mogą. 144
Sędziowie zakordonowanych kraiów Dekreta Trybunalskie exekwować czy mogą. 69
Sędzia Sprawę swoią własną sam czyli Subdelegat przyliglły sądzić ma. 19
Subdelegaci do sądzenia Spraw Dyslydenskich w Litwie iaką Rotą przysięgać są winni. 23
Subdelegat na mieyscu Sędziego lub Podsędka przez kogo obrany y kiedy bydź ma. 36
Subdelegaci do sądzenia kadencyi Sądów obrani na Kondescensye zieżdżać czy mogą. 81
Statutem Litewskim Województwo Kiiowskie sądzące się Wpisy y odsądzenie Spraw podług tegoż Statutu czynić maią, czyli podług Konstytucyi Roku 1768 do ostatniego rozsądzać powinni. 71
Sąd Ziemski exnoviter repertis Dokumentis Sprawę rozsądzać nawet y Dekreta Trybunalskie uchylać czy iest mocen. 73
Sąd primæ Instantiæ uznawszy Forum, strona odstępuiąca, na drugim Terminie kładąca obrony de Gravamine uczynione, iak sądzona bydź ma. 119
Sąd Ziemski ex vi noviter repertorum Documentorum po uczynioney appellacyi czy może Sprawę zupełnie osądzić. 129
Superintendenta komór Prowincyi Krakowskiey doniesienie. . . 36
Tranzakcye ręczne nie roborowane czy mogą się rozumieć za Actus bonæ voluntatis. 113
Tranzakcye z dobrey woli nastąpione, przez Stronę odwołane, gdzie sądzone bydź maią. 61
Tranzakcye z Akt Pogranicznych bez opłaty Jurium Cancellariæ czy wydawane będą. 59
Tranzakcye z dobrey woli nastąpione, iak rozumiane bydź maią. 21
Trybunał Kategorye Dekretem Kommissyinym nie obięte, czy mocen iest rozsądzać 52
Trybunał sądy po Gospodach odprawować czy może. . . 56

Uniwersał do miast y miasteczek Królewskich w Koronie będących Propinacyi nielicytuiących. 65
Uniwersał obiaśniaiący Prawo Legis Sumptuariæ. 109
Uniwersał obiaśniaiący Ordynacyą względem papieru sfąpłowanego trzymaiących Akta publiczne. 5
Uniwersał do Juryzdykcyi oboyga Narodów którym niezywanie kompletów nakazanie. 9
Uniwersał Juryzdykcyom nakazuiący aby Wpisy do ostatniego odsądzali. 43
Uniwersał do miast y miasteczek Królewskich w Koronie y W. X. Lit znayduiących się, aby mieszczanie z Propinacyi y wszelkiego Prowentu mieyskiego kalkulacyą przed Starostami czynili. . . . 15
Uniwersał do miast y miasteczek Królewskich w Koronie tym Zydom pod Prawa mieyskie podszywać się wzbroniono iest. . . . 17
Uniwersał do Obywatelów Koronnych względem Juris Detractus. 27
Uniwersał do Obywatelów nad Kordonem Rossyiskim Dobra y lasy maiących. 30
Uniwersał do Obywatelów w Koronie y W. X. Lit: przewozy na rzekach Granicznych maiących aby w Kontrakty o przewozy nie wchodzili. 37
Uniwersał względem Dezerterów od woysk Rzeczypospolitey Koronnego y W. X. Litewskiego. 80
Uniwersał do Urodzonych Starostów Grodowych o rekwizycyą pomocy woyskowey. 82
Uniwersał względem podania Regestru krzywd y szkód w kraiu od Prus odkordonowanych poczynionych. 83
Uniwersał względem dodania pomocy woyskowey do Exekucyi Podatków y Processów. 103
Uniwersał względem Borów y Lasów w Koronie y W. X. Litewskim znayduiących się. 117
Uwożący Córkę od Matki nie na żonę iednak, iak sądzony bydź ma. 130
Urzędnicy dla wyprowadzenia Inkwizycyi kiedy zieżdżać maią dla rozpoczęcia Aktu. 58
Urzędnik Grodzki lub Ziemski Deputatem obrany, kiedy wstrzymać się powinien od zasiadania y expedyowania Aktów. 99
Urzędnicy Grodzcy y Ziemscy Dekreta Pograniczne exekwować czy mogą. 60
Na Ustępach Prawnie kto znaydować się powinien. 23
Woyskowym Termina w Sprawach Cywilnych gdzie kładzione bydź maią. 58
Wpisy czy do ostatniego na kadencyach sądzone bydź mają. 40
Więzień o związanie y tyrańskie męczenie obwiniony, że przegrożki czynił przez świadków przekonany iakiemu ukaraniu podlega. . . 29
Woyskowey pomocy potrzebuiący iak łobie posłąpić ma. . . . 34
Woyskową pomoc wyrabiaiący Dekret Executionis Naywyższey Magistratury czy okazać powinien. . . . . *tod:*
Wieże dla nacisku ukaranych napełnione, Pokoie Zamku dla wysiedzenia, wieży czy naznaczane bydź mogą. 72
Wyderkafowe Summy Kollator dla bespieczności dochodu czy mocen iest zapozwawszy one odebrać. 87
Więźniom bez Delatora oddanym żywność kto obmyślać ma. . . 141
Wexle tak za Granicą iako y w Koronie będące, w iakim przeciągu czasu oblatowane bydź maią. 142
Wdowom Kuratorowie czy dodawani bydź powinni. 107
Województwa Belzkiego Obywatele przez demerkacyą do Korony przywróceni in primis instantiis gdzie sądzić się maią. 61
Województwo Sieradzkie drugiego Deputata obierać czy może. . 47
Ziemstwo czy mogą rozsądzać Sprawy względem zapisów Jezuitom uczynionych po zniesionym zakonie. 78

Ziemſtwo po mimo uſtanowioney Kadencyi ſądy czy może ſądzić. 32
Ziemſtwa w Sprawach Seymowych iakie decyzye dawać powinni. 34
Ziemſki Sąd zapiſuiące ſię Strony na Kompromis, czy przymuſić może do zadoſyć uczynienia onemu. 61
Ziemſki Sąd Sprawę ex noviter repertis documentis ſądząc, Dekret Trybunalſki przeſądzać czy ieſt mocen. 148
Żona maiąca dożywocie, Dzieci Dobr nie poſiadaiąc Kredytorowie czy mocni ſą Proceſs przewodzić y onym Matce ſzkodzić. 85
Zwierzchność Duchowna Katolicka Rzymſka czy ieſt mocna wdawać ſię w Rozwody Ewangelickie y rozſądzać one, nie mniey do którego ſądu taż Zwierzchność zapozwana bydź ma. 93
Zażalenia od Obywatelów na woyſkowych zachodzące, zarzuty uczynione a niedowiedzione iak ſądzone bydź maią. 63
Zbiegli poddani po zaprzyſiężoney Taryffie iak ſądzeni bydź maią. 76
Żydzi w Woiewództwie Mazowieckim mieſzkać czy mogą. Podatki do Skarbu Koronnego iak wypłacać maią. 150

K-[Sdmke] 63/86

Biblioteka Uniwersytet Warszawski Wydział Prawa i Nauk Społecznych

68245

KSIĘGARNIA
ANTYKWARIAT
1200-
E ✻ 068795

1200-✓